

ကျိုက်တလန်။

မြကန်

မြစေတီ

ရွှေတိဂုံ

ရွှေစည်းဂုံ

မွန်ကျောက်စာများပါဝင်သော။

ခေတ်သုံခေတ်

မွန်ဟောင်း - မွန်လယ် - ခေတ်မွန် - မြန်မာဘာသာပြန်
မြန်မာဘာသာပြန် - ခေတ်မွန် - မွန်လယ် - မွန်ဟောင်း။

မွန်ကျောက်စာအဘိဓါန်

နှင့်

မွန် - မြန်မာ - မိဘ - ပရိယာယ်၊ နေ့ - လ - အမည်များ၊

မွန် - မြန်မာ - ဝေါဟာရ - စကားလုံးတူများစသည်တို့ပါဝင်သည်။

ရေးသားပြုစုတည်းဖြတ်သူ

ဦးထွန်းရွှေ - (ဝိဇ္ဇာဂုဏ်ထူး)

ကျိုက်တလန်။

မြကန်

မြစေတီ

ရွာတိဂုံ

ရွာစည်းခုံ

မွန်ကျောက်စာများပါဝင်သော၊

ခေတ်သုံးခေတ်

မွန်ဟောင်း-မွန်လယ်-ခေတ်မွန်-မြန်မာဘာသာပြန်
မြန်မာဘာသာ-ခေတ်မွန်-မွန်လယ်-မွန်ဟောင်း။

မွန်ကျောက်စာအဘိဓာန်

နှင့်

မွန်-မြန်မာ-မိဘ-ပရိယာယ်များ၊ နေ့-လ-အမည်များ၊
မွန်-မြန်မာ-ဝေါဟာရ-စကားလုံး တူများစသည်တို့ပါဝင်သည်။

ရေးသားပြုစုတည်ပြုတ်သူ
ဦးထွန်းရွှေ-(ဝိဇ္ဇာဂုဏ်ထူး)
လက်ထောက်ကထိက
မြန်မာစာဌာန
ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်
ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ-

ဦးထွန်းရွှေ မွန်တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့်
ယဉ်ကျေးမှုဆပ်ကော်မီတီ။
(ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ်- ၀၆၂၃)
တက္ကသိုလ်များ- ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ-

ဒေါ်စောရွှေ
မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၂၂၁)
ဇမ္ဗူပညာပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်-၈၁၊ မဂျစ်လမ်း၊ ဟာမေ့။

၁၃၂၀-ခုနှစ်-

တပို့တွဲလဆန်း-၅-ရက်-အင်္ဂါနေ့တွင် ရေး၍
အောင်မြင်စွာ ပြီးစီးပါသည်။ ။
(၁၄-၃-၆၇)

ကျေးဇူးတင်လွှာ

မွန်ဟောင်း-မွန်လယ်-ခေတ်မွန် မြန်မာဘာသာပြန်။ ၎င်းမှ-မြန်မာ-ခေတ်မွန်-
မွန်လယ်-မွန်ဟောင်းဟူသောအစီအစဉ်ဖြင့် ရေးရန်အကြံဉာဏ်ကောင်းပေးသည့်
ဦးတင်ဇ (တက္ကသိုလ်ဘာသာပြန်ဌာန) ကို၎င်း။

မြန်မာအဓိပ္ပါယ်ပေးရာတွင် ဝိဘတ်ခုနစ်သွယ်သဘောကို ပေါ်လွင်အောင်ဖော်ပေး
လျှင်ကောင်းမည်ဟူသော အကြံဉာဏ်ကောင်းပေးသည့်
ဦးဘရှင် (သမိုင်းကော်မရှင်) ကို၎င်း ။

စာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အားပေးကြသည့် ဦးတင်လှ နှင့် ဦးအုန်းရွှေ
(တက္ကသိုလ်ဘာသာပြန်ဌာန) နှင့်ဒေါ်မြမြသန်း (မြန်မာစာဌာန လုပ်သားကောလိပ်
တို့ကို၎င်း။

အစစအရာရာမှာ အကြံကောင်းဉာဏ်ကောင်းပေးကြသည့် ဦးရွှေသွင် နှင့် ဒေါ်
ခင်ခင်အေး (မြန်မာစာဌာန။ ဝိဇ္ဇာ နှင့် သိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်) တို့ကို၎င်း။
အထူးကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။ ။

၎င်းအပြင် စာပုံနှိပ်တိုက်မှ ကူညီကြသောပုံဂိုလ်များကိုလည်း အထူးကျေးဇူး
တင်ရှိကြောင်းမှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။ ။

(ဦးထွန်းရွှေ)
လက်ထောက်ကထိက
မြန်မာစာဌာန
ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်။

အမှားခံ

မွန်ကျောက်စာအဘိဓာန်သည်-ခေတ်ဟောင်းမွန်-ခေတ်လယ်မွန်-ခေတ်သစ် (ယခုခေတ်မွန်) ယူ၍ သုံးပိုင်းရှိကြပါသည်။ ၎င်းတို့တွင် - ခေတ်ဟောင်းမွန်စာလုံးများသည် ထွင်ရန် အခက်အခဲနှင့်ကြုံနေရသဖြင့်- သုတေသီများကို မေတ္တာရပ်ခံရခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ- (အုတ်) အ-အက္ခရာအောက်-၃ - တချောင်းငင်ထားသည်ကို၎င်း - ၉-အက္ခရာ-အောက်-လ-အက္ခရာဆွဲ ကို၎င်း- ၉-အက္ခရာအောက်-န-အက္ခရာဆွဲ ကို၎င်း-ဒေသဒေဝီဒါ (သပဒေဝီ) သပဒေဝီ-သုံးလုံးဆင့်စာလုံးများကို၎င်း-တည်ထွင်ရန် ခဲယဉ်းသဖြင့် ရိုးရိုးစာလုံးနှင့်ဘဲ ပုံနှိပ်ထားရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအပြင်ပုံနှိပ်မှားသည်လည်းရှိပါသည်။ အမှား အမှန် ပြင်ဆင်ချက်မှာ ဖတ်ရှုပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။ နောင်အခွင့်ကြုံလျှင်-သို့မဟုတ်- ပြန်ပြီးပုံနှိပ်ရလျှင်-အချိန်ယူပြီး ကောင်းသည်ထက်ကောင်းအောင် စီစဉ်ပါမည်။ ။

“ စာပြုသူ ”

ထုတ်ဝေသူ-

ရန်ကုန်မြို့- ရန်ကုန်ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်ရှိ
 မွန်တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆပ်ကော်မီတီ
 နာယကဖြစ်သူ-ဦးထွန်းရွှေ
 ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ်-၀၆၂၃
 တာဝန်ခံထုတ်ဝေသည်။ ။

နိဒါန်း

ဒေါက်တာဗုဒ္ဓကိရိတနှင့်ပါမောက္ခရှင်ဆယ်တို့သည် မွန်-မြန်မာ - ပါဠိ-ပျူ - လေး
 ဘာသာဖြင့်ရေးထိုးထားသည့် ပုဂံခေတ်ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို အက်ပီဂရက်ဖီယာ ဗာမင်နီ
 ကာ-အတွဲ-၁-အပိုင်း-၁-အတွဲ-၁-အပိုင်း-၂- စသည်တို့တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ဖြန့်
 ဆိုရေးထားခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများကိုလည်း ရိုးမန်အက္ခရာ
 ဖြင့်သင်ကြားပို့ချခဲ့သေးသည်။ ထိုနောက်ဆရာကြီး ဦးဖေမောင်တင် - ဦးလူဖေဝင်း
 စသောသူတို့သည်လည်း မြန်မာဘာသာအက္ခရာဖြင့် ပြန်ဆိုခဲ့ပြန်သည်။ နောက်ဆုံးမွန်
 ပဏ္ဍိတ် ဦးချစ်သိန်းသည် မွန်ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာပြန်ကာ မွန်ကျောက်စာပေါင်းချုပ်
 ကျမ်းဟူ၍ပြုစုခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ထိုသို့ အသီးသီးသော ပညာရှိကြီးများသည်=နောင်လာနောက်သားများအတွက်
 ရှေ့ယဉ်ကျေးမှုများ မတိမ်ကောအောင်ရေးသားပြသခဲ့ရာ အလွန်တရာကျေးဇူးကြီးလှပါ
 ပေသည်။ ၎င်းတို့ကိုလည်း ချီးကျူးထောပနာပြု၍ မဆုံးနိုင်အောင်ဖြစ်မိပေသည်။
 မြန်မာစာဌာနရှိ ဆရာကြီးများသည် ယခုတိုင်အောင် ပို့ချသင်ကြားနေဆဲပင်ဖြစ်ပါ
 သည်။

ထိုထိုဆရာကြီးများ၏ ကျေးဇူးတော်ကို ဆပ်လိုသောဆန္ဒကြောင့် မြန်မာစာဌာန
 ပါမောက္ခဦးမောင်မောင်ကြီး၏ အကူအညီဖြင့် မြစေတီ-မြကန်-ရွှေတိဂုံ-ရွှေစည်းခုံ-
 ကျောက်တလန်း မွန်ကျောက်စာမှ စကားလုံးများကို ကျွန်တော်ကတဖန်-ဟောင်း-လယ်
 ခေတ်-မွန်မှ-မြန်မာဘာသာသို့၎င်း၊ မြန်မာဘာသာမှ ခေတ်-လယ်-ဟောင်း-မွန်တို့သို့
 တဖန်၎င်း-ဘာသာပြန်ရေးခဲ့ပါသည်။ ထိုဘာသာပြန်မှုများတွင်လည်း ကျောင်းသား
 ကျောင်းသူများနှင့် သုတေသီများ အလွယ်တကူရှာဖွေမှတ်သားနိုင်ရန် အက္ခရာစဉ်ဖြင့်
 ရေးသားခဲ့ပါသည်။

မှတ်ချက် မွန်-မြန်မာဘာသာပြန်ကို-မွန်အက္ခရာစဉ်ဖြင့်၎င်း၊ မြန်မာ-မွန်ဘာသာပြန်ကို
 မြန်မာအက္ခရာစဉ်ဖြင့်၎င်း- ရေးသားထားပါသည်။

အလယ်ခေတ်-ရွှေတိဂုံမွန်ကျောက်စာသည် ခေတ်ဟောင်းမှ အချို့သောစကား
လုံးများပါဝင်သည်ကိုတွေ့ရှိပါသည်။

သင်္ကေတများ

မြ	မြစေတီ
ခုံ	ရွှေစည်းခုံ
ကန်	မြကန်
လန်း	ကျောက်တလန်း
ဂုံ	ရွှေတိဂုံ
ပါ	ပါဠိ
သံ	သံသကြိတ်
ဝိ	ဝိဘတ်
=	အက္ခရာသုံးလုံးထပ်စာလုံးများ
x	ပုံစံ-စနစ်-ပြောင်းပုံ
ကြီး	ပါမောက္ခ-ဦးမောင်မောင်ကြီး
ရွှေ	ဦးထွန်းရွှေ

* ဤကဲ့သို့ ခရေပွင့်အမှတ်အသားဖြင့် ပြထားသောစကား
လုံးတို့မှာ ရှေးကအနက်မထင် အဓိပ္ပါယ်မပေါ်သောစကားများဖြစ် - ဖော်ပြခြင်းခံခဲ့ရ
သော်လည်း-ဤစာအုပ်တွင်မူ အနက်နှင့်အဓိပ္ပါယ်ကိုပါဖော်ပြထားပါသည်။

() ဤကဲ့သို့ ကွင်းအဖွင့်အပိတ်သည် - အဓိပ္ပါယ်ပေါ်
အောင်ထပ်ထည့်သောစကားလုံးဟူ၍၎င်း ထပ်ဖြည့်ထားသော မွန်ဟောင်းစကားလုံး
များဟူ၍၎င်း ဖြစ်ပါသည်။

ရိတုနှင့် ဇိ'ကု စကားလုံး-၂-လုံး၏ ပြောင်းပုံစနစ်သည် မွန်ကျောက်စာဟောင်း
လယ်-ခေတ် စကားလုံးများ၏ပြောင်းပုံစနစ် သဘောသက်ရောက်ပါသည်။

(ရိတု)

ရိတု ၏ပြောင်းပုံမှာ-ရိတု> ဣတု> ဥတု> -ဟုပြောင်းလာသည်။ ရိတု၏-ရ အက္ခရာကို
ချေ-ဣ အက္ခရာကျန်-ဣတု တဖန်-ဣအက္ခရာကို-ဥပြု၊ ဥတုဖြစ်၏။ ဥတု ရာသီမည်၏။
ဗျည်းကိုချေသောပုံစံဖြစ်သည်။

(ဇိ'ကု)

သရ-ဗျည်း ၂ လုံးချေသောပုံစံ-ဇိရကုမှာ ဇိရကု> ဇကု - ဟုပြောင်းလာသည်။

ဇီရကု-ကိုခွဲထိုက်သဖြင့် ၃ အထက်က ဣကိုချေ ၇ အက္ခရာကိုလည်းချေ၊ ၈ ကုကျန်၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ ၈ ကု-မိမိ (ကိုယ်) ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွက်လာပါသည်။

၎င်းပြောင်းပုံပြောင်းနည်း-၂-နည်းအရ အများအားဖြင့် စကားလုံးများပြောင်း ကြပါသည်။ ပါဠိမှဆင်းသက်လာသော စကားလုံးအချို့မှာမူ ဤနည်းအတိုင်းမပြောင်းဘဲ တည်ရှိနေသည်ကိုလည်း အများအပြားတွေ့ရ၏။

(၁) (အန္တုလ်)

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ မျက်နှာနံပါတ်-၄-စာကြောင်း-၁=မှာ “ အန္တုလ် ” ဟု ရေးသားထားသည်။ ၎င်း၏အဓိပ္ပါယ်မှာ “အပေါ်=အထက်” ဟုအဓိပ္ပါယ်ရပါ သည်။ ၎င်းစာပိုဒ်သည်၊ ဝါကျ၏အဆုံးမှာရှိနေ၍ စာရေးဆရာများက ဝိဘတ်သည်အ ဆုံးမှာမရှိသင့်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ သို့သော် မွန်ဘာသာတွင်း ဝိဘတ်သည် တခါတ ရံရှေ့မှာလည်းရှိတတ်သည်။ နောက်မှာလည်းရှိတတ်သည်။ အလယ်မှာလည်း ရှိတတ် သည်ကိုသတိပြုရပါမည်။ ဥပမာ-(၁) ဣတ္ထုဘာဂ္ဂ ကွင်သာသာညိ-ထိုကျောင်းပေါ်မှာ ဖြေးဖြေးလျှောက်ပါ (ဝိဘတ်အစ) (၂) မိုတ်မြိတိုန်ဣတ္ထုဘာဟံဝံ။ မိန်းမသည် ကျောင်း ပေါ်သို့မတက်ရ၊ (ဝိဘတ်အလယ်) (၃) ညှိပက်ဣန္ဒြိယျညိ-ရေသည်အပေါ်ပက်ပါ (ဝိဘတ်နောက်ဆုံး) ပြောင်းပုံကား အန္တုလ်၊ အနိတူလ်၊ အတူလ်၊ အတူ၊ လတူ၊ ဣတ္ထု အပေါ်=အထက်ဖြစ်ပါသည်။ အ=အက္ခရာသည် လ-အက္ခရာ၏လွှမ်းမိုးခြင်းခံရပြီး-အ အက္ခရာသည် လ အက္ခရာသို့ပြောင်းကာ အနိတူလ်၊ အတူ-ဖြစ်သွားပါသည်။ -န သတ်နှင့် လ သတ်တို့အသီးသီးကျေသွားကြသည်။

(၂) (ဣဇ္ဇိမ် နှင့် လမ်မံက် (လမ်စံက်))

မြစေတီ မွန်ကျောက်စာအပိုဒ်-၁၂-တွင် “ဂုဏ်မသိုင်ဣဇ္ဇိမ်” ဖခမည်းတော် ကျွေးမွေးထားသောဂုဏ်ကို” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ဣဇ္ဇိမ်၏ပြောင်းပုံကား-ဣဇ္ဇိမ်၊ ဣညိမ်၊ ညှိ-ကျွေးမွေးသည်၊ ဟုဖြစ်ပါသည်။

ရှေးယခင်က အာဝါသိက အက္ခရာနှင့်အာဝန္တုကအက္ခရာ (ဝါ) အပေါ်အက္ခရာ နှင့်အောက်အက္ခရာယှဉ်တွဲလာသောအခါ တခါတရံ အပေါ်အက္ခရာကို အဓိကထားပြီး ဖတ်ရသည်လည်းရှိသည်။ အောက်အက္ခရာကိုအဓိကထားပြီး ဖတ်ရသည်လည်းရှိသည်။ ဤနေရာတွင်-“ညှိ” အက္ခရာကိုသာပခါနထား၍ ဖတ်ခြင်းဖြစ်သဖြင့် ဣဇ္ဇိမ် ဗု ညှိမ်- ညှိ-သို့ပြောင်းလာပါသည်။ ပုံစံပြရလျှင် “လမ်စံက်” ကို “လမ်မံက်” ဟု အိန္ဒိယပြည် ကာလကတ္တားမြို့မှပြန်လည်ရရှိသော မူလပဲခူးမြို့ ရွှေမော်ခေါဘုရားခေါင်းလောင်းမွန် ကျောက်စာ၏စာပိုဒ်-၉-တွင်ရေးသားဖော်ပြထား၏ ၎င်းရေးသားချက်တွင် “လမ်မံက်- ဗွာင်”သည်။ “အဖြူအမဲ”ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ “ဗွာင်အဖြူ” လမ်မံက်-အမဲ”။ ဤနေရာမှာ “လမ်မံက်” သည်။ အဖော်အက္ခရာ “စ” သည်ပါနေအက္ခရာဖြစ်၍လမ်မံက် လမ်စံက် လမ်စံက် ဟု ယခုတိုင်ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲနေသည်ကိုသိရပါသည်။ လမ်မံက်

သည် လစ်စံက်သို့ပြောင်းနိုင်သကဲ့သို့အဖွဲ့ဝင်သည် အုပ်ညှိမ် အညှိမ် ညှိမ် သို့ပြောင်းနိုင်ကြောင်းတင်ပြလိုက်ပါသည်။ ယခုတိုင်အောင် ညှိညှိ ညှိ ညှိ ကိုသုံးစွဲလျက်ရှိနေပါသည်။ မိခင်သည် ကလေးငယ်ကိုထမင်းဝါးပြီးခွဲပေးသည်ကို ညှိ-ညှိ-ညှိ-ဟုသုံးစွဲနေသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

လစ်မက်-လစ်စက်-လစ်စံက် ဗစ်တ် ဗ ဟု အ တို ကောက် ရေးသား ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဖြူ အမဲ နားမလည် “ဆိုလျှင်” “ဗုဗ” “ဟတီ” “ဗုဗမသီ” ဟု မြန်မာပြန်ဆိုထားပါသည်။ “ဗု” သည် “အဖြူ” “ဗ” သည် “အမဲ” ဖြစ်သည်။ “အဖြူ အမဲ နားမလည်” ဟုဆိုလိုသည်။

(၃) (အာရ်သု)

ရွှစည်းခုံမွန်ကျောက်စာ (က) စာပိုဒ်-၄၂-တွင် “ဒူးဂေါးစိ ဂဝံပတိ ဗေးအာရ် သုသွိုင်အုန်ပေးဂးရောပ်ဂေါအ်” ဟု ဗေးအာရ်သုသွိုင်အုန်ကိုသု သည်” အထံသို့မဟုတ်ပါ” မွန်ဂေါဟုအရမှာ အာရ်သုစါရ် ဆိုလျှင်၊ နှစ်ယောက်စလုံးသွား၊ စသု ဝ အိတ် ဆိုလျှင်၊ အားလုံးစား-ဗေးအာရ်သု သေဟ် ဆိုလျှင်၊ မင်းသူနှင့်သွား။ ဤနေရာမှာ ဂဝံပတိ နှင်သိကြားမင်းနှင့်သွား နှင်ဤကဲ့သို့ပြော။ ဟုအဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ (မြတ်ဘုရားသည်-ဂဝံပတိကိုစေခိုင်းခြင်းဖြစ်သည်။) သု=သို့ ဂေါဟာရသည် အမျိုးမျိုးသုံးနေပါသည်။ မွန်စကားမှာ အထံသို့ကို-“ကု” “ကို” ဂေါဟာရ နှင့် သုံး နေပါသည်။ ရပ်ရွာစကားတွင်မသုံးပါ။ ရပ်ရွာစကားမှာ “သို-သို=နှင့်” ယခုတိုင်သုံးနေပါသည်။

(၄) (ကိမုန်)

ရွှစည်းခုံမွန်ကျောက်စာမျက်နှာ=၁၅=စာကြောင်း ၃ ဌ် “ကိမုန်” ရှိသည်။ မွန်ကျောက်စာများတွင် များသောအားဖြင့် ရ အက္ခရာကို အပေါ်လွှာကလေးတင်ထားသည်ကိုတွေ့ရ၏။ ၎င်းကိုနာမ်ပုဒ်အဖြစ်ရေးစမှတ်ပြုကြသည်။ တခါတရံ-ကြိယာမှန်သို့ပြောင်းခြင်းစသည့်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ “ကိမုန်” ၏ပြောင်းပုံမှာ ကိမုန်>ကမုန်>ကမိန်=“တိုင်းပြည်” သို့မဟုတ် “အုပ်စိုးသည်” ဟုအဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ “တိုင်းပြည်ကို” တွိုန်ချင် ကျိုင်ဗွာင်” ဟုရေးပါသည်။ တွိုန်ချင်-တိုင်းပြည်၊ ကျိုင်ဗွာင် ထီးဖြူ ဟုအဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ ဤနေရာမှာ-စကားတို ကို ရှေးခေတ်သုံးစကားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကွန် သည် တိုင်းပြည်-သို့မဟုတ်-အုပ်စိုးသည်” ဟုရပါသည်။

(၅) (ကုစိ-မုန်ယော)

ကုစိ-မှာအဓိပ္ပာယ်-၂-မျိုးရှိပါသည်။ တမျိုးသည် ကုဘိ ဖြစ်သည်။ တမျိုးမှာ ကြီးခေါ် ဖွားအေး ဖြစ်သည်။ ရွှစည်းခုံမွန်ကျောက်စာမျက်နှာ=၉၊ စာကြောင်း ၃၅ တွင် “ကုစိမုန်ယောင်လးခူသ်” ဟုသောစာပိုဒ်ကိုတွေ့ရပါသည်။ တူယောက်ဖ ဟုပြန်ဆိုထားပါသည်။ အကြီး ကြီးခေါ် ဖွားအေ တကြီး ဦးကြီး ဘိုးအေ ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ ကုစိ-ကြီးခေါ်-ဖွားအေ၊ “မုန်ယောင် ဘကြီး ဘိုးအေ ”။ လးခူသ် အပြစ်လွတ်သည်။

၎င်းကုစိမုန်ယောင်သည် ယခုထက်တိုင် အချို့သောတောရွာတွင် ကုစိ ကို ကြီးဒေါ် ဖွားအေ။ မုန်ယောင် ကိုဘကြီး ဘိုးအေ-ဟုသုစွဲနေမြဲဖြစ်ပါသည်။ ပုစံကား- ကုကုပို ငါတို့ကြီးဒေါ် ငါတို့ဖွားအေ။ မုန်ယောင်ပို ငါတို့ဘကြီး ငါတို့ဘိုးအေ အချို့သော ရွာတွင် စိ ကိုဖြုတ်ထားပါသည်။

(၆) (ကီရ်ကုလ် ကုမ္မာရ်)

မြကန်မွန်ကျောက်စာ (ဃ) စာကြောင်း-၅ “တွင်ကီရ်ကုလ်ကုမ္မာရ်” ဟုရေးထားပါသည်။ ကီရ်ကုလ်ကုမ္မာရ်မှာ ရေကန်ကိုတူးပေးသည် ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ကီရ်ကုလ် ဒီရ်ကိုဝ်> ခါယ်ကို=တူးပေးသည်။ ကုမ္မာရ်=ကုမ်မာရ်=ကမာရ်ကမာ=ရေကန်-ဟု ဟောင်းလယ် ခေတ် ပြောင်းလာပါသည်။ ညက်ကီရ် ဆိုထွင် ကီရ် ကို ကေရ် ကေဝ် ကြည်သော၊ ညက်ကေဝ် ရေကြည်သော ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

(၇) (ဒိရိယ်)

မြကန်မွန်ကျောက်စာမှ ဒိရိယ် သည် ခရယ်=ဂရယ်=ငြယ် သို့ပြောင်းနိုင်သည်။ ဒိရိယ် ကို ချီသည် ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူထားပါသည်။ သို့သော် ငြယ် သို့ပြောင်းနိုင်ထွင်ဆွဲ ငင်သည် ဟု အဓိပ္ပါယ်သက်နိုင်ပါသည်။

(၈) (ဂံ)

ဂံ သည် ရွှေစည်းခုံမွန်ကျောက်စာမျက်နှာနံပါတ် ၃ စာကြောင်း ၆ တွင် “ရုပ်ဝိသေသ်တံလေယ်ဂံယော” ဟုရေးထားပါသည်။ ၎င်း “ဂံ” ကိုလည်းအဓိပ္ပါယ်မထင် ဟုဆိုထားသည်။ ‘ဂံ’ သည် ‘ထို’ ဟူသောအဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ရုပ်ဝိသေသ်=ဝိသေသရုပ်။ တံလေယ်ဂံ ထိုအသွင်၊ ယော ရော သနည်း ဟု အသီးသီး အဓိပ္ပါယ်ထွက်လာသည်။ ‘ထိုအသွင်၏ ရုပ်ကား အသို့ထူးသနည်း’ ဟု ဖြစ်ပါသည်။ ပြောင်းပုံစနစ်ကား ‘ဂံ’ သေးသေးတင်သည် င သတ်သို့၎င်း၊ မ သတ်သို့၎င်း၊ ဟ သတ်သို့၎င်း အ သတ်သို့၎င်း ပြောင်းသွားသည်ကို မွန်ဘာသာတွင်တွေ့ရပါသည်။ ‘ယော’ သည် ရော သို့ပြောင်းသွားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ‘ဂံ’ မှဂေါးဟ် ဟူ၍၎င်း၊ ဂေါး ဟူ၍၎င်း၊ ဂဟ် ဟူ၍၎င်း၊ ဂှ် ဟူ၍၎င်း အဆင့်ဆင့်ပြောင်းသွားပါသည်။

(၉) (စိစွတ္တာ)

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာမျက်နှာနံပါတ် ၃ စာကြောင်း ၄၁ တွင် ‘စိစွတ္တာ’ ဟု ဖော်ပြထားသည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ ‘အစစ် အမှန်’ ဖြစ်ပါသည်။ ပုစံကား စိစွတ္တာ-စိစမတ္တာ (စပေါ်ကလုံးကြီးတင်နှင့် စတလုံး ကိုချေ) စမတ္တာ စမတ် စွတ် ‘အမှန်တရား’ ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

နောက်တနည်း အဘိဠာယ်တံလဂးစိစွတ္တာ၊ စွတ်ဂဝံပတိရောင်ဂေါးကို၊ စသည် ဝါကျများကိုကြည့်လျှင် တံလဂးစိ တပိုဒ် စွတ္တာ တပိုဒ်၊ ခွဲပြီးအနက်ပေးခဲ့လျှင် ပိုပြီး ဖြစ်ပါသည်။

တံလင်းစိ အရှင်ပြောခြင်းသည်။ စွတ္တာ အမှန်ဖြစ်၏။ ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ပြောင်းပုံကား စွတ္တာ စမတ္တာ စမတ် စွတ်=အမှန် ဟုအဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ဝါကျအသွားအလာကိုသတိပြုပါ။

(၁၀) (စောမ်)

ရွှေစည်းခုံ စာကြောင်း ၄၀ မှာ ‘စောမ်မတ္ထိ’ ဟု ရေးထားသည်။ နောက်မှ ဝါရ်ဂ္ဂသွင်ပြီကြံဘုပနာဒိတျ မေဗ္ဗရာဇဂေါး အဘိပြာယ်မက္ခန္ဓာကုမေဗ္ဗစောမ်မတ္ထိ’ ဝါကျကိုကြည့်လျှင် မက္ခန္ဓာ အုပ်စိုးသော၊ ကုမေဗ္ဗတရားဖြင့်၊ စောမ်မတ္ထိ’ စွမ်အားထုတ်သည် စောမ် စွမ်း တလုံးထည်ဆိုလျှင် စွမ်းဆောင်သည် ဟုအဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ပြောင်းပုံကား အထူးမရှိ ယခုတိုင်အောင် စောမ် ဟုပင်ရှိနေသေးသည်။

(၁၁) (စွိန်)

ရွှေစည်းခုံမွန်ကျောက်စာမျက်နှာ ၄ စာကြောင်း ၂၅ မှာ ‘တံလေယံစွိန်ဇျာန်တူယ် တိန်အာရ်တာဝတိင်’ ဟု ရေးထားပါသည်။ အဓိပ္ပါယ်ကား အသျှင်သည်ဇျာန်ကိုဖြည့်စွက်ပြီးလျှင် တာဝတိန်သာနတ်ပြည် သို့တက်သွားသည် ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ပုံစံကား စွိန်-စွိန်-သွဂ်-သွဂ်-ဖြည့်စွက်သည်။ ဗဂိန် ဖြည့်သည် သွဂ် စွက်သည်။ ရှေးအရေးအသားနှင့်ယခုခေတ်အရေးအသားတွင် တခါတရံများစွာ ကွာခြားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ရွှေတိဂုံမွန်ကျောက်စာသည် အလယ်ခေတ်ကျောက်စာဟု ဆိုရသော်လည်း ယခုခေတ်စာပေနှင့် အနည်းငယ်သာကွာခြားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ရှေးအရေးအသားများတွင် အသံကိုမူတည်ပြီး ရေးသည်ကများပါသည်။ သို့သော် ယခုအခါတွင် အက္ခရာကို အရေးပေးပြီး ရေးသားလေ့ရှိကြပါသည်။ ရေး အမှန် ဖတ်အသံ ဆိုစကားအရဖြစ်ပါသည်။

(၁၂) (တဗိန် ကုလ်)

မြတန် မွန်ကျောက်စာ (ဃ) စာကြောင်း ၄ “တဗိန်ကုလ်ဇွက်” ဟု ရေးထားသည်။ တဗိန်ကိုဇွင် ခါကိုကွာ ပဒ်ကိုတိဗ္ဗ အသီးသီးရေ ထာသည်။ အဓိပ္ပါယ်မှာ တဗိန်ကုလ်ဇွက် ရေကိုတာပေးသည်။ (ရေတာတဗ်ကိုခိုင်စေသည်) ဟု အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်။ ကီရ်ကုလ်ကုဗ္ဗာရ ရေကန်ကိုတူးပေးသည်။ ပွယ်ကုလ်တိဗ္ဗ လယ်မြေကိုဖန်တီးပေးသည်။ ပြောင်းပုံကား တဗိန်ကုလ် ထဗိန်ကုလ် ထဗိန်ကို ခိုင်မာသေသည် ခိုင်စေသည် ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

(၁၃) (တုံဗင်ဟတ္ထလူင်)

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာမျက်နှာ ၁၀ ကြောင်းရေး ၂ တွင် “တုံဗင်ဟတ္ထလူင်” ဟူသောစာပိုဒ်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ၎င်းစာပိုဒ်ကို ဆရာကြီး(ဗုဒ္ဓကင်)တို့က ‘ခေါင်းဆောင် ဟိတ္ထိလိင်္ဂဌက်ဆင်နှင့်တူ’ ဟု ပြန်ဆိုထားပါသည်။ ကျွန်တော်သဘောအရဆိုလျှင် ဤနေရာမှာ ‘တုံဗင်’ သည် ‘တိုင်ပင်ခြင်း’ ဟု အနက်ရသည်။ ‘ဟတ္ထလူင်’ သည်လာမည်

‘ဟု အနက်ရသည်။’ ကျက်သရေရှိသောတရားမင်းသည် တိုင်ပင်ရန်လာသည်ကိုထင်ရှားစေလတ္တံ့။’ ပြောင်းပုံကား တုံ့ပင်=တိုင်ပင်-တောင်ပင်-တိုင်ပင်’ ဟုအနက်ရပါသည်။ ‘ဟတ္ထလှိုင်’ကား-ဟတ္ထလှိုင်-ဟသကုဉ်-လာမည် ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ တုံ့ပင်မှာ-၂-မျိုးရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ၎င်းစာပိုဒ်နှင့်=၁၁=ကြောင်းလောက်မှာ- “တုံ့ပင်အာသတ်” ဟုရေးထားသည်။ ကျွန်တော်တို့မွန်စာပေနယ်ပယ်တွင်=ယခုတိုင် သုံးလျက်ရှိနေပါသည်။ ခေါင်းဆောင်ဟူ၍၎င်း တိုင်ပင်ပါသည် ဟူ၍၎င်း-၂-မျိုးရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ဆင်ခြင်ပြီး ဖတ်ရှုပါ။ ။

(၁၄) (ထေစ်သွယ်)

ရွှေစည်းခုံမွန်ကျောက်စာမျက်နှာ ၁၂ ကြောင်းရေ ၃ တွင် ‘ထေစ်သွယ်’ ဟူသော စာပိုဒ်ရှိသည်။ ၎င်းစာပိုဒ်ကို ဆရာဗွတ်ဒင်က ဖြောင့်မတ်ခြင်း ဟု အနက်ပေးထားသည်။ ‘ထေစ်သွယ်’ သည်၊ ‘ဖြစ်ထိုက်သည်’ ဟုအနက်ပေါ်ပါသည်။ ပြောင်းပုံကား တေဗွံ ထိုဗွံ ထေက်-ထိုက်သည်၊ -သွယ်- သဒ္ဓယ်-သဒ္ဓ=ဖြစ်မည်။ ထိုကြောင့် ‘ဖြစ်ထိုက်မည်’ ဟုအနက် ရပါသည်။

(၁၅) (ဒိလောင် ဗုဟောက်)

ရွှေစည်းခုံမွန်ကျောက်စာမျက်နှာ ၁၅ ကြောင်းရေ ၂ တွင် ‘ဒိလောင်ဗုဟောက်’ ဟု ၎င်း ဒိလောင်လုံဟောက်-ဟူ၍၎င်း ၂ မျိုးတွေ့ရပါသည်။ ဒိလောင် လှုပ်ရှား။ ဗုဟောက် အကြောက်အရှုံ့ ကြောက်ရွံ့ ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပြီး အကယ်၍ ‘လုံဟောက်’ ဆိုလျှင် အမျက်ဒေါသ’ ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ ပြောင်းပုံကား-ဒိလောင်ကား ဒိလောင်-သို၎င်း။ ဗုဟောက် ဗဟောက် ဗဟောက်သို၎င်း။ လုံဟောက် လဟောက် လဟုက်သို၎င်း ပြောင်းနိုင်သည်။ ‘ဗဟောက်’ ကြောက်ရွံ့၊ ‘လဟုက်’ ‘အမျက်ဒေါသ’ ဟု အဓိပ္ပာယ် အသီးသီးရပါသည်။ ထိုကြောင့်-ဤနေရာတွင် ‘ထုန်လှုပ်ကြောက်ရွံ့ခြင်း’ ဟုအဓိပ္ပာယ် ရပါသည်။

(၁၆) (ပရံပေါအ်)

မြစေတီမွန်ကျောက်စာ (က) ကျောက်တိုင်တွင် စာမျက်နှာ-၁-ကြောင်းရေ- ၁၄ ၁၅-မှာ ‘ပရံပေါအ်’ ဟုရေးထားပါသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား ‘ဝေဌသည်’ ဟုရသည်။ တနည်းကား အချဝေသည် ‘ဟုလည်းရပါသည်။ ဤရွှေဘုရားသည်-အသျှင်-ကျွန်ုပ်ဝေဌပါ၏။ ဟုအဓိပ္ပာယ်ပေါ်ပါသည်။ သို့မဟုတ် ပရံ-သည် ဝေသည်။ ပေါအ်-သည်-အဖို့ ဖြစ်အံ့ ‘ဝေဖို့’ ဝေဖို့လည်းအဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ ယင်းကျောက်စာ စာအုပ်တွင် ‘ဤ ရွှေဘုရားကို သခင်အဖို့အကျွန်ုပ်ပြု၏’ ဟုအဓိပ္ပာယ်ပေါ်ပြထားပါသည်။ ‘ပရံပေါအ်’ ‘ပရံပအ်’ ‘ဝေဌ’ ယခုတိုင်မွန်ဘာသာစကားတွင် အပြောများအသုံးများလျက်ရှိနေပါ သည်။ အကယ်၍ ပရံ တပိုဒ်ထည်းရှိနေမည်ဆိုလျှင် ‘အရူး’ ဟု အဓိပ္ပာယ်တမျိုးဖြစ် နိုင်သည်။ ပရံ=နောက်က ပေါအ်ကိုထည့်ပေးရသည်။ ဥပမာ=ပရံစ-ဝေစား။ ပရံကေတ်

ဝေယျ၊ ပရံကို ဝေပေး စသည်များတွဲထားရလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤနေရာ၌ “ပရံ ပေါအ်”သည် “ဝေဌ၏” သို့မဟုတ် “အမျှဝေ၏” ဟု အဓိပ္ပာယ် ၂ မျိုးရနိုင်ပါသည်။ ‘ပြု၏’ ဟု သောအဓိပ္ပာယ် မသက်ရောက်နိုင်ပါ။

(၁၇) (ပြန်ပြန်)

ရွှေစည်းခုံမှန်ကျောက်စာမျက်နှာ-၁၅-ကြောင်းရေ ၆ တွင် “ပြန်ပြန်” ဟု နှစ်ဆင့်ရေးထားသည်။ ၎င်းပြန်သည်-ပြာပ်နင် ပြာပ်နင် ဟု ဇာတ်ခေတ်သုံးစကားလုံးစာပိုဒ်ဖြစ်သည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား ယူဆောင်လာသည် ယူဆောင်လာသည် ဟု နှစ်ကြော့စကားလုံးဖြစ်သည်။

(၁၈) (မ) (ဦးဟ်)

ရွှေစည်းခုံမှန်ကျောက်စာမျက်နှာ ၈ စာကြောင်း ၁၇ တွင် “(မ) ဣလူင်” ဟု စာပိုဒ်ရှိသည်။ အဓိပ္ပာယ်ကား “လာမည့်သော” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ “သဗ္ဗျင်-လာမည်၊ “မ သော” ဟုပြန်ရပါသည်။ ဤနေရာတွင် မ သည် ဝိသေသနပုဒ်ဖြစ်သည်။ အခြားနေရာတွင် မ ၂ မျိုးရှိသေးသည်။ တမျိုးကား ဝိသေသန၊ တမျိုးကား ဖေမည်းတော် သို့မဟုတ် ဖခင် ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ ဝိသေသနပုဒ်ကား “ဧံ (မတွဲ)တ်နထပ်” ဆိုလျှင် “ဧံ ဖြင့်ပြီးသော” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ အကယ်၍ ဧံ-ဒင်း၊ မ-သော။ တွဲ-ပြုသည်။ တ နေသည်။ န-ဖြင့်၊ ထပ်=ရွှေ။ “ရွှေဖြင့်နေသည်ကိုပြုသောဒင်း” ဟု ဘာသာပြန်လျှင်မှားကုန်မည် အလားတူ အမှားဘာသာပြန်ထားခြင်းရှိသည်။ သတိပြုစေလိုပါသည်။ ဥပမာ-လှသော-ဧံမကျော်၊ ကောင်းသော ဧံမခိုဟ်၊ ကြီးသော ဧံမဇော်၊ စသည်ဖြင့်များစွာရှိသည်။ ဤနေရာတွင် မ- ကား ဝါ စာသိလိဋ္ဌမျှသာဖြစ်သည်။ ဧံ-ဒင်း ဟူ၍၎င်း၊ ဧံ- သော ဟူ၍၎င်း၊ မ သော ဟူ၍၎င်း၊ မ-ဖခင်၍၎င်း၊ အသီးသီးသုံးနိုင်သည်။

(၁၉) (မ္ဗး)

ရွှေစည်းခုံ စာမျက်နှာ ၇ စာကြောင်း ၂ တွင် “အုတ်မ္ဗးမ္ဗးဂုံလောင်” (သွလုဇုန်) ဟုသောစာပိုဒ်ကိုတွေ့ရပါသည်။ “အုတ်မ္ဗးမ္ဗးဂုံလောင်” မာကျောသော ကြမ်းတန်းသော သူအားလုံးတို့ကို ကြံတုဝနာဒိတ၂ ဓမ္မရာဇမင်းသည်၊ (နိုင်နင်းလတ္တံ့) ဟုအဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ ပြောင်းပုံကား=မ္ဗး>မ္ဗး>မ္ဗိဟ် မာကျော ကြမ်းတန်း” ဟုအဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။

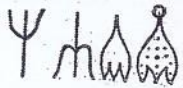
(၂၀) (မဂိရ်) (ရွှေး)

ရွှေစည်းခုံ စာမျက်နှာ ၉ စာကြောင်း ၁၅ တွင် “ရောင်ပွာင်မဂိရ်ဂွေး-သစ်ဇွေးထုံး” ဟုသောဝါကျတပုဒ်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ၎င်းဝါကျ၏အဓိပ္ပာယ်မှာ “တောက်ပနေသောဖယောင်းတိုင်မီးကဲ့သို့ ညွှန်ပြုစေလတ္တံ့” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ နဂူင်စိဇွေထံဒုံထရ်-ကို၊ “နဂူင်စိ=ရုပ်ဖြင့်ကား၊- ဇွေထံဒုံထရ် ရွှေကြုတ်၌၊ ဟု လည်းအဓိပ္ပာယ်ရပါ

သည်။ စာပိုဒ်အားလုံးကိုရေးရမည်ဆိုလျှင်၊ “ရွှေကြိုတ်၌တောက်ပနေသောဖယောင်းတိုင် မီးကဲ့သို့ ရှုပ်ဖြင့်ကား ညွှန်ပြစေလတ္တံ့” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ပြောင်းပုံကား-ရွှေ၊-ရဂေါင်း-ရဂိုတ်-လဂိုပ်၊ တောက်ပသော-ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။

(၂၁) (ရှုပ်ကြောင်ပုမိည်)

ရွှေစည်းခုံမွန်ကျောက်စာမျက်နှာ-၉ - စာကြောင်း ၁၀ တွင် “ရှုပ်ကြောင်ပုမိည်” ဟု ရေးထားသည်။ ရှုပ် ကား-ရုပ်။ ကြောင်-ကား ကြိသူလ ကြိရှူလ တိသူလ (မဟာ သီဝ ပရမေသွာရ) ဟိန္ဒူနတ်မင်းကိုင်ဆောင်သော ခက်ရင်းသုံးခွ။ ပုမိည် ကား ပိုင်ဆိုင်ခြင်း အစိုးရခြင်း၊ ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ခက်ရင်းသုံးခွကို ပိုင်ဆိုင်သော အစိုးရသော နတ်မင်းရှုပ် ဟု ဖြစ်သည်။ ထိုနတ်မင်းပိုင်ဆိုင်သော ခက်ရင်းသုံးခွမှ ပု သဏ္ဍာန်အဆင့်ဆင့် ပြောင်းကာဖြစ်ပေါ်လာသောနားခောင်းကို ဆိုလိုပါသည်။ ခက်ရင်းသုံးခွမှ အောက်ဖော်ပြပါပု စံအတိုင်းနားခောင်းအသွင်သို့ ကူးပြောင်းသွားသည်ဟု မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။ ဤနားခောင်းမျိုးကို-

ယခုအချိန်ထိ အိန္ဒိယပြည်တွင် ဝတ်ဆင်ကြသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ကျွန်တော်တို့မွန်တောရွာများတွင်လည်း ယခုတိုင်ဝတ်ဆင်နေကြပါသည်။

(၂၂) (လှဏန်)

ရွှေစည်းခုံမွန်ကျောက်စာမျက်နှာ ၇ စာကြောင်း ၂ တွင် “သွလှဏန်” ဟူသော စာပိုဒ်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ၎င်းစာပိုဒ်သည် “နူးညံ့စေလတ္တံ့” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ ကြောင်း ရေးထားပါသည်။ ‘သွ’ ကား ပြုမည်။ ‘လှဏန်’ ကား ‘နှိမ်နင်း’ ‘သွလှဏန်’ နှိမ်နင်း ပင်လတ္တံ့’ ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ပြောင်းပုံကား လှဏန်-လှ-ဏန်=လိုန်‘လိုန်’ သည် ‘နင်းသည်’ ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ လှ နှင့် ဏန်ကိုသန္တဝိစပ်၍ ဖတ်လျှင်လှဏန်-လှအိုန်-လိုန်-သို့ပြောင်းသွားသည်။

(၂၃) (လှာပ်)

ရွှေစည်းခုံမွန်ကျောက်စာမျက်နှာ နံပါတ် ၁ စာကြောင်း ၄ မှ ကီဝိသေသော (လှာပ်) ဟု ရေးထားသည်ကို ရှေးဆရာကြီးများက အနက်မထင် အဓိပ္ပါယ်မပေါ် ဟု ဆိုထားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ ၎င်း ကီဝိသေသော (လှာပ်) ဟု သည်မှာ အမေးပုစ္ဆာဖြစ်သည်။ ‘အဘယ်ကဲ့သို့ ထူးသနည်း’ ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ‘လှာပ်’ သည် “အဘယ်” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရပါသည်။ ပြောင်းပုံကား လှာပ်-လိပ် လို အဘယ်ဟုဖြစ်သည်။ ရှေးယခင်အရေးသား များတွင် တချောင်းငင်နှင့်ဟထိုးတို့သည်။ တခါတရံတူနေသယောင်ယောင်ဖြစ်နေပါသည် ထို့ကြောင့် လှာပ် စာလုံးကိုကွင်းအဖွင့်အပိတ် နှင့် ပြထားသည်ကိုတွေ့ရပြန်သည်။ ပါဠိ နှင့်မရောစေလျှင် ကွင်း အဖွင့်အပိတ်နှင့် ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကီဝိသေသော သည် ပါဠိဖြစ်သည်။ လှာပ် မှာ မွန်စာလုံးဖြစ်ပါသည်။

(၂၄) (လွှာတ်) (လုံ ဓါတ်)

ရွှေစည်းခုံ စာမျက်နှာ ၁၅ ကြောင်းရေ ၂၂ တွင် “လွှာတ်” ဟု သောစာပိုဒ်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းစာပိုဒ်သည်၊ လွှာတ်-လစါတ် ဓါတ် ဟု ပြောင်း လာပါသည်။ အဓိပ္ပာယ် မှာ “မျှလောက်” ဟု ရပါသည်။ အယာ်မာတ် ပြောင်းပုံကား =လွှာတ် =ယစါတ် =ယာ် မာတ်-ယခုအခါတွင် “အယာ်မာတ်” “ဓါတ်” ဟု ၂ မျိုးသုံးကြသည်။ ပြီတြိဘုဝနာဒိ တ၂ မွေရာအမင်း၏ နေပြည်ဖြစ်သော ထိုဒေသ၌ ကျုပ်သာလျှင် ကျုပ်မျှလောက်ပင် အ စောင့်အရှောက်ပြုမည်” ဟု ရေ လျှင်ပိုပြီ အဓိပ္ပာယ်လေ နက်ပါသည်။

အကယ်၍ “လုံဓါတ်” ဟု ရှိမည်ဆိုလျှင် ပြောင်းပုံကား-လုံဓါတ်-လစါတ် လမာတ်-သူတော်စင် ဖို သူတော်” ဟု အဓိပ္ပာယ်တမျှ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

(၂၅) (ဝေလ်)

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာမျက်နှာ ၆ စာကြောင်းရေ ၃ တွင် “ဆွဲသက်”ဝေလ်” ဟု သောစာပိုဒ်ကို “ဝို” ယခုရေ ကြပါသည်။ စာစကားနှင့်ပြောမည်ဆိုလျှင် “တဝို” ဟု ရေးကြပါသည်။ တဝို-တို-အမြဲ ဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ “ဒဟ်ဝေလ်” ဒဟ်ဝေလ်-ဒဟ်ဝိုဝ် ဒ်ဝို-ဒ်တို-သို ပြောင်းလာပါသည်။ ဤနေရာတွင် “ဒ်ဝို” သည် “အမြဲဖြစ်၏” ဟု အဓိပ္ပာယ် ရပါသည်။

နောင်အခွင့်သင့်တိုင်း မွန်ကျောက်စာတွင် အဓိပ္ပာယ်မပေါ်လွင်သော - မွန်စကား ဟောင်းများကို ဖော်ထုတ်သွားမည် ဟု ရည်ရွယ်ပါသတည်း ။

(ဦးထွန်းရွှေ)

၉-၁၂-၆၆

လက်ထောက်ကထိက

မြန်မာစာဌာန

ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန်။

နမတ္ထု သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ပဉ္စဂုဏံ
အဟံ ဝန္ဓာမိ သဗ္ဗဒါ။

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
အ			
အဇပါလ	အဇပါလ	အဇပါလ	ဆိတ်ကျောင်း ညောင်ပင် ဂုံ
အကြာ	အကြာ	အကြာ	အကြား (တခုမှတခုကြား) ဂုံ
အကုသလ	အကုသလ	အကုသိုလ်	အကုသိုလ် ခုံ
အညာတသညာဏ်	အညာတသညာဏ်	အညာတသညာဏ်	ဘုရား၏ဥာဏ်တော်။ ကန်
အတတ်	အတတ်	အတ်	အကျော်ဇော ခုံ
အဘိညာ	အဘိညာ	အဘိညာဏ်	အဘိဥာဏ် ခုံ
အဘိညာဏ်	အဘိညာဏ်	အဘိညာဏ်	အဘိဥာဏ် ကန်
အဘိညာဏ်ဗျူဟာ	အဘိညာဏ်မသုန်	အဘိညာဏ်မသုန်	ငါးပါသောအဘိဥာဏ် (ဗျူဟာ-မသုန် လန်း
✓အဘိပြာယ်	အဘိပြာယ	အဘိပြယာ	အဘိပရိယာယ် ခုံ
အရိမန္တနပုရ	အရိမန္တနပုရ	အရိမန္တနပူရီ	ရန်သူကိုအောင်မြင် သောတိုင်းပြည် မြ
အရိယ	အရီ	အရီ	အရိယ (ပါ) ခုံ
အဝီဇ	အဝီဇ	အဝိက်	အဝီဇငရဲ ခုံ
✓အသွရ	အသရ	အသင်	အံ့ဘွယ်ရာ ခုံ
အသိတဇ္ဇနနာဂိရိ	အသိတဇ္ဇနနာဂိရိ	အသိတဇ္ဇနနာဂိရိ	အသိတဇ္ဇနနာဂိရိ(ရန်ကုန်)ဂုံ
အနမောဒနာဒဒိ	အနမောဒနဒဒိ	အနမောဒနာဒဒိ	အနမောဒနာဒေ၊ ဝမ်းမြော်တော့ မြ
အယုဇ္ဇပူရ	အယုဇ္ဇပူရ	အယုဇ္ဇပူရ	အယုဇ္ဇပြည် လန်း
အယောဓပူရ	အယောဓပူရ	အယောဓပူရ	အယောဓမြို့ ကန်
အပါယ်ပန်	အပါယ်ပန်	အပါပန်	အပါယ်လေ ပါး လန်း
အဘာယ်	အဘာယ်	အပါ	အပါယ်ငရဲ ကန်
✓အင်္ဂီရသော	အင်္ဂီရသော	အင်္ဂီရသော	ကိုယ်အလင်းရောင် ရှိထသော ခုံ
✓အန္တက	အတက်	လတက်	ဝတ်သည် ခုံ
✓အန္တလ	အတူ	ဗ္ဗ။	အပေါ် (ဝိဘတ်) ခုံ

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

အန္တိလ်ပဉ္စုပြာသာဒ် အတူပဉ္စုပြာသာဒ် ဣပြာသာဒ်မသုန် တုင်းဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်ပေါ်တွင်၊ လန်း

✓အလမ္ပုသာ	အလမ္ပုသာ	အလမ္ပုသာ	အလမ္ပုသာ (နတ်မင်းအမည်)ခုံ	ခုံ
✓အမ္ပ	အမ္ပ	အဗ	အဖ (အဘေ)	ခုံ
✓အမ္မော	အမ္မော	အမ္မော	အမိ	ခုံ
အမ္မာယ်	မ္မာယ်	မ္မဲ	ဟဲ=သင်=ဟဲ	ခုံ
အမ္မောဒ်	အဗောဒ်	အဗဒ်	အမိ (အမေ)	ခုံ
အမ္မေယ်	ယယ်	ယဲ	ရောဂါ (ဖျား)	ခုံ

အာ

အာကး	အာကး	အာကး	ကောင်းကင် "	ကန်
	အာစိုပ်	အာစိုပ်	သွားရောက်သည်	ဂုံ
	အာတ္တိဝယ်	အာတ္တိဒ်	သွားဖြစ်သည်	ဂုံ
	အာဗျာဓိ	အာဗျာဓိ	ဟိုနတ်ပြည်မှာ	ဂုံ
	အာဗျာဓိ	အာဗျာဓိ	နတ်ပြည်သာထွင်သွား၏	ဂုံ
	အာဗျာဓိ	အာဗျာဓိ	ခြေရင်း(မှာ)သွားနေသည်	ဂုံ
အာစိ	အာတ်	အာတ်	တောင်းသည်	ခုံ
✓အာရ်	အာရ	အာ	သွားသည်	ခုံ
✓အာနုဘာဏ်	အာနုဘာဏ်	အာနုတ်	အာနုဘော်	ခုံ
✓အာနုနိညာဏ်	အာနုနိညာဏ်	အာနုနိညာတ်	အာနုနွာမြင်တော်	ခုံ

အာသ်	အာသ	အာသ္မာ	နေရာ	ခုံ
အာသဘ	ဥသဘ	ဥသဘ	ဥသဘ (ပါ)	ခုံ
အာသဘ	အာသဘ	အာသဘ	အာသဘ မြတ်သော	လန်း
အာယုက်	အာယုက်	အယုက်	အသက်	လန်း
အာရ်သုံ	အာသိုမ်	အာသို	အာလုံး (ဥဿု)	ခုံ
အာရ်သုံ	အာသံ	အာတံ	အတံသွားသည်	ခုံ
အာဟာရ	အာဟာရ	အာဟာရ	အာဟာရ (ပါ)	ဂုံ

အို

အိုလယ်ပုရယ်	အိုလယ်ပရယ်	အဲပရဲ	အလေးအမြတ်၊	
			ကောရ်ရော်မြတ်နိုးသည်။	ခုံ
အိုဗုဓ်	အိုနိသို	ဖျို	ကျေးမွေးသည် (ကြီး)	ခုံ

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

ဣဇ္ဇိန်	ဣညှို	ညှို-ဖျို	ကျွေးမွေးသည်၊ (ရွှေ) မြ
ဣငယ်	ဣငယ်	ဣငယ်	ဤသို့လျှင် ဤသို့ချက်ချင်း ဂုံ
ဣထိ	ဣထိ	ရဝံ	ဤသို့ (ပါ) ကန်-ခုံ
ဣဒ္ဓိ	ဣဒ္ဓိ	ဣဒ္ဓိ	တန်ခိုး ဂုံ
ဣသိပတန	ဣသိပတန	ဣသိပတန	ဣသိပတန (ပါ) ကန်
ဣသိပတနမိဂဒါဝန	ဣသိပတနမိဂဒါဝန	ဣသိပတနမိဂဒါဝန	ဣသိပတနမိဂဒါဝန

			တော လန်း
ဣမာင်	ဣမာင်	အမာင်-မာံ	မာင်-ခင်း(ယောက်ျား) ခုံ
✓ ဣမောဒိ	ဣမေအ်-ယမေအ်	ယမု-ယျ	အမည်=မည်သော မြ-ခုံ
ဣန္ဒြာဘိသေက်	ဣန္ဒြာဘိသိက်	ဘိသိက်သွေ ^၀ အိန်	သိကြားမင်းဘိက်သိက်၊ ကန်

ဥ

ဥပဒြော်	ဥပဒြော်	ဥပဒြ်	ဥပ္ပါဒဝေါ	မြ-ခုံ
ဥပတ္တိ	ဥပတ္တိ	ဥပတ္တိ	ဖြစ်သည်ကို	ကန်
ဥပါသ်	ဥပါး	ဥပး	ဥပါသကာ	-ဂုံခုံ
ဥပါသက	ဥပါသက	ဥပါသကာ	ဥပါသကာ	ဂုံ
ဥပေါသထ	ဥပေါသထ	ဥပေါသ်-ဥပုသ်	ဥပုသ်	လန်း
ဥပေါသထသီလ်	ဥပေါသထသီလ	ဥပုသ်သီလ	ဥပုသ်သီလ	ကန်
ဥပါယ်	ဥပါယ်	ဥပါယ်	ဥပါယ်	ခုံ

✓ ဥတ္တရထေရ်	ဥတ္တရထေ	ဥတ္တရထေ	ဥတ္တရမထေရ်	ဂုံ
✓ အုတ်	အုတ်	အိုတ်	အားလုံး	ခုံ
x အုတ်ကိယ'ာ	အုတ်ကြိယာ	အိုတ်ကရိယာ	တန်ဆာအားလုံး	မြ
အုတ်ကု'ကာလ်	အိုတ်ကုကာလ	အိုတ်ကုကာလ	ကာလအားလုံး	ခုံ-လန်း
အုတ်တွေောင်	ထုတ်မတွောင်	ထ'ကိက္ခ'င်	ခူးထောက်သည်	လန်း
အုတ်ဒိသ်စသ်	အိုတ်ဒိဟ်စဟ်	အိုတ်ဒိဟ်စှ်	ဆယ်မျက်နှာအရပ်အားထုံး၊	လန်း
အုတ်ဒိသ်ပန်	အိုတ်ဒိဟ်ပန်	အိုတ်ဒိဟ်ပန်	လေးမျက်နှာအရပ်အားလုံး၊	လန်း
အုတ်ယိယ'ာသ်	အိုတ်ယယာဟ်	အိုတ်လယး	ထိုရောင်ခြည်တော်	} လန်း
တုရောင်သက်	တရ်သက်ဂေါဟ်	ထြသ်ဂှ်	ခြောက်ပါ.အရောင်	
ဂေါးဟ်			အားလုံး၊	ထန်း

အုတ်သုကလ	အိုတ်သကလ	အိုတ်သကလ	အားလုံးကုန်သော	လန်း
အုတ်လ'စက္ကဝါလ်	အိုတ်လ္လ'စက္ကဝါ	အိုတ်ဂုံစက္ကဝါ	စက္ကဝါဠာတကိုတ်ထူး	
			တဝှမ်းလုံး၊	လန်း

ဟောင်း

လယ်

ခေတ်

မြန်မာ

အုတ်လောက် /အုတ်သတ်ဂုံ လောင်၊	အိုတ်လိုက် အိုတ်သတ်ဂ လောင်၊	အိုတ်လိုက် အိုတ်သတ် ဂလိုင်	လောအားလုံး အများသတ္တဝါအားလုံး၊	ခုံ ခုံ
------------------------------------	-----------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------	------------

အေ

အေယ်	ဇယ်	ယယ်=ယ'	ရောဂါ-နုလုံးမသာ- ဖျားသည်။	ခုံ-မြ မြ
ဇုယ်	အုယ်	ပုယ်-ပွဲ	ဌ-တွင်-ဝယ်	လန်း
ဇုယ်ကိုင်	အုယ်ကိုင်	ပွဲကိုင်	ဦးခေါင်းထက်ဌ	လန်း
ဇုယ်သွဂ'	အုယ်သွရ်	ပွဲသွင်	နတ်ပြည်ဌ	မြ-ခုံ
ဇယ်	အယ်	အဲ	ကျွန်း-(ငါ)	

ဩ

ဩရ်	ဩင်	ဩင်	သတည်း	မြ-ခုံ
ဩရ်ဂြင်	ဩင်ဂြင်	ဩင်ဂြင်	သိစေသတည်း	လန်း-ခုံ
ဩရ်စိသ်ဒယ်	ဩရ်စေဟ်ဒယ်	ဩင်စေ်ဒ်	ဆင်းဖြစ်ပါစေသတည်း၊	လန်း
ဩရ်တုန်	ဩင်တုန်	ဩင်တုန်	ဩင်-တုန်	လန်း
ဩရ်တဘ်	ဩင်တ	ဩင်တ	တည်စေသတည်း	ခုံ
ဩရ်ဗုသစ်မွေး	ဩပသမလေး အိုဒစ်	ဩင်ပူဇ် မလေး အိုဒစ်	ပူဇော်မလေးသတည်း ကြရကား	လန်း ဂုံ

က

ကဏ္ဍမ်	ကအိမ်	ကအ ^၀	ပြုံးခြင်း	ခုံ
ကဏ္ဍမ်	ကဏ္ဍမ်	ကအိမ်-အ ^၀	ပြုံးတော်မူသည်	လန်း
	ကဇောအိတ်ရ	ဂဇိတ်ရ	ထိုင်နေလေ၏	ဂုံ
ကိုင်	ကိုင်	ကိုင်	ဦးခေါင်း	ကန်း
ကုယ်မေ့အိ	ကုယ်မေ့	ကုယ်မေ့	စက်ဆုပ်သုံး-မုန်းတည်သည်	ခုံ
ကဋကမ္မ'	ကဋကမ္မ	ကတကမ္မ	အမှုကိစ္စပြုသော	လန်း
ကတ	ကတ	ကတ	ပြုသည် (ပါ)	ခုံ
ကတကမ္မ'	ကတကမ္မ	ကတကမ္မ	အမှုကိစ္စပြုသော	ခုံ
ကြိရ်	ကြိရ်	ကြိ	ထသည်	ခုံ
ကြွေ ၁ရ်	ကြွေ ၁င်	ကြွေ ၁င်	နားရွက်-နား	ခုံ
ကြွေ ၁ရ်စိင်	ကြွေ ၁စိင်	ကြွေ ၁စိင်	ဆင်နားရွက်	ခုံ

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

ကဖာရ်	ကဖာ	ကဖာ	အချိန်	ကန်-ခုံး-ဝင်း-ခုံး-ဝင်း-ခုံး-ဝင်း-ခုံး-ဝင်း-ခုံး-ဝင်း-ခုံး-ဝင်း-ခုံး-ဝင်း-ခုံး-ဝင်း-ခုံး-ဝင်း
ကရုဏာ	ကရုဏာ	ကရုဏာ	ကရုဏာ-သနားခြင်း (ပါ)	
ကလျာဏ	ကလျာဏ	ကလျာဏ	ကလျာဏ-မိတ်ကောင်း	
	ကလောင်တုန်	ကလောင်တိုန်	ပျံတက်သည့်	
	ကလောအ်	ကလိုအ်	အလုံး-အခဲ	
ကသပ	ကသပ	ကသပ	ကသပ (ဘုရား)	
ကသပ	ကသပ	ကသပ	ကသပ (ဘုရား)	
	ကသပ်	ကသပ်	အကြံဉာဏ်	
ကွပ်	ကသပ်	ကသပ်	အကြံဉာဏ်	
ကွေ့မုန်	ကသီမာန်	ကသီမာန်	လှုပ်နိုင်သည်	
✓ ကွေ့တ် (ရှီ)	ကသေတ်	ကသိတ်	ခေတ္တရာ-(သရေ)	
✓ ကွေး	ကစေး	ချေ	မြင်း	
ကာကဝဏ္ဏတိဿ	ကာကဝဏ္ဏတိဿ	ကာကဝဏ္ဏတိဿ	ကာကဝဏ္ဏတိဿမင်း	
✓ ကာဖာရ်	ကာဖာ	ကာဖာ	ကြာမြင့်စွာ: (ALONG TIME)	
ကာယာ	ကာယ	ကာယ	ကိုယ်ကာယ (ပါ)	
ကာလ်	ကာလ	ကာလ	အချိန်အခါကာလ	
ကာလ်စုတိ	ကာလစုတိ	ကာလချိတ်	သေသည့်အချိန်	
ကာလ်ပွောရ်	ကာလပွောင်	ကာလပွောင်	ကာလတွင်-ကာလအနက် (နိဒ္ဒါရဏ)	
ကန္တ	ကတ	ဂတ	ရှေ့မှောက်-မျက်မှောက်	
ကန္တနောရ်ဂေါးဟ်	ကတနူဂေါဟ်	ဂတနူဂ်	ထိုမှနောက်-ထိုနောက်မှ	
✓ ကန္တံ	ကနံ	ကန္တံ-ခွံ	ပြုသည်-ဆောက်တည်သည်	
ကမ္ဘရ်	ကခရ်	ကလပ်	ကတော်-မယား	
✓ ကမ္ဘ	ကမ္ဘ	ကမ္ဘ	ကံ (ပါ)	
ကမ္ဘပထ	ကမ္ဘပထ	ကမ္ဘပထ	ကမ္ဘပထ-ကံမြောက်ခြင်း	
	ကမ္ဘင်	ကွာင်	တန်တိုင်	
✓ ကီရ်ဇုမ်	ကဇုမ်	ကအိမ်-အ	ပြုံးတော်မူသည်-ပြုံးသည်	
✓ ကိရ်ဇုမ်	ကဇုမ်	ကအိမ်-အ	ပြုံးတော်မူသည်-ပြုံးသည်	
✓ ကိကူလ်ပန်	ကကူလ်ပန်	ဂကူပန်	အမျိုးလေးပါး	
ကိဇေး	ကဇေဟ်	ဂဇေ	စိတ်အားထက်သန်ခြင်း-သည်	
ကိရ်ဇိးဟ်	ကဇေဟ်	ဂဇေ	လေးစားသည်	
ကိရ်ဇိး	ကဇေဟ်	ဂဇေ	ဂရုတစိုက်	

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ	
ကိန္တာ	ကတ	ဂတ	ရှေ့မှောက်-မျက်ခေါက်	မြ
ကိန္တာရ်	ကတိရ်	တ္တိရ်-တ္တိ	ဖြစ်ပေါ်ထခြင်း	
ကိန္တာရ်	ကတိရ်	တ္တိရ်-တ္တိ	ဖြစ်ပေါ်လာသည်	ခ
တ္တိရ်ကအိမ်	တ္တိရ်ကအိမ်	တ္တိကအိမ်	ပြုံးထသော	
ကိန္တာဂေါး	ကတုဂဟ်	ဂိတုဂ်	ထိုလ-ကိန္တာ=ကတု=ဂိတု(လ)	ခ
ကန်သပ်	ကသပ်	ကသပ်	အကြံဉာဏ်	
ကိန္တာ	ကခံ	ကနံ=ခွံ	ပြုသည်၊ ဆောက်သက၊ တည်သည်။	ခ
ကိမ္မုန်	ကမုန်	ကမိန်-ကွန်	အုပ်စိုးသည်	
ကိမ္မုန်ဒ	ကမိန်ဒ	ကွန်ဒ	အုပ်စိုးသတဲ့	ခ
ကိဇေဓ်	ကဇေဓ်	ကွေဓ် (ဂစေံကွေံ)	နှက်သတ္တဝါ	
ကိလော်း	ကလေား	ကုဂ်ဟ်	ထိုထွင်သော	ခ
ကိဝါသ်	ကဝါဟ်	ကဝး	အခွေ-ကိဝါသ်-ကဝါသ်-ကဝး	
ကိင်ကန်	ကကန်	ဝကန်	မှာကြားသည်	ခ
ကိင်ကာယ်	ကကာန်	ဂကန်	မှာကြားသည်	
ကိန်ကန်	ကကန်	ဂကန်	မှာကြားသည်	ခ
ကိန်ကာယ်	ကကာန်	ဂကန်	မှာကြားခြင်း=မိန့်တော်မူ၏ ခုံ-လန်း	
ကိန္တာဗေသာခ	ကတုဝေသာခ	ဂတုဝိသာခါ	ကဆုန်လ	ခ
ကိန္တာလ်စင်	ကတာဇိုင်	ဂတာဇိုင်	ခြေဘွားတော်	
ကိဝိသေသော	ကိဝိသေသော	မူတွေင်	အဘယ်အထူး	ခ
ကု	ကု	ကု	အား=ကို (ဝိဘတ်) နှင့်	
ကုကောန်စယ်	ကုကောန်အယ်	ကုကောန်အဲ	ငါ့သားဂဝံပတိအား	ခ
ဂဝံပတိ	ဂဝံပတိ	ဂဝံပတိ	နှင့်	
ကုဂွေအ်	ကုဂ်ဂေါအ်	ကုဂွံ	ရထိုသည်	မြ
ကုစုာက်	ကုစုလာက်	ကုစုလာက်-ကုလှာ်	ကြေးဝါနှင့်-စုာ်-သလာက်-လှာ်	
ကုစိင်ဗုန်တာင်	ကုစိင်ဗတာင်	ကုစိင်ဗတာင်	ဆင်ဖြူတော်ဖြင့်	ခ
ကုဇီး	ကဇိဟ်	ဂဇြဲ	စိတ်အားရှိသည်	
ကုတ	ဂတ	ဂတ	ရှေ့-မူ (မျက်နှာ)	ခ
ကုတလော်ယံ	ကုတလ	ကုတူ	အရှင်အား	
	ကုစုယ်	ကုအဲ	ငါ့အား	ခ
	ကုတူဆု	ကုတူဆု	သစ်ပင်ဖြင့်	
	ကုဘိက္ခုသင်	ကုဘိက္ခုသင်	ဘိက္ခုသံဃာအား	

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

ကုပတိပတ်	ကုပတိပတ်	ကုပတိပတ်	ပတိပတ်ဖြင့်	ခုံ
ကုပုန္ဒြသ်	ကုပရဟ်	ကုပရှ်	အမြန်နှင့်	
ကုပြခါန်	ကုပြခါန်	ကုပြခါန်	ပြဋ္ဌာန်ဖြင့်	ခုံ
ကုပဋိဟာရ်	ကုပြာဋိဟာ	ကုပြာဋိဟာ	ပြာဋိဟာဖြင့်	ကန်-လန်း
ကုဗိသုကမ္မ	ကုဗိသုကမ္မ	ကုဝိသုကမ္မ	ဝိသကြိုနတ်သားနှင့်	လန်း
ကုမနုသ်	ကုမနိဟ်	ကုမ္မိဟ်	လူအား-လူကို	ခုံ
ကုယ	ကယ	တ္ထ=ကျ	ရှုံးစေသည်	ကန်-လန်း
ကုလိ	ကလိ	ကလိ	လွန်မြောက်သည်	ခုံ
ကုလိအာရ်	ကုလိအာ	ကလိအာ	လွန်မြောက်သွားသည်	မြ
ကုလော	ကလော	ကလော	ဆွေမျိုး	မြ
ကုသလ	ကုသလ	ကုသိုလ်	ကုသိုလ်	ခုံ
ကုသိနာရ်ဒ	ကုသိနာရဒ	ကုသိနာရံ	ကုသိနာရံ	ခုံ
ကုသိန်လေမ်	ကုသနေမ်	ကုသနေမ်	လက်သည်းနှင့်	ခုံ
ကုသီရင်	ကသီရင်	ကသီဝရင်	တုလျှပ်ခြင်း	ခုံ
ကုသိုလ်	ကုသိုလ်	ကုသို	ကုသိုလ်	ခုံ
ကုသွိုင်ဣန္ဒ	ကုသွိုင်အိန်	ကုသွိ ^၀ အိန်	သိကြားမင်းနှင့်အား	ခုံ-လန်း
ကေလာသ	ကေလာသ	ကေလာသ	ကေလာသ	လန်း
ကေလာသပဝ္ဂတ	ကေလာသပဗ္ဗတ	နိကေလာသ	ကေလာသတောင်	လန်း
ကေသရဇာဒိသိုင်	ကေသရဇာဒိသိုင်	ကေသရဇာဒိသိုင်	လေသရခြံသော်	ခုံ
ကောကုခေအ်	ကောကုခေအ်	ကောကုခေ	ညီနှင့်အစ်ကို	ခုံ
ကောဋီ	ကောဋီ	ကောဋီ	ကုဋေ	ကန်-လန်း-ခုံ
ကောသေရ်	ကောသေရ	ကောသေယ	ကောသေယမုဆိုး	ခုံ
ကံ	ကံ	ကံ	ကျည့်ဆံ	ခုံ
ကးဒသ်ဗိစာသ်	ကးဒဟ်ဗစာဟ်	ကးဒြဗစာ	မချေမှုန်းနိုင်	လန်း
ကးမောဟ်	ကးမ္မဟ်	ကးမ္မ	တဒမကသော	လန်း-ခုံ
ကးသုက်	ကးသက်	ကးသက်	မ-မဲ (တားမြစ်ခြင်း)	ခုံ
ကးသက်ဟေတ်ဖိ	ကးသက်ဟိုတ်ဖိ	ကးသက်ဟိုတ်ဖိ	အကြောင်းမဲ့သည့်တိ	လန်း
ကးသက်သွိုဟ်	ကးသက်သွိုဟ်	ကးသက်သွိုဟ်	အကြွင်းမဲ့	လန်း
ကောက်	ကော်	ကော်	ခေါ်သည်	ခုံ
✓ ကောန်	ကေတ်ကေတ်ရ	ကေတ်ကေတ်ရ	ယူယူတော့	ခုံ
	ကောန်	ကောန်	သား-သမီး	မြ

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

✓ ကွန်စရယ်	ကောန်အယ်	ကောန်အဲ	ငါ့သား-ငါ့သမီး	ဂံ ခံ
ကော်နည်းဇောက်	ကော်နည်းဇောက်	ကောန်ညးဇော်	လူကြီးလူကောင်းသားသမီး	
✓ ကောန်သွိုင်	ကောန်သွိုင်	ကောန်သွ့	မင်းသား-မင်းသမီး	ဂံ ခံ
ကုပ်	ကိုပ်	ကိုပ်	ရှေ့ - အခါ	
✓ ကု	ကု	ကို	လဲဘဲ	ဂံ ခံ
ကုကု	ကိုမ်ကိုမ်	ကိုကို	၎င်း - ၎င်း	
ကုစိ	ကုစိတ်	ကိုစိ	ကုဘိ	ဂံ ခံ
✓ ကုစိ	ကု စိ	ကု စိ	ကြီးဒေါ်-ဖွားအေ။	
ကုမ္မာရ်	ကမ္မာရ်	ကမာ-ကွာ	ရေကန်	ကန် ဂံ
✓ ကုလစ်	ကိုလစ်	ကမှတ်	သူခိုး	
ကွောင်	ကောင်	ကောံ	စုခြင်း-စုသည်	ဂံ ခံ
ကွောင်ကု	ကောင်ကု	ကောံ	နှင့်အတူ-အတူတကွ	
	ကိုမ်နွ	ကိုနွ	လဲဘဲတဲ့	ဂံ ခံ
	ကိုမ်လရ်	ကိုလင်-(ကုဂိုင်)	လည်းကောင်း-လဲဘဲ	
ကိလ်	ကိုလ်	ကိုင်-ကို	ပေးသည်	ကန် ဂံ
ကီရ်	ကော်	ကော်	ကြည်သော-(ရေကြည်သော)	
= ကီရ်	ခီရ်	ခါယ်	တူးသည့်။	ကန် ဂံ
ကုလ်	ကုလ်	ကို	ပေးသည်	
✓ ကေလ်	ကိုလ်	ကို	ပေးသည်	ဂံ ခံ
	ကိုင်အာဟာရ	ကိုအာဟာရ	အာဟာရကိုရှေ့ဦးပေးပါစေဘုရား	
	ဇွာညိ	ကွာညိ		ဂံ ခံ
	ကိုင်ကော်	ကိုကော်	ပေးယူ	
ကုလ်ခါန်	ကိုင်ခါန်	ကိုခါန်	ခါန်ပေးသည်	လန်း ဂံ
	ကိုင်ခါန်တတယ်	ကိုခါန်တတဲ့	အထူးခါန်ပေးပြီး၍	
ဣရ်အသစရ်	ဣဂိုင်အသရ်	ဣဂိုအသင်	အံ့ကြထသော	လန်း လန်း
ဣောင်သုံစုင်	ဣအ်သစုင်တယ်	ခွံသွိုင်တဲ	လက်အုပ်ချီသည်	
တေယ်				ဂံ ခံ
✓ ကျာက်	ကျာက်	ကျာ်	ဘုရား(သကျ)-ကျာက်-ကျာ်	
✓ ကျာက်ဩ	ကျာက်ဩ	ကျာ်ဩ	ကျက်သရေ	ဂံ ခံ

= ကီရ်ကုလ်ကုမ္မာရ်-ခီရ်ကိုလ်ကမ္မာရ်-ခါရ်ကိုင်ကမာ-ခါယ်ကိုကွန်-ရေကန်ကတူးပေးသ်။
 = ညေက်ကိုရ်- ညာက်ကီရ်- ညာ်ကော် ရေကြည်သည်။

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
->ကျောက်သီပိ	ကျက်ဩပိ-လောင်မုက်-	ဟုံ့ဉ်-ကြာတ်ဗိုင်	
>ကျက်သရေသုံးပါးကါး-	မျက်နှာသစ်-	ရေချိုး-ခြေဆေး။	
ကျောက်ကြွယ်	ကျောက်ကြွယ်	ကျက်ကြိ	မြတ်ဘုရား-မြတ်စွာဘုရား
ကြဇောအံ့ခွင်	ကဇောအံ့ခွင်	ဂဇအံ့ခွင်	ထိုင်နေတော်မူသည်
ကြယာ	ကြိယာ	ကြိယာ	ကရိယာ-တန်ဆာ။
✓ကြိယာ	ကြိယာ	ကြိယာ	တန်ဆာ။
ကြိမ်	ကြိမ်	ကြိ	ကြိုးဝါသည်-ကြားဝင့်သည်။
ကြိမ်တ္ထိရ	ကြိမ်တ္ထိရ	ကြိတ္ထိ	ကြိုးဝါထသော။
တ္ထာရ်ဒဂေါး	ကွာဒဂတ်	ကွာတေဂ်	ထိုရှေးအခါက။
	ဪဠမြဂုတ်	ကွေဠဗဂုတ်	ဆုခံ။
ဪဠဗဂုတ်	ကွာန်ဗိတ်	လုပ်ကိုင်သည်-	လုပ်ကျွေးသည်။
	တ္ထုတ်တိုန်	ကွတ်တိုန်	ပေါက်တက်သည်။
တ္ထုဇါရ်စွယ်	ကွံဇါဇောတ်	ကွံဇါဇော	တရားနှစ်ဆယ်-(၁၂၀)
	တ္ထောအံ့အာ	ကွောံအာ	ကူးမြောက်သွားသည်။
	ကွီမသုန်ကွံ	ကွီမသုန်ကွံ	လှည်းငါးရာ။

ခါကျောက်ကြွယ်- ခါကျောက်ကြွယ်မတ်-ခါကျက်ကြိမတ်-ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌မြတ်စွာဘုရား-
မတင်စဉ်ရုဇဂြိုဟ်၊ ပုယရုဇဂြိုဟ်၊ ပွဲရုဇဂြိုဟ်၊ နေသောအခါ။

ခါရယ်	ခါရယ်	ခါရယ်	တူးသည်။	
ခါရယ်	ခါရယ်	ခါရယ်	ချီသည်။	ကန်

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
ခ-ဂြ	ဂ၅-ဂ၅	ဂသ-ဩ	သီရိ-ကျက်သရေ-(သံ)
	ဂတာတယ်မဟင်	ဂတာတဲဟေင်	လက်ဝါးသာလျှင်။
ဂတိ	ဂတိ	ဂတိ	အသွား (ပါ)
	ဧဂိုင်	ဧဂိုင်	ထသည်-ရောက်သည်။
✓ဂဂေ'ဂိုင်	ဂဂေဂိုင်	ဂိုင်	ရဲရင့်ခြင်း။
✓ဂဝံပတိ	ဂဝံပတိ	ဂဝံပတိထေရ်	ဂဝံပတိဝံထေရ်။
✓*ဂံ-	ဂဟ်	ဂှ်	ထို

သေးသေးတင်သည်-င သတ်-မသတ်-ဟသတ်-အသတ်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ	
ဂံခ	ဂဟ်ခ	ဂှ်ခ	ထိုခဲ ။	ခံ
	ဂးယမု	ဂးယျ	အမည်ခေါ်သည်။	
ဂး	ဂး	ဂး	ပြောသည်။	ခံ
ဂင်	ဂင်	ဂင်	ဂင်္ဂါ-(မြစ်)	
ဂင် ဂိည	ဂဂိည	ဂငှေင်	လှည့်လည်သည်။	ဂံ
	ဂင်ဂေင်	ဂငှေင်	လှည့်လည်သည်။	
ဂိရဥယျားဂိဥယျ	ဂဥယျ	ဂဥျ	ဆေး။	မြ
ဂိနာတ်	ဂနာတ်	ဂနာတ်	ကျေးဇူး၊(ဂုန်ဂနာတ်-ဂုဏ်ကျေးဇူး)လန်း	
ဂိမြိုင်	ဂရိုင်	ဂြိုင်	ရယ်ခြင် -ရယ်သည်၊	ကန်
ဂိလှိုင်	ဂထိုင်	ဂှိုင်	များ သေး။	
ဂိလေ'ာင်	ဂလောင်း	ဂထိုင်	များခြင်း-များစွာ။	ကန်
	ဂဏှိုင်	သ္မိုင်	ခေါင်လောင်း။	
ဂပုမသ်	ဂပ်ပုမတ်	ပုမ့်	ဝမ် သာသည် နှလုံးသာသည်။မြ-လန်း	ကန်
ဂပ်ပုမသ်	ဂပ်ပုဂွံတ်	(ဂပ်ပ်)ပုမ့်	ဝမ် သာ-သဘောကျအပ်၏။	
ဂဗ္ဗ	ဂဗ္ဗ	ဂဗ္ဗ	ဣ။ (ဂဗ္ဗကျင်း-လာလတံ့)	ခံ
- ဂမောင်	ဂမံင်	ဂံင်	ရဲရင့်သော။	
ဂရင်	ဂရင်	ဂြင်	ဥာဏ်ဖြင့်သိသည်-ထိုးထွင်းသိသည်။	ခံ
ဂုဏ်	ဂုဏ်	ဂုန်	ဂုဏ်-ကျေးဇူး ။	
ဂုန်	ဂုန်	ဂုန်	ဂုဏ်-ကျေးဇူး	ခံ
ဂုဏ်	ဂမီ	ခမီ	ရဟန်း။	
ဂုဏ်	ဂမ္	ခမီ	ရဟန်း	လန်း
) ဂုဏ်ရ်-သေးသေးတင်ကို မ-ပြု-ဂမီ- မြစ်၏)				ခံ
	ဂဏှီတြုတ်	ဂမီတြုတ်	ရဟန်းယောကျ်ား	
	ဂဏှီဗြ	ဂမီဗြ	ရဟန်းမိန်းမ။	ခံ
	ဂိုမ်	ဂို	အဆောင်-အိမ်-မီးပုံ။	
ဂိရ်ဂေါအ်	ဂဂေါအ်	ဂဂွံ	ရခြင်း။	ခံ
ဂိရ်ဂေါး	ဂဂေါး	ဂဂို-(ဟဂိုတ်)	ထွန်းလင်းစေခြင်းသည်။	
ဂေါရ်	ဂေါရ်	ဂေါရ်	လှပသော။	ခံ
ဂေါး	ဂေါတ်	ဂဟ်-ဂှ်	ထို။	
ဂေါရ်	ဂေါတ်	ဂိုတ်	ဂူ။	ခံ
ဂေါအ်	ဂေါအ်	ဂွံ	ရသည်။	

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

(ဂေါ်အ်အုမောအ်) ဂေါ်အ်ယမု ဝံယျာ အမည်ရသည်။ ဝံ
 ဂေါ်အ်သောတာ ဂေါ်အ်သောတာ ဝံသောတာပတ္တိ^{ဝိ} ဝံသောတာပတ္တိ^{ဝိ}လ်ရသည်။ ဝံ

ပတ္တိ ^{ဝိ} လ် ဝူကျော်ဂေါ်းဟ် မောဟ်	ပတ္တိ ^{ဝိ} ပိုင် ဝူကျော်ဂဟ် မဟ်	ဝူကျော်ဂ်မဲ့	ထိုမိဖုရားတပါး	
---	--	--------------	----------------	--

✓ ဝူသိုင်	ဝူသိုင်	ဝူသွ ^{ဝိ}	အရှင်မင်းကြီး။	ခံ-ကန် ခံ-ခံ-ခံ-ခံ- ကန်-ဝံ-ဝံ- ကန်-ဝံ- ကန်-ခံ- ကန်-ခံ- ကန်-ဝံ- ကန်-ဝံ- ကန်-ဝံ- ကန်-ဝံ-
ဝူင်-စိ	ဝူင်စိ	ဝူင်စိ	အံ ခံဖြင့်-ဘေးဖြင့်။	
✓ ဝူသ်ပန်	ဝူဟ်ပန်	ဝူဟ်ပန်	စွယ်တော်လေးဆူ။	
-ကမိန်	ကျိန်	ကျိန်	အုပ်စိုးသည်။	
ပြဲကွောမ်ဂုန်	ဂကောမ်ဂုန်	ဂကောံဂုန်	ဂုန်အပေါင်း ဂုန်အစု။	
ပြိုင်	ပြိုင်	ပြိုင်	သိကည်။	
ပြိုင်	ပြိုင်	ပြိုင်	ရိယံသည်။	
ပြိုင်	ပြိုင်	ပြိုင်	တော။	
ထိ ^{ဝိ}	ပြောင်ဗွန်လရ်	ပြောင်ဗွန်လရ်	ဖူးကွယ်ထားသည်။	
ထိ ^{ဝိ} ကို	ဂထိက်	ဂထိက်	ထိုက်-(ထိုက်ခန်း)	
ထိ ^{ဝိ} ဝိုင်	ဂ	ဂ	ပုဆိုး	
ထိ ^{ဝိ} သ	ပဒိုကာရ	ပဒိုကာရ	နားသည်။	
ထိ ^{ဝိ} “သ”			ပဒိုကာရ၊ (ပါ)	
ထိ ^{ဝိ} “င”				
ငးတးဗွေအ်	မု	မု	လယ်(မြေ)	ကန် ဝံ-ဝံ- ဝံ-ဝံ- ဝံ-ဝံ-
	ငးတးကွံ	ငးတးကွံ	ရှင်းလင်းပစ်သည်။	
	ငိတ်လရ်	ငိတ်လရ်	မျှထားသည်။	
ငှါယ်	ငှါယ်	ငှါ	ပုဇွန်။	
ငှုသ်	ငှါယ်	ငှါယ်	အဖိုး-တန်တိုး	

စ				
- စအိုင်	စအိုင်	ဆွာင်	အခြားသော၊	ခံ-ခံ- ခံ-ခံ- ခံ-ခံ- ခံ-ခံ-
- စဗွေင်	စအိုင်	ဆွာင်	အခြားသော-တခြား။	
စတုမဟာရာဇ်ပန်	စတုမဟာရာဇ်ပန်	စတုမဟာရာဇ်ပန်	စတုမဟာရာဇ်လေးယောက်။	
စတုာင်	စတုာင်	စတုာင်	မုန့်စားသည်။	
စံနံ	စနံ	စု	အစာ-အာဟာရ။	

ဟောင်း

လယ်

ခေတ်

မြန်မာ

	စအေးဇး	စအေးဇး	သုတ်သင်သည်-သန့်ရှင်းသည်။	ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ
	စဥး	စူး	ဖယ်သည်-ရှောင်သည်။	
စူးနောင်	စူးနောင်	စူးနူ	မှ-ကင်းစေသည်။	
စမုန်	စမိန်	ကွိန်	တူ-တူမ။	
	စလံင်	စလံင်	အတွက်။	
စလော့အ်	စလော့အ်	စလိုအ်	အကူး (ဤဘက်မှဟိုဘက်သို့)	
စသိုင်	စသိုင်	စသိုင်	ခံစားသည်။	
စသိုင်ပိမုတ္တံသုခ	စသိုင်ပိမုတ္တံသုခ	စသိုင်ပိမုတ္တံသုခ	ပိမုတ္တံသုခကိုခံစားအပ်။	
	စင်ကြိမ်	စင်ကြီ	စကြီ။	
စိ	စိ	စိ	လည်း-ဘိ။	
*စိစ္စတ္တာ	စမတ္တာ	စွတ်-သွတ်	အမှန်-အမှန်တရား။	
စိာအး	စအး	ညွှး	ဆေးကြောခြင်း။	
-စလိက်	ကလိက်	ကိုက်	ဝက်။ (သတ္တဝါ)	
စိမတ်	စမတ်	စွတ်-သွတ်	အမှန်-အမှန်တရား။	
✓စတ္တဝါလ်	စတ္တဝါ	စတ္တဝါ	စကြာဝဠာ။	
စိင်	စိင်	စိင်	ဆင် (သတ္တဝါ)	
-စိင်ဇူရ်	စိင်ဇူ	စိင်ဇူ	ဆင်ပြောင်။	
(စိင်ဗုံတောင်)	စိင်ဗတောင်	စိင်ဗတောင်	ဆင်ဖြူတော်။	
စိတ်	စိတ်	စိတ်	စိတ်	
စိန္ဒြက်	စြိုက်	စြိုက်-လှိုက်	ကာကွယ်သည်။	
စိန္ဒြက်တိလ်ခေါက်	စြိုက်တခေါက်	စခဲစခေါ်	မှိုကို-ခိုလှုံရာ။	
✓စိန္တေး	စလေး	စွယ်	စစ်ပြိုင်သည်=စစ်တိုက်သည်။	
✓စုတိအာရ်နောင်ဂေါး	စုတိအာနူဂ်	စုတိအာနူဂ်	ထိုမှသေသွားသည်။	
✓စုလေးဟုဇး	စလောတဇး	စနန်ထဇး၊ (စွန်ထွေး)	ညွှန်ပြသည်။	
စေတီဃာရ	စေတီဃာရ	စေတီဃာရ	စေတီအိမ်။	
(စုတ်)	စုတ်	စုတ်	ထည့်သည်။	
စုတ်ဇုက်	စုတ်ဇုက်	စုတ်ဇုက်	ရေထည့်သည်၊ ရေလောင်းသည်။	
	စုတ်ခပေင်ခြိပ်	စုတ်ခပေင်ခြိပ်	ဇန္တုအပြည့်ထည့်သည်။	
	စုတ်လရ်	စုတ်လပ်	ထည့်ထားသည်။	
✓စိန်	စိန်	စိန်	လေ၏-၏(ဟောတော်မူ၏)	
✓စိုပ်	စိုပ်	စိုပ်	ရောက်သည်။	

ဟောင်း လယ် ခေတီ မြန်မာ

	စိုင့်	စိုင့်	ရောက်သည်။	
*စောင်	စောင်	စောင်	စွမ်းဆောင်သည်။	
	စ'တ္တိုင်	စ'ကျိုင်	ပြန်လာသည်။	
စောင်	စော	စော	မြေး။	
=စဉှောင်	စလိုင်	စမ့်ိုင်	စလောင်း-အတွက်။	
✓စီရီစုန်	စစုန်	စစုန်	တောင်ဌေး။	
စသ်	စဟ်	စှ်	တဆယ်-(၁၀)	
၁၃-မိမော့က်	၁၃-မောက်	၁၃-မမံက်	လဆန်း-၁၃-ရက်။	လန်း
စိသ်	စိဟ်	စှော်	ဆင်းသည်။	
စိသ်တူန်	စေဟ်တန်	စှော်တန်	ဆင်းတည်သည်။	
စိသ်တူန်ပဋိသန္ဓေ ^၀	စေဟ်တန်ပဋိသန္ဓေ ^၀	စှော်တန်ပဋိသန္ဓေ ^၀	ပဋိသန္ဓေဆင်းတည်သည်။	ရွာ
စိုဟ်	စိဟ်	စှော်	ဆင်းသည်။	
စိရ်ဟာယ်	စရဟာယ်	ဆဘဲ	ခမ်းနားခြင်း။	
=စဏက်	စွက်	စွက်	ပြည့်စုံစွာ။	
စဏိသ်	စွ ^၀ ဟ်	သွေဟ်	ဆိပ်ကမ်း-ကမ်းခြေ။	
ဖြိုဟ်ဟာယ်	စဟာဘဲ-ဆဘဲ	စရဘဲ-ဆဘဲ	သိုက်မြိုက်ခြင်း-ချမ်းသာခြင်း-စည်းစိမ် ခမ်းနားခြင်း။	စည်းစိမ်
ဖြောက်	ဖြောက်	ဖြော်	လမ်း။	
ဖြိုသ်	ဖြိုဟ်	ဖြိုဟ်	ရင်-(ရင်ခွင်း)	
=ဖြေးယှက်	ဖြဟ်ယှ	စရ်ယှ	ပန်းပန်သည်။	
*စွိုင်	စွိုင်	သွိုင်	ဖြည့်သည်-စွက်သည်။	
စက်ကြဝဂ်	စကြဝဂ်	စတ္တဝဂ်	စကြာဝတေမင်း။(သံ)	ကန်
ဆ				
	ဆပွး	ဆပွး	ပခုံးပွ။	ပုံ
ဖ				
ဖနပဒ	ဖနပိုင်	ဖနပိုင်	ဖနပိုင်။	
ဖယသေန	ဖယသေန	ဖယသေန	ဖယသေန။ (ပါ)	
	ဖရေင်	ဖရေင်	အနီး-အထံတော်။	
=ဖလူယ်	ဖလူယ်	ဂလူ-ဂါ	သိုပန်-ကျွန်။	
-ဖလောင်	ဂလောင်	ဂလ-ဂါ	နွား။	

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

✓ ညာစ်	ညးမတိမ်	ညးမတီ	သိသောသူ။	ခုံ လန်း ခုံ မြ မြ
✓ ညာစ်စိ	ညာတ်	ညာတ်	မြင်တော်မူ၏။	
ညွန်သွတ်	ညာစ်စိ	ညာစ်စိ	မြင်ဘိ၏။	
✓ ညိရ်ညာစ်	ညွန်သစုတ်	ညောန်ချိုတ်	သေမည့်နီးသော။	
	ညညာတ်	လညာတ်	အမြင်-အတွေ့။ (နံ)	

ဒု

✓ ဒုတ်	ဒုက်	ဒုက်	ရေ။	ဝံ ခုံ မြ ဝံ
ဒုတ်ပိတွာည်	ဒုက်ပိကွာန်	ဒုက်ပိကွာန်	ကျွန်။	
	ဒုက်ပင်ဝတ်	ဒုက်ပင်ဝတ်	ကျွန်သုံးရွာ။	
	ပဒုတ်ပတ်၊	ပဒုတ်ပတ်၊	ဝတ်ပဒုတ်ပတ်(နှင့်)ပြည့်စုံသော။	

✓ ဒေက်	ဒုက်	ဒုက်	ရေ။	ကန်-ခုံ ကန် ဝံ ဝံ
ဒေက်ကီရ်	ဒုက်ကေင်	ဒုက်ကေင်	ရေကြည်သည်။	
	ဒေက်	ဒုက်	ပြည့်သော၊ စီးသော။	
	ဒေက်ကွင်တုတ်	ဒုက်ကွင်ထဲ	သဘောစီးပြီးလျှင်။	

✓ ဒိုင်	ဒိုင်	ဒိုင်	မြို့၊ ပြည်၊ တိုင်းပြည်။	ခုံ ခုံ ကန် ခုံ
ဒိုင်သီသီတ်	ဒိုင်သီသီတ်	ဒိုင်သီသီတ်	သရေခေတ္တရာ၊ ပြည်မြို့။	
ဥဒိုင်သွင်ဂ	အဒိုင်သွင်ဂ	ပဒိုင်သွင်ဂ	နတ်ပြည်၌။	

✓ ဒေတ်	ဒေတ်	ဒေတ်	ဒင်း-သင်း-သူ-သော။	ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ
ဒေး	ဒေတ်	ဒေတ်	ဒင်း-သင်း-သူ-သော။	
-ဒေးတအေး	ဒေတ်တေအ်	ဒေတ်တံ	ဒင်းတို့	
ဒေးဣတေးစိ	ဒေတ်တေစိ	ဒေတ်တံစိ	သူတို့လဲး	
ဒေးဟ်ဒြေပ်တိန်	ဒေတ်ဒြေပ်တိန်	ဒေတ်ဒြေပ်တိန်စိုင်	မြဟွာပြည်ရောက်အောင်ဒင်းပြေး	
စိုပ်မြေမှလောကီ၊	မြဟွာလိုက်၊	မြဟွာလိုက်၊	တက်သည်း	
			လန်း	

တ

(တြဒေတ်)	တဒတ်	ဒဒ်	အဖြစ်။ (နံ)	ဝံ ခုံ မြ ဝံ
တဂေး	တံဂေး	တံဂ်	ထိုတို့။	
တဂေးဟ်	တံဂေး	တံဂ်	ထို-တို့။	
တဖုဿဘလ္လိက	တဖုဿဘလ္လိက	တပူတဖင်	တဖုဿနှင့်ဘလ္လိက(ညီနောင်)	
တုလ်သို့	တလသို့	တုသို့	အိမ်ရှင်။	ခုံ

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ	
*တမိန်ကုလ်	တဝါက်ဂယ်	တဝါဂ်	ထိုအသွား-ထိုအလာ။	ကန် ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ
တံဇောင်	ထမိန်ကိုင်	ထမိန်ကို	ခိုင်မာစေသည်။	
တက်	တံဇောင်	တံဇိုင်	မြေရင်	
တတ္ထဒေသ်	တက်	တက်	ရိုက်သည်။	
တမ္ပဂုတ္တ	တတ္ထဒိဟ်	တတ္ထဒိုဟ်	ထိုအရပ်-ထိုဒေသ။	
တမ္ပတ်ဟန်တ	တမ္ပဂုတ္တ	တမ္ပဂုတ္တ	တမ္ပဂုတ္တ။ (သိင်္ဂုတ္တရ) (ပါ)	
	တမတ်ဟန်တံ	ကွတ်ဟန်တံ	မြက်ပင်တို့သည်။	
	တမ်ဠာ	တမ္ဘာ	ရှေးအခါ။	
	တမ်ဠိုင်	တထိုင်-တို	စိုက်သည်။ (ထန်းပင်စိုက်သည်)	
✓တဝတိုင်	တးတမဟ်	တးတန်	ညီညာစွာ။	
✓တဘ်	တဝတိုင်	တဝတိုင်	တဝတီ။ (နတ်ပြည်)	
တဘလ်	တဘ်	တ်	နေသည်။	
တိ	တဘ	တဘ	ထန်း။ (ထန်းပင်)(ပါ)	
-တိဇကောက်	တိ	တိ	မြေ။	
တိစာရ်	တိဇောက်	တိဇော်	မြေကြီး။	
တိရ်တဘ်	တိစာရ	အာစာ-အ္စာ	ဆရာ။	
တိ'တဘ်	တတဘ်	ဒတ်	နေရာ။ ရပ်သည်။	
	တတဘ်	ဒတ်	နေရာ။ ရပ်သည်။	
	တိဗဝရ်	တိဗဝင်	ဖို့မြေ။	
တိအ်ဗု	တိဗု	တိဗု	လယ်မြေ။	
✓တိ'လ	တလ	တု	အရှင်။	
တိ'လပေါယ်	တလပိုယ်	တုပို	ငါတို့အရှင်။	
	တိလပိုယ်	တလပို	ငါတို့အရှင်။	
	တိလဇယ်	တို့အဲ	တပည့်တော်၏အရှင်။	
တိလ္လောက်	တဇေါက်	စဇေါ် (စဇု)	ကိုးကွယ်သည်။	
တိတ်	တိတ်	တိတ်	ထွက်သည်။	
တံ	တံ	တံ	တို့	
✓တိ'တူယ်	တတူယ်	ဒထဲ	အကျိုးပြုသည်။	
တိ'ဥယ်ဗိ'တံ	တဥယ်ဗတံ	တဥ'ဗ္ဗ	သန်ကောင်အချိန်။	
တိ'ဟိန်ကိ'သး	တဟိန်ကသး	ထိုန်သး၊ ထိုင်သး	ချီးမွမ်းသည်။	

> တိ'ဟိန်ကိ'သး > တဟိန်ကသး > ထိုန်သး > ထိုင်သး > ထိုင်သး-

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

တူန်လောင်တူန်	တိုန်လုပ်တူန်	တိုန်လုပ်တူန်	တဖန်ဝင်တုံပြန်သည်။	ကန်
တူန်ဟန်မုက္ခပါတ်၊	တိုန်ဟန်မုက္ခပါတ်၊	တိုန်ဟန်မုက္ခဝါ၊	မျက်နှာတော်ပေါ်တက်-	လန်း
			သည်။	
* တုံဗင်	တိုန်	တိုန်	တက်သည်။	ဂံ
တုံလာရ်	တိုင်ဗင်	တောင်ဗင်	တိုင်ပင်သည်။	ခံ
✓ တုံစး	တံလာရ်	တမ္ဘာ	ရှေးအခါ။	ခံ
တုံမိင်	တစး	တွး	လင်းသော။	ခံ
တုံစါယ်	တမေင်	တွေင်	အတူး-ဝင်းခြံ။	ခံ
တုံမိစါယ်စုမိန်	တစါယ်	ထမာဲ-တွဲ	အိုခွက်။	ခံ
	တစါယ်စခိန်	တမာဲ (တွဲ)	စမိန်၊ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ။	
>	တွဲ-လက်ဆောင်း	စမိန်-ပဏ္ဏာ-တွဲ	စမိန်-လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ။	
✓ တူယ်	တုယ်	တုဲ	ပြေးလျှင်-ပြီး၍။	ခံ-မြ
တေယ်	တယ်	တဲ	လက်။	ခံ
တောအ်	တအ်	တံ	တို့-တို့ကည်။	ဂံ
	တုံဇြိသုမ်	တုံဇြိသုံ	ပညောင်ပင်။	ဂံ
	ကွေင်	ကွေင်	နဖူး။	ဂံ
	တူမ်မြ	တူ သတ်မြ	အုန်းပင်။	ဂံ
	တူ့ာရ်	ပွာင်	တွင်-အနက်။ (နိဒ္ဒါရဏ)	ဂံ
တွယ်	တွယ်	တွံ	အထို့ငှာ။ (ပိဘတ်)	ဂံ
တွယ်န	တွယ်န	တွံန	အထို့ငှာ။	ကန်
တျာင်	ကျာင်	စာင်	ကြက်-(သတ္တဝါ)	ဂံ
✓ တျာလ်	တျာ	ကျာ	လေ။	ခံ
	တြိဒဟ်ကျာက်ရ	ဒဒ်ကျာ်ရ	ဘုရားဖြစ်၏။	
* တြိစိတ်	မေတ္တာစိတ်	မေတ္တာစိတ်	မေတ္တာစိတ်။	ခံ
တြိဘုဝနာဒိတျ	တြိဘုဝနာဒိတျ	တြိဘုဝနာဒိတျ	ထောကသုံးပါးကိုအလင်း	
ဓမ္မရာဇ်	ဓမ္မရာဇ်	ဓမ္မရာဇ	ရောင်ပေးသောနေမင်းကဲ့သို့မင်းတရား။	မြ
တြယ်	တြယ်	တြိ	ယောကျ်ား	ခံ
တြေဇသ်	တြိဇသ်	တြိဇ	တေဇ၊ တန်ခိုး-ဂုဏ်အသရေ(ပါ)	ခံ
✓ တြိုင်	တြိုင်	ကျိုင်	လာသည်။	ခံ

* တြိစိတ်-မေတြိစိတ်-မေ-တလှုံးပျောက်ဟန်တူသည်-

ဟောင်း လယ် ခေတ် မြန်မာ

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ	
အိုင်တုယ်	အိုင်တုယ်	ကျင်တုံ	လာပြီးလျှင်၊	ဝံ
✓ တွာင်	ထွိုင်ဟန်သာသနာ၊	ကျိုင်ဟန်သာသွာ၊	သာသနာတော်လာပြီသည်။	ဝံ
တွာန်	ကွာင်	ကွာင်	မုန့်၊	ဝံ
	ကွာန်	ကွာန်	ရွာ၊ (ရာသ်တွာန်-ရပ်ရွာ)	ဝံ
တွောသ်	တွဟ်	တွံ	ဟောသည်။	ဝံ
တွောသ်ခေမ္မစိ	တောဟ်ခေမ္မစိ	တွံရေစိ	တရားဟောဘိ၏။	လန်း
တွံလ်ပိရ်	တပိလ်တပိုင်	တပီတတွီ၊	နယ်နိမိတ်အမြဲ၊	ကန်
ထွိုင်	စင်	စင်	ဝါးမျှစ်၊	ခံ
တွယ်	ထွ	ထွ	ချီမြှောက်သည်။	လန်း
= တချင်	တချိုင်	ကျိုင်	ထီး။	ခံ
	တချောင်	ကျိုင်	ထီး	ဝံ
	တချောင်တွအ်	ကျိုင်တွံ	ကျောက်ထီး	ဝံ
တွယ်	တွယ်	တွံ	နေမင်း၊	ခံ
တွေသ်ပိဟသပွိ	တွယ်ပြသွတိ	တွံပြဟွံ	ကြာသဂတေးနေ့၊	လန်း
တွေသ်သုကြဝါရ်	တွယ်သောက်	တွံသိုက်	သောကြာနေ့၊	လန်း
တွေသ်သနီဝါရ်	တွယ်သင်ဝါ	တွံသိုသပ်	စနေနေ့၊	ရွှေ
တွေသ်ရပိဝါရ်	တွယ်ရပိတ်	တွံအဒိုတ်	တနင်္ဂနွေနေ့၊	ရွှေ
တွေသ်စန္ဒြဝါရ်	တွယ်စန်	တွံစန်	တနင်္လာနေ့၊	ရွှေ
တွေသ်မင်္ဂလဝါရ်	တွယ်ရှို	တွံအငှာ	အင်္ဂါနေ့၊	ရွှေ
တွေသ်ဗုဒ္ဓဝါရ်	တွယ်ဗုဒ္ဓဝါ	တွံဗုဒ္ဓဝါ	ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊	ရွှေ
ဝ				
ထမ္မဓါဟ်ဇန္တသ်	ထစိုဟ်ဇကဟ်	ထစိုဟ်ဇက္	အမြတ်အခြောက်၊ မုန့်ကြွက်ကျစ်၊	ဝံ
ထာပနာ	ထာပနာ	ဋ္ဌာပနာ	ဋ္ဌာပနာ (ပာ)	မြ
ထိစ်	ထိုတ်	ထေက်	ထိုက်သည်။	ဒု
ထိစ်အာရ်	ထိုက်အာ	ထေက်အာ	ထိုက်ပေ၊	မြ
ထုတ်ကျောင်လ္လောင်၊	ထံက်ကွံင်လ္လိုင်၊	ထံင်ကွံင်လ္လိုင်၊	ခူးတုပ်သည်၊ ခူးထေက်သည်။	ကန်
ထေစ်သွသ်	ထိုတ်သဒုဟ်	ထေက်သဒွ	ဖြစ်ထိုက်မည်။	ခံ
✓ ထရ်	ထပ်	ထပ်	ရွှေ	မြ

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

ဒ

ဒ	ဒ	ဒ	ဒွဲ-တဲ့၊ အကြီးအမှူး-အကြံအကဲ၊ ထိခဲ-ထိုတဲ့၊ အမြင်၊ ဆွေမျိုး၊ ခဲသော (ဝါ) ပုဒ်ပြည့်၊ ပိတ်ပင်ပေးလွှဲ၊ တောအုပ်၊ လုပ်သည်-တည်ဘည်-ဆောက်သည်၊ အဖြစ်။ လှုပ်ရှားသည်၊ (ဒလိုက်ဒလာင်) ခွန်အား-အင်အား ဒီပက်ရဘုရား၊ အားလုံး၊ တိုင်အောင်၊ အကြီးအကဲ။ နေသော-နေခြင်း။ ဒုစရိုက်။ ဒုဿီလ-(သီလမရှိသူ) နတ်၊ နတ်သား၊ နတ်သား၊ ဒေဝပုတ္တမာရ် လူနတ်၊ (ဝါ) ဒေသနာ၊ (ဝါ) ဟောတော်မူ၏။ (ဝါ) တိုက်ခန်း၊ ခါတ်တော်တိုက်၊ မ- (တာမြစ်ခြင်း)
ဒဂေါးတ်	ဒဂေါတ်	ဒက္ခိင်	ဒွဲ-တဲ့၊
ဒြာတ်	လညာတ်	ဒဂြ	အကြီးအမှူး-အကြံအကဲ၊
ဒြာတ်	ဒြာတ်	လညာတ်	ထိခဲ-ထိုတဲ့၊
ဒမ	ဒမ	ဒြာတ်	အမြင်၊
> ဒမသွဒေါင်	ဒမသပဒင်	ဒမ	ဆွေမျိုး၊
	ဒသိုက်ဂြိုင်	ဒသပွင်	ခဲသော (ဝါ) ပုဒ်ပြည့်၊
	ဒဗုတ်	ဒသိုက်ဂြိုင်	ပိတ်ပင်ပေးလွှဲ၊
ဒိရ်ဒမ်	ဒဒတ်	ထဗုတ်	တောအုပ်၊
* ဒီလာင်	ဒလာင်	ဒဒ်	လုပ်သည်-တည်ဘည်-ဆောက်သည်၊
ဒိ'ဟတ်	ဒရဟတ်-ဒြဟတ်	ဒဒ်	အဖြစ်။
	ဒီပင်ထိုက်	လောင်	လှုပ်ရှားသည်၊ (ဒလိုက်ဒလာင်)
ဒုဩတ်	ဒအိုတ်	ဒြဟတ်	ခွန်အား-အင်အား
ဒုဩတ်	ဒိုတ်	ဒီပင်ကို	ဒီပက်ရဘုရား၊
ဒုကုပ်	ဒကိုပ်	ဖအိုတ်	အားလုံး၊
ဒုမောင်	ဒမောင်	ဒိုက်-ဒို	တိုင်အောင်၊
✓ ဒုစရိုက်	ဒုစရိုက်	ဒက္ခိင်	အကြီးအကဲ။
✓ ဒုဿီလ	ဗုဿီလ	ဒမိင်-ဒိုင်	နေသော-နေခြင်း။
✓ ဒေဝတာင်	ဒေဝတ်	ဒုစရိုက်	ဒုစရိုက်။
✓ ဒေဝပုတ်	ဒေဝပုတ်	ဒုဿီလ	ဒုဿီလ-(သီလမရှိသူ)
ဒေဝပု'တ	ဒေဝပုတ္တ	ဒေဝတ်	နတ်၊
ဒေဝပုတ္တမာရ်	ဒေဝပုတ္တမာ	ဒေဝပုတ္တ	နတ်သား၊
ဒေဝမနုဿ	ဒေဝမနုဿ	ဒေဝပုတ္တ	နတ်သား၊
✓ ဒေသနာ	ဒေသနာ	ဒေဝပုတ္တမာ	ဒေဝပုတ္တမာရ်
✓ ဒေသယီ	ဒေသယီ	မ္ဗိုတ်ဒေဝတ်	လူနတ်၊ (ဝါ)
ဒွံ	ဒလံ	ဒေသနာ	ဒေသနာ၊ (ဝါ)
ဒွံခါတ်	ဒွံခါတ်	စိုန်တွံရ	ဟောတော်မူ၏။ (ဝါ)
ဒလး	ဒလး	ဂလံ-ဂွံ	တိုက်ခန်း၊
		ဂလံ-ဂွံခါတ်	ခါတ်တော်တိုက်၊
		ဒလး	မ- (တာမြစ်ခြင်း)

လန်း

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

ဒူးထရ်	တလးထင်	တနးထင်	ရွှေချပ်၊ (ဒူး>တလ>တနး> တူး-ရွက်။	ဂုံ
ဒူးသုယ်	ဒလးသလုယ်	လးသု	ကြေ ခင်းသည်။	ဂုံ
ဒက်ဂိရ်	ဒဂိင်	ဒဂို (လဟို)	မွမ်းမံသော၊ သည်။	လန်း
ဒါန်	ဒါန်	ဒါန်	ဒါန်။	ကန်
ဒါန်ပိဏ္ဍပါတ်	ဒါန်ပိဏ္ဍပါတ်	ဒါန်ပိဏ္ဍပါတ်	ဆွမ်းဒါန်-ဆွမ်းအလှ။	ဂုံ
	ဒိုင်	ဒိုင်	ခံသည်။	ဂုံ
ဒိုင်	ဒိုင်	ဒိုင်	ခံသည်။	ခုံ
ဒိုင်တေယ်	ဒိုင်တယ်	ဒိုင်တဲ	လက်ခံသည်။	ရွှေ
	ဒိုင်ကေတ်	ဒိုင်ကေတ်	ခံယူသည်။ ၏။	ဂုံ
ဒိဗ္ဗာဓိစွာမ်	ဒစာဓိစွာမ်	ဒစာံသွာံ	ရှစ်နှစ်၊	ကြ
ဒိဗ္ဗာဓိစွာယ်	ဒစာဓိစောဟ်	ဒစာံစော့	ရှစ်ဆယ်။	ကန်
ဒိန်ငလ်	ဒငလ်	ဒငှောင်(ကဟေင်)	မှန်၊ (အသံထွက်-ကဟေင်)	ခုံ
ဒိန်ငလ်ထရ်	ဒငလ်ထင်	ဒှောင်ထင်	ရွှေမှန်။	ခုံ
ဒပ်တေယ်	ဒပ်တယ်	ဒတဲ	နေ့တိုင်း။	ခုံ
ဒုပေါး	ဒပေါဟ်	ထပ်	ခုနှစ်- (၇)	ခုံ
ဒုမ်ဟိင်	ဒဟိင်	ထမိတ်-တိုက်၊	ကောင်းမှု။	ခုံ
	ဒိုင်	ဒို	တောင်-တောင်ကူး။	ဂုံ
ဒုယ်	ဒဟ်	ဒှိ	ဖြစ်သည်။	မြ-ခုံ
ဒဟ်ဟောစေတီရွှေောင်၊ ဒှိဟောစေတီရောင်၊ မဟာစေတီဖြစ်သည်။				ဂုံ
ဒယ်ရိသိဗိသ္ဗူ။	ဒဟ်ရသိဗိသ္ဗူ။	ဒှိရသိဗိသ္ဗူ။	ဗိဿနိရသေ့ ဖြစ်သည်။	လန်း
ဒုယ်	ဒိုယ်	ဒိုဟ်	အရပ်မျက်နှာ၊	ခုံ
	ဒိုဟ်	ဒိုဟ်	တိမ်ကောသည်။	ရွှေ
	ဒိုဟ်	ဒိုဟ်	မိုက်သည်။	ရွှေ
ဒုယ်ပန်	ဒိုဟ်ပန်	ဒိုဟ်ပန်	အရပ်လေးမျက်နှာ၊	ခုံ
ဒုယ်	ဒုဟ်	ဒုဟ်	အပြစ်၊	ခုံ
ဒေယ်	ဒေဟ်	ဒိုဟ်	အရပ်လေးမျက်နှာ၊	ခုံ
	ဒဒေါအ်ဗတောန်၊	ဒထိုအ်ဗတောန်၊	သွန်သင်ဆုံးမသည်။	ဂုံ
	ဒွာယ်တစးကိုင်၊	ဒွဲထွေးကို	နေရာပြပေးသည်။	ဂုံ
	ဒွာယ်ဝါယ်	ဒွဲခဲါ	နေရာ။	ဂုံ
ဒူး	ထူး	ထူးဟ်	အတွက်-ငှာ-အထိုငှာ၊	ခုံ

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

ဒူး	ထူး	ကွတ်	ကြောင့်-ဌာ။	ကန်
ဒူးနသ္မဟ်	ဒူးနသဒဟ်	ဒူးနသဒ္ဒ	ဖြစ်မည့်ဖြစ်သော။	လန်း
ဒူးစယ်ညာဏ်	မွှေးအယ်ညာတ်	မွှေးအဲညာတ်	ငါမြင်ဘိသော။	လန်း
ဒူးညာဏ်	မွှေးညာတ်	မွှေးညာတ်	မြင်သောကြောင့်။	ခုံ
ဒူးနသ္မဟ်	ထူးနသဒ္ဒ	ထွံနသဒ္ဒ	ဖြစ်ခြင်းဌာ။	ခုံ
ဒူးပပုန်	ပဒးပပိုန်	မွှေးပပိုန်	ကောင်းမှုပြုရသည်။	ခုံ
ဒူးညွှန်	ထူးညွှန်	ထွံညွှန်	တက်ခြင်းအလိုဌာ။	ခုံ
ဒူးသက်ညး	မွှေးသက်ညး	မွှေးသက်ညး	သူများရှေ့မှောက်။	ခုံ
	ဒွိုင်တရ	ဒွိုင်တရ	နေတော်မူ၏။	ဂုံ
	ဒွိုင်ယာဓိဗူတ်အယုက်၊	ဒွိုင်ယာဓိဗူတ်အယုက်၊	အသက်အတိုင်မျှနေသော။	ဂုံ
ဒြဗျ	ဒဗျ	ဒဗ္ဗ	ဘဏ္ဍာ။	ခုံ

> ဒြဗျ၊ ဒဗျ၊ ဒဗ္ဗ=ဘဏ္ဍာ။

ဒြပ်	ဒြပ်-ဒြပ်	ဒြပ်	ဥစ္စာ-ပစ္စည်း-ဘဏ္ဍာ။	ကန်
ဒြေပ်	ဒြေပ်	ဒြေပ်	ပြေးသည်။	ကန်
ဒြေပ်စိသ်အဝိစိ	ဒြေပ်စေဟ်အဝိစိ	ဒြေပ်စေဟ်အဝိစိ	အဝိစိငဲ့ကြီးသို့ပြေးဆင်းသည်။	လန်း
မဟာနရက်၊	မဟာနရက်၊	မဟာနရက်၊		လန်း
ဝွါန်	ဝွါန်	ဝွါန်	တက်သည်။	လန်း

ဓမ္မ	ဓမ္မ	ဓရ် (ဓင်)	တရား။	ခုံ
	ဓမ္မရတ်	ဓမ္မရတ်	တရားရတနာ။	ဂုံ
ဓမ္မရာဇာ	ဓမ္မရာဇာ	သ္မဓင်	တရားမင်း။	ခုံ
ဓမ္မရာဇေန	ဓမ္မရာဇေန	ဓမ္မရာဇေန	ဓမ္မရာဇာဖြင့်။ (ပါ)	ကန်
ဓမ္မာယံ	ဓမ္မာယ	ဓမ္မာယ	တရားအား။ (ပါ)	ခုံ

န	န	န	ဖြင့်-အားဖြင့် (ဝိဘတ်)	ခုံ
နအနာဂတံသ	နအနာဂတံသ	အနာဂတံသ	အနာဂတံသဉာဏ်ဖြင့်။	လန်း
ညာဏ်၊	ညာဏ်၊	ညာဏ်၊		
နဣန္ဒြာဘိသေက်	နဣန္ဒြာဘိသိက်	နသ္မိအိန်ဘိသိက်၊	သိကြားမင်းဘိသိက်ဖြင့် (သံ)လန်း	လန်း
နဂိရ်	နဂိရ်	နဂိရ်	ပြည်၊ တိုင်းပြည်၊ (နဂရ-ပါ)	ကန်
နတောအ်	နတောအ်	နတံ	ကျောက်ဖြင့်။	လန်း

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

=နွေဘက်	နွေဘက်	နွေဘက်	ကျောက်ဖြင့်။	ကန်
နထဝါယ်မွှာယ်	နထဝါယ်မွှာယ်	နထဝါယ်မွှာယ်	ထက်ဝယ်ဖြင့်။	ဂုံ
နဗြ	နဗြ	နဗြ	စိန်ဖြင့်။ (သံ)	ခုံ
နရတနခုပေးပတ်- ပြကာရ။	နရတနခုပေးပတ်- ပြကာ။	နရတနထပ်ပြကာ။	ရတနာခုနှစ်ပြားအားဖြင့်။	လန်း
နိဗိဟာရ	နိဗိဟာရ	နိဗိဟာရ	ကျောင်းတော်ကို။	ခုံ
နမော	နမော	နမော	ဂြိုဟ်ပေါက်- (ပါ)	မြ
နမတ်	နမတ်	နမတ်	မျက်စိဖြင့်။	ခုံ
နရတနထွေထွေ	နရတနထွေထွေ	နရတနပြု	မြတ်သောရတနာဖြင့်။	ခုံ
နရတ်	နရတ်	နရတ်	ရတနာဖြင့်။	ခုံ
နရိဒ္ဓိ	နရိဒ္ဓိ	နရိဒ္ဓိ	တန်ခိုးဖြင့်။	ခုံ
နရုပ်စိ	နရုပ်စိ	နရုပ်စိ	ရုပ်ဖြင့်ကား။	ခုံ
နလာဘ	နလာဘ	နလာဘ	လွှာဘဲဖြင့်။	ဂုံ
နဝကမ္မ	နဝယမ္မ	နဝကမ္မ	အမှ-ကိစ္စ-သစ်။ (ပါ)	လန်း
နဝီရ	နဝီရ	နဝီရယ	ဝိရိယ-ကြောင့်။	ခုံ
နသီလ	နသီလ	နသီလ	သီလဖြင့်။	ခုံ
နက္ခတ်	နကျတ်	နက်သတ်	နက္ခတ်-(တာရာ)	ခုံ
နက္ခတ်ပိသေယ်	နက္ခတ်ပိသေယ်	နက္ခတ်ပသ	သံပနက်သဖြင့်။	ခုံ
နထွေထွေ	နထွေထွေ	နထွေထွေ	အပြောဖြင့်-တရားခွေဖြင့်။(သံ)	ဂုံ
နဗြ	နဗြ	နဗြ	ပစ္စည်းဖြင့်။	ခုံ
နပြုဇညာ	နပြုဇညာ	နပြုဇညာ	ပညာဖြင့်။ (သံ)	ခုံ
နသို့အစွမ်း	နသို့အစွမ်း	နသို့အစွမ်း	စုလင်အိမ်ဖြင့်။	ကန်
နသို့အစွမ်းဒွါင်	နသို့အစွမ်းဒွါင်	နသို့အစွမ်းဒွါင်	မွမ်းချွန်စုလင်အိမ်ဖြင့်။	လန်း
နာဂ	နာဂ	နာဂ-နာဂ	နာဂါး။	ခုံ
နာဂဘောင်	နာဂဘောင်	နာဂဘောင်	နာဂါးအသွင်။	ဂုံ
နာဂရာဇာ	နာဂရာဇာ	သွေခနာဂ	နာဂါးမင်း။	ကန်-လန်း
	နာဂရာဇာ	နာဂရာဇာ	မုစလိန်နာဂါး။	ဂုံ
နာမ	နာမ	နာမ	အမည်။ (ပါ)	ကန်
နာမဓေယ	နာမဓေယ	နာမဓေယ	နာမဓေယ။ (ပါ)	လန်း

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

နိမိတ်	နိမိတ်	နိမိတ်	နိမိတ်အိုးသုံးလုံး။ နိမိတ်သုံးပါး။	ခံ ခံ ခံ ခံ
✓ နိဗ္ဗာန်	နိရဗ္ဗာန်	နိဗ္ဗာန်	နိဗ္ဗာန်။	
နိဗ္ဗာန်ပုံရေယ်	နိဗ္ဗာန်ပရေယ်	နိဗ္ဗာန်ပရဲ-ပြီ	မြတ်သောနိဗ္ဗာန်။	
နိမတ်	နိမိတ်	နိမိတ်	နိမိတ်။	
နိရဝိသေသ	နိရဝိသေသ	နိရဝိသေသ	အထူးအောင်မြင်သည်။ အကြွင်းမဲ့ အောင်မြင်သည်။	လန်း
နိဩယ်	နိဩယ်	နိဩသဲ	မှီခိုသော-အမှီပြု၍။	
	နိဩယ်တက်ကြွကြိုင်	နိဩသဲတက်ကြွကြိုင်	ကမ်းပါးဖြင့်အမှီပြုသည်။	လန်း-ကန်
	နယာဉ်	နယာန်	ယဉ်မှ။	
	နိဉ်	နိဉ်=နိဉ်	ရှိသည်။	(ကြီး)
	နိဉ်	လိဉ်	လိဉ် မည်။	
✓ နော်	နိဉ်-နိဉ်	နိဉ်	ရှိသည်။	ခံ ခံ ခံ ခံ
✓ နော်	နော်	နော်	မှ။ (ဝိဘတ်)	
နော်ဂ္ဂိုယ်	နော်ဂ္ဂိုယ်	နော်ဂ္ဂိုယ်	စွယ်တော်မှ။	
နော်ဒိဒိဒယ်	နော်ဒိဒိဒယ်	နော်ဒိဒိဒယ်	အဖြစ်မှ။	
ပ	ပ	ပ	ပြုသည်။	မြ-ခံ
ပပ	ပပ	ပပ (လွ)	မပြုလင့်။	
ပအာ	ပအာ	ပအာ	မသွားလင့်။	ရွှေ
ပအာယာစနာ	ပအာယာစယာ	ပအာယာစနာ	တောင်းခံပြုသည်။	
ပအာရ်	ပအာ	ပအာ	အကျင့်။	ခံ ခံ ခံ ခံ
	ပွောင်	ပွောင်	ညွှန်ကြာသည်။ တိုက်တွန်သည်။	
✓ ပွောင်	ပက်	ပက်	ပန်း	
	ပက်ဒကယ်	ပက်ဒကယ်	ကြာပန်း။	
ပဂင်အ ^၀	ပကမီ	ပခမီ	ရဟန်းပြုသည်။	ခံ ခံ ခံ ခံ
ပဏ္ဍိတ်	ပဏ္ဍိတ်	ပဏ္ဍိတ်	ပဏ္ဍိတ်။ (ပညာရှိ)	
	ပကိုင်	ပကိုင်	ပြုပေးသည်-ပေးပြုသည်။	လန်း-ခံ
	ပကိုင်	ပကိုင်	မပေးနှင့်-လည်းဟူသည်။	

> နိမိတ်သုံးပါး-(၁)ထာဝရပစ္စည်း။(၂)လယ်ယာစသည်။(၃)ယာယ^၀ပစ္စည်း။(၄)ဆင်ခြင်း
ကျွဲနွား။(၅)အတတ်ပညာ။ ကြီး

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

ပစိတ်	ပစိတ်	ပစိတ်	စိတ်=သတိပြုသည်-လည်းဟူသည်။	
> ဒလးပစိတ်ညွှာင်-အခြားစိတ်မရှိပါနှင့်။				ခုံ
=ပဇ	ပုယု	ဗျ	ဒိုသော။	ခုံ
> ပဇ > ပယု > ဗျ -ဒိုသော။				
=ပဇ	ဗဇ	ဗဇ-လဇ (ထ'ဇ)	လူကြီး-အဘိုးအို။	ရွှေ
	ပဋိညာန်	ပဋိညာန်	ပဋိညာဉ်-ဝန်ခံသည်။	ပုံ
	ပတိမာ	ပတိမာ	ရုပ်ပွားတော်။	ပုံ
	ပတ်ပူဇ'ရ	ပတ်ပူဇ'ရ	ပူဇော်ပြု၏။	ပုံ
	ပဒက်သိုန်	ပဒက်သိုန်	လက်ျာရစ်လှည့်သည်။	ပုံ
ပပုန်	ပပိုန်	ပပိုန်	ကောင်းမှုပြုသည်။ ကုသိုလ်	ပုံ
			ပြုသည်။ လန်း-ကန်	ပုံ
	ဗဗေင်ပန်	ဗဗေင်ပန်	သပိတ်လေးလုံး။	ပုံ
	ပမိက်စ	ပွိက်စ	စားချင်သည်။	ပုံ
ပမ္မရိပိပဿနာ	ပမဝိပိပဿနာ	ပွဝိပိပဿနာ	ဝိပဿနာစိဖြန်းသည်။	ပုံ
ပယာန်	ပယာန်	ပယာန်	ယဉ်ပြုသည်။	ကန်
	ပယာမ်	ပယာံ	အချိန်။	ပုံ
ပရစက်	ပရစက်	ပရစက်	အခြားစစ်။	ကန်-လန်း
ပရမိသွရ	ပရမိသွရ	ပရမိသွရ	ပရမေသွရ-(ပါ)	ကန်
ပရမိသွရ်	ပရမိသွရ်	ပရမိသွရ်	ပရမေသွာရ်။	လန်း
ပရိနိဗ္ဗာန်	ပရိနိဗ္ဗာန်	ပရိနိဗ္ဗာန်	ပရိနိဗ္ဗာန်။	ခုံ
ပရိဝါရ်	ပရိဝါရ	ပရိဝါရ	အခြံအရံ။	ခုံ
ပရိသတ်	ပရိသတ်	ပရိသတ်	ပရိသတ်-လူအများ။ (ပါ)	ခုံ
	ပရယ်ဝတ်	ပရဲဝတ်	ဝတ်မြတ်-မြတ်သောဝတ်။	ပုံ
ပရံ	ပရံ	ပရံ	အဖို့ပြုသည်-အကူပြုသည်။ မြ-ကြီး	ပုံ
			> အရံ-အဖို့-ကူ-	
			ဝေသည်။ (ရွှေ)	ပုံ
ပရံ	ပရံ	ပရံ	ဝေဌသည်။ (ရွှေ)	ပုံ
ပရံပေါအ်	ပရံပအ်	ပရံပအ်	ရှိခိုးပြုသည်။	လန်း
ပထိင်ငေါရ်	ပလှောင်	ပလှောင်	အနောက်ဘက်။	ပုံ
	ပထိုတ်	ပထိုတ်		
> ပထိုတ် > ပိုတ်-ညိမ်းသည်။			ပွတ်ပိုတ်-မီးညိမ်းသည်။	

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

ပသံဘာရ်	ပသံဘာရ်	ပသံဘာရ	အဆောက်အဦးပြုသည်။	ခုံ
မ-ပဂ္ဂ	ပသ	သီရိ-ကျော်ဩ	ကျက်သရေ။	ခြေ
	ပသွိုင်	ပသွိုင်	တာဝန်ပြုသည်။	ခုံ
ပသုမောသ်	ပသမတ်	ပသွတ်	အညီအမျှပြုသည်။	ခုံ
ဗျက်	ပသုက်	ပသိုက်	ချမ်းသာပြုသည်။	ကန်-လန်း
	ပဋ္ဌနာ	ပတ္တနာ	ဆုတောင်းသည်။	ခုံ
ပတ္တမ်	ပတ္တမ်	ပတ္တံ	အစပြုသည်။	ရွှေ
ကမ်	ကမ်	ကမ်	စိုက်ပျိုးသည်။ (အစ)	ခုံ
	ပွယ်စိုက်ကြိုက်အနောမ၊ ပွဲစိုက်ကြိုက်အနောမ၊ အနောမမြစ်ကမ်းပါး၌။			ခုံ
	ပွယ်ထာန်မွှေးရူး	ပွဲဌာန်မွှေးရူး	လျှောက်ပတ်သောနေရာ၌။	ခုံ
	ပွိုတ်ဒရဟတ်	ပွိုတ်ဒြဟတ်	အားထုတ်သည်။	ခုံ
မွယ်	ပဒေသ်	ပဒြ	ဖန်တည်သည်။	ကန်
ပခုက်	ပဒိုက်	ပဒိုက်	ဆင်းရဲသော။	ခုံ
	ပဗ္ဗသာ	ပဗ္ဗသာ	ရင်ပြင်တော်။	ခုံ
ပ'ဝွတ	ပဗ္ဗတ	ပဗ္ဗိ	တောင်။ (တောင်ကူး။	ကန်
	ပဗြး	ပဗြး	ပစ္စယာ- အရံ။	ခုံ
	ပဗြးဇ္ဇောက်	ပဗြးဇ္ဇော်	ပစ္စယံအကြီးပြုသည်။	ခုံ
ပါတလိပုတ္တ	ပါတလိပုတ္တ	ပါတလိပုတ်	ပါတလိပုတ်ပြည်။	လန်း
ပါဠလိပုတ္တနဂိရ်	ပါဠလိပုတ္တနဂိရ်	ပါဠလိပုတ္တနာဂိ	ပါဠလိပုတ်ပြည်။	လန်း
✓ပါဠ	ပါဠ	ပါဠ	ပါးစပ်၊ အဝ။	ခုံ-ခုံ
ပါဠပန်	ပါဠပန်	ပါဠပန်	လေးခွ-လမ်းဆုံး၊ လမ်းလေးခွ။	ခုံ
ပိဋကကြေယ်	ပိဋကကြယ်	ပိဋကကြဲ-ပြီ	မြတ်သောပိဋကတ်။	လန်း
ပိဋက်	ပိဋက	ပိဋက	ပိဋကတ်။	ကန်
ပိတာ	ပိတာ	အဗ-မ	အဖေ-အမ။ (ပါ)	ကန်
ပိပိ	ပိပိ	ပိပိ	သုံးသုံး၊ (ပိပိဝါ-သုံးသုံးခါ)	ခုံ
ပိ'ကာရ်	ပြကာရ်	ပြကာ	အပြား၊ (ပိပြကာ-သုံးပါးအပြား)	ကန်
> ပိ'ကာရ် >	ပြကာရ်- ပြကာ-	အပြား)		
ပိရိနိုက်	ပနိုက်	ပွိုက်	ယပ်တောင်။	ခုံ
> ပိရိနိုက် >	ပနိုက် >	ပွိုက်-ယပ်တောင်။		
ပိညံ	ပိန်	ပေင်-ပေင်	ဖျက်သည်-ဖြိုနိုးသည်။	ခုံ

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ	
ပိဟာရ်	ပိလေဟ်	ပိဝါ	သုံးကြိမ်-သုံးခါ။	ဝံ ခံ ခံ
ပိတ္တိသ်	ပဟာရ်	ပဟာ	ပြောဆိုသည်။	
-ပုအနာရ်	ပတိဟ်	ပတိုဟ်	မှို	
	ပအာရ်	ပအာ-လအာ	အကျင့်၊ သွားလာခြင်း။ အသွားကောင်း။	ခံ
ပုန-ပိ	ပုန-ပိ	ပုန-ပိ	တဖန်-တုံ	ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ
✓ပုမ	မဝ	မဝ	ပြုသော၊ (အက္ခရာရှေ့ နောက်ပြောင်း)	
✓ပုမင်	ပမင်	ပွင်	အစောင့်ရှောက်။	
✓ပုမတ်	ပမတ်	ပွတ်	မီး။	
✓ပုမိစ်	ပမိစ်	ပမိက်-ပွိက်	အထိုဆန္ဒ။	
✓ပုမသ်	ပုမဟ်	ပုမိ	နှစ်ခြိုက်သည်။	
ပုပိည်	ပဝေန်	ပဝေင်	ကစားစရာ။	
ပေါရာန်	ပေါရာန်	ပေါရာန	ရှေးအခါက။ (ပါ)	
✓ပေါက်	ပံက်	ပံက်	ဖွင့်သည်။	
ပေါက္ခရဝတီ	ပေါက္ခရဝတီ	ချင်လျှင်	ရန်ကုန်မြို့။	
✓ပုင်	ပုင်	ပုင်	ထမင်း-ဆွမ်း။	
ပုတ္တ	ပုတ္တ	ကောန်	သား။ (ပါ)	ကန်
✓ပုန်	ပုန်	ပုန်	လေးခု။ (၄)	ခံ
ပုန်တာလ်	ပုန်တာ	ပုန်တာ	ထန်းလေးလုံး။	လန်း
ပုန်တာလ်	ပုန်တာ	ပုန်တာ	လေးတာ၊ (အတိုင်အတွာတာ)	ရွှေ
✓ပုန်-ပုန်	ပိုန်	ပိုန်	ပုည-ကောင်းမှု။ (ဘုန်း)	ခံ
✓ပုန်အာရ်	ပုန်အာရ်	အာ-ပအာ	အကျင့်အသွားကောင်း။	ခံ
✓ပုန်အာရ်	ပုန်အာရ်	ပအာ	ထွက်မြောက်ခြင်း-သွားလာခြင်း။	ခံ
ပုန်ခုယ်	ပတုယ်	ပတု	ပြီးမြောက်စေသည်။	ခံ
✓ပုရေယ်	ပရယ်	ပရဲ-ပြီ	မြတ်သော။	ကန်-ခံ
ပေါယ်	ပိုယ်	ပို	ငါတို့၊ ကျွန်တော်တို့။	မြ
	ပိုယ်ဒိုက်	ပိုဒိုက်	တပည့်တော်တို့။	ဝံ
ပရ်	ပင်	ပင်	ပျံသည်။	လန်း-ကန်
○				
ပေါအ်	ပေါအ်	ပအ်	အဖို့။	မြ

ဟောင်း

လယ်

ခေတ်

မြန်မာ

	ပွိုက်ထွောင်စိင်	ပွိုက်ထွောင်စိင်	ဆင်နားရွက်ယပ်တောင်။	ဝို
✓ပွောင်	ပွောင်	ပွောင်	ဖယောင်းတိုင်။	ခို
✓ပွာည်	ပွာန်	ပွာန်	စစ်-စစ်သည်တော်၊ ခို-ကန်-လန်း	ခို
	ပွောင်ညးမအာ၊	ပွောင်ညးမအာ၊	သွားသောသူအနက်။	ဝို
	ပွောင်ညးမအာစိုပ်၊	ပွောင်ညးမအာစိုပ်၊	သွားရောက်သောသူတို့ထဲတွင်။	ဝို
✓ပြကရ်	ပြကာ	ပြကာ	အပြား-အပြားအားဖြင့်။	လန်း
။	။	။	ပကာရ-အထူးထူးအပြားပြား။	ခို
* ပြနင်	ပြာ်နင်	ပြာ်နင်	ယူဆောင်လာသည်။	ခို
	ပြမန်	ပမန်	ဃနာနို့ဆွမ်း။	ဝို
ပြာကတ်	ပြာကတ်	ပြာကတ်	ထင်ရှားသော၊	ခို
ပြေင်	ပြေင်	ပြေင်	ကျ၊ (သတ္တဝါ)	ခို
		ပြုပြေင်	ပြုပြေင် ။	ခို
- ပြဇ္ဇညာ	ပြညာ-ပြဇ္ဇာ	ပညာ	ပညာ။ (သံ)	ခို
= ပြဇ္ဇညာဝံ	ပြဇ္ဇာဝံ	ပညာဂှ်	ထိုပညာ။	ခို
	ပြာ်အာ	ပြာ်အာ	သွားသည်-ဆည်းကပ်သည်။	ဝို
ပြသ်	ပြဟ်	ပြဟ်	လျင်မြန်သော၊	ခို
	ပှန်အာ	ပှန်အာ	မြန်သွားသည်။	ဝို
	အှော်ရ်	အှော်ဝ်	ညွှန်ကြားသည်-တိုက်တွန်းသည်။	ဝို
ပှါအ်	ပှော်အ်	ပှော်	ရှေ့တူရှု-ဖြောင့်။	ကန်
ပှေါအ်	ပှော်အ်	ပှော်	ရှေ့တူရှု-တည့်တည့်။	လန်း
ဖ				
ဖံ သိင်ဂိုရ်	ဖံ သိင်ဂိုရ်	ဖံ သိံ ဃို	သီဟိုဠ်စည်တော်၊	လန်း
ဖံ သိင်ဂိုရ်	ဖံ သိင်ဃာ်ဂိုဝ်	ဖံ သိံ ဃို	သီဟိုဠ်စည်တော်၊ (သိင်္ခရ-ရွှေ)	ကန်
ဖံ	ဖံ	ပိုန်	ဘုန်း၊ (ဘုန်းတန်ခိုး)	ခို
ဖာရ်	ဖာ	ဖာ	ကြာမြင့်စွာ-အလွန်၊	ခို
ဖျိုဟ်စိတ်	ဖျိုဟ်စိတ်	ဖျေံစိတ်	စိတ်ချသည်။	ဝို
ဖျိုဟ်နာလရ်	ဖျေဟ်နာထဝ်	ဖျေံနာလဝ်	ယူချထားသည်။	ဝို
ဗ				
ဗလ	ဗလ	ဗလ	အင်အား	ကန်း

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

✓ ဗုဒ္ဓ ဗပေင် ဗဗေင် ဗတောန် ဗဒန် ဗဒဟ်ဖိုင် ဗွတ်ပဗေင်မွယ် ဗနိုက်	ဗိုဇ် ဗပေင် ဗဗေင် ဗတောန် ဗဒန် ဗဒှို ဗွတ်ပဗေင်မွယ် ဗွိုက်	စိန်၊ (ကျောက်စိန်) (သံ) ဖြည့်သည်။ သပိတ်။ ဆုးမသည်။ ကွယ်သည်-(ကွယ်သွားသည်) အကျိုးအဖြစ်ပြုသည်။ သပိတ်တလုံးပြုသည်။ ကုန်သည်။	ခံ ခံ ဝံ ဝံ ဝံ ဝံ ဝံ
ဗဗွယ်ရမေင်ဟေင်၊ ဗဗွယ်လမေင်ဟေင်၊ ဗဗွဲလွေင်ဟေင်၊ အစဉ်အတိုင်းသာလျှင်။			
* ဗလစက်ကြာဝရ်- ဗလစကြာဝရ်ပရယ်၊ ဗလစက္ကဝရ်ပရဲ၊ မြတ်သောစကြာဝတေ- ပုံရယ်။ အင်အား။ လန်း			
ဗဝရ် ဗာရာဏသီ ဗိစာရဏာရ် ဗိန္ဒာင် ဗိန္ဒါ ဗိန္ဒါအ် ဗိဗေယ် ✓ ဗိသ္မု။ ဗိသုကမ္မ ✓ ဗိဗ္ဗာရ် ✓ ဗိသေယ် ဗုဒ္ဓတိလေယ် ဗုဒ္ဓါဘိသေက် ဗုဒ္ဓါယ ဗုရုအ် ဗုရုဓမ္မ ဗုသစ် ဗုသစ် ဗေသာဒ	ဗဝင် ဗာရာဏသီ ဗိစာရဏာ ဗတောင် ဗရ ဗရ ဗဗေယ် ဗိသ္မု။ ဝိသုကမ္မ ဝိဗ္ဗာရ ဗသေယ် ဗုဒ္ဓတီလ ဗုဒ္ဓါဘိသိက် ဗုဒ္ဓါယ ဗရ ဗရုဓမ္မ ဗသစ် ဗုဒ္ဓသက္ကစ္စ ဝေသာဒ	ဗဝင် ဗာရာဏသီ ဗွာရဏာ ဗတောင် ဗရ ဗရ ဗဗွဲ ဝိသု။ ဝိသုကမ္မ ဝိဗ္ဗာရ(ဗွဲကြီး) ဗသဲ-ပသ ဗုဒ္ဓတီ ဗုဒ္ဓါဘိသိက် ဗုဒ္ဓါယ ဗရ ဗရုဓရ် ပသ-ပဇ-ဗဇ ဘုရားပူဇော်-ကော်ယော်သည်။ ဝိသာခါ	အစု-အပုံ။ ဗာရာဏသီပြည်။ ကန်-လန်း ဆင်ခြင်ခြင်း။ မြူသော။ ကန် အသံ။ ခံ အသံ ကန် အစဉ်အတိုင်း။ ခံ ဗိဿနိ။ ခံ ဝိသုကြို။ (နတ်သား) ခံ အကျယ်ဖြင့်။ ခံ သံ။ (သံချောင်း) ခံ ဘုရားရှင်။ မြ ဘုရားဘိသိက်။ ကန် ဘုရားရှင်အား။ (ပါ) မြ အသံ။ ကန် တရားသံ။ လန်း ပူဇော်သည်-ပသသည်။ မြ (ရှေ့) မြ ဝိသာခါ လန်း

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
ဗေဓိသန္တာရ	ဗောဓိသန္တာရ	ဗောဓိသန္တာရ	ဗောဓိသန္တာရ။ (ဗါ
=ဗူးဟ်	ဗူး	ဗူး	ဗူး-ဗူး-ဗူး။
^၁ ဗူး	ဗလး	ဗလး	ဗူး-ဗူး-ဗူး။
^၂ ဗူးဂေါး	ဗလးဂေါဟ်	ဗလးဂြ	ထိုဗူး-ထိုအတောအတွင်း။
ဗု	ဗု	ဗု	လယ်-လယ်တော။
ဗစေအ်	ဗစေံ	ဗေံ	ဆိတ်။
ဗက်	ဗက်	ဗက်	ထိုက်သည်။
ဗက်ဗွတ်အာယုက်	ဗက်ဗွတ်အာယုက်	ဗက်ဗတ်အာယုက်	အသက်အလိုက်အတိုင်း။
ဗေဒ်	ဗေဒ	ဗေဒ	ဗေဒင်-ဗေဒင်သုံးပုံ။
^၁ ဗိုတာင်	ဗတာင်	ဗွာင်	ဖြူသော။
ဗိုနး	ဗနး	ဗူး	ပုဏ္ဏား။
ဗုရူက်	ဗုရူက်	ပရိုက်-ပြိုက်	နှိပ်စက်သည်။ နှိပ်ကွပ်သည်။
* ဗုဟောက်	ဗဟောက်	ဗဟောက်	ကြောက်လန့်ခြင်း။
ဗောဟ်	ဗဟ်	ဗွဲ	မှား-ဖြင့်-အားဖြင့်။ (ဝိဘတ်)
ဗောဟ်ကာလ်- မလောအ်။	ဗွယ်ကာလမလအ်	ဗွဲကာလမလံ	ကြာမြင့်စွာကာလ။
ဗွောဟ်တသိုက်	ဗွယ်တသိုက်	ဗွဲတသိုက်	ချမ်းသာဖြင့်။
ဗွောဟ်ဒိုဟ်ဗြမောက်၊	ဗွယ်ဒိုဟ်ဗမောက်၊	ဗွဲဒိုဟ်ဗမံက်	အရှေ့ အရပ်မျက်နှာဖြင့်။
ဗွောဟ်ရမေင်	ဗွယ်လမေင်	ဗွဲလွေင်	အစဉ်အားဖြင့်။
ဗွောဟ်လမှယ်	ဗွယ်လမှ	ဗွဲအမှ	ကောင်းကင်ဖြင့်-သို့။
ဗွောဟ်သွရ်	ဗွယ်သွပ်	ဗွဲသွပ်	အောက်မှာ။ - (ဝိဘတ်)
	ဗရ်	ဗပ်	ဖို့သည်။
	ဗိုင်ပွာန်	ဗိုလ်ပွာန်	စစ်သည်တော်-စစ်ဗိုလ်။
ဗေး	ဗေဟ်	ဗွေ	သင်း-မင်း-နင်း-ခင်ဗျား
=ဗူး	ဗူး	ဗူး	သင်း-မင်း-နင်း-ခင်ဗျား။ (ပုဏ္ဏား)
=ဗူးပဒုဟ်စ်	ဗူးပထမိက်	ဗူးပထုက်	သင်တို့ကောင်းမှုပြုကြ။
ဗွတ်အာယုက်	ဗွတ်အာယုက်	ဗွတ်အာယုက်	အသက်မျှလောက်။
ဗျာဒေသ်	ဗျာဒိုဟ်	ဗျာဒိုဟ်	ဗျာဒိတ်။ (ဗျာဒိတ်ပေးသည်)
ဗျာပါရ်	ဗျာပါရ	ဗျာပါရ	လုံးလထုတ်ခြင်း

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

ဗျိုင် မြေယံသွၼ် မြေယံသွၼ် မြောင် မြေတွဒိင် မြေတွပိတ် ✓မြေတွလောက်	ဗျိုင် မြေယံသွၼ် မြေယံသဂူ မြောင် မြေတွဒေဝ မြေတွပိတ် မြေတွလောက်	ဗျိုင် မြေရူ မြေသဂူ မြေ မြေတွဒေဝ မြေတွပိတ် မြေတွထိုက်	ဆာသော။ မိုးရှာသည်။ မိုးရှာမည်။ မိန်းမ မြေတွဒေဝ၊ (အမည်) မြေတွပိတ်။ မြေတွလောက်။	ကန် ခုံး ခုံး ခုံး မြေ မြေ ကန်-ခုံး
---	--	---	---	---

ဘ

ဘဂဝါ ဘူမိန္ဒရ ဘေယ်	ဘဂဝါ ဘူမိန္ဒရ ဘယ်	ဘဂဝါ ဘူမိန္ဒရ ဘဲ	မြတ်စွာဘုရား။ (ပာ) ဘူမိန္ဒရ။ (ပာ) ဘေး-ဘေးရန်။	ခုံး ခုံး ခုံး
--------------------------	-------------------------	------------------------	---	----------------------

မ

*မ > ဤ“မ”သည်-၂-မျိုးရှိသည်။ မအာဒိ မအာရ်အပိတ်ပန်၊ ✓မဏမောဒ် မဏမောဒ် မအန် -မဇယ်ကံအိမ် မဇယ်သ္မိဗ္ဗာန် ✓မကး မကးမွေယ် =မကစအး ✓မဋ္ဌိ ✓မဋ္ဌိဒ်	မ မအာဒိ မအာအပိတ်ပန်၊ မအာလင် မဏမောဒ် မယမောဒ် မအောန် မအယ်ကအိမ် မအယ်သန်ဗ္ဗာန် မကး မကးမွယ် မကးဋ္ဌး မကိုဒါန် မဋ္ဌိ မဋ္ဌိဒ် မဋ္ဌိတ်	မ (၁) မ-သော၊ မအာဒိ မအာအပိတ်ပန်၊ မနာလင် မ-ယျ မ-ယျ မအောန် မအဲကအိ မအဲသ္မိဗ္ဗာန် မကး မကမ္မ မကံးဋ္ဌး မကိုဒါန် မဋ္ဌိ မဋ္ဌိ မဋ္ဌိတ်	သော။ (၂) မ-ဖေမည်တော်-မ-အဖေ။ အစဖြစ်သော။ အပိတ်လေးဘုံသွားသော။ ယူသွားတာ။ မည်သော။ အမည်ရှိသော။ နည်းသော။ ငါပြုံးဘိသော။ ငါပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူမည်။ မကသော။ တခုကောသော။ အလုံးစုံစင်ကြယ်စေသည်။ အလှပေးသော။ ဆင်ယင်သော၊ ဆင်ယင်သော။ တန်ဆာဆင်တော်မူသော။	မြေ ရွှေ ခုံး ခုံး ခုံး ခုံး ခုံး လန်း လန်း ခုံး ခုံး ခုံး ခုံး လန်း ဂုံး
---	--	--	---	---

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
မဂ္ဂ	မဂ္ဂ	မဂ္ဂ	လမ်း
မဂေါင်	မဂိုင်	မဂိုင်	ရဲသော။
မဂေါရ်	မဂိုရ်	မဂို	တောက်ပသော။
✓* မွူး	မငှောဟ်	မှိုဟ်	မကျောခြင်း-သော။
= မစအး	မစအး	မညွး	စင်ကြယ်စေသော။
= မစကတ်	မစကတ်	မစကတ်	သင်စားသော-သင်ကြားသော။
✓မစိစောန်	မစိစောန်	မစိစောန်	မွမ်းမံသော၊
မစောက်	မစောက်	မစာ်၊ (မစာ်ခြာ)	ခွါသော-ခွဲ' ခွါသော၊ > မစာ်-စုတ်သော-ဟူလည်းရှိ၏။
✓မဆာန်သွိုန်	မဆာန်ကွိုန်	မဆာန်ကွိုန်	ချစ်နှစ်သက်သော၊
✓မညး	မညး	ညး	သူများ၊ သူ။
မညာစိတ်' တုယ်	မညာတ်ဒတုယ်	မညာတ်ဒတု	အကျိုးကိုမြင်သော။
✓မညိန်	မညိန်	မညိန်	ပြန်သော-မွမ်းမံသော၊
မညိန်လက်	မညိန်လက်	မညိန်လက်	ပြန်ထားသော၊
✓မတ္တိုင်	မကလိုင်	မကိုင်	လာသော၊
✓မတောင်	မတ်	မတ်	နေသော၊
✓မနော	မနော	မနော	စိတ်၊ (ပါ)
	မဒးရး	မဒးရး	ကောင်းမွန်စွာ။
မဒက်	မဒိုက်	မဒိုက်	ဆင်းရဲသေား
မဒိုင်	မဒိုင်	မဒိုင်	ခံသော။
	မဒိုင်ကေတ်	မဒိုင်ကေတ်	ခံယူသော၊
မဒိန္နရ်	မဒိဒရ်	မဒလက်	ဆောင်းသော၊ (ထီးကိုဆောင်သော)
မဒယ်ကိန္နိရ်	မဒတ်ကတိုင်	မဒိတ္တိ	ဖြစ်ထသော-ဖြစ်လာသော။
✓မနောမ်	မနမ်	မှို	ရှိသော၊
မနုသ်	မနိုသ်	မှိုဟ်	လူ၊
မနုသ်ဒွါက်	မနိုဟ်ဒိုက်	မှိုဟ်ဒိုက်	ဆင်းရဲသူ၊
မနုသုလောက်	မနုသုလိုက်	မှိုဟ်လိုက်	လူ့လောက။
မကျပ်	ဒွပ်	မချပ်	ကြံသော၊
✓မတွယ်	မတွယ်	မတွယ်	ပြီးသော၊

၇
၆
၅
၄
၃
၂
၁

> မတွယ်နုဗြ-စိန်ဖြင့်ပြီးသော-စိန်ဖြင့်ခြယ်လှယ်သော) (၏)

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

✓ မဒွယ်	မဒယ်-ဟ်	မဒ်	ဖြစ်သော၊	ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ
	မတွဟ်ဗူး	မတွံမွူး-မတွံဂး	ဟုဆို (အပ်) သော၊	
မဇူး	မဖြိုဟ်	မဖြိုဟ်	နက်နဲသော၊ (မဖြိုဟ်နက်)	
✓ မဇောကံ	မဇောကံ	မဇော	ကြီးသော၊	
မဖြာယ်	မဖြာယ်	မဖြဲ	ပိန်သော၊	
မဒ္ဓာင်	မပြာင်	မပြိုင်	ပြိုင်ဘက်သော၊	
	မပတံ	မပတံ	စသော၊	
မပမေတြိစိတ်	မပမေတ္တာစိတ်	မပမေတ္တာစိတ်	မေတ္တာစိတ်ဖြင့်ပြုသော။	
မပယာန်	မပယာန်	မပယာန်	ယာဉ်ပြုသော၊	
မပုတ်သေလာ	မပုတ်သေလာ	မပုတ်သေလာ	ကျောက်ထွင်သော၊	
မပွင်လ္လေအ်	မပွင်ကောအ်	ပွင်ကော	ဖျောက်ပြစ်သော၊	
	မဗင်	မဗင်	ဖို့သော၊	
မ'တ္တိ	အရထ	အရထ	အနက်၊ (အနက်အဓိပ္ပာယ်) (ပါ)	
=မရလံရလာက်	မလံလာက်	မလီလာက်	ပျက်စီးကော၊	
မရပ်	မရပ်	မရပ်	ကိုင်တွယ်သော-ဖမ်းသော၊	
မရောပ်	မရော	မရ	ကဲ့သို့သော။	
မရောပ်ဝေါအ်	မရဝံ	မြိဝံ	ဤကဲ့သို့သော။	
မရန္တုက်ကုဒစာမ်- တွယ်၊	မရနုက်ကုဒစာမ်- တွဲ၊	မရနုက်ကု- ဒစာံတွဲ၊	ရှစ်ရက်မြောက်သောနေ့။	
မူး	မလေး	လေး	လဲဘဲ	
	မလံက်နထရ်	မလံက်နထင်	ရွှေဖြင့်သုတ်သော၊	
မလိည	မလောင်	မလီ	ပျက်စီးသော (လီလာ-ပျက်စီး)	
မထိန်လသ်	မလနသ်	မလွဟ်	ပျင်းသော။	
မလောန်	မလောန်	မလောန်	> လိန်လသ်-နသည-လကိုလွမ်းမိုးသည်။ လွန်သော။	
မ'သ	မသ	မသ-ပသ	နံစော်သော။	
မသက်	မသက်	မသက်	ကင်းမဲ့သော။ အားလုံး။	
မသွက်	မသဇက်	မသဇက်	ဆွဲမည့်သော၊	
မသက်တီမ်တ'လ	မသက်တီတလ	မသက်တီတု	အရှင်ကိုအားလုံးအသိပေးသည်။ ခုံ	

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ	
မတ္တိတ်စောင် * မသတူင် မသွိုင်	မတ္တိတ်စောင် မသတ္တိုင် မသွိုင် မညွှင်	မတ္တိတ်စောင် မသကူင် မသွိုင် မသွိုင်	စွမ်းအားထုတ်သော-ခြင်း။ လာမည့်သော။ ဖခဲမည်းတော်။ မြင့်သော။	ခုံ-ခုံ ခုံ-ခုံ ခုံ-ခုံ
မသွပ်အသွန် မသွပ်လှိုင် -မသဋ္ဌာပနာ မညွှက် မဟာဇန် မှာသမိတ်	မသွပ်အသရ် မသွပ်လှိုင် မသထာပနာ မသယိုက် မဟာဇန် မဟာသမိတ်	မသွပ်အသပ် မဂပ်လှိုင် မသထာပနာ မသယိုက် မဟာဇန် မဟာသွိတ်	ထိုမျှအံ့ဘွယ်ရှိအပ်သော၊ မွေ့လျော်အပ်သော။ ထာပနာပြုမည့်သော၊ ချီပင့်မည်သော၊ သူတော်ကောင်းများ-လူအများ။ မဟာသမုဒ္ဒယာ။	လန် ခုံ-ခုံ လန်း ခုံ-ခုံ ခုံ
ယ				
ယိယုက် ယိယုက် ယိယာသ် ယိရ်ယာသ် ယိယာသ်ပန် ယိယာသ်စါရ ဂေါးသ်။	ယရ် ယယုက် ယယုက် ယယာဟ် ယယာဟ် ယယာသ်ပန် ယယာဟ်စါ ဂဟ်။	ယြ ယိုက် အယုက် လယး-လျး ယးလျး လျးပန် လယးစါဂ်	အကြင်၊ ထမ်းသည်။ အသက် ။ အရောင်၊ ထွန်းလင်းသော။ အရောင်၊ ထွန်းလင်းသော၊ ရောင်ခြည်တော်လေးသွယ်။ ထိုနှစ်ပါးသောရောင်ခြည်တော်၊	ဂုံ-ခုံ ခုံ-ခုံ ကန် ခုံ လန်း လန်း
ယော ယုက် ယင်	ယော ယိုက် ယောက် ယင်	ရော ယိုက် ယိုက် င်	သနည်း-သလဲ။ ချီလျက်၊ တင်သည့်-ချီသည်။ အကြင်သည်၊ (ဝုတ္တကတ္တား)	ခုံ-ဂုံ ခုံ-ခုံ ဂုံ မြ
> ယင်-ယင်း-ဂင်း၊ ယြင်-အကြင်သည်။ ယင်မိန္ဒြါန်သာဓု ယင်ဗရုသာဓု ဝင်ဗရုသာဓုကာ၊ အကြင်သာဓုပြုအသံသည်။				
ယဲလ် ယိလ် ယောင်	ယင် ယိုင် ယောင်	ယင် ယိုင်-ယို ယံ	အကယ်၍။ ရှက်သည်၊ (ယိုလင်-ရှက်ထားသည်) ယောက်ဖ၊	မြ-ခုံ ခုံ-ခုံ ခုံ

ဟောင်း

လယ်

ခေတ်

မြန်မာ

ယသ်	ယဟ်	ဟ်-ဒဟ်	ကျော်ဇောသော၊ (ပါ-ယသ-ယသ)	ခုံလန်း
ရအိတ်	လအိတ်	လ္လိတ်	အစွန်-အဆုံး။	ဂုံ
ရတနာသိင်္ဃာ- သန၊	ရတနာသိင်္ဃာ- သန၊	သ္တာသိင်္ဃာ- နိတ်ရတ်၊	ရတနာသိင်္ဃာနိတ်- အခင်း၊	လန်း
ရပါယ်	လပါယ်	လပါ	ဘယ်ဘက်။	မြ
>ရပါယ် >လပါယ် >လပါပဲါ-သယ်ဘက်။-ရပါယ်-ရှာအမည်၊				မြ
=ရမိင်	ရမိင်	လမိင်-လှိုင်	ကြားသိစေသည်။	ခုံ
=ရမိန်	ရမိန်	လမိန်	အခိုင်အမာ။ ခိုင်မာစေသည်။	ခုံလန်း
=ရလး	ရလး	ဗလး	လွှတ်သည်။	ခုံ
* ရဂေါးဒ	မဂေါး	မငှိုဟ်	မာသော။	(ကြီး) ခုံ
* ရဂေါးဒ	ရဂဟ်ဒ	ရဂှိဒ	ဟူ၍ရင်း ၊	(ရွှေ) ခုံ
ရာဇ	ရာဇ	ရာဇ-သ္မိ	မင်း ။	(ပါ) ခုံ
ရာဇဥပတ္တိ	ရာဇဥပတ္တိ	ရာဇဥပတ္တိ	မင်းအကြောင်း၏အဖြစ်ကို။ (ပါ)	ခုံ
ရာဇကုမာရ်	ရာဇကုမာရ	ရာဇကုမာ	မင်းသား။	(ပါ) မြ
ရာဇမိရာဇ	ရာဇမိရာဇ	ရာဇမိရာဇ	မင်းတကာထတ်မင်း ။	ကန်
ရာဇဓမ္မစည်	ရာဇဓမ္မစည်	ရာဇဓမ္မစည်	မင်းကျင့်တရားဆယ်ပါး ။	လန်၊
ရာဇာယတန	ရာဇာယတန	တံပပိန်	လင်းလွန်းပင် ။	ဂုံ
ရီအာဘ်	ရအာဘ်	လအာဘတ်	တောင်းခြင်း-သူတောင်းစား ။	ခုံ
ရီသိ	ရသိ	ရသိ	ရသေ ။	ခုံ
ရတု	ဥတု	ဥတု	ဥတု၊ (ရတု-ဥတု)	ခုံ
ရးမန်	ရးမန်	ရးမန်	မွန်တိုင်းပြည် ။	ခုံ
ရင်ခါတ်သွောက်	ရင်ခါတ်သေါက်၊	ရင်ခါတ်သော်၊	ဆံတော်ခါတ်အစဉ် ။	ခုံ
ရင်ညွှာအ်	ရင်ညွှာအ်	ရင်ညွှာ	အချင်းချင်း ။	ခုံ
	ရေင်	ရေင်	စီသည်။ (စီထားသည်)	ခုံ
	ရေင်-ညိ	ရေင်-ညိ	ဆောင်ရွက်ပါ-စီပါ ။	ခုံ
	ရေင်	ရေင်	သတည်း ။	ခုံ
ရစ်	ရစ်	ရစ်-ရတ်	လမ်း။ (ရတ္တ-လမ်း) (ပါ)	ခုံ
ရိဒ္ဒိ	ရိဒ္ဒိ	ရိဒ္ဒိ	တန်ခိုး ။ (ပါ)	ခုံ

ဟောင်း

လယ်

ခေတ်

မြန်မာ

ရိစ္ဆာ	ဣစ္ဆိယာ	ဣစ္ဆိယာ	တန်ခိုးဖြင့်။	ကန်
ရိစ္ဆါနူဘာဝ်	ရိစ္ဆိအာနူဘာဝ်	ဣစ္ဆိအာနူဘာဝ်	ဣစ္ဆိအာနူဘောဝ်။ (ပၤ)	လန်း
ရိနုဘူတ်ပိရ်ပိည်	ရဘူတ်ပိပိည်	ရနုကပ်ပပေင်	ဖြည့်ခြင်း။	ခုံ
ရိန်လိည်	ရလေင်	လလေင်	ပျက်စီးခြင်း။	ခုံ
ရုပ်	ရုပ်	ရုပ်	ရုပ်။	ခုံ
ရုပ်စိင်	ရုပ်စိင်	ရုပ်စိင်	ဆင်ရုပ်။	ခုံ
ရုပ်ဇာဒိသိုင်	ရုပ်ဇာဒိသိုင်	ရုပ်ဇာဒိသိုင်	ခြင်သို့ရုပ်။	ခုံ
* ရုပ်ကြောင်ပုမိည်၊ ရုပ်ကြိုသူလဖမိန်၊ ရုပ်တိသူလပွန်၊ ခက်ရင်းသုံးခွကိုပိုင်ဆိုင်သောရုပ်၊ ခုံ = သီဝ-ဒဟာသီဝ-ပရဒေသွာရ-ဟိန္ဒူနတ်မင်း၏ အယောင်ဆောင်ဖြစ်သည်။)				
ရုပ်နာဂ်	ရုပ်နာဂ်	ရုပ်နာဂ်	နဂါးရုပ်။	ခုံ
ရုပ်သုပရ်	ရုပ်သုပရ်	ရုပ်သုပရ်	ဂဠုရုပ်။	ခုံ
ရလောသ်	ရလောဟ်	လောဟ်-ထုဟ်	ချစ်သူ-နှစ်သက်သော။	ခုံ
ရမတ်	ရမတ်	ရမတ်	မျက်ရည်။	ခုံ
ရရာဝ်	ရာဝ်	ရ်	အလာ-ကဲ့သို့။	မြ
ရောင်ဂေါးဟ်ဒ	ရဂဟ်ဒ	ရဂ်ဒ	ထိုကဲ့သို့တဲ့။	ခုံ
ရောင်ဂေါးဒ	ရဂေါဟ်ဒ	ရဂ်ဒ	ထိုဒဲ့ကဲ့သို့။	လန်း
ရောင်ဒေဝတဘက်ကုံ	ရဒေဝတကိုမ်	ရဒေဝတကို	နတ်ကဲ့သို့ဘဲ၊ နတ်ကဲ့သို့၎င်း။	ခုံ
ရောင်ဒိန်ငယ်ထရ်	ရဒငယ်ထရ်	ရဒောဝ်ထင်	ရွှေမှန်ကဲ့သို့။	လန်း
ရောင်မြေယ်တံ	ရမြေယ်တံသွာမ်	ရမြေယ်တံသွာမ်	မိုးဦးကျကဲ့သို့ဘဲ။	လန်း
စွာမ်ကုမ်၊	ကိုမ်၊			
ရယ်တိ	ရဟ်တိ	ရ်တိ	မြေကြီးအရသာ။	ခုံ
ရာသ်	ရာဟ်	ရး	တိုင်း၊ (ရးမည-ရာမညတိုင်း)	ခုံ
ရွယ်	လဝဟ်	လဝ်-(လက်နက်)	လက်နက်။	ခုံ
ရွောအ်	ရဝေါအ်	ရဝံ	ဤကဲ့သို့။	လန်း

* ဖကမ

နားကပ် ။ နားငှောင်း ။

လ

လတူကိုင်တွေ့အ်	လတူကိုင်တွံ	လွှဲကိုင်တွံ	ကျောက်ဖြားထိပ်အပေါ်မှာ။	ဝုံ
	လမိဟ်	လွှဲဟ်	အရေအတွက်။	ဝုံ
လွှဲတံ	လဝုတ်	ဝုတ်	ပျို။ (သမီးပျို) အပျို။	ခုံ

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

လာမီ	လာမီ	လွှာ	စလောင်းဖုံး။	ခုံ
လိငွေရိ	လငွေရပ်	လှောင်	ရှိခိုးသည်။	ခုံ
*လှူရှုန်	လအိုန်-လိုန်	ဦးန်	ပြောသော။	(ကြီး) ခုံ
*လှူရှုန်	လအိုန်	လိုန်	နင်းသည်-နှိမ်နင်းသည်။	(ရွှေ) ခုံ
လှကောင်	လှက်	လှက်	တိုင်အောင်။	ခုံ
	လှက်စွာမိမိနှင့်	လှက်သွာမဂ္ဂါ	ကြာမြင့်စွာသောနှစ်မျှ။	ခုံ
	လှက်ပတ်တွယ်	လှက်ထပ်တုံ	ခုနှစ်ရက်တိုင်တိုင်။	ခုံ
လှပေါက်	လပေါက်	လပံက်	ဖွင့်သည်။ အဖွင့်။	လန်း
လေခါယ	လေခါယ	တူဟ်နုချ။	ရေးခြင်းဖြင့်။ (ပါ)	ကန်
လောကပါယ်	လောကပါလ	လောကပါလ	ကမ္ဘာစောင့်။	ခုံ
လောကဝဋ်သင်္ကာ	လောကဝဋ်	လောကဝဋ်သင်္ကာ	လောကဦးစောက်ပန်းမိဖုရား။	မြ
ဒေဝီ၊	သင်္ကာဒေဝီ၊	ဒေဝီ၊		
လး	လး	လး (လလး-လုံးလုံး)	လဲ။ တားမြစ်ခြင်းလည်းသုံး၏။	မြ
လး	လး	လး	ပမာဏ-မျှ-လဲဘဲ။	လန်း
လး	လး	လး	လင့်-နဲ့-(တားမြစ်ခြင်း)	လန်း
လး	လေး	လေ	လည်း၊ (မဲ့လှေ-မဲ့လေး-တခါတည်း)ခုံ	ခုံ
လးပသန္ဒိုးဟ်	လးပသလိဟ်	လးပသလှေ	သံသယမဖြစ်လင့်။	ခုံ
လးပိတ်	လးပိတ်	လးပိတ်	မမေ့ပါနှင့်။	ခုံ
လးသန္ဓေဂံဒ	လးသဇိဟ်	လးသလှေဂွံဒ	ထိုခွဲသံသယမရှိလင့်။	ခုံ
	ဂေါဟ်ဒါ			
လက်	လံက်	လံက်	သုတ်သည်။	ကန်
လက္ခ	လက်	လက်	သောင်း၊ (မဲ့လက်-တသောင်း)	ခုံ
လက်ဆုယိ	လက်ဆုယိ	လက်ဆုယိ	လက်ဆွဲရေကန်။	ကန်
လက်ထက်	လက်ထက်	လက်ထက်	လက်ထက်။	ခုံ
(လက်အာရ်)	လက်အာ	လက်အာ	ပြိုသွားသည်။	ခုံ
လက်ဝေါအ်	လက်ဝေါအ်	လက်ဝို	ဤစာ။	လန်း
လောက်	လိုက်	လိုက်	လောက။	လန်း
(လောက်ကန်ဒီ)	လက်အက်ဒေ	လက်အက်ဒေ	အင်ဒေသုတ်သည်။	ခုံ
လိင်ငေါရ်	လငွေရပ်	လငွေရပ်	ရှိခိုးသည်။	ကန်
လိည်	လေင်	လေင်	ပျက်စီးသည်။	ခုံ

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ	
လောင်	လောင်	လုပ်	ဝင်သည်-ရောက်သည် ၊	ကန်-လန်း
လုံခါတ်	လခါတ်	လမါတ်	ဖို သူတော် သူတော်စင် ၊	
လှုံစူး	လခေါဟ်	လွှတ်	ချမ်းခြင်း ၊	
လရိ	လရ်-လပ်	လပ်	> လှုံစူး > လခေါဟ် > လစိုဟ် > လွှတ်-	
လရ်မင်း	လပ်မူး	လပ်မူး	ထား ၊ (ကေတ်လပ်-ယူထားသည်)	
လရ်ဗွေယ်ဇုသုယ်	လပ်ဗွေယ်အည	လပ်ဗွဲပွဲ	အပြင်ဘက် ၊	
✓လှာရ်	လရ်	လပ်	အထဲဘက်၌ ၊	
လှာသ်	လး-လှာဟ်	လး	ထား ၊ (ညွှန်ပြထားသည်)	
လှာဘ်	လှာဘ်	လှာဘ်-လံ	ခင်းသည် ၊	
လှာဘ်သန်	လှာဘ်သန်	လံသန်	ကြာမြင့်စွာ ၊	
✓လှောမ်	နေောင်	မှုံ	ကြာမြင့်သန်စွာ ။	
✓လှောမ်	လခေါမ်	လခမ်	ရှိသော ။	
✓လှောင်	လှောင်	လှောင်	> မ-သည်-လ-ကိုလွှမ်းမိုးသည် ။	
✓လှောင်	လှောင်	လှောင်	ငြိမ်းစေသည် ။	
✓လှောင်	လှောင်	လှောင်	လွမ်းသည်-ဖူးသည် ။	
✓လှောင်	လှောင်	လှောင်	အဘယ် ။	
✓လှောင်	လှောင်	လှောင်	အနှစ်တထောင်နှစ်ရာ ၊ (၁၂၀၀)	
✓လှောင်	လှောင်	လှောင်	ရှိခိုး၏ ။	
○				
ဝစီ	ဝစီ	ဝစီ	ဝစီ ၊ (ပါ)	ကန်-လန်း
ဝတ္တ	ဝတ္တ	ဝတ္တ	ဝတ္တပစ္စည်း ။	
ဝိစာရနာ	ဝိစာရနာ	ဗစာရနာ	ဆင်ခြင်သည် ။	
ဝိသေသ	ဝိသေသ	တွေင်	အထူး ။	
ဝိသေသယော	ဝိသေသယော	ဝိသေသရော	အထူး (ရှိ) သနည်း ။	
	ဝူဒိုဟ်	ဝူဒိုဟ်	ပတ်ဝန်းကျင် ။	
ဝေဇယန္တ	ဝေဇယန္တ	ဝေဇယန်တင်	ဝေဇယန္တာ ။	
	ဝင်ပတ်	ဝင်ပတ်	ရောင်းဝယ်ပြုသည် ။	
ဝီရိ	ဝီရ	ဝီရယ	အားစိုက်သော-ဝီရိယ ။	
ဝီရိယသ်	ဝီရိယ	ဝီရိယ	လုံ့လ-ဝီရိယ ။	

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

ဝရ်ဝေယ်	ဝရထဝိုဝ်	ဝရတဝို	အဖြေဆု ။ (၀၇)	ခံ ခံ ခြေ ရွှေ
* ဝေယ်	တဝို	တို	အမြဲ-ဆက်ကာ-နယ်နိမိတ်-အကြိမ်။	
ဝေရ်ဝေယ်	ဝီဝယ်	ဝီဝဲ	ရန်သူ-ရန်ညှိုး ။	
ဝေါအ်	ဝွအ်-ဝု	ဝွံ	ဤ ။	

> ဥ-ကိုထူပြု၊ ထြကိုအဝပြု-အ်-ကိုသေးသေးတင်-ဝွံ-ဖြစ်၏ ။

သ

သွရင်ကေလ်	သဂုရင်ကိုဝ်	သဂရင်ကို	လျှောက်ပေးမည် ။	ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ
သွလာည်	သဂလာန်	သဂလာန်	စကားမေးမည်၊ ပြောဆိုစကား ။	
သွင်ဂိည်အာရ်	ဂဂိည်အာ	ဂငွင်အာ	လှည့်လည်သွားလာသည် ။	
သွလောင်	သဂလောင်	သဂလိုင်	များပြားမည်သော ။	
သွလောင်ဖါရ်	သဂလောင်ဖါ	သဂလိုင်ဖါ	အလွန်များမည်-ခြင်း ။	
သွတ်အာရ်	သွတ်အာ	သွတ်အာ	ပြတ်သွားသည် ။	
သွိုင်ရ်တိန်ဟိရ်	သွိုင်တဟိုင်	သွိုင်ဟို	ထွန်းလင်းတောက်ပစေသည် ။	
သွောအ်	သွောံ	သွောံ	ရသော-ရမည် ။	
သွနုဘာဝ်	သအနုဘ	သအနုဘ	အာနုဘော်နှင့်-ဖြင့် ။	
သွာရ်ဒသ်	သအာဒဟ်	သအာဒွ	သွားဖြစ်မည့် ။ လန်း-ကန်	
သွာရ်	သွာဝ်	သွာဝ်	တိုက်တွန်းသည်-စေခိုင်းသည် ။	
သွတိရ်	သကတိုင်	သတ္တိ	ထစေမည် ။ ကန်	
သွမိရ်	သကမိရ်	သကွ	မိုးမည်-မိုးသည် ။	
	သွေတ်	သွေတ်	ယူမည် ။	
သကွန်	သကွန်	သကိုန်	အုပ်စိုးမည် ။	
သွနွံ	သကဒံ	သကနံ-ခွံ	တည်-ဆောက်မည် ။	
သွန်ဒံ	သကန်ဒံ	သကနံ-ခွံ	ဆောက်မည်-ပြုမည် ။	
သွန်ကာလ်	သကာလ်	သကာလ	အနံ့ အပြား ။ လန်း	
သွနွံထြီကွေတ်	သကိနွံသရေ	သကနံသရေ	ပြည်မြို့ကိုတည်မည် ။ လန်း	
	သေတ္တု	သေတ္တရာ		
သွေယ်	သကိုဝ်	သကို	ပေးမည် ။	
သွေးသက်	သွေးသက်	သွေးသက်	တခုမကျန်-အကြွင်းမဲ့ ။	
သွေး	သွေး	သွေး	အမိန့်ရှိသည်-ပြောဆိုသည် ။	
သွဋ်	သွဋ်	သွဋ်	ဆင်ယင်မည် ။	

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
=သစသိုင်	သစသိုင်	သစသိုင်	ခံစားမည် ၊
သစဟာပ်	သစဟာပ်	သစဟာပ်	စားသည်-စားမည်-ဟာပ်မည်။
✓သစိန္တေး	သစလေး	သစွတ်	တိုက်ခိုက်မည် ၊
သစိန္တေး	သစိန်လပ်	သစိန်လပ်	ထွန်းထားသည်-မည်- တောက်ပထားမည်။
သစိန်လေးတုခး	သစလောဟ်တစး	သစွောန်ထွေး	ညွှန်ပြမည် ၊
သစုအး	သစအး	သွေး	စင်ကြယ်စေမည်-သန့်ရှင်းမည် ၊ ခုံ-လန်း
သစုတိ	စုတိ	ချိတ်	သေသည်-သေမည် ၊
သစုမတ်	သစမတ်	သစွတ်-သွတ်	မှန်သည်-ဖြောင့်သည်-ဝန်ခံကြသည် ၊
သစုရေး	သစုရိတ်	သစရိတ်	သွန်းလောင်မည် ၊
သစုလေးတုခး	သစလောဟ်ထစး	သစွောန်ထွေး	ညွှန်ပြမည် ၊
သစုရေးကုလ်	သစရဟ်ကုလ်	သစဂ်ကို	} တရားပန်းကိုပန်ပေးမည် ၊ လန်း
ကုလ်မေ့	မေ့	မေ့	
သစုအ်ရေးဟ်	သစရဟ်	သစဂ်	
ကုလ်ကုလ်	ကုလ်	ကို	
=သစောင်-တုန်	သစင်တိုန်	သစတိုန်	ပြန်တက်မည် ၊
သစာသ်	သစာဟ်	သစး-သစး	ဆန်း (တက်) သည် ၊
✓သွက်	ဇက်	ဇက်	ဆွဲမည် ၊
✓သွန်နောက်	သစနောက်	သစွတ်	ကြီးမည်သော။
=သွန်နောက်ဖါရ်	သစနောက်ဖါ	သစွတ်ဖါ	ကြီးလွန်မည် ။
သွိုင်	သွိုင်	သွိုင်	ခဲယင်းသော ။
=သွိုင်အာယုက်	သစထိုင်အာယုက်	သဂလိုင်အာယုက်	အသက်ရှည်စေခြင်း-မည် ။
=သဖြိုင်ထိစ်	သွိုင်ထိုတ်	သွိုင်ထေက်	မြတ်နိုးထိုက်သည် ။
သွိုင်ရ	သွိုင်ရ	သွိုင်ရ-ဖြိုင်ရ	ခက်ခဲ၏ ။
✓သွိုတ်	သစိုတ်	သစိုတ်	သုတ်ပစ်လတ် ။
=သွိုန်	သွိုန်	သစိုန်	အပ်နှင်မည် ။
=သညာတ်	သညာတ်	သညာတ်	မြင်မည် ။
✓သွိုက်	သွိုက်	သွိုက်	နှစ်ခြိုက်သည်-နှစ်ခြိုက်ခြင်း။ - လန်း-ကန်-မြ
သွိုက်မိုက်	သွိုက်မိုက်	သွိုက်မိုက်	နှစ်သက်ခြင်း ။ ကန်

ဟောင်း

လယ်

ခေတ်

မြန်မာ

✓ သွက်	သွက်	သွက်	စီးသည်-စီးမည် ။	ကန်-လန်း
✓ သွက်ပိည်	သွက်ပင်	သွက်ပင်	ပြည့်စုံမည့်သော ။	
✓ သတူင်	သတလုင်	သ-ကူင်	လာမည် ။	
သွစလ်	သထွ	သထွ	ချီးမြှင့်မည် ။	
✓ သွဇေနကေတ်	သတဇေနကိုင်	သတဇေနကို	ထွန်းပေးမည် ။	
✓ သွလုင်	သတလုင်	သတလုင်	ပို့မည်-ဆောင်မည် ။	
✓ သွင်လှောင်	သွိုန်ဂလောင်	သတိုန်ဂလိုင်	များတက်မည်-များတက်အောင် ။	
✓ သွတ်	သွိတ်	သွိတ်	ထွက်မည် ။	
= သွဂေတ်	သဒဂေတ်	သဒွေတ်	ကျင့်မည်-ကျင့်ခြင်း ။	
= သွဂိန်	သတဂိန်	သတဂိန်-ဒဂိန်	ဆောက်တည်သည်-မည် ။	
✓ သွန်	သတိုန်	သတိုန်	တက်မည် ။	
✓ သွမ်	သွမ်	သွမ်	ညာဘက်၊ (တဲသတု-လက်ယာ) (တဲဇ-လက်ဝဲ)	
ထွံး	သထုး	သထွး	လင်းသော-လင်းမည် ။	
✓ သွိုင်ဝေင်	သတိုင်ငုအ်	သတိုငုအ်	ထထကြွကြွ၊ (သတို-ထမည်-ငုအ်-ကြွ)	
သတဘင်	သတ်	သတ်	နေမည် ။	
✓ သွိုရဝိလ်	တဝီတဂူ	တဝီထွို	ခြံရံ-အမြ	
✓ သွိုင်	သဒိုင်	သဒိုင်	ခံမည် ။	
= သဒွောင်	သဒမောင်	သဒမိုင်-ဒိုင်	နေသော-ခံစားသော-မည် ။	
✓ သွိုနွဲပိန္တောန်	သဒလိုအ်	သဒွောံဗြောန်	သွန်သင်ဆုံးမမည် ။	
	ပတောန်။			
> သွိုနွဲပိန္တောန်	သဒနွဲပိတောန်	သဒလုံပတောန်	> သဒလိုအ်ပတောန်	> သဒွောံဗြောန်
သွယ်	သဒယ်	သဒွ်	ဖြစ်မည် ။	
✓ သွိုမန်	သနိုမန်	သနိုမန်	ပင့်ဘိတ်မည် ။	
✓ သွ	သွ	သွ	ပြုခြင်း-ပြုမည် ။	
သွအာစာရ်	သွအာစာ	သွအွာ	ဆရာပြုမည် ။	
= သွကင်ရင်	သပကင်ရင်	သပွင်ရင်	ဝတ်ဆင်မည်-အုပ်စိုးမည် ။	
	သွပူဇ်	သွပူဇ်	ပူဇော်ပြုမည် ။	
သွပူဇာင်	သွပူဇ်	သွပူဇ်	ပူဇော်ပြုသည် ။	

ဟောင်း	လွယ်	ခေတ်	မြန်မာ
သွရ	သွရ	သွရ	ပြုရမည်၊ ပြုရ၏၊ ပြုပါတော့။ ကန်
သွရဗိန်	သွရဗိန်	သွလဗိန်	ခိုင်မာအောင်ပြုမည်။
သွသုတူမ်	သွသတုပ်	သွသတုပ်	တူအောင်ပြုမည်။
သရဏဂမန	သရဏဂမန	သရဏဂမန	သရဏဂုဏ် ၊
သရဒ	သရဒ	သရဒ (ဥတု)	သရဒ (ဥတု)တန်ဆောင်းမုန်း(ပါ)
သရသွတီ	သရသဝတီ	သရသဝတီ	သရသတီ
	သလးဝတ္ထု	သလးဝတ္ထု	ဝတ္ထုပစ္စည်းစွန့်သည်။
သလှင်-၄၀-ဟ	သလှင်-၄၀-ဟ	သလှင်-၄၀-ဟ	အမြင့်အတောင်-၄၀။
သတုဇန်	သတုဇန်	သောတုဇန်	သောတုဇန်၊ (ပါ) လူ။ ကန်-လန်း
သာဓုကာရ်	သာဓုကာရ	သာဓုကာ	သာဓုပြုသည်-ကောင်ချီပြုသည် (ပါ)
	သာမဏီကြိုဟ်	သာမဏီကြို	သာမဏေယောကျ်ား။
	သာမဏီမြ	သာမဏီမြ	သာမဏေမ။
✓ သာရထီ	သာရထီ	သာရထ	သာရထ-လှည်းမောင်း။
✓ သာသန	သာသနာ	သာသ္မာ	သာသနာတော်ကို ၊ (ပါ) လန်း
သာသနဇုဇမ်	သာသနာအယ်	သာသ္မာအဲ	ငါ၏သာသနာတော်။ လန်း
သာသနာကျာက်	သာသနာကျာက်	သာသ္မာကျာ်	ဘုရားသာသနာ၊ (ပါ)
သာသနဟဂေါအ်-သာသနာဟ-	သာသ္မာဟဂွံ-သာသနာတော်မတည်။		
တန် ၊	ဂေါအ်တန်၊	တန် ၊	
သိကဗ္ဗမ်	သကအိမ်	သကအ	ပြုံးမည်။
✓ သိပိုင်	သပိုင်	သပိုင်	သင်းပိုင် ၊
သိလာ	သိလာ	တုံလဲး	ကျောက်ပြား ၊ (ပါ) ကန်
သိသာ	သိသာ	ကွး	တပည့် ၊ (ပါ)
သိသီတ်	သိသိတ်	သိသိတ်	ပြည်မြို့၊)သရေခေတ္တရာ)
သိချူလ်	သိသူ	ချူ	ရေးသည်။ ကန်-လန်း
သိ	သို	သို	အိမ် ၊
သိသ္မိုး	သသ္မိုးဟ်	သမ္မေဟ်	သူကြွယ် ၊ ချမ်းသာကြွယ်ခြင်း။
သိသုဂိး	သိသ္မိုး	သဂိဟ်-သ္မိုးဟ်	ချမ်းသာသည်။
> သိသုဂိး > သိသ္မိုး > သဂိး > သဂိဟ်-သမ္မေး-သမ္မေဟ်)			
သိသုဘိက်	တသိုက်ဘိက်	တသိုက်ဘိက်	ချမ်းသာ၊ ဘိက္ခ-ရိက္ခာချမ်းသာသော။
သိသုက်	သသုက်	တသိုက်	ချမ်းသာသော။

ဟောင်း

လယ်

ခေတ်

မြန်မာ

သီရိမာသောက	သီရိမာသောက	သီရိမာသောက	သီရိမာသောကမင်း။	ဝို
သီလ	သီလ	သီလ	သီလ။ (ပါ)	ဝို
သီဟာသန	သီဟာသန	သီဟာသန	ပလ္လင်-ခြင်္သေ့ပလ္လင်။	ခို
သီဟော	သီဟော	သီဟော	ခြင်္သေ့ကဲ့သို့ရဲရင့်ထသော။ (ပါ)	ဝို
သုခုယ်	သုခုယ်	သုခုယ်	လည်ခွေ။	ခို
သုဇာတာ	သုဇာတာ	သုဇာတာ	သုဇာတာသူဌေးသမီး။ (ပါ)	ဝို
သုဘိက်	တသိုက်ဘိက်	တသိုက်ဘိက်	ချမ်းသာဖိုင့်။	ကန်
သုမေပဏ္ဍိတ်	သုမေပဏ္ဍိတ်	သုမေပဏ္ဍိတ်	သုမေပဏ္ဍိတ်။	မြ
သုမောသ်	သမောဟ်	သွဟ်	ထပ်ထူ၊ ကို-စေအနက်ရသည်။	ခို
သုဝဏ္ဏဘုမ်	သုဝဏ္ဏဘု	သုဝဏ္ဏဘု	သုဝဏ္ဏဘုမ္မိတ်ပြည်၊ (သထုံ)	လန်း
သုစရိတ်	သုစရိတ်	သုစရိတ်	ကောင်းမှု၊ (ပါ)	ခို
သောဏထေရ်	သောဏထေရ်	သောဏထေရ်	သောဏထေရ်။	ဝို
သွဂြိုက်	သပေါက်	သပံက်	ဖွင့်မည်၊ ဆွဲနှုတ်မည်။	ကန်
သွန်ယူက်	သပယိုက်	သယိုက်	မြောက်တင်မည်။ ခြင်း။	ခို
= သွလိည်	သပလိန်	သပိုန်	နှိပ်ကွပ်သည်။ မည်။	ခို
သွင်မောဟ်	သမင်မယ်	သမင်မဲ့	စောင့်ရှောက်မည်။	ခို
သွါဇေါ်	သလဇေါ်	သလှါ	ဆိပ်ငြိမ်းမည်။	လန်း
သွါအ်ဇေါ်	သလဇောအ်	သလှါ	ဆိပ်ငြိမ်းမည်။	ကန်
= သွဉ်ကြံဉ်	သပုဂြိုက်အဉ်	သပုဂြိုက်ပဲ့သဒ္ဓမ္မ	သူတော်ကောင်းတရာ ဌ	ခို
သဒ္ဓမ္မ	သဒ္ဓမ္မ		ပြည့်ပေးမည်။	
သွဂြိုက်	သွဂြိုက်	သပိုက်	နှုတ်မည်။	ခို
သွက်ကေလ်	သပံက်ကိုလ်	သပံက်ကို	ဖွင့်ပေးမည်။	ခို
= သွဉ်ကြံဉ်	သပဉ်ကြံဉ်	သပုဂြိုက်ကြံဉ်	သဘောစီးစေမည်။	ခို
သွဂြိုက်	သပိန်	သပေင်	ဖြည့်သော-ဖြည့်မည်။	ခို
သွန်လှက်	သပလှက်	သပွါက်	ဖွက်မည်- ဖုံးမည်။	ခို
> သွန်လှက်- သပုန်လှက်- သပလှက်- သပနက်- သပွါက်- နသည်- လကိုလွှမ်းမိုးသည်။				ခို
သွန်ဉ်ပုန်ပိည်	သပုန်ဉ်ပိန်	သပဉ်ပေင်	ပြည့်စုံမည်။	ခို
သွန်ဉ်ပုန်ပိည်- သပုန်ဉ်ပိန်- သပဉ်ပေင်-			သီလဖြင့်ပြည့်စုံမည်။	ခို
သီလ်	သီလ။	သီလ။		
သထာန်	သန်ထာန်	သန်ထာန်- ဌာန်	အရပ်။ (ဌာနီ-ဌာ)	ခို

ဟောင်း

လယ်

ခေတ်

မြန်မာ

သန္တာန်	သန်ထာန်	သန္တာန်	နေရာ၊ (ဌာနီ-ဌာန)	ကန်
သထိန်ကွဲ	သထိုန်သး	သထိုင်သး	ချီးမွမ်းမည်။	ခုံ
သက်	သက်	သက်	မ၊ (တားမြစ်ခြင်းအနက်)	ခုံ
သကျမုနိ	သကျမုနိ	သကျမုနိ	သင်္ကေတဝင်မျိုးဖြစ်ထသော၊ (ပါ)	ခုံ
သက်တိ'လကအိမ်၊	သက်တိလကအိမ်၊	သက်တို့ကအိ	အကြောင်းမဲ့ အရှင်ဘုရား	
			ပြုံးတော်မူသည်ကို။	လန်း
သက်မုနလောရ်	သက်မုနလပ်	သက်မုနလပ်	သက်ရွာ-သက်မုရွာ၊	မြ
သက်ရိမ်ဗာင်	သက်ရိဗင်	သက်ရိဗင်	ကူညီရန်မတိုး မချေမှုန်းနိုင်။	လန်း
သက်ညွှလိ	သက်ကုလိ	ဘက်ကထိ	မလွန်မြောက်စေဘဲ။	ခုံ
သက်သွသ်	သက်ဘဒဟ်	သက်သဒ္ဒ	မဖြစ်။	ခုံ
သတ္တရ်	သတ္တရ်	သတ္တာရ	သတ္တာရ-အပူဇော်။ (ပါ)	ခုံ
သက်သွိုင်	သက်သွိုင်	သက်သွိ	အခြားမဲ့။	ရွှေ
သက်သွိဟ်	သက်သွိဟ်	သက်သွိဟ်	အကြွင်းမဲ့။	ရွှေ
သက်	သက်	သက်	သွယ်-အရောင်။ (ပါ)	ခုံ
			-ကြသက်-ခြောက်ပါး-ခြောက်သွယ်အရောင်။	
သက်ကြိမ်	သက်သွိမ်	သက်သွိ	ညိုသောအရောင်။	ကန်-လန်း
သက်သေဟ်	တသိုက်ဘေဟ်	တသိုက်ဘေဟ်	ချမ်းသာသေး၊	ကန်
သက်	သက်	သက်	အရောင်။	ကန်
သဗ်	သဗ်	သဗ်	သဗ်-သံဃာ။ (ပါ)	ခုံ
သဗ်ရတ်	သဗ်ရတ်	သဗ်ရတ်	သဗ်ရတ်နာ။	ခုံ
သဗ်ဟယ	သဗ်ဟယ	သဗ်ဟယ	သံဃာအား။ (ပါ)	ခုံ
သင်ခ	သင်ခ	သင်ခ	သံဃာခွဲ။	ခုံ
သံသရ်	သံသရ	သံသ	သံသရာ။ (ပါ)	ခုံ
သိကောအ်	သကောအ်	သကအ်-ညွှ	အပေါင်းအဘော်၊	ခုံ
သိဗာသန	သိဗာသန	သိဗာသန	သီဟသန၊ (သိဗာနိက်ရွှေ)	ကန်
သစ္စ	သစ္စ	သစ္စ	သစ်သီး၊ (ဆု-သစ်။ သစ်-သီး)	ခုံ
သတ္တဂုံလုင်	သတ္တဂလိုင်	သတ္တဂမိုင်	သတ္တဝါအများ။	လန်း
သတ္တာဟ	သတ္တာဟ	ထင်္ဂတု	ခုနစ်ရက်။ (ပါ)	ခုံ
သကြ	သကြ	သကြ	ရန်သူ၊ (အသံထွက်-သကြ)	ခုံ
သဒ္ဓါ	သဒ္ဓါ	သဒ္ဓါ	သဒ္ဓါ။ (ပါ)	ခုံ

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

သဒ္ဓါမ္ပ	သဒ္ဓမ္မ	သဒ္ဓမ္မ	သဒ္ဓမ္မ။ (ပါ)	ခုံ
သန္ဓေ	သလေဟ်	သေဟ်	သံသယ။ -သန္ဓေ-သဒေ-သလေး-သလေ	ခုံ
သန္ဓေဟ်	သန္ဓဟ်	သလေ	သံသယ။	ခုံ
✓သန္ဓင်-သန္ဓင်	သရင်	သရင်-စီရင်	အမှုကိစ္စစီရင်သည်။	ခုံ-မြ
သိန္ဓမောရ်	သမောရ်	သမောင်	နှစ်ရည်။	ခုံ
သောန်	သောန်	သောန	လောနမထေရ်။	မြ
သမုဒြိ	သမုဒြိ	သမုဒြိ	သမုဒ္ဒယာ၊ ပင်လယ်၊ (ပါ)	ခုံ
✓သဗ္ဗညုတညာဏ်	သဗ္ဗညုတညာဏ်	သဗ္ဗညုတညာဏ်	သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်။(ပါ)	ခုံ
✓သဗ္ဗဘူတာနု ကမ္မကော။	သဗ္ဗဘူတာနု ကမ္မကော။	သဗ္ဗဘူတာနု ကမ္မကော။	အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့ကိုသနား- ချစ်ထသော။	ခုံ
✓သဗ္ဗသတ္တုမော	သဗ္ဗသတ္တုမော	သဗ္ဗသတ္တုမော	အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ထက်မွန်- မြတ်ထသော။ (ပါ)	ခုံ
သဝ္ဗတတ္ထိ	သဗ္ဗသတ္တိ	သဗ္ဗသတ္တိ	အလုံးစုံသတ္တဝါ။	ကန်
သံဃသေနဝရ	သံဃသေနဝရ	သံဃသေနဝရ	သံဃသေနဝရ။(အမည်)	မြ
	သမေဟ်	သမေဟ်	သူကြွယ်။	ဂ
သံမာဒြိသ်	သမာဒိဋ္ဌိ	သမာဒိဋ္ဌိ	သမာဒိဋ္ဌိ၊ (ပါ) (သံ)	ခုံ
သမ္ပစ္ဆိရ်	သမ္ပစ္ဆိရ်	သမ္ပစ္ဆိရ	သံဝစ္ဆရနှစ်	လန်း
သင်္ဂမ္မာဓ်	သင်္ဂမလာဓ်	သင်္ဂလာ	သံလံ။ (လူအမည်)	ဂ
သု	သု	သို	နှင့်တပါးတည်း။ > သု သွေ အိန်-သိကြားမင်းနှင့်- တပါးတည်း။	ခုံ
သု အုရ်	သအိုရ်	သအို-သအာ်	ကြမ်းထန်းသည်။ သော။	ခုံ
သု ဂိးဟ်	သံဂိုဟ်	သမေဟ်	သူကြွယ်။	လန်း-ကန်
-သု ဂိ ဟ် - သံဂိဟ် - သံဂေဟ် - သမေဟ် - သူကြွယ်။				
သု ခိုင်	သခိုင်	သမိုင်	အရိပ်။	ခုံ
သု တု	သတိုမ်	သတု	ထူထပ်သော	ခုံ
သု နေင်	သနေင်	သွေင်	အတောင်။	ကန်
သု မာည်	သမာန်	သွာန်	မေးသည်။ အမေး	ခုံ
သု လူင်	သလူင်	သလှင်	မြင့်သော-အမြင့်။	ခုံ

ဟောင်း

လယ်

ခေတ်

မြန်မာ

သုဝတ်	သဝတ်	သွတ်(ဒေသတ်)	ငယ်သော	ခွဲ
သုဝတ်	သမတ်	သွတ်	ကလေးသူငယ်	ခွဲ
သုစိပ်တေယ်	သမိပ်တယ်	သွိုင်တဲ	လက်အုပ်ချီသည်။	ကန်
သုစုပ်တေယ်	သွိပ်တယ်	သွိုင်တဲ	လက်အုပ်ချီသည်။	ခွဲ
>၎်x၁> မ	လွမ်းမိုးသည်။	သု-ချီ။	စုပ်-အုပ်။	ထေယ်-လက်။
သုမ်အသွရ်	သိုမ်အသပ်	သိုအသပ်	အံ့ဩဘွယ်နှင့်-ဖြင့်။	လက်အုပ်ချီသည်။
	သိုမ်ကြောက်	သိုကြောက်	ကြုတ်နှင့်။	ကန်
သာသ်ကျောက်	သာသနာကျောက်	သာသွာကျက်	ဘုရားသာသနာ	မြ
သေားကေလ်	သောဟ်ကိုပ်	သွ်ကို	ဖြေပေးသည်။	ခွဲ
သွောမ်	သနမ်	သနွံ	ရှိသည့်။	ခွဲ
သွိုင်ဣန်	သွိုင်ဣန်	သွိုင်အိန်	သိကြားမင်း။	ခွဲ
	သွိုင်နာက်	သွိုင်နာ်	နဂါးမင်း။	ခွဲ
သွိုင်ရာမ်	သွိုင်ရာမ်	သွိုင်ရာမ်	ရာမမင်း။	လန်း
သွိုင်	သွိုင်	သွိုင်	အလိုဆန္ဒ။	ခွဲ
သွာည်	သွာန်	သွာန်	မေးသည်။	ခွဲ
သွိုင်	သွိုင်	သွိုင် (ရာဇ)	မင်း။	မြ
သွရ်	သွရ်	သွရ်	အောက်၊ (ဝိဘတ်)	ခွဲ
သွရ်စိ	သွရ်စိ	သွရ်စိ	အောက်တိ။	ခွဲ
(သွရ်တျာလ်)	သွရ်ကျာ	သွရ်ကျာ	မြောက်ဘက်၊ (အရပ်)	ခွဲ
	သွရ်တို့ဖြယ်ဗောဓိ။	သွရ်တို့ဖြယ်ဗောဓိ။	ဗောဓိပင်အောက်။	ခွဲ
သျှက်	သယုက်	သယိုက်	ထမ်းမည်။	ခွဲ
သျှက်	သနက်	သနက်	နှုတ်(ယူ)မည်။	ခွဲ
သျှာသ်	လျှာသ်	လျှး	အရောင်။	ခွဲ
=သပြာကတ်	ပြာကတ်	ပြာကတ်	ထင်ရှားသော-ထင်ရှားမည်။	ခွဲ
-သပြာထနာ	ပြာထနာ	ပထနာ	ဆုတောင်းခြင်း	ခွဲ
-သတြိပိလ်	သတြိပိလ်	သတပီတဝ်	ခြံရံသည်-ခံစာသည်-အမြဲ။	ခွဲ
သြဗန်-သြဗိန်	သဗန်	သဗိန်	ခိုင်ခန့်မည်။	ခွဲ
သကြက်	ကြက်	ကြက်	လတ်။	ခွဲ
=သမြက်	သမြက်	သမြက်	ဆောင်းမည်-ထီးဆောင်းမည်။	ခွဲ
သြင်ဣိုင်	သရင်ဣိုင်	ရင်တိုင်	ယူဆောင်သည်-မည်။	ခွဲ

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ
--------	-----	------	--------

သကြာတ်	ကြာတ်	ကြာတ်	ဆေးကျော်မည် ။	ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ
လည်	လည်	သန်	ငွေ ။	
ထြောအ်	ထြောံ	ထြောံ	စပါး	
ထြောအ်ယောင်	ထြောံယောင်	ထြောံယံ	ပြောင်းစပါး ။	
သကြောအ်	သကြောအ်	ကြိအ်-ကြောံ	ဝသော-ဝမည်။	
-သကြောပွါင်	သောဟ်ပွါ	သ်ပွါ	စောင့်ထိန်းသည်။	
=ထြလောသ်	သလောဟ်	သလုဟ်	နှစ်ခြိုက်မည် ။	
သလှိုင်	သလှိုင်	သလှိုင်	မွေ့လျော်မည်။	
	သွောက်	သောက်	ဆံတော် ။	
	သွတ်သန်	သွတ်သန်	ငယ်လွန်သည် ။	
သွိုင်	သဝေင်	သဝေင်	ရှောင်မည် ။	
သွရ်	သွင်	သွင်	ကောင်းကင်ဘုံ-နတ်ပြည်။	
=သထွလ်	သထွ	သထွ	ချီးမြှင့်သည်-မည် ။	
သွသ်	သွဟ်	သ်	မြေသည် ။	
သွသ်သံပတ်	သွဟ်သံပတ္တိ	သွဟ်သမ္ပတ္တိ	ချမ်းသာကောင်းမြတ်သော ။	

ဟ

	ဟဂတဘ်	ဟုံဂတဘ်	မမိ။ (မရောက်မိ)	ခုံ ခုံ
	ဟဂေါအ်တ္တါဝ်	ဟုံဂတ္တါနုပတ္တင်	ပလ္လင်တော်မှထတော်မမူ ။	
	နုပတ္တင်။			ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ
	ဟတိမ်	ဟုံတီ	မသိ ။	
(ဟဗွေယ်)	ဟမွေယ်	ဟမဲ့	မရှိ ။	
=ဟသလ္လှိုင်	ဟသ်တ္တိုင်	ဟင်ကျိုင်	ဟတ္ထဝလင်ဌက်ဆင် ။	
=ဟသန္ဓိုင်	ဟသလ္လှိုင်	ဟသကျိုင်	လာသည်ကို ။	
ဟိတသုခ	ဟိတသုခ	ဟိတသုခ	ဟိတသုခ။ (ပါ)	
ဟောင်ရ	ဟောင်ရ	ဟောင်ရ	လျှင်ပင်။	
ဟေတ်	ဟိတ်	ဟိုတ်	အကြောင်း-ကြောင့်။	
ဟေတ်မှယ်မဟ်	ဟိုတ်မှယ်မဟ်	ဟိုတ်မဲါန့်	မေ့လျော့သည်။	
ဟန်	ဟန်	ဟိုန်-န်	ကို-တွင်-ဝယ်-အပေါ်-သို့	
ဟန်တိ	ဟန်တိ	ဟန်တိ	မြေပေါ်-မြေဝယ်။	
ဟန္တလ်	လတူ	တ္တူ။	အပေါ်။	

ဟောင်း	လယ်	ခေတ်	မြန်မာ	
ဟန္တူလ်	ဟတူ	လတူ-တ္တူ	အပေါ်-အထက်။	လန်း
ဟာယ်	ဟာယ်	ဟဲ	ဟဲ-အို။	ခုံ
ဟာယ်အာနန္ဒ	ဟာယ်အာနန်	ဟဲအာနန်	ဟဲအာနန္ဒာ ။	လန်း
၀				
၀ါရ်	၀ါ	၀ါ	နှစ်ခု ။	မြဲ-ခုံ
၀ါရ်စိ	၀ါစိ	၀ါစိ	နှစ်သွယ်လည်းဘဲ။	ကန်
၀ါရ်စွယ်	၀ါစွောဟ်	၀ါစွော်	နှစ်ဆယ် ။	မြဲ
၀ါရ်မိကုက္ကောန်	၀ါမိကုက္ကောန်	၀ါမိကုကောါန်	အမိနှင့်သား-၂=ယောက် ။ သားအမိ=၂-ယောက် ။	ပုံ

နိဗ္ဗိတံ၊ စိန်တုံရ။ ပြီး၏။ ။

ထွန်းရွှေ
၄-၂-၆၇၂

နမတၢ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ
ပဉ္စဂုဏံ အဟံ ဝန္ဒာမိ သဗ္ဗဒါ။

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

အ

အကုံသိုလ်။	အကုသိုလ်	အကုသလ	အကုသလ
အကူး။	စထိုအ်	စလောအ်	စလောအ်
အကယ်၍။	ယပ်	ယပ်	ယလ်
အစာ- (အာဟာရ)	စူ	စန	စ'န
အကျယ်ဖြင့်။	ဝိတ္ထာရ (ဗွဲကြး)	ဝိတ္ထာရ	ဝိတ္ထာရ ✓
အကျော်ဇော။	အတုံ	အတဟ်	အတသ်
အကျိုး။	ဒတုံ	တတုယ်	တိ'တုယ် ✓
အကျိုးအဖြစ်ပြုသည်။	ပဒ်ဗိ	ဗဒဟ်ဖိုင်	
အကျိုးကိုမြင်သော။	မညာတ်ဒတုံ	မညာတ်ဒတုယ်	မညာတ်တိ'တုယ်
အကျိုးပြုသည်။	ဒတုံ-ဒတုယ်	တတုယ်	တိ'တုယ် ✓
အကျင့်။	ပအာ	ပအာ	ပအာရ်
အကျင့်-အသွားကောင်း။	ပအာ-လအာ	ပအာရ်	ပုနအာရ် ✓
အကျင့်-သွားလာခြင်း။	အ္ဗာ	ပုနအာရ်	ပုနအာရ်
အကြီး။	ဇော်	ဇနောတ်	ဇိ'နောတ် ✓
အကြီးအကဲ။	ဒကိုပ်	ဒကိုပ်	ဒုကိုပ်
အကြီးအမှူး။	ဒကိုပ်	ဒကိုပ်	
အကြံ။	ကသပ်	ကသပ်	
အကြံဉာဏ်။	ကသပ်	ကသပ်	ကွပ် ✓
အကြံဉာဏ်။	ကသပ်	ကသပ်	ကန်သပ် ✓
အကြား (နှစ်ခုကြား)	အကြာ	အကြာ	
အကြင်။	ဩ	ယရ်	
အကြင်-သည်။	င်	ယင်	ယင်-ဩင် ✓

မြန်မာ-ခေတ်-လယ်-ဟောင်း

> ယင်-ယင်း-ဟူလည်းသုံးနိုင်သည်။
အကြင်သာရပြုအသံသည်၊ င်ဗရုသာရကာ၊ ယင်ဗရုသာရကာ၊ ယင်ဗိန္ဒြိသာရကါရ်၊ လန်း

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

အကြောင်း	ဟိုတ်	ဟိတ်	ဟောတ် ✓	ခြေ
အကြောင်းမဲ့သည်ဘိ၊	ကးသက်ဟိုတ်စိ	ကးသက်ဟိတ်စိ	ကးသက်ဟောတ်စိ၊	လန်း
အကြောင်းမဲ့ အရှင်ဘုရား- ပြီးတော်မူသည်ကို	သက်တို့ကအ ^၀ ၊	သက်တိလကအ ^၀ ၊	သက်တိ'လကအ ^၀ မ်	လန်း
အကြောင်းမဲ့၊	ကးသက်သွိတ်	ကးသက်သွိတ်	ကသက်သွိတ်	လန်း
အခြံအရံ၊	ပရိဝါရ	ပရိဝါရ	ပရိဝါရ ✓	ခုံး
အခြား-တခြား၊	သအောင်	စအောင်	စအောင်	ခုံး
အခြားစစ်။	ပရစက်	ပရစက်	ပရစက်	ကန်-လန်း
> ပရ-တပါးဒသာ။	စက်-စစ်-အခြားတပါးသောစစ်။			
အခြားသော။	ဋ္ဌာင်	စအောင်	စအောင် ✓	ခုံး
အခြားသော။	ဋ္ဌာင်	စအောင်	စအောင်	ခြေ
အခြားသူ။	ဥးဋ္ဌာင်	ဥးစအောင်	ဥးစအောင် ✓	ခုံး
အခွေ။	ကဝး	ကဝါဟ်	ကိ'ဝါသ်	ခုံး
> ကိ'ဝါသ် > ကဝါသ် > ကဝါဟ် > ကဝး-အခွေ။				
အခိုင်အမာ။	လပိုန်	ရပိုန်	ရပိုန်	လန်း
အချင်းချင်း။	ရင်ညှိ	ရင်ညှိအ်	ရင်ညှိအ်	ခုံး
အချိန်။	ပယာံ	ပယာမ်		ခုံး
အချိန်-အခါ။	ကဖါ	ကဖါ	ကဖါရ ✓	ခုံး
အချိန်အခါ-ကါလ။	ကာလ	ကာလ	ကာလ ✓	ခုံး
အစဖြစ်သော။	မအာဒိ	မအာဒိ	မအာဒိ	ခုံး
အစု-အပုံ။	ဗဝင်	ဗဝင်	ဗဝရ်	ခုံး
အစောင့်အရှောက်	ပွင်	ပံမင်	ပုမင်	ခုံး
အစဉ်အဆက်။	ဒတောင်	တတောင်	တိလိတောင်	ခုံး
အစဉ်အတိုင်း။	ဗဗွဲ	ဗဗောယ်	ဗိ'ဗောယ်	ခုံး
အစဉ်အတိုင်းသာလျှင်၊	ဗဗွဲလွှေင်ဟောင်	ဗဗွယ်လမေင်ဟောင်	ဗဗွယ်ရမေင်ဟောင်။	ခုံး
အစဉ်အားဖြင့်၊	ဗွဲလွှေင်	ဗွယ်လမေင်	ဗွယ်ရမေင်	ခုံး
အစွန်-အဆုံး။	လအိတ်	ရအိတ်		ခုံး
အဆောင်-အိမ်။	ဂို	ဂိုမ်		ခုံး
(မီးပုံလည်း-ဟူ၏)				
အညီအမျှပြုသည်။	ပသွဟ်	ပသမဟ်	ပသုမသ်	ခုံး
အညီရောင်၊	သင်ဩ ^၀ -သု ^၀	သင်ဩမ်	သင်ဩ ^၀ မ်	ကန်

မြန်မာ

ခေတ်

လယ်

ဟောင်း

အထူး။	တွေင်	ဝိသေသ	ဝိသေသ ✓	ကန်
အထူးအောင်မြင်သည်။	နိရဝိသေသ	နိရဝိသေသ	နိရဝိသေသ	လန်း
အထူး (ရှိ) သနည်း။	ဝိသေသရာ	ဝိသေသယော	ဝိသေသယော	ခုံ
အထူး-ဝင်းခြံ။	တွေင်	တမင်	တုံမင်	ခုံ
အထဲဘက်၌။	လင်စွဲပဲ့	လင်စွဲယံပယ်		ခုံ
အထုံ (သွားသည်)	အာတံ	အာသံ	အာဒ်သုး	ခုံ
အတွက်-ဌာ။	တွက်	တွး	ဒူး ✓	ခုံ
အတောင်။	သွေင်	သနေင်	သုနေင်	ကန်
အထွတ်။	စလင်	စလင်		ဂ
အနာဂတံသဉာဏ်	နအနာဂတံသ	နအနာဂတံသ	နအနာဂတံသဉာဏ်	
ဖြင့်။	ဉာဏ်။	ဉာဏ်။		လန်း
အနီး-အထံတော်။	ဇရေင်	ဇရေင်	ဇရေင်	ဂုံ
အနမောဒနာတော့။	အနမောဒနာဒဒ်	အနမောဒနာဒဒ်	အနမောဒနာဒဒ်	မြ
အနောမမြစ်ကမ်းပါး၌။	ပဲ့ဖြင်ကြိုင်အနောမ၊	ပယ်ဖြင်ကြိုင်အနောမ၊		ဂုံ
အနက်။ (ပါ)	အရထ	အရထ	မ'တ္ထ	ခုံ
အနောက်ဘက်။	ပလိုတ်	ပလိုတ်		ဂုံ
အနာ-ဘေး(အနံဖြင့်) ဂွင်စိ		ဂွင်စိ	ဂွင်စိ ✓	
အနှစ်တထောင်နှစ်ရာ-	လို့စါကံ့သွာံ	လို့စါကံ့သွာမ်	လို့စါရ်လွံ့စွာမ်	ခုံ
(၁၂၀၀)				
အနှံ့ အပြား။	သကလ	သကာလ်	သွိန်ကာလ်	လန်း
အပေါ်။ (ဝိဘတ်)	တ္ထ။	အတူ	အန္တူလ် ✓	ခုံ
အပေါ်။ ။	တ္ထ။	လတူ	ဟန္တူလ်	ကန်
အပေါ်။အထက်။	လတူ	ဟတူ	ဟန္တူလ်	လန်း
အပြောဖြင့်-တရားဓမ္မဖြင့်။	နုတွတ်	နုတဝဟ်	နုတြဝဟ်	ဂုံ
အပြား။	ပြကာ	ပြကာရ်	ပိ'ကာရ်	ကန်
> ပိ'ကာရ်-မြကာ> အပြား။ (ပါဠိ-ပကာရ)				
အပြားအားဖြင့်။	ပြကာ	ပြကာ	ပြကာရ် ✓	လန်း
အပါယ်ငရဲ။	အပါ	အပါယ်	အဘာယ်	ကန်
အပါယ်လေးပါး။	အပါပန်	အပါယ်ပန်	အပါယ်ပန်	လန်း

မြန်မာ

ခေတ်

လယ်

ဟောင်း

အပါယ်လေးဘုံ ^၁ သွားသော။	မအာအပါပန်	မအာအပါယ်ပန်	မအာရ်အပါယ်ပန်	ခုံ
အပေါင်းအဘော်။	သကအ်-ညွံ	သကောအ်	သိကောအ်	ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ
အပြစ်။	ဒုဟ်	ဒုသ်	ဒုသ်	
အဖ-(အဘေ)	အဖ	အမ္မ	အမ္မ ✓	
အဖေ-အဖ။	အဖ-မ	ဝိတာ	ဝိတာ။ ✓ (ပါ)	
အဖို့။	ပအ်	ပေါအ်	ပေါအ်	
အဖိုး-တန်ဘိုး။	ငှဟ်	ငှဟ်	ငှသ်	
အဖြစ်။	ဒဒ်	ဒဒသ်	ဒီရ်ဒသ် ✓	
အဖြစ်။	ဒဒ်	တဒဟ်		
အဖြစ်မှ။	နူဒဒ်	နောင်ဒဒဟ်	နောင်ဒဒ်ဒသ်	
အဘိဉာဏ်။	အဘိဉာဏ်	အဘိညာ	အဘိညာ ✓	
အဘိဉာဏ်။	အဘိဉာဏ်	အဘိညာန်	အဘိညာဉ် ✓	
အဘိ-ပရိယာယ်။	အဘိ-ပြိယာဲ	အဘိပြိယ	အဘိပြိယာယ် ✓	
အဘဲ-အဘယ်။	မူ	မူ	မူ	
အဘယ်ကြောင့်။	မူဟိုတ်	မူဟိုတ်	မူဟေတ် ✓	
အဘယ်ကြောင့်	မူဟိုတ်မိန်တို့က	မူဟိုတ်မိန်တိလ	မူဟိုတ်မုန်တိ'လကအ ^၁	
အရှင်ဘုရားပြုံးတော်- မူသနည်း။	အ ^၁ ရော။	ကအ ^၁ ယော။	ယော။	
အဘယ်ကြောင့် အရင်မွန်ပြုံးတော် မူသနည်း။	မူဟိုတ်မန်တူ ပြိုင်ရော။	မူဟိုတ်မန်တလ ပြိုင်ယော။	မူဟေတ်မန်တ'လပြိုင် ယော။	
အဘယ်၊	မူ-မူ	မောအ်	မောအ် ✓	ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ
* အဘယ်။	လို	လိုဝ်	လှာဝ် ✓	
အဘယ်အခါ။	မူကာလ	မူကာလ	မူကာလိ	
အဘယ်အထူး။	မူတွေင်	ကီဝိသေသော	ကီဝိသေသော ✓	
အဘယ်ကာလခင်း ဆင်းဖြစ်မည်နည်း။	မူကာလ-မဒေ့ သဗ္ဗေဒ်ရော။	မူကာလ-မဒေ့ဟ် သဗ္ဗေဒ်ဟ်ယော။	မူကာလ်မဒေ့ဟ်သဗ္ဗိသ် ယော။	
အမိ။	အမ္မော	အမ္မော	အမ္မော ✓	
အမိ။	အဖအ်	အဖောအ်	အမ္မောအ် ✓	

မြန်မာ

ခေတ်

လယ်

ဟောင်း

အမိန့်သား-၂-ယောက်။ ဓါမိကုကောိန်၊ ဓါမိကုက္ခောန်

အမေ-အဒိ။ အမေ-မိ မာတ မာတ ကန

သဗ္ဗဒါယကာသတ္တဝါအားလုံး၊ အိုတ်သတ်ဂထိုင်၊ အိုတ်သတ်ဂလောင်၊ အိုတ်သတ်ဂုံလောင်။

* အမြဲ-ဆက်ကာ- တို့ တင် ဝေလ်

နယ်နိမိတ်-အကြိမ်။

အမှီပြု၍။ နိဿ နိဩယ် နိဩယ် ကန

အမှုကိစ္စစီရင်သည်။ သရင်-စီရင် သရင် သန္ဓင်-သိန္ဓင်

အမှုကိစ္စပြုသော။ ကတကမ္မ ကတကမ္မ ကတကမ္မ

အမှုကိစ္စပြုသော။ ကတကမ္မ ကတကမ္မ ကတကမ္မ

အမှုသစ်။ နဝကမ္မ နဝကမ္မ နဝကမ္မ

အမွှေးအကြိုင်။ မြမင် မြမင် မ်မလ် ✓

အမွှေးအကြိုင်။ မြမင် မရမရ မ်မရ် ✓

အယောခမ္မိ၊ အယောဓပူရ အယောဓပူရ အယောဓပူရ

အရိယ။ (ပါ) အရီ အရီ အရိယ

အရေအတွက်။ လွှတ် လမိတ်

အရှေ့အရပ်မျက်နှာဖြင့်၊ ဗွဲခိုတ်ဗမံက် ဗွယ်ခိုတ်ဗမံက် ဗွောယ်ခိုတ်ပြမောက်

အမျိုးလေးပါး။ ဂကူပန် ကကူလ်ပန် ကိုကူလ်ပန် ✓

အပြင်ဘက်။ လင်မွှေး လရ်မငး

အမြင့်အတောင်-၄၀။ သျှင်-၄၀-ဟတ်၊ သလှင်-၄၀-ဟတ်

အမြင်။ လညာတ် လညာတ် ညာတ်

> ညာတ်- (ကလော) ညာတ်-ဆွေမျိုးလည်းဟူ၏)

အမြင်-အတွေ့။ လညာတ် ညညာတ် ညိရ်ညာတ် ✓

အမည်။ ယမု-ယျ ဣမောဒ် ဣမောဒ် ✓

အမည်။ ယျ ဣမောဒ် ဣမောဒ် ✓

အမည်၊ နာမ နာမ နာမ

အမည်ခေါ်သည်။ ဂးယျ ဂးယမု

အမည်ရသည်။ ဝံယျ ဂေါအ်ယမု

အမည်ရှိသော။ မယျ မယဲမောဒ် မဣမောဒ် ✓

အယုတ္တုပြည်။ အယုတ္တုပူရ အယုတ္တုပူရ အယုတ္တုပူရ

အမိန့်ရှိသည်-ပြောဆိုသည်။ သွး သွး သွး

အမြန်နှင့်။ ကုပရ် ကုပရသ် ကုပုန္ဒသ်

ကန
လန
လန
ကန
လန
ကန
လန
ကန
ကန
ကန
လန
လန
ကန
ကန
ကန
ကန
ကန
ကန
ကန
လန
ကန

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
--------	------	-----	--------	--

အမှန်။	စွတ်-သွတ်	စမတ္တာ	စွတ္တာ ✓	ခုံ
အမှန်တရား၊	စွတ်	စမတ်	စိမတ်	ခုံ
အမြတ်အခြေခံ၊	ထစိုဟ်ဇက္ခ	ထစိုဟ်ဇကဟ်	ထစေါဟ်ဇန္တဟ်	ဂုံ
အရောင်။	သတ်	သက်	သောက်	ခုံ-ကန်
အရောင်။	လျး	လျာသ်	သျာသ်	ခုံ
အရောင်-ထွန်းလင်း- သော။	လယး-လျး	ယယာဟ်	ယိယာသ် ✓	ကန်
အရောင်-ထွန်းလင်း သော၊	ယယး-လျး	ယယာဟ်	ယိရိယာသ် ✓	ခုံ
အရှင်။	တု	တလ	တိလ ✓	ခြေ
အရှင်အား။	ကုတီ	ကုတလ	ကုတလေယ်	ခုံ
အရှင်ကိုအားလုံးအ သိပေးသည်။	မသက်တီတု	မသက်တီတလ	မသက်တီမိတလ	ခုံ
အရှင်မင်းကြီး၊	ဂူသွေ	ဂူသွိုင်	ဂူသွေင် ✓	ကန်
အရှင်မင်းကြီး၊	ဂူသွေ	ဂူသွိုင်	ဂူသွေင် ✓	ခုံ
အရပ်၊ (ဌာန)	သန်ဌာန်	သန်ထာန်	သန္တာန်	ခုံ
အရပ်မျက်နှာ၊	ဒိုဟ်	ဒိုဟ်	ဒိတ် ✓	ခုံ
အရပ်လေးမျက်နှာ၊	ဒိုဟ်ပန်	ဒိုဟ်ဖန်	ဒိတ်ပန် ✓	ခုံ
အရိပ်၊	သမ္ဗိုင်	သနိုင်	သုံပိုင်	ခုံ
အလာ-ကဲ့သို့၊	ရ	ရ	ရောင် ✓	ခြေ
အလေးအမြတ်၊	အေပရဲ	အုအယ်ပရယ်	အုဗယ်ပုရယ်	ခုံ
အလှူဒါနပေးပြီး၍၊	ကိုဒါနိတ်တု	ကိုဒါနိတ်တုယ်၊		ခုံ
အလှူပေးသော၊	မကိုဒါနိ	မကိုဒါနိ		ခုံ
အလိုဌာ၊ (ပိတတ်)	တုဟ်န	တုဟ်န	တုဟ်န ✓	ကန်
အလိုဌာ၊	တု	တုဟ်	တုသ် ✓	ခုံ
အလိုဆန္ဒ၊	သွိုက်	သွိုက်	သွိုက်	ခုံ
အလိုဆန္ဒ၊	ပမိက်-ပိုက်	ပမိက်	ပုမိက် ✓	ခုံ
အလုံးအခဲ။	ကလောအ်-ကလိုအ်	ကလောအ်		ခုံ
အလုံးစုံစင်ကြယ် စေသည်။	မကးဗ္ဗး	မကးဗ္ဗး	မကးစအး	ခုံ
အလုံးစုံသတ္တဝါ၊	သဗ္ဗသတ္တံ	သဗ္ဗသတ္တံ	သဂ္ဂသတ္တံ	ကန်

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
--------	------	-----	--------	--

အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ထက်မြတ်ထသော။	သဗ္ဗသတ္တုမော၊ သဗ္ဗသတ္တုမော။	သဗ္ဗသတ္တုမော။	သဗ္ဗသတ္တုမော၊ ✓	ခုံ
---------------------------------------	--------------------------------	---------------	-----------------	-----

အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကိုသနား ချစ်ထသော။	သဗ္ဗဘူတာနု သဗ္ဗဘူတာနုကမ္မကော၊	သဗ္ဗဘူတာနုကမ္မကော	သဗ္ဗဘူတာနုကမ္မကော	ခုံ
---	----------------------------------	-------------------	-------------------	-----

အလမ္ဗုသာ (နတ်အမည်) =အလွန်များမည်-ခြင်း၊ အဝိဇ္ဇာရေကြီးသို့ပြေး ဆင်းသည့်၊ အဝိဇ္ဇာရေ။	အလမ္ဗုသာ သဂလိုင်ဖါ ဂြိုဟ်ဓော်အဝိဇ္ဇာ မဟာနရက်။ အဝိဇ္ဇာ	အလမ္ဗုသာ သဂလောင်ဖါ ဒြပ်စေတီအဝိဇ္ဇာ မဟာနရက်။ အဝိဇ္ဇာ	အလမ္ဗုသာ ✓ သဇ္ဇောင်ဖါရ် ဒြပ်စိသ်အဝိဇ္ဇာ မဟာနရက်။ ✓	ခုံ ခုံ လန်း
--	---	---	---	--------------------

အသိတဉ္စနုဗ္ဗိ။	အသိတဉ္စနုနာဂိရ်။	အဘိတဉ္စနုနာဂိရ်။	အသိတဉ္စနုနာဂိရ်။	ခုံ
----------------	------------------	------------------	------------------	-----

အသီးသီး-တိုင်တိုင်။	တမံ	တမံ	တိန်မ	ခုံ
---------------------	-----	-----	-------	-----

အသီးသီး-တိုင်တိုင်။	ဇ္ဇာပ်ပ်	ဇ္ဇာပ်ဇ္ဇာပ်	ဇာပ်ဇာပ်	ခုံ
---------------------	----------	--------------	----------	-----

အသွား။	ဂတိ	ဂတိ	ဂတိ (ပါ)	ခုံ
--------	-----	-----	----------	-----

အသက်။	အယုက်	ယယုက်	ယိ'ယုက်	ခုံ
-------	-------	-------	---------	-----

အသက်။	အာယုက်	အာယုက်	အာယုက်	လန်း
-------	--------	--------	--------	------

အသက်အတိုင်မျှနေ သော။	ဒွိုင်ယာံဗူတ်အယုက်၊ ဒွိုင်ယာံဗူတ်အယုက်။	ဒွိုင်ယာံဗူတ်အယုက်၊ ဒွိုင်ယာံဗူတ်အယုက်။		ခုံ
-------------------------	--	--	--	-----

အသက်အလိုက်အတိုင်း။	ဗက်ဗူတ်အာယုက်၊ ဗက်ဗူတ်အာယုက်၊ ဗက်ဗူတ်အာယုက်။	ဗက်ဗူတ်အာယုက်၊ ဗက်ဗူတ်အာယုက်၊ ဗက်ဗူတ်အာယုက်။	ဗက်ဗူတ်အာယုက်၊ ဗက်ဗူတ်အာယုက်၊ ဗက်ဗူတ်အာယုက်။	လန်း
--------------------	--	--	--	------

အသက်အလောက်။	ဗူတ်အာယုက်	ဗူတ်အာယုက်	ဗူတ်အာယုက်	ကန်
-------------	------------	------------	------------	-----

အသတ်ရှည်စေခြင်း-မည်။	သဂလိုင်အာယုက်၊ သဂလိုင်အာယုက်။	သဂလိုင်အာယုက်၊ သဂလိုင်အာယုက်။	သဂလိုင်အာယုက်၊ သဂလိုင်အာယုက်။	ခုံ
----------------------	----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	-----

အသစ်။	တို့	တမိ	တုမိ	လန်း
-------	------	-----	------	------

အသစ်။	တို့	တမိ	တုမိ	ခုံ
-------	------	-----	------	-----

အံ့ဩထသော။	တ္တိအသပ်	တ္တိပြင်အသပ်	တ္တိရ်အသစရ်	လန်း
-----------	----------	--------------	-------------	------

အံ့ဩဘွယ်နှင့်-ဖြင့်။	သိုအသပ်	သိုမ်အသပ်	သုမ်အသစရ်	ကန်
----------------------	---------	-----------	-----------	-----

အံ့ဘွယ်။	အသပ်	အသပ်	အသွရ်	ခုံ
----------	------	------	-------	-----

အသံ။	ဗရ	ဗရ	ဗုရအ်	ကန်
------	----	----	-------	-----

အသံ။	ဗရ	ဗရ	ဗိန္ဒြါ	ခုံ
------	----	----	---------	-----

အသံ။	ဗရ	ဗရ	ဗိန္ဒြါအ်	ကန်
------	----	----	-----------	-----

အာနဘော်။	အာနဘ်	အာနဘာပ်	အာန ဘာပ် ✓	ခုံ
----------	-------	---------	------------	-----

အာနဘော်နှင့်-ဖြင့်။	သအန ဘ်	သအန ဘ်	သွန ဘာပ်	ခုံ
---------------------	--------	--------	----------	-----

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
အာနန္ဒာ။	အာနန်	အာနန်	အာနန် ✓	ခုံ
အာနန္ဒာမြင်တော်မူသည်။	အာနန်ညွတ်။	အာနန်ညွတ်	အာနန်ညွတ် ✓	ကန်-လန်း
အာဟာရ။	အာဟာရ	အာဟာရ	အာဟာရ ✓	ခုံ
အာဟာရကိုရှေ့ဦးပေး-ကိုအာဟာရကွာ-ကိုအာဟာရဋ္ဌာသည်။				ခုံ
ပါရစေဘုရား။	ညိ။			
အား။ (ဝိဘတ်)	ကု	ကု	ကု ✓	မြ
အားထုတ်သည်။	ဟိတ်ခြဟတ်	ဟိတ်မရဟတ်		ခုံ
အားလုံး။	ဖအိုတ်	ဒအိုတ်	ခုထုလ် ✓	ခုံ
အားလုံး။ (ဥဿု)	အာသို	အာသိုမ်	အာသို	ခုံ
အားလုံး။	အိုတ်	အိုတ်	အုတ် ✓	ခုံ
အားလုံးကုန်သော။	အိုတ်သကလ	အိုတ်သကလ	အုတ်သကလ	လန်း
အားလုံးတန်ဆာ။	အိုတ်ကရိယာ	အုတ်ကြိယာ	အုတ်ကိ'ယာ	မြ
အားလုံးသောအချိန်ကို။	အိုတ်ကုကာလ။	အိုတ်ကိုကာလ	အုတ်ကုကာလ်	ခုံ
ဣဒ္ဓိအာနုဘော်။	ဣဒ္ဓိအာနုဘ်	ရိဒ္ဓိအာနုဘ်	ရိဒ္ဓါနုဘာ်	လန်း
ဣသိပတန။	ဣသိပတန	ဣသိပတန	ဣသိပတန	ကန်
ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်	ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်။	ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်။	ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်။	လန်း
တော်။			ဝန၊	
ဤ။	ဝံ	ပွအ်-ဝု	ဝေါအ် ✓	မြ
ဤကဲ့သို့။	ရံဝံ	ရံဝေါအ်	ရွှေအ်	လန်း
ဤကဲ့သို့။	မြိဝံ	မရံဝံ	မရောင်ဝေါအ် ✓	ခုံ
ဤစာ။	ထိက်ဝံ	လိက်ဝေါအ်	လောက်ဝေါအ်	လန်း
ဤသို့။	ဣထိ-(ရံဝံ)	ဣထိ	ဣထိ	ကန်-ခုံ
ဤသို့လျှင်-ဤသို့ချက်ချင်း။	ဣဂုလ်	ဣဂုလ်		ခုံ
ဥတု။ (ရတု-ဥတု)	ဥတု	ဥတု	ရတု	ခုံ
ဥပါသကာ။	ဥပါသကာ	ဥပါသကာ	ဥပါသကာ	ခုံ
ဥပါသကာ။	ဥပး	ဥပး	ဥပါသ်	ခုံ
ဥပါသကာ။	ဥပး	ဥပါသ်	ဥပါသ်	ခုံ
ဥသဘ။	ဥသဘ	ဥသဘ	အာသဘ	ခုံ
ဥပါသ်။	ဥပါသ်	ဥပါသ်	ဥပါသ်	ခုံ
ဥစ္စာ။	ဣဂ်	ဣဂ်	ဣဂ်	ကန်
ဥတ္တရမထေရ်။	ဥတ္တရထေ	ဥတ္တရထေ	ဥတ္တရထေရ်	ခုံ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

ဥပ္ပါဒဝေါ၊	ဥပဒြ်	ဥပဒြောင်	ဥပဒြောင်	မြန်မာ့လမ်းကန်လမ်းကန်လမ်းကန်
ဥပဒ္ဒဝေါ၊	ဥပဒြ်	ဥပဒြောင်	ဥပဒြောင်	
ဥပုသ်-ဥပေါသထ။	ဥပေါသ်	ဥပေါသထ	ဥပေါသထ	
ဥပုသ်သီလ၊	ဥပုသ်သီလ	ဥပေါသထသီလ	ဥပေါသထသီလ	
ဦးခေါင်း၊	ကိုပြ်	ကိုပြ်	ကိုပြ်	
ဦးခေါင်း၌၊	ပွဲကိုပြ်	အဥယ်ကိုပြ်	ဧဥယ်ကိုပြ်	
ဦးခေါင်း၌ရေ- လောင်းမင်္ဂလာ	မုဒ္ဒါဘိသိက်	မုဒ္ဒါဘိသိက်	မုဒ္ဒါဘိသေက်	
ချေခင်းခြင်း။	လွှတ်	လစေတ်	လှူစူး	
ထြ-တုန်။	ထြင်-တုန်	ထြင် တုန်	ထြန်တုန်	
အိုသော။	ဗျ။	ပယု	ပဇု	
အိုး။	ထမာယ်-ထွဲ	တဓါယ်	တုဓါယ်	
အောက်- (ဝိဘတ်)	သွင်	သွင်	သွင်	
အောက်ဘိ။	သွင်စိ	သွင်စိ	သွင်စိ	
အောက်မှာ၊ (ဝိဘတ်)	ပွဲသွင်	ဗယ်သွင်	ဗောယ်သွင်	
အင်အား။	ဗလ	ဗလ	ဗလ	
အင်္ဂဒေသုတ်သည်။	လံက်အင်္ဂဒေ	လံက်အင်္ဂဒေ		
အောင့်ခေ့ခြင်း။	မနဟ်	မနဟ်	မိနုသ်	
အောင့်ခေ့ခြင်း။	မ္မဟ်	မနုသ်	မိရ်နုသ်	
အောင့်ခေ့စေသည့်-	ဗျဟ်	မနဟ်	မုနုသ်	
အောင်မြင်သော။	ဇူး	ဇူး	ဇိနုး	
အောင်မြင်သည်။	ဇူး	ဇူး		
အုန်းပင်၊	တို့သတ်ပြ	တူမ်ပြ		
အပ်နှင်မည်။	သဇိုန်	သွိုန်	သွိုန်	
အုပ်စိုးသတဲ့။	ကိုန်ဒ	ကမိန်ဒ	ကိုမုန်ဒ	
=အုပ်စိုးမည်။	သကိုန်	သကျွန်	သကျွန်	
အုပ်စိုးသည်။	ကိုန်	ကျွန်	ကျွန်	
* အုပ်စိုးသည်။	ကမိန်	ကမုန်	ကိုမုန်	
အိမ်။	သို	သို	သို	
အိမ်အသီးသီး-	ဇွာပ်ဝ်သို	ဇွာပ်ဇွာပ်သို	ဇာပ်ဇာပ်သို	
အိမ်ရှင်။	တူသို	တလသို	တုလသို	

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

က

ကစားစရာ။	ပဝေင်	ဂဝေန်	ပုပိည်	လန်း ခုံး လန်း ခုံး လန်း ခုံး လန်း ခုံး လန်း ခုံး လန်း ခုံး လန်း ခုံး
ကဆုန်လ။	ဂတုဝေသာခါ	ကတုဝေသာခါ	ကိန္ဒြာဗေသာခ	
ကတော်-မယား။	ကလပ်	ကဒရ်	ကန္ဒရ်	
ကရိယာ-တန်ဆာ။	ကြိယာ	ကြိယာ	ကြယာ	
ကရုဏာ၊ (သနားခြင်း)	ကရုဏာ	ကရုဏာ	ကရုဏာ	
ကလေးသူငယ်။	သွတ်	သမတ်	သုံဝတ်	
ကလျာဏမိတ်ကောင်း။	ကလျာဏ	ကလျာဏ	ကလျာဏ	
ကါကဝဏ္ဏတိဿဒင်။	ကါကဝဏ္ဏတိဿ။	ကါကဝဏ္ဏတိဿ။	ကါကဝဏ္ဏတိဿ။	
ကာကွယ်သည်။	ဇြိုတ်-ဩတ်	ဇြိုက်	စိန္ဒြိုက်	
ကာလ-အချိန်ကာလ-အားလုံး။	အိုတ်ကုကာလ	အိုတ်ကုကာလ	အုတ်ကုကာလ်	
ကာလအနက်-တွင်၊	ကာလပွောင်	ကာလပွောင်	ကာလ်ပွောင်	
ကာလအားလုံး။	အိုတ်ကုကာလ	အိုတ်ကုကာလ	အုတ်ကုကာလ်	
ကုဋေ။	ကောဋီ	ကောဋီ	ကောဋီ	
ကုဋေ။	ကိုဋီ	ကောဋီ	ကောဋီ	
ကုသိနာရုံ။	ကုသိနာရံ	ကုသိနာရဒ	ကုသိနာရ်ဒ	
ကုသိုလ်။	ကုသို	ကုသိုဝ်		
ကုသိုလ်။	ကုသိုလ်	ကုသလ	ကုသလ	
ကုသိုလ်ပြုသည်-ကောင်းမှုပြုသည်။	ပပိန်	ပပိန်	ပပုန်	
> ပုန် > ပုည-ကောင်းမှုကုသိုလ်။				
ကူညီရန်မလို။	သက်ရိဗင်	သက်ရိမ်ဗင်	သရိမ်ဗင်	
(မချေမှုန်းနိုင်)				
ကူးမြောက်သွားသည်။	ကျောံအာ	ဠောအိအာ		
ကေလာသ။	ကေလာသ	ကေလာသ	ကေလာသ	
ကေလာသတောင်။	နီကေလာသ	ကေလာသပဗ္ဗတ	ကေလာသပ'ဝ္ဗတ	
ကေသရခြံသို့။	ကေသရဇာဒိသိုင်၊	ကေသရဇာဒိသိုင်၊	ကေသရဇာဒိသိုင်	
ကဲ့သို့သော။	မရ	မရော	မရောင်	
ကော်ရော်-မြတ်နိုး။	အဲပရဲ	ဇွယ်ပရဲ		

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
ကောသေယပုဆိုး။ ကိုယ်အလင်းရောင်ရှိ ထသော။	ကောသေယ အင်္ဂါရသော	ကောသေရ အင်္ဂါရသော	ကောသေရ အင်္ဂါရသော ✓	ခုံ ခုံ
ကိုယ်ကာယ။ (ပါ) ကို-သို့၊ (ခုတိယဝိဘတ်) နှိ ကို-တွင်-ဝယ်-အပေါ်(ဝိ) ဟိုန် ကိုးကွယ်သည်။ ကင်းမဲ့သော-	ကာယ ဟိုန် ဟိုန် စခေါ် (စစု) မသက်	ကါယ ဟိုန် ဟိုန် တုခေါက် မသက်	ကါယ ဟန် ဟန် တိလ္လော့က် မသက်	ခုံ လန်း ခုံ လန်း ခုံ
အားလုံးသော။ ကောင်းမှု-သုစရိုက်။ ကောင်းမှု။ ကောင်းမှုပြုရသည်။ ကောင်းကင်။ ကောင်းကင်ဖြင့်-သို့။ ကောင်းကင်ဘုံ - နတ်ပြည်။	သုစရိုက် ထမိက်။ (ထွက်) ပပိုန် ပပိုန် အာကး ဗွဲအမှ သွပ်	သုစရိုက် ဒဟိစ် ပပိုန် အာကး ဗွယ်လမှ သွပ်	သုစရိုက် ဒုမ်ဟိစ် ✓ ပပိုန် အာကး(ကာသ်) ဗွယ်လမှ သွရ်	ခုံ ခုံ ကန် ကန် ခုံ
ကောင်းမြတ်သော။ ကောင်းမွန်စွာ။ ကိုင်သော-ဖမ်းသော။ ကုန်သည်။ ကဿပဘုရား။ ကံ။ (ပါ) ကမ်းပါးဖြင့်အမှီ ပြုသည်။	မဆာဲ မွေးရး မရပ် ဗွိုက် ကဿပ ကမ္မ နိဿဲတ်ကုဖြင်ကြိုင်၊ နိဿယ်တ်ကုဖြင်ကြိုင်	မဆာယ် မဒေးရး မရပ် ဗနိုက် ကဿပ ကမ္မ နိဿယ်တ်ကုဖြင်ကြိုင်	မိဆာယ် မရပ် ကဿပ ကံမ္မ ✓ နိဿယ်တ်ကုဖြင်ကြိုင်	လန်း ခုံ ခုံ လန်း-ကန် ခုံ
ကမ္မပထ-ကံမြောက်ခြင်း။ ကမ္ဘာစောင့်။ ကုဘိ-လဲဘဲ။ ကျိ-စပါးကျိ။ ကျေးဇူး။ > ဂုန်ဂနာတ်-ဂုဏ်ကျေးဇူး- ကျော်စော။(ပါ=ယဿ) ယှ-ဒယှ	ကမ္မပထ လောကပါလ ကိုစိ ဇရံ ဂနာတ်	ကမ္မပထ လောကပါလ ကုစိ ဇရမ် ဂနာတ်	ကံမ္မပထ လောကပါလ ကုစိ ✓ ဇရမ် ဂိနာတ်	ခုံ ခုံ ခုံ လန်း ခုံ
		ယဟ်	ယသ် ✓	ခုံ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
ကျော်စောသော၊	ယ့်	ယဟ်	ယသ် ✓	လန်း
ကျက်သရေ။	သီရိ	ပုသ-ပဂ္ဂ	စ	ကန်
ကျက်သရေ။	သီရိ	ဂသ-ဂဂ္ဂ	စ	ကန်
ကျက်သရေ။	သီရိ	ဩ-ဂ၍ ^၀	ဩ ✓	ကန်
ကျက်သရေ။	ကျက်ဩ	ကျက်ဩ	ကျက်ဩ ✓	ကန်
ကျောက်ထီး။	ကျိုင်းတုံ	တပျောင်းတုအ်		ကန်
ကျောက်ထွင်သော။	မပုတ်သေလာ	မပုတ်သေလာ	မပုတ်သေလာ	လန်း
ကျောက်ပြား (ပၤ)	တုံလး	သီလာ	သီလာ	ကန်
ကျောက်ဖြားထိပ်ပေါ်မှာ။	ထွ၍ကျိုင်းတုံ၊	ထွ၍ကျိုင်းတုအ်		ကန်
ကျောက်ဖြင့်။	နဲတု	နဲတုအ်	နဲတုအ်	လန်း
ကျောက်ဖြင့်။	နဲတု	နဲတုအ်	နဲတုအ်	ကန်
= ကျင့်မည်။	သဒ္ဓေတ်	သဒဂေတ်	သ္ဗဂေတ်	ကန်
= ကျင့်မည်-ကျင့်ခြင်း။	သဒ္ဓေတ်	သတဂေတ်	သ္ဗဂေတ်	ကန်
ကျောင်းတော်ကြီး	မဟာဝိဟာရ	မဟာဝိဟာရ	မဟာဝိဟာရ်	ကန်
ကျောင်းတော်ကို။	နိဝိဟာရ	နိဝိဟာရ	နိဝိဟာရ်	ကန်
ကျည်ဆံ။	ကံ	ကံ	ကံ	ကန်
ကြံရကား။	အိုဒစိ	အိုဝ်ဒစိ		ကန်
ကြာပန်း။	ဟံဒကွံ	ဟံဒကဟ်		ကန်
ကြာမြင့်စွာ။	လအ်-လံ	လောအ်	လောအ် ✓	ကန်
ကြာမြင့်စွာ-အလွန်။	ဖါ	ဖါ	ဖါရ် ✓	ကန်
ကြာမြင့်စွာကၤလ။	ဗွဲကာလမလံ	ဗွယ်ကာလမလောအ်၊	ဗွယ်ကာလမလောအ်။	လန်း
ကြာမြင့်စွာသောနှစ်များ၊	လှက်သွာံမဂ္ဂိုင်း၊	လှက်စွာမ်မဂလိုင်း		ကန်
ကြာမြင့်သန်စွာ။	လအ်သန်	လောအ်သန်		ကန်
ကြာသပတေးနေ့။	တုံဖြိဟံ	တုယ်ဖြိသွတ်	တုယ်ပိဟသွတ်	လန်း
ကြားသိစေသည်။	လမိင်-လွံဝင်	ရမိင်	ရမိင်	ကန်
ကြီးပွားခြင်း။	ဇော်ကွပ်	ဇောက်ကွပ်	ဇောက်ကွည်	ကန်
= ကြီးမည့်သော။	သဇော်	သဇနောက်	သ္ဗနောက် ✓	ကန်
- ကြီးလွန်မည်။	သဇော်ဖါ	သဇနောက်ဖါ	သ္ဗနောက်ဖာရ်	ကန်
ကြီးသော။	ဇော်	ဇောက်	ဇောက် ✓	ကန်
ကြီးသော။	ဇော်	ဇနောက်	ဇနောက် ✓	ကန်
ကြီးသော။	မဇော်	မဇနောက်	မဇောက် ✓	ကန်

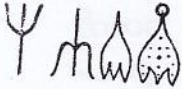
မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

ကြီးသော။ (ပါ)	မဟာ	မဟာ	မဟာ ✓	ကန် ကန် ကန် ကန် ကန် ကန် ကန် ကန် ကန် ကန်	
ကြီးသောတံခိုး။ (ပါ)	မဟိန္ဒိနာ	မဟိန္ဒိနာ	မဟိန္ဒိနာ		
ကြီးသောဘုန်း။ (ပါ)	ပိန်ဇော်	မဟာပုည	မဟာပုည ✓		
ကြေးခင်သည်။	လးသွဲ	ဒူးသွယ်			
ကြေးဝါနှင့်။	ကုစလင်-ကုလှင်	ကုစလင်	ကုစကင်		
ကြက်။ (သတ္တဝါ)	စာင်	ဈာင်	တျာင်		
* ကြောက်လံ့ခြင်း။	ဗဟောက်	ဗဟောက်	ဗုဟောက်		
ကြောင့်။	ဟိုတ်	ဟော်	ဟော် ✓		
ကြောင့်-ဌာ။	တူဟ်	တူး	ဒူး ✓		
ကြည့်သည်။	ငှေ့	ငှေ့	မေယ်		
ကြည့်သော။	ကော်	ကော်	ကီရ်	ကန်	
ကြိုက်နှင့်။	သိုကြောက်	သိုမ်ကြောက်		ကန်	
ကြိုသော။	မချပ်	မချပ်	ကျပ်	ကန်	
ကြမ်းထန်းသည်။	သအို-သအာ်	သအိုရ်	သုအိုရ်	ကန်	
> သုအိုရ် > သအိုရ် > သအိုရ် > သအို-					
ကြိုးဝါသည်။	ကြီ	ကြိမ်	ကြိမ်	ကန်	
ကြွားဝင့်သည်။					
ကြိုးဝါထသော။	ကြီအို	ကြိမ်အို ^{ဝင်}	ကြိမ်အိုရ်	လန်။	
ကွယ်သည်။	ဗဒန်	ဗဒန်		ပုံ	
(ကွယ်သွားသည်ဟူထို)					
ကျွေးမွေးသည်။	ဖျို	အိန်သွို	အူ ^{ဝင်} (ကြီး)	ကြေး ကြေး ကြေး ကြေး ကြေး ကြေး ကြေး ကြေး ကြေး ကြေး	
ကျွေးမွေးသည်။	ဖျို ^ဝ -ညီ	အူညီ	အူ ^{ဝင်} (ရွှ)		
ကျွေး (သတ္တဝါ)	ပြေင်	ပြေင်	ပြေင်		
ကျွန်။	ဒိုက်	ဒိုက်	ဒိုက်		
ကျွန်ုပ်။ (ငါ)	အဲ	အယ်	ဇယ်		
ကျွန်သုံးရွာ။	ဒိုက်ပိတွာန်	ဒိုက်ပိတွာန်	ဒိုက်ပိတွာည်		
ခ					
ခုနစ်။ (၇)	ထပ်	ဒပေါဟ်	ခုပေါး ✓		ခံ ခံ ခံ
ခုနစ်ရက်။	ထပ်တဲ့	သတ္တဟ	သတ္တဟ		
ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင်။	ထပ်ထပ်တဲ့	လက်ဒပေါဟ်တယ်			

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

ခဲယင်းသော၊ ခေါ်သည်၊ ခိုလှုံရာ။ ခက်ခဲ၏။	သွိုင် ကော် စခေါ် ဖြိုင်ရ-သွိုင်ရ	သွိုင် ကော် တခေါက် သွိုင်ရ	သွိုင် ကောက် တိယခေါက် သွိုင်ရ
* ခက်ရင်းသုံးခွကို-ရပ်တိသူလပွန် ကိုင်ဆောင်သောနည်းရပ်။	ရုပ်ကြိသူလပမိန်	ရုပ်ကြိသူလပမိန်	ရုပ်ကြောင်ပုမိည်

စုစုပေါင်း

> ပုံစံ နားကပ်- ခလေးသူငယ်များ၏နားကပ်။ (ယခု)

> သီဝ-မဟာသီဝ-ပရမေသွာရ-ဟိန္ဒူနတ်မင်း၏အယောင်အဆောင်ဖြစ်သည်။

ခင်းထားသည်၊ အပြားဖြန့်ထားသည်။ ခင်းသည်။ ခေါင်းလောင်း။ = ခိုင်ခန့်မည်။ ခိုင်စေသည်။ ခိုင်မာအောင်ပြုမည်။ ခိုင်မာစေသည်။ ခံစားမည်။ ခံစားသည်။ ခံမည်။ ခံယူ၏။ ခံယူသော။ ခံသော။ ခံသည်။ ခံသည်။ ခမ်းနားခြင်း၊ ချီပင့်မည့်သော၊ ချီလျက်။ ချီသည်၊ ချီးမွမ်းမည်။	လး လး သွိုင် ထပိုန် ထပိုန်ကို သွလပိုန် လပိုန် သစသိုင် စသိုင် သဒင် ဒိုင်ကေတ် မဒိုင်ကေတ် မဒိုင် ဒိုင် ဒိုင် ဆဲ မသယိုက် ယိုက် ခရိယ် သထိုင်သး	လာဟ် လာဟ် ဝဏ္ဏိုင် သဗန် ထပိုန်ကိုင် သွရပိုန် ရပိုန် သစသိုင် စသိုင် သဒင် ဒိုင်ကေတ် မဒိုင်ကေတ် မဒိုင် ဒိုင် ဒိုင် စရဟာဟ် မသယိုက် ယိုက် ဒိရိယ် သထိုင်သး	လာသ် လာသ် ကြိဗန်-ကြိဗန် တပိန်ကုယ် သွရပိန် ရပိန် သစသိုင် စသိုင် သွိုင် ✓ မဒိုင် ✓ ဒိုင် ✓ စိရဟာဟ် ✓ မသယုက် ယုက် ✓ ဒိရိယ် သထိန်ကွး	ကန် လန်း ကန် ကန် ကန် ကန်
---	--	---	---	---

စုစုပေါင်း

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

ချီးမွမ်းသည်။	ထိုင်သး	တဟိုန်ကသး	တိ'ဟိုန်ကိ'သး	ခုံ
> တိ'ဟိုန်ကိ'သး >	> တဟိုန်ကသး >	ထိုန်သး >	ထိုင်သး။	
=ချီးမြှောက်မည်။	သတွ-ထွ	သတွလ်	သတွလ်	လန်း
ချီးမြှောက်သည်။	ထွ	ထွ	ထွလ်	လန်း
-ချီးမြှင့်သော။	မသထွ	မသထွ	မသတွလ်	ခုံ
=ချီးမြှင့်မည်။	သထွ	သထွ	သတွလ်	ကန်
=ချီးမြှင့်သည်။	သထွ	သထွ	သတွလ်	ခုံ
ချီးမြှင့်သည်။	တဂို	တဂိုရ်	တဂိုရ်	လန်း
ချစ်ခြင်း။	ဗြဟာန်	ဇရဟာန်	ဇိရဟာန်	ခုံ
ချစ်နှစ်သက်သော။	မဆာန်ကွိန်	မဆာန်ကွိန်	မဆာန်သွိန်	ခုံ
ချစ်သူ-နှစ်သက်သော။	လောဟ်-လုဟ်။	ရလောလ်	ရုံလောသ် ✓	ခုံ
ချမ်းသာဖိုင့်။	တသိုက်ဘိက်	တသိုက်ဘိက်	သုက်ဘိက်	ကန်
ချမ်းသာသေး။	တသိုက်သေယ်	တသိုက်သေယ်	သုတ်သေယ်	ကန်
ချမ်းသာသော။	တသိုက်	သသုက်	သိ'သုက် ✓	ခုံ
ချမ်းသာသည်။	သဂိဟ်-သ့ဟ်	သိ'သ့	သိ'သုဂိး	ခုံ
ချမ်းသာကောင်း	သွဟ်သမ္ပတ္တိ	သွဟ်သံပတ္တိ	သွဟ်သံပတ်	ခုံ
မြတ်သော။				
ချမ်းသာပြုသည်။	ပသိုက်	ပသုက်	ပသုက်	လန်း
ချမ်းသာပြုသည်။	ပသိုက်	ပသုက်	ပျက်	ကန်
ချမ်းသာဖြင့်။	ဗွဲတသိုက်	ဗွဲဟယ်တသိုက်		ခုံ
ခြေဘွားတော်။	ဂတာဇိုင်	ဂတာဇိုင်	ကိန္ဒာလ်ဇိုင် ✓	ခုံ
ခြေရင်း။	တံဇိုင်	တံဇောင်	တံဇောင်	ခုံ
ခြေရင်း(ခွာ)သွားနေသည်။	အာဒွိုင်တံဇိုင်၊	အာဒွိုင်တံဇောင်		ခုံ
ခြေလက်။	ဇိုင်တဲ	ဇိုင်တယ်	ဇိုင်တေယ်	ခုံ
ခြောက်ခု-ခြောက်သွယ်။	တြ	တရ်	တုရောင် ✓	ကန်
ခြောက်ခြောက်မျိုးသော။	တြတြ	တရ်တရ်	တုရောင်တုရောင်	လန်း
ခြောက်ပါး-ခြောက်သွယ်။	တြသက်	တရ်သက်	တုရောင်သက်	
ခြောက်ရာ။	တြကံ	တရောဏ္ဍိ	တုရောင်ဏ္ဍိ	
ခြင်္သေ့ကဲ့သို့ရဲရင့်ထသော။	သီဟော	သီဟော	သီဟော ✓	
ခြင်္သေ့ရုပ်။	ရုပ်ဇာဒိသိုင်၊	ရုပ်ဇာဒိသိုင်	ရုပ်ဇာဒိသိုင် ✓	
ခြံရံ-အမြဲ။	တဝီ-တျီ	တဝီတဂူ	တိရ်ဝီလ် ✓	

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

ခြံရံ-အခြံ။ ခြံရံသည်၊ ခံစားသည်- အခြံ။	တဝီ-တျံ သတဝီတဝ့်	တဝီတဂူ သကြပီလ်	ဆွါရီပီလ် ✓ သကြပီလ်	ခုံ
---	---------------------	-------------------	------------------------	-----

ခွါသော။ (ခွဲခွါ) ခွါခြားသော၊ ခွန်အား။	မစာ် မစာ်ခြာ ခြဟတ်	မစာက် မစာက်ခြာ ဒရဟတ်-ခြဟတ်	မစာက် မစာက်ခြာ ဒိဟတ် ✓	ခုံ အ ခုံ
---	--------------------------	----------------------------------	------------------------------	-----------------

ဂ

ဂရုတစိုက်။ ဂဝံကျောက်လောက်။ ဂဝံပတိမထေရ်၊	ဂဇ္ဈေ မာတွံဝါန် ဂဝံပတိထေရ်	ကဇေဟ် မာတွံအ်လ္လာန် ဂဝံပတိ	ကိရ်ဇီး ဂဝံပတိ ✓	ကန် ဂ
---	----------------------------------	----------------------------------	-------------------------	----------

ဂဠုရုပ်။ ဂူ၊ (ဂါ-ဂူဟ) ဂင်္ဂါ။	ရုပ်သပပ် ဂိုဟ် ဂင်	ရုပ်သပရ် ဂေါဟ် ဂင်	ရုပ်သုပရ် ဂေါဟ် ဂင်	ခုံ
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	---------------------------	-----

ဂုန်အပေါင်း-အစု ဂုဏ်။ ဂုဏ်အသရေ။ (ပါ-တေဇ)	ဂကောံဂုန် ဂုန် ကြိဉ်	ဂကောမ်ဂုန် ဂုန် ကြိဇဟ်	ဂြက္ကောမ်ဂုန် ဂုန် တြဇသ် (သံ)	ဂ ခုံ
---	----------------------------	------------------------------	-------------------------------------	----------

ဂုဏ်ကျေးဇူး၊	ဂုဏ်	ဂုဏ်	ဂုဏ်- (ဂနတ်)	ခြ
--------------	------	------	--------------	----

ဃ

ဃဠိကာရ၊ ပါ) ဃနာနိ၊- (ဃနာနိ ဆွမ်း)	ဃဠိကာရ ပမန်	ဃဠိကာရ ပြမန်	ဃဠိကာရ ပြမန်	ဂုံ ဂုံ
---	----------------	-----------------	-----------------	------------

င

ငရဲကြီး။ ငါ-ငါ။ ငါ့အား။	နရက်ဇှော် အဲ ကုအဲ	မဟာနရက် အယ် ကုအယ်	မဟာနရက် ✓ ဇယ် ✓ ကုဇယ် ✓	ကန် ခုံ ဂုံ
-------------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------------	-------------------

ငါ့သား-သမီး။ ငါ့သားဂဝံပတိနှင့်-အား၊	ကောန်အဲ ကုကောန်အဲ ဂဝံပတိ၊	ကောန်ဆယ် ကုကောန်အယ်ဂဝံ ပတိ၊	ကောန်ဇယ်။ ✓ ကုကောန်ဇယ်ဂဝံပတိ ✓	ဂုံ လန်း
--	---------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	-------------

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

ငါ၏သာသနာတော်။	သာသ္မာအဲ	သာသနအယ်	သာသနာဇယ်	လန်း
ငါတို့။	ပို	ပိုယ်	ပေါယ်	
ငါတို့အရှင်၊	တလပို	တိလပိုယ်	(တိ'လေယ်ပေါယ်)	ကန်
ငါတို့အရှင်၊	တလပို	တိလပိုယ်	တိ'လပေါယ်	
ငါတို့ဘုတ်းလောင်း။	ဗောဓိသတ်ပို	ဗောဓိသတ်ပိုယ်		လန်း
ငါပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူမည့်။ မအဲသွန်ဗ္ဗာန်၊ မအယ်သွန်ဗ္ဗာန်၊			မဇယ်သွန်ဗ္ဗာန်	
ငါပြုံးဘိအော။	မအဲကအ	မအယ်ကအ	မဇယ်ကအိမ်	လန်း
ငါမြင်ဘိသော။	မွဒဲအညာတ်	မွဒဲအညာတ်	ဒူးဇယ်ညာတ်	လန်း
ငါးပါး၊	မသုန်	မသုန်	မဲန်	ကန်
ငါးပါး၊	မသုန်	မဗန်	မဲန်	လန်း
ငါးပါးသောအဘိ- ဉာဏ်၊	အဘိဉာဏ်မသုန်၊	အဘိဉာဏ်မသုန်	အဘိဉာဏ်မသုန်	
ငွေ။	သန်	သြန်	သြည်	ကန်
ငယ်လွန်သည်၊	ဧုတ်သန်	သွတ်သန်		
ငယ်သော။	သွတ်	သဝတ်	သုဝတ်	
ငြိမ်းစေခြင်း၊	လဒမ်	လခေါမ်	လွှာမ် ✓	
ဌက်သတ္တဝါ။	ကွေမ်-(ဂစံကွေ)	ကဧုမ်	ကိဧုမ်	
စ				
စကားမေးမည်၊	သ-ဂလာန်	သဂလာန်	သွလာည်	ကန်
စတုမဟာရာတ် လေးယောက်။	စတုမဟာရာတ် ပန်၊	စတုမဟာရာတ် ပန်၊	စတုမဟာရာတ်ပန်	
စပါး၊	ဪ	ဪ	ဪအိ	ကန်
စလောင်း-အထွယ်။	စမိုင်	စလိုင်	စောင်	
စလောင်းစုး။	လွဲ	လမီ	လာမီ	ကန်
စသော။	မပတံ	မပတံ	မပ္ပ	
စားချင်သည်။ (အလိုဆန္ဒ)	ပွက်စ	ပမိက်စ		ကန်
စားသည်-စာမည်။	သစဟာပ်	သစဟာပ်	သ္မဟာပ်	
စီသည်။	ရေင်	ရေင်		ကန်
စီးသည်-စီးမည်။	သိုက်	သိုက်	သိုက် ✓	

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
--------	------	-----	--------	--

စုခြင်း၊ စုသည်။	ကောဓ်	ကျောင်း		ဂုံ
စုလစ်အိမ်ဖြင့်။	နသိုကုတ်	နသိုဣတ်	နသိုအ်စုစ်	ကန်
စေတီအိမ်။	စေတီဃရ	စေတီဃရ	စေတီဃရ	ဂုံ
စေတီတည်လိုသည်။	မိက်ခနံစေတီ	မိက်ကနံစေတီ		ဂုံ
စကြာဝတေးမင်း။	စက္ကဝရ်	စကြဝရ်	စကြာဝရ် (သံ)	ကန်
စကြာဝဠာ။	စက္ကဝါ	စက္ကဝါ	စက္ကဝါလ်	ခုံ-ကန်
စကြာဝဠာတတိုက်	အိုတ်လ္လံ (ဂုံ)	အိုတ်လ္လံစက္ကဝါ	အုတ်ရလံစက္ကဝါလ်	လန်း
လုံး-တဝှမ်းလုံး။	စက္ကဝါ။			
စက်ဆုပ်သည်။	ကုဟ်မေ့	ကုဟ်မေ့	ကုဟ်မေ့အ်	ခုံ
မုန်းတည်သည်။				
စိုက်သည်။	တလိုင်-တို	တမ္ပိုင်		ဂုံ
> တခိုင် > တလိုင် > တို-စိုက်သည်။				
စိုက်ဖျိုးသည်။	ဟံ	ဟမ်	ဟမ်	ခုံ
> ပဟမ် > ပဟံ-အစပြုသည်။				ရွှေ-ဂုံ
စကြို။	စင်ကြိ	စင်ကြိမ်		ဂုံ
စင်ကြယ်စေမည်။	ဆွး	သစအး	သစုအး။	ခုံ
စင်ကြယ်စေသော။	မဆွး	မစအး	မစအး	ခုံ
-စောင့်ထိန်းသည်။	သျှဟ်	သောဟ်ပွ	သဖြေးပွာင်	ခုံ
စောင့်ထိန်းမည်။	သမင်မ္ပ	သမင်မယ်	သွင်မောယ်	ခုံ
စိတ်။ (ပါ)	မနော-စိုတ်	မနော	မနော ✓	ခုံ
စိတ်။	ပစိုတ်	ပစိုတ်	ပစိတ်	ခုံ
> ဒလးပစိုတ်ညွှာင်-အခြားစိတ်မရှိပါနှင့်။				ရွှေ-ခုံ
စိတ်။	စိုတ်	စိုတ်	စိတ် ✓	ခုံ
စိတ်အကြံကိုသိယူ	တိကေတ်ကသပ်	တိကေတ်ကသပ်	တိကေတ်ကသပ်စိုတ်	ဂုံ
သည်။	စိုတ်။			
စိတ်အားထက်သန်ခြင်း။	ဂဇ္ဇော်	ကဇော်	ကိုဇေး	ခုံ
စိတ်အားရှိသည်။	ဂဇ္ဇော်	ကဇိတ်	ကုဇီး	ခုံ
စိတ်ချသည်။	ဖျေ့စိုတ်	ဖျိုဟ်စိုတ်	ဖျိုဟ်စိုတ်	ဂုံ
စစ်၊ (စစ်သည်တော်)	ပွာန်	ပွာန်	ပွာန် ✓	ခုံ
စစ်၊ (စစ်သည်တော်)	ပွာန်	ပွာန်	ပွာည် ✓	လန်း-ကန်
စစ်သည်တော်။	ပိုတ်ပွာန်	ပိုင်ပွာန်		ဂုံ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
စစ်ပြိုင်သည်။	စွေဟ်	စလေး	စိန္တေး	စု စု စု စု စု စု စု
စိန်။ (ရတနာ)	ဗိုဇ်	ဗဇ္ဇေ	ဗဇြ (သံ)	
စိန်ဖြင့်။	နဗိုဇ်	နဗဇ္ဇေ	နဗဇြ	
စွမ်းအားထုတ်သော-	ခြင်း။ မညွှတ်စောမ်	မညွှတ်စောမ်	မညွှတ်စောမ်	
* စွမ်းဆောင်သည်။	စောမ်	စောမ်	စောမ်	
စွယ်တော်မှ။	နူဂွိုဟ်	နောင်ဂွိုဟ်	နောင်ဂွိုဟ်	
စွယ်တော်လေးဆူ။	ဂွိုဟ်ပန်	ဂွိုဟ်ပန်	ဂွိုဟ်ပန်	

ဆ

ဆရာ။	အာစာ-အ္ဗာ	တိစာရ	တိစာရ်	က က က က က က က က က က က က က က က
ဆရာပြုမည်။	သ္ဗအ္ဗာ	သ္ဗအာစာ	သ္ဗအာစာရ်	
ဆာသော။	ဗျါ	ဗျါလ်	ဗျါလ်	
ဆု-အမြဲ-အမြဲဆု (ပါ)	ဝရ-တုဂ်	ဝရတဂိုဏ်	ဝရဝေလ်	
= ဆုတောင်းခြင်း။ (သံ) ပထနာ		ပြာထနာ	သပြာထနာ	
ဆုတောင်းသည်။	ပတ္တနာ	ပဋ္ဌာနာ		
ဆူးပြောက်။	ဇလ	ဇလ	ဇိလ	
ဆေး။	ဂဉ္ဇဲ	ဂဉ္ဇဲလ်	ဂိရဉ္ဇယ်-ဂိဉ္ဇယ်	
ဆေးကြောခြင်း။	ဗ္ဗူး	စအး	စိအး	
ဆေးကြောမည်။	ကြာတ်	ကြာတ်	သကြာတ်	
ဆယ်မျက်နှာအရပ်	အိုတ်ဒိုဟ်စှ်	အိုတ်ဒိုဟ်စဟ်	အုတ်ဒိသ်စသ်	
အားလုံး။				
ဆွေမျိုး။	ကလော	ကလော	ကုသော	
ဆွဲမည်။	ဇက်	ဇက်	သွက်	
ဆွဲမည့်သော။	မသဇက်	မသဇက်	မသ္ဗက်	
= ဆောက်တည်သည်-	သတဲဂိုန်-ဒဂိုန်	သတဂိန်	သ္ဗဂိန်	
ဆောက်မည်-ပြုမည်။	သ နှံ	သကနံ	သ္ဗနံဒံ	
ဆင်။ (သတ္တဝါ)	စိင်	စိင်	စိင်	
ဆင်ခြင်ခြင်း။	ဗ္ဗါရဏာ	ဗစာရဏာ	ဗိစာရဏာရ်	
ဆင်ခြင်သည်။	ဗစာရနာ	ဗိစာရနာ	ဗိစာရနာ	
ဆင်နားရှက်။	တ္တောင်စိင်	တ္တောင်စိင်	တ္တောင်စိင်	
-ပိုက်တ္တောင်စိင်-ဆင်နားရှက်ယပ်တောင်)				

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
ဆင်နားရွက်ယပ်တောင်-ပွိုက်တ္တံ့	ဝင်စိင်	ပွိုက်တ္တံ့	ဝင်စိင်	ကန်
ဆင်ပြောင်၊	စိင်စူ	စိင်စူ	စိင်စူရ်	ကန်
ဆင်ဖြူတော်။	စိင်ဗတောင်	စိင်ဗတောင်		ကန်
ဆင်ဖြူတော်ဖြင့်၊	ကုစိင်ဗတောင်	ကုစိင်ဗတောင်	ကုစိင်ဗုန်တောင်	လန်း
=ဆင်ယင်မည်၊	သဋ္ဌိ	သဂညိ	သုညိ	ခုံ
ဆင်ယင်သော၊	မဋ္ဌိ	မဋ္ဌိ	မဋ္ဌိ	ခုံ
ဆင်ယင်သော၊	မဋ္ဌိ	မဋ္ဌိ	မဋ္ဌိအ်	ခုံ
ဆင်ရုပ်၊	ရုပ်စိင်	ရုပ်စိင်	ရုပ်စိင်	ခုံ
ဆင်းတည်သည်။	စေတန်	စေတန်	စိသ်တူန်	ခုံ
(ပဋိသန္ဓေဆင်းတည်သည်)				
ဆင်းဖြစ်ပါစေသတည်း။	ဩဝ်စေန်	ဩဝ်စေတန်	ဩဝ်စိသ်ဒဝ်	လန်း
ဆင်းသည်။	စေန်	စိဟ်	စိဟ်	ကန်
ဆင်းသည်။	စေန်	စိဟ်	စိသ်	ခုံ
ဆင်းရဲကိုကယ်သော။	မပြက်ဒုခိုက်	မပြက်ဒုခိုက်	မပြက်ဒုခိုက်	လန်း
ဆင်းရဲသူ။	မိတ်ဒုခိုက်	မနိဟ်ဒုခိုက်	မနသ်ဒုခိုက်	ခုံ
> ဒုခိုက် > ဒုခိုက် > ဒုခိုက်-ဒုခိုက်-ဆင်းရဲ။				
ဆင်းရဲသော။	ပဒုခိုက်	ပဒုခိုက်	ပဒုခိုက်	ခုံ
ဆင်းရဲသော။	မဒုခိုက်	မဒုခိုက်	မဒုခိုက်	ခုံ
ဆောင်ရွက်ပါ။	ရေင်ညိ	ရေင်ညိ		ကန်
=ဆောင်းမည်။	သဖြိုက်	သဖြိုက်	သဖြိုက်	ခုံ
ဆောင်းသော။	မဒလင်	မဒရ်	မဒိဒွိရ်	ခုံ
(ထီးကိုဆောင်းသော)				
ဆိတ်။	ဗွေ	ဗစေံ	ဗစေအ်	ခုံ
ဆိတ်ကျောင်းညောင်ဂင်၊	အဇပါလ	အဇပါလ	အဇပါလ	ခုံ
ဆိပ်ကမ်း-ကမ်းခြေ။	သွေဟ်	စွဝ်ဟ်	စွဝ်သ်	ခုံ
ဆိပ်ငြိမ်းမည်။	သလှု	သလင်ဂေါအ်	သုင်ဂေါအ်	လန်း
ဆိပ်ငြိမ်းမည်။	သလှု	သလင်ဂေါအ်	သုင်အ်ဂေါအ်	ကန်
ဆန်း (တက်) သည်။	သစး-သစး	သစာဟ်	သုစာသ်	ခုံ
ဆံတော်။	သော်	သွောက်		ခုံ
ဆံတော်မိုတ်အစဉ်။	ရင်မိုတ်သော်	ရင်မိုတ်သွောက်		ခုံ
ဆုခံ။	ကျေင်ဗဂုတ်	ကျေင်ဗဂုတ်		ခုံ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
--------	------	-----	--------	--

ဆုံးမသည်။ ဆွမ်းခါန-ဆွမ်းအလှ။	ဗတောန် ခါနိပိဏ္ဍပါတ်	ဗတွောန် ခါနိပိဏ္ဍပါတ်		ဂံ ဂံ
---------------------------------	-------------------------	--------------------------	--	----------

ဇ

ဇနပုဒ်။ ဇယသေန။ (ပါ) ဇရပ်။ ဇေတဝန်။ ဇေယျဝသ(အမည့်) ဖြင့်သာလျှင်။ ဇမ္ဗုဒိပကျွန်း။	ဇနးပိုဒ် ဇယသေန ဇြပ် ဇေတဝန် ဇေယျဝသေန	ဇနပိုဒ် ဇယသေန ဇြပ် ဇေတဝန် ဇေယျဝသေနဝ	ဇနပဒ် ဇယသေန ဇေတဝန် ဇေယျဝသေနဝ	ဇံ ဇံ ဇံ ဇံ ဇံ ဇံ ဇံ (ပါ) ကန် ခဲ
---	---	---	---------------------------------------	---

ဈ

ဈာန်။	ဈာန်	ဈာန်	ဈာန်	ခံ
-------	------	------	------	----

ည

ညာဘက်၊ - (တဲတ္ထု-လက်ယာ) ညီညာစွာ။ ညီနှင့်အစ်ကို၊ ညိုသောအရောင်၊ ညွှန်ဖြင့်သိသည်။ ထိုထွင်သိသည်။ ညွှန်ကြားသည်- ထိုက်တွန်းသည်။ ညွှန်ပြမည်၊ ညွှန်ပြမည်၊ ညွှန်ပြသည်။	ညှို တးတမ့် ကောကုဒေ သင်သု ဂြင် ညွှောင်	ညှစ် တးတမတ် ကောကုဒေဒ် သက်သ္မာ ဂရင်	ညှစ် သဟ်ဩမ် ဂုရင်	ခံ ခံ လန်း ခံ ဂံ ခံ ခံ ခံ ခံ
--	---	--	-------------------------	--

တ

တခါမျှ-တခါက။ တခါလည်း-မူလည်း၊ မွဲလှော် တခါပေါက်၏ကန်လန်၊ ဒလူကြင်-နှောင်ကြင်၊ တလူရ်တရင်	မွဲလှော် မူလေဟ်	မယ်လေး မူလေဟ်	မောယ်လေး မူလေး	ခံ ခံ လန်း
--	--------------------	------------------	-------------------	------------------

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

တခုတည်း (ကိုယ်တော်တိုင်။ မွဲခပ်		မယ်မိ	မယ်မိ	လန်း
တခုမက။	ကးမွဲ	ကးမယ်	ကးမောယ် ✓	
တခုမကသော၊	မကးမွဲ	မကးမယ်	မကးမောယ် ✓	
တခုမကျန်၊ အကြွင်းမဲ့၊	ညွှးသက်	ညွှးသက်	ညွှးသက် ✓	
တဆယ်၊	စှ်	စဟ်	စသ်	
တနေ့ ဘဲ။	မွဲတဲရ	မွဲယံတွယ်ရ		
တပည့်၊	ကွး	သိသာ	သိသာ (ပါ)	
တပည့်တော်အရှင်၊	တီအဲ	တီလဇယ်		
တပည့်တော်တို့၊	ပိုဒိုက်	ပိုယ်ဒိုက်		
တဖုသုနှင့်ဘလ္လိက- တပူ-တဗင်		တဖုသုဘလ္လိက	တဖုသုဘလ္လိက	
ညီနောင်-၂-ယောက်။				
တဖန်-တုံ။	ပုန-ဝိ	ပုန-ဝိ	ပုန-ဝိ ✓	
တဖန်ဝင်တုံပြန်သည်။	တိုန်လုပ်တုန်	တိုန်လုပ်တုန်	တိုန်လောင်တုန်	
တယောက်မကျန်။	တမံ	တမအ်	တိန့်	
တရားနှစ်ဆယ်။(၁၂၀) ကုံစါစော်	ကုံစါစော်	ကုံစါစော်	လ္လံစါရ်စွသ်	
တရား။	ခရ်-(ခပ်)	ခမ္မ	ခ'မ္မ ✓	
တရားအား (ပါ	ခမ္မာယ	ခမ္မာယ	ခမ္မာယ	
တရားတည်းဟူသော	သစရ်ကိုဗ်ရ်	သစရေးကိုဗ်	သစရေးကိုဗ်	
ပန်းကိုပန်ပေးမည်။		ဗ္ဗာင်ခမ္မ	သစရေးကိုဗ်ဗ္ဗာင်ခ'မ္မ	
တရားမင်း။	သွ'ခရ်	ခမ္မရာဇ	ခ'မ္မရာဇ	
တရားရတနာ။	ခမ္မရတ်	ခမ္မရတ်		
တရားသံ။	ဗရုခရ်	ဗရုခမ္မ	ဗရုခ'မ္မ	
တရားဟောဘိ၏။	တံခရ်စိ	တောဟ်ခမ္မစိ	တောသ်ခ'မ္မစိ	
တာဝတိံ။	တာဝတိင်	တာဝတိင်	တာဝတိင် ✓	
တာဝန်ပြုသည်။	ပသ္မိဉ်	ပသ္မိဉ်	(တာဝန်ယူပြီးပြု-ဟူလို)	
တူ-တူမ။	ကွိုန်	စမိန်	စမုန်	
တူအောင်ပြုမည်။	သွသတုင်	သွသတုင်	သွသတုင်	
တူမျှခြင်းဖြစ်သော။	မသဒ်သဒ်	မသဒဟ်သမောဟ်	မသွသ်သုမေး	
တူရူ-မြောင့်။	ပှောံ	ပှောအ်	ပှါအ် ✓	
တူးသည်။	ခဲါ	ခါယ်		
တေဇ-တန်ခိုး။	ကြိဇ်	တြေဇဟ်	တြေဇသ် ✓	

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

ထုံး-ခွဲ ။	ခ	ခ	ခ	မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်	
တော။	ဖြို	ဖြို	ဖြို		
တောအုပ်။	ဒသိုဖြို	ဒသိုဖြို	ဖြို		
တောကြိုး-တောနွယ်။	ဇုတ်ဖြို	ဇုတ်ဖြို			
တို့ ။	တံ (တအ်)	တံ	တံ		
တို့-တို့သည်။	တံ	တအ်	တောအ်		
တိုးတက်ခြင်း။	မမင်	မမင်	မုန်မရ်		
တို့ တက်ခြင်း- အမွှေးအကြိုင်။	မြမင်	မရမင်	မုန်မရ်		
တက်-တိုးတက်သည်။	တိုန်	တိုန်	တူန် ✓		
တက်၏။	တိုန်	တုန်ရ			
တက်ခြင်းအလို၌။	တို့ဆွိုန်	တူးဆွိုန်	ဒူးဆွိုန်	မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်	
တက်မည်။	သတိုန်	သတိုန်	ဆွိုန် ✓		
တက်သည်။	ဝှိုန်	ဝှိုန်	ဒါန်		
တက်သည်။	တိုန်	တိုန်			
တက်သွားသည်။	တိုန်အာ	တိုန်အာ	တိုန်အာရ် ✓		
တောက်ပထားမည်။	သစိန်လင်	သစိန္တေး	သစိန္တေး ✓		
တောက်ပသော။	မဂို	မဂိုရ်	မဂေါရ်		
တောက်ပြောင်သော- (အရောင်)	မယး	မယာဟ်	မယာသ်		
တိုက်၊ (တိုက်ခန်း)	ဝံ	ဝံ	ထိ		ကန်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်
တိုက်ခန်း။	ဝလံ-ဝံ	ဒလံ	ဒိ ✓		
တိုက်ခိုက်မည်။	သစွေဟ်	သစလေး	သစိန္တေး ✓		
တိုက်တွန်းသည်။	အွှောင်	အွှောင်	အွှောင်ရ် ✓		
တင်-ချီသည်။	ယိုက်	ယောက်			
ထင်းသော။	တောင်	တတောင်	တိန္တောင်		
တောင်။	နို	ပဗ္ဗတ	ပဝ္ဗတ		
တောင်ကူး-တောင်။	နို	နို			
တောင်ပွေး။	ဝစုန်	စစုန်	စိရ်စုန် ✓		
တောင်းခံပြုသည်(ပါ) ပအာယာစနာ ပအာယာစနာ			ပအာယာစနာ	ကန်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်-မုခ်	

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း
တောင်းခြင်း - သူတောင်းစာ။	လအာတ်	ရအာတ်	ရိ'အာတ်	
တောင်းသည်တိုင်အောင်။	အာတ် ဒိုင်-နီ-(နီ)	အာတ် ဒိုလ်	အာတ် ✓ ခုဩလ် ✓	
(ဒိုင်အာစိုပ်-သွားရောက်သည့်တိုင်အောင်)				
တိုင်အောင်၊	လှက်	လှက်	လှကောင်	
* တိုင်ပင်သည်။	တောင်ဗင်	တိုင်ဗင်	ထု'ဗင်	
တိုင်း၊ (ရးမည-ရာမညတိုင်း)၊ ရး		ရာဟ်	ရာသ်	
တစ်ထောင်၊ (၁၀၀၀) မွဲလှီ	မွဲလှီ	မသ်လှ့'မ်	မောယ်လှ့'မ်	
တည်စေသတည်း။	ထြပ်တ်	ထြပ်တ်	ထြရ်တင်	
တည့်ဆောက်မည်။	သကနံ-ခွံ	သကဒံ	ဆိနံ ✓	
တည့်ပြီးသော၊	မတန်တဲ့	မတန်တုယ်		
တန်ခိုး။	ဣဒ္ဒိ	ဣဒ္ဒိ	ရိဒ္ဒိ ✓	
တန်ခိုး။	ဣဒ္ဒိ	ရိဒ္ဒိ		
တန်ခိုးဖြင့်၊	ဣဒ္ဒိယာ	ဣဒ္ဒိယာ	ရိဒ္ဒိယာ	
တန်ခိုးဖြင့်။	နဲဣဒ္ဒိ	နဲဣဒ္ဒိ	နဲရိဒ္ဒိ	
တန်ဆာ။	ကြိယာ	ကြိယာ	ကြိယာ ✓	
တန်ဆာဆင်တော်မူသော။ မညှိတ်		မညှိတ်		
တန်တိုင်။	ကွာင်	ကမ္ဘာင်		
တန်တိုင်ကပ်ရုပ်ထုများ။ အလီဝါတ်		အလီဝါတ်		
တံခါး။	တြင်	တရင်	တိဒြင်	
> တိဒြင် > တရင် > တြင်-တခါး။				
တံခါးကန်လန်။	တနောင်တြင်	တလှင်တရင်	တိန်လှင်တိန်ရင်	ကန်စမ်းစစ်ခြင်း
တံခါးကျည်။	သွှောင်တြင်	တနောင်တရင်	တိန်လှင်တိဒြင်	
တမ္ဗဂုတ္တ။ (သိဂုံတ္တရ)	တမ္ဗဂုတ္တ	တမ္ဗဂုတ္တ		
တု။	တုန်	တုန်	တုန် ✓	
တု'ဘိ။	တုန်စိ	တုန်စိ	တုန်စိ ✓	
တု'ဘိ။	ကုန်စိ	တုန်စိ	တုန်စိ	
တု'ထဲ။	တုန်ဒ	တုန်ဒ	ထုန်ဒ	
တု'လည်း။	တုန်လေ	တုန်လေရ်		
တု'လျှင်ခြင်း၊ သော။	ကလီဝရာင်	ကလီဝရာင်	ကုသီရာင်	

မြန်မာ	ဒေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

တွင်-အနက်။	ပွောင်	တွောရ်		ဂံ
ထ				
ထစေမည်။	သတ္တိ	သကတိုင်	ညွတ်ရ်	ကန် ခဲ ခဲ ခဲ ခဲ ခဲ ခဲ ခဲ ခဲ ခဲ ခဲ ခဲ ခဲ ခဲ ခဲ
ထထကြကြ။	သတိုဋ်အ်	သတိုရ်ဋ်အ်	ညွတ်ငေါအ်	
ထမင်း=ဆွမ်း။	ပုင်	ပုင်	ပုင် ✓	
ထသည်။	တ္တိ	တ္တိရ်	တ္တိရ် ✓	
ထသည်-ရောက်သည်။	တ္တိ	တ္တိရ်		
ဋ္ဌာပနာ။ (ပါ)	ဋ္ဌာပနာ	ထာပနာ	ထာပနာ	
ထာပနာပြုမည်သော။ မသထာပနာ		မသထာပနာ	မသ္တာပနာ	
ထား၊ (ညွှန်ပြထားသည်) လင်	လင်	လရ်	လာရ် ✓	
ထား။	လင်	လရ်		
> ဥပမာ-ကေတ်လင်-ယူထားသည်။				
ထီး။	ကိရ်	တဇောင်	တဇောင်	
ထီး။	ကိရ်	တဇိုင်	တဇိုင်	
ထူထပ်သော။	သတု	သတိုမ်	သုံတုံ	
ထို။	ဂ်	ဂေါဟ်	ဂေါး ✓	
* ထို။	ဂ်	ဂဟ်	ဂံ ✓	
ထို-တို့။	တံ-ဂ်	တံဂေါး	တဂေါးဟ်	
ထိုအရပ်-ထိုဒေသ။	တတ္ထဒိုဟ်	တတ္ထဒိုဟ်	တတ္ထဒေသ်	
ထိုအသွား-(အလာ)	တဝဂ်	တဝဂ်ဟ်		
ထိုကဲ့သို့တုံ။	ရ်ဂ်	ရ်ဂ်	ရောင်ဂေါးဒ	
ထိုကဲ့-ထိုခွဲ။	ဒဂ်	ဒဂေါဟ်	ဂဂေါးဟ်	
ထိုခွဲ။	ဂ်	ဂဟ်	ဂံ	
ထိုခွဲကဲ့သို့။	ရ်ဂ်	ရ်ဂေါဟ်	ရောင်ဂေါးဟ်ဒ	
ထိုနောက်-	ဗူးဂ်	ဗလးဂေါဟ်	ဗူးဂေါး ✓	
ထိုအတောအတွင်း။				
ထိုနှစ်ပါးသော	လယးခါဂ်	ယယာဟ်ခါဂဟ်	ယိ'ယာသ်ခါရ်ဂေါးဟ်	
ရောင်ခြည်တော်။				
ထိုပညာ။	ပညာဂ်	ပြဒ္ဓာဂံ	ပြဒ္ဓာဂံ	
ထိုမိဖုရားတပါး	ဂူကျာဂ်	ဂူကျာဂ်ဂဟ်မယ်	ဂူကျာဂ်ဂေါးဟ်မေဝ်မယ်	

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
ထွန်သည်။	ဇိက်	ဇိက်	ဇိက်	ခုံ
ထွန်းပေးမည်။	သတဇွန်ကို	သတဇွန်ကို	ညွှဉ်ဇွန်ကေလ်	ခုံ
ထွန်းလင်းစေသည်။	ခြင်း။ ဂဂို	ဂဂေါး	ဂိရ်ဂေါး	ခုံ
ထွန်းလင်းတောက်ပစေသည်။	သျှိုဒဟို	သျှိုဝ်တဟို	သျှိုရ်တိန်ဟိရ်	ခုံ
ဒ				
ဒါန။	ဒါန်	ဒါန်	ဒါန်	ကန်
ဒါနပေးသည်။	ကိုဒါန်	ကိုဝ်ဒါန်	ကိုလ်ဒါန်	လန်း
ဒီပင်ရတုရား။	ဒီပင်ကို	ဒီပင်ကို		ဂုံ
ဒုစရိတ်။	ဒုစရိတ်	ဒုစရိတ်	ဒုစရိတ် ✓	ခုံ
ဒူးတုပ်သည်။	ထံက်ကွံင်လ္လှို	ထံက်ကွံင်လ္လှို	ထုတ်ကွောင်လ္လှောင်	ကန်
ဒူးထောက်သည်။	ထံက်ကွံင်	ထုတ်ကွောင်	အုတ်ကွောင်	လန်း
ဒေဝပုတ္တမာရ်။	ဒေဝပုတ္တမာ	ဒေဝပုတ္တမာ	(ဒေဝပုတ္တမာရ်)	ဂုံ
ဒေသနာ (ပါ)	ဒေသနာ	ဒေသနာ	ဒေသနာ ✓	ခုံ
ဒဲ-သော။	ဒ-မ	ဒမ	ဒမ	ခုံ
x မှတီချက်-ဒ-စကားလုံးသည်ပုဒ်ဖြည့်။				
ဒင်းတို့။	ဒေံတံ	ဒေံတေံအ်	ဒေးတေအး	ခုံ
ဒင်းတို့အားတရား	တံ့ခေံကုဒေံတံ	တွံဟ်ခေံကုဒေံဟ်တအ်		ဂုံ
ဟောသည်။				
ဒင်း-သင်း၊ (သူ)	ဒေံ	ဒေဟ်	ဒေး ✓	ခုံ
ဒင်း-သင်း၊ (သူ)	ဒေံ	ဒေဟ်	ဒေဟ် ✓	ခုံ
ဒုဿီလ၊ (သီလမရှိသူ)	ဒုဿီလ	ဒုဿီလ	ဒုဿီလ်	ခုံ
ဇ				
ဇါတ်တော်တိုက်	ဒုံဇါတ်	ဒုံဇါတ်		ဂုံ
ဇမ္ဗရာဇာဖြင့်၊ (ပါ)	ဇမ္ဗရာဇေနံ	ဇမ္ဗရာဇေနံ	ဇမ္ဗရာဇေနံ	ကန်
န				
နဂါး၊	နဂါ-နဂါ	နဂါ	နဂါ	ခုံ
နဂါးအသွင်။	နဂါတ်	နဂါတ်	နဂါဘောတ်	ဂုံ
နဂါးမင်း၊	သျှိုနဂါ	နဂါရာဇာ	နဂါရာဇာ ✓	ကန်

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

နဂါးမင်း၊	သ္မိနက်	သွိုင်နက်		လန်း
နဂါးမင်း၊	သ္မိနက်	နဂရဇာ	နဂရဇာ	
နဂါးရုပ်၊	ရုပ်နက်	ရုပ်နက်	ရုပ်နက်	လန်း
နဖူး။	ကောင်	တောင်		
နာမဓေယ၊ (ပါ)	နာမဓေယ	နာမဓေယ	နာမဓေယ	လန်း
နာသည်။	ဂိ	ဂိ	ဂိ	
နားရွတ်-နား။	တ္တောင်	တ္တောင်	တ္တောင်	လန်း
နိမိအိုးသုံးလုံး။	နိမိမိ	နိမိမိ	နိမိမိ	
နိမိငါးပါး။	နိမိမသုန်	နိမိမသုန်	နိမိမုန်	
<p>> နိမိငါးပါးကား-(၁) ထာဝရပစ္စည်း။ (၂) လယ်ယာသည်။ (၃) ယာယီပစ္စည်း။ (၄) ဆင် မြင်း ကျွဲ နွား။ (၅) အတတ်ပညာ။ (နိမိသုံးပါး-နိမိငါးပါးခွဲယူပါတော့)</p>				
နိဗ္ဗာန်။	နိဗ္ဗာန်	နိရဗ္ဗာန်	နိဗ္ဗာန် ✓	လန်း
နိမိတ်။	နိမိတ်	နိမိတ်	နိမိတ် ✓	
နေတော်မူ၏။	ခွိုင်တရ	ခွိုင်တရ။		လန်း
နေမင်း။ (နေ)	တုံ	တုယ်	တွေယ် ✓	
နေမည်။	ညွှ	သတ်	ညွှာန်	လန်း
နေရာ။	ဒွဲဝဲဝါ	ဒွဲဝဲဝါယ်		
နေရာ။	အာသွာ	အာသ	အာသ်	လန်း
နေရာ-ရပ်သည်။	ဒတ်	တတတ်	တိတတ် ✓	
နေရာ။	ဒတ်	တတတ်	တိရတတ်	လန်း
နေရာ၊ (ဌာနီ-ဌာန) သန္တာန်		သန်ထာန်	သွာန်	
နေရာပြပေးသည်။	ဒွဲထွေးကို	ဒွယ်ထေးကို		လန်း
နေသော။	မတ်	မတ်	မတတ် ✓	
= နေသော-ခံစာသော- သဒ္ဓါ		သဒ္ဓမောင်	သဒ္ဓေါင်	
မည်။				လန်း
နေသော-နေခြင်း။	ဒမိုင်-ဒိုင်	ဒမောင်	ဒမောင်	
နေသည်။	တ	တတ်	တတ် ✓	လန်း
နေသည်-ရပ်သည်။	ဒတ်	တတတ်	တုတတ်	
နေ့ အဆုံး၌။	ပွဲလွှတ်တုံ	ပွယ်ရအိတ်တုံ	ဇွယ်ရအုတ်တုံ	လန်း
နေ့ တိုင်း။	ဒတ်	ဒတ်	ဒပ်တေ့ယ်	
နယ်နိမိတ်-အမြေ။	တဝို-တို့	တဝိလ်တဝို	တွိုလ်ဝိရ်	တန်

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

နံစော်သော။	ပသ	မသ	မသ	နံ
နှား၊	ဂလ-ဂု	ဂလောင်	ဇလောင်	စ
နက္ခတ်၊	နက်သတ်	နကျတ်	နက္ခတ် ✓	နံ
နက်နဲသော။	မဖြိုဟ်	မဖြိုဟ်	မရဇူး	နံ
> မရဇူး > မရဇူး > မဖြိုး > မဖြိုဟ်-နက်သော။				
နက်သောခြိုက်။	ဖြိုဟ်မဖြိုဟ်	ဖြိုဟ်မသွေဟ်		နံ
နောက်၊(ပြီးနောက်)ဗူး		ဗလး	ဗူးဟ်	လန်း
ဗွဲ-တွင်-ဝယ်။	ဗွဲ	အဗုဟ်	ဗုဗုဟ်	ဖြေ
* နင်းသည်။	လိုန်	လအိုန်	လုဇုန်	နံ
(နှိမ်နင်းသည်)				(ရွှေ)
နောင်-တွင်-အနက်။ ပွောင်		ပွောင်	မွောရီ	နံ
(နိဗ္ဗာရဏ)				
နိုင်သည်-နိုင်သော။ မာန်		မာန်	မုန်	
> မုန်-မိန်-လည်း ရှိသည်။				
နှင့်-အား-ကို၊(ဝိ) ကို-ကု		ကု	ကု ✓	နံ
နှင့်အတူ-အတူတကွ။ ကော်		ကောမ်ကု	ကောမ်ကု ✓	နံ
နှင့်တတွ-နှင့်အတူ။ ကော်		ကော်ကု	ကောမ်ကု ✓	နံ
နှင့်တပီးတည်း။ သို		သု	သို	နံ
> သိုသိုင်အိန်-သိကြားမင်းနှင့်တပီးတည်း။				
နှစ်မွမ်းသည်။	တဏီ-တူ	တလိမ်	တိန်လုမ်	နံ
နှစ်ခု။ (၂)	ဧ	ဧ	ဧရ်	ဖြေ
နှစ်ဆယ်။	ဧစော်	ဧစောဟ်	ဧရ်စွတ်	ဖြေ
နှစ်ခြိုက်ခြင်း။	သိုက်	သိုက်	သိုက်	ကန်-ဖြေ
=နှစ်ခြိုက်မည်။	သလုဟ်	သလောဟ်	သရလောဟ်	နံ
> သြလောဟ်-သ-ရ-လောဟ်-သလောဟ်-သလုဟ်။				
နှစ်ခြိုက်သည်။	ပုဗ်	ပုမဟ်	ပုမသ် ✓	နံ
နှစ်ခြိုက်သည်။	သိုက်	သိုက်	သိုက်	လန်း
နှစ်သက်ခြင်း။	သိုက်မိုက်	သိုက်မိုက်	သိုက်မိုက်	ကန်
နှစ်သွယ်လည်းဘဲ။	ဧစိ	ဧစိ	ဧရ်စိ	လန်း
နည်းသော၊	မအောန်	မအောန်	မအန်	နံ
နတ်။	ဒေဝတ်	ဒေဝတ်	ဒေဝတာင် ✓	နံ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
နတ်ကဲ့သို့ဘဲ- နတ်ကဲ့သို့၎င်း။	ရ်ဒေဝတ်ကို	ရောင်ဒေဝတ်ကိုမ်	ရောင်ဒေဝတ်ကို	ခုံ
နတ်စကားကို- ကြားယူသည်။ ကြားလိုက်သည်။	မိင်ကေတ်ဂလာန်- ဒေဝတ်။	မိင်ကေတ်ဂလာန်- ဒေဝတ်။		ဂုံ
နတ်ပြည်။	သွပ်	သွပ်	သွရ်	လန်း
နတ်ပြည်၌။	ပွဲသွပ်	အသွယ်သွပ်	ဇုသွယ်သွပ်	လန်း
နတ်ပြည်၌ဂ။	ပွဲသွပ်ဂ	အသွယ်သွပ်ဂ	ဇုသွယ်သွရ်ဂ	ကန်
နတ်ပြည်သာလျှင်သွား၏။	အာသုင်ဒေဝတ်ဟေင်။	အာသုင်ဒေဝတ်ဟေင်။	အာသုင်ဒေဝတ်ဟေင်။	ဂုံ
နတ်သား။	ဒေဝပုတ္တ	ဒေဝပုတ္တ	ဒေဝပုတ် ✓	ခုံ
နတ်သား။	ဒေဝပုတ္တ	ဒေဝပုတ္တ	ဒေဝပုတ်	ခုံ
နတ်မည်။	သပိုက်	သွဂိုက်	သွဂိုက် ✓	ခုံ
နတ် (ယှ) မည်။	သနက်	သနက်	သျှက် ✓	ခုံ
နှစ်ရည်။	သမောင်	သမောင်	သိနှောင်	ခုံ
= နှစ်ကွပ်သည်- နှစ်စက်သည်။	သပိုန်	သပထိန်	သွလိည်	ခုံ
နှစ်စက်သည်။	ပရိုက်-ပြိုက်	ပုရက်	ပုရက် ✓	ခုံ
ပ				
ပကာရ၊ (အတူးထူးအပြားပြား)	ပြကာ	ပြကာ	ပြကာရ ✓	ခုံ
ပခုံးမျှ။	ဆပူး	ဆပူး		ဂုံ
ပညောင်ပင်။	တို့ဇြိသု	တို့ဇြိသုမ်		ဂုံ
ပဋိညာဉ်-ဝန်ခံသည်။	ပဋိညာန်	ပဋိညာန်		ဂုံ
ပတိဖတ်ဖြင့်၊	ကုပတိပတ်	ကုပတိပတ်	ကုပတိမတ်	ခုံ
ပမာဏ-မျှ-လဲဘဲ။	လး	လး	လး	လန်း
ပရမေသွရ။	ပရမိသွရ	ပရမိသွရ	ပရမိသွရ	ကန်
ပရမေသွာရ။	ပရမိသွရ်	ပရမိသွရ်	ပရမိသွရ်	လန်း
ပရနိဗ္ဗာန်။	ပရိနိဗ္ဗာန်	ပရိနိဗ္ဗာန်	ပရိနိဗ္ဗာန်	ခုံ
ပါဠိလိပုတ်ပြည်။	ပါဠိလိပုတ္တနာဂို	ပါဠိလိပုတ္တနာဂိုရ်	ပါဠိလိပုတ္တနာဂိုရ်	လန်း
ပါဠိလိပုတ်ပြည်။	ပါတလိပုတ်	ပါတလိပုတ္တ	ပါတလိပုတ္တ	ကန်

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
--------	------	-----	--------	--

ပါးစပ်-အဝ။	ပါင်	ပါင်	ပါင် ✓	ဝံ-ခံ ကန ခံ-ခံ ဝံ-ဝံ လန်း ခံ-ခံ ဝံ-ဝံ ကန ခံ-ခံ ဝံ-ဝံ ခံ-ခံ ဝံ-ဝံ ခံ-ခံ ဝံ-ဝံ ခံ-ခံ ဝံ-ဝံ ခံ-ခံ ဝံ-ဝံ ခံ-ခံ ဝံ-ဝံ ခံ-ခံ ဝံ-ဝံ ခံ-ခံ ဝံ-ဝံ
ပိဋကတ်။	ပိဋက	ပိဋက	ပိဋက်	
ပုဆိုး။	ပိုးက်	ဂထိက်	ပိုးက်	
ပုဇွန်။	ငှါ	ငှယ်	ငှယ်	
ပူဇော်ပြု၏။	ပတ်ပူဇာ်ရ	ပတ်ပူဇာ်ရ		
ပူဇော်ပြုမည်။	သွပူဇာ်	သွပူဇာ်		
ပူဇော်မုလေးသတည်း။	ဩဝ်ပူဇာ်မလေး	ဩဝ်ပသမလေး	ဩဝ်ပုသစ်မွေး	
ပူဇော်သည့်-ပသသည်။	ပဇာ်-ဗဇာ်	ပသ-ပသ်	ဗုသစ်=ဗသစ်	
ပူဇော်ပြုသည်။	သွပူဇာ်	သွပူဇာ်	သွပူဇာ်	
ပေးမည်-ပေးခြင်း။	သကို	သကိုပ်	ညွေယံ	
ပေးယူသည်။	ကိုကေတိ	ကိုပ်ကေတိ		
ပေးသည်။	ကို	ကိုပ်	ကေလ် ✓	
ပေးသည်။	ကို	ကိုပ်	ကိုလ်	
ပေးသည်။	ကို-ကိုပ်	ကိုလ်	ကိုလ်	
ပို့မည်-ဆောင်မည်။	သတလှင်	သတလှင်	ညွှလှင်	
ပစ္စယာ-အရံ။	ပဇာ်	ပဇာ်		
ပစ္စယံအကြီးပြုသည်။	ပဇာ်ဇော်	ပဇာ်ဇော်		
ပစ္စည်းဖြင့်။	နဂြပ်	နဂြပ်	နဒြပ်	
ပစ္စည်းဥစ္စာအပြည့်	စုတ်ပပေင်ဂြပ်	စုတ်ပပေင်ဒြပ်		
ထည့်သည်။				
ပညာ။ (သံ)	ပညာ	ပြညာ	ပြညာ ✓	
ပညာဖြင့်။	နပညာ	နပြညာ	နပြုဇညာ	
ပညာရှိ။	ပဏ္ဍိတ်	ပဏ္ဍိတ်	ပဏ္ဍိတ် ✓	
ပဏ္ဍိတ်။	ပဏ္ဍိတ်	ပဏ္ဍိတ်	ပဏ္ဍိတ်	
ပလ္လင်(ခြင်္သေ့ပလ္လင်)	သီဟာသန	သီဟာသန	သီဟာသန ✓	
ပလ္လင်တော်မှ	ဟဂံတ္တိနပလ္လင်	ဟဂေါအ်တ္တိနပလ္လင်		
ထတော်မူ။				
ပုည-ကောင်းမှု(ဘုန်း)	ပိန်	ပိန်	ပုန်	
ပုည-ကောင်းမှု(ဘုန်း)	ပိန်	ပိန်	ပုန် ✓	
ပုဏ္ဏား။	ပွား	ပနား	ပုနား	

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

	ပွား	ပွား	ပွား ✓	
ပုဏ္ဏား၊ (သင်-မင်း-နင်း-ခင်ဗျား)	ပွား	ပွား	ပွား ✓	စုံ
ပေါက္ခရာဝတီ	ပေါက္ခရာဝတီ	ပေါက္ခရာဝတီ	ပေါက္ခရာဝတီ(ရန်ကုန်မြို့)	ဂုံ
ပေါက်တက်သည်။	ကျွတ်တိုန်	လွှတ်တိုန်		ဂုံ
ပင့်ဘိက်မည်။	သနိမန်	သနိမန်	သွမန်	ကန်-လန်း
ပတ်ဝန်းကျင်။	ပူခိုဟ်	ပူခိုဟ်		ဂုံ
=ပိတ်ပင်ပေးလှူ။	ခမသဗ္ဗင်	ခမသဗ္ဗင်	ခမသုခေါင်	ဂုံ
ပန်း။	ဟွဲ	ပက်	ဟွဲ	ဂုံ
ပန်းပန်သည်။	ဖြတ်ဟွဲ	ဖြတ်ဟွဲ	ဖြော့ဟွဲ	ဂုံ
ပန်းပန်ပေးမည်။	သစရ်ကိုဟွဲ	သစရ်ကိုဟွဲ	သ္မိအ်ရေးဟ်ကုလိဟွဲ	ဂုံ
ပိန်သော။	မဖြဲ	မဖြာယ်	မဖြာယ်	ဂုံ
ပျို။ အပျို၊ (သွီးပျို)	ပုတ်	လပုတ်	လှူဟ်	ဂုံ
ပျက်စီးခြင်း။	လလောင်	ရလောင်	ရိန်လိည်	ဂုံ
ပျက်စီးသော။	မလောင်-မလို	မလောင်	မထိည်	ဂုံ
(လိုလင်-ပျက်စီး)				
ပျက်စီးသော။	မလိုလင်	မလံက်လင်	မရလံရလာက်	လန်း
ပျက်စီးသည်။	လောင်	လောင်	လိည်	ဂုံ
ပျင်းသော။	မလှူဟ်	မလနယ်	မလိန်လယ်	ဂုံ
> မထိလင် > နသည်-လကိုလွမ်းမိုးသည်။				
ပျံတက်သည်။	ကလာင်တိုန်	ကလာင်တုန်		ဂုံ
ပျံသည်။	ပင်	ပင်	ပရ်	လန်း
ပျံသည်။	ပင်	ပင်	ပရ်	ကန်
ပြဋ္ဌာန်ဖြင့်၊	ကုပြခေါန်	ကုပြခေါန်		ဂုံ
ပြသည်၊	ထွေး-တေး	တခေါက်	တုခေါက်	မြ
ပြာဒိုဟာဖြင့်၊	ကုပြဒိုဟာ	ကုပြဒိုဟာ	ကုပြဒိုဟာရ်	ကိန်-လန်း
ပြီးနောက်၊	ပွား	ဗလး	ပွား	မြ-ခုံ
ပြီးမြောက်သည်။	ပတု	ပတုယ်	ပုန်ခူယ်	ဂုံ
ပြီးမြောက်သည်။	ပတု	ပတုယ်	ပုန့်ဟ်	ဂုံ
ပြီး၍၊	တု	တုယ်	တုယ် ✓	ဂုံ
ပြီးလျှင်၊	တု	တုယ်	တုယ် ✓	ဂုံ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

ပြီးသော။	မတွဲ	မတွဲယ်	မတွဲယ် ✓	စုံ
> မတွဲယ်နုဗြဲ-စိန်ဖြင့်ပြီးသော-ခြယ်လှယ်သော။				
ပြုခြင်း-ပြုမည်။	သွ	သွ	သွ ✓	စုံ
ပြုပေးသည်-ပေးပြုသည်။	ပကို	ပကိုင်		
> ပကို-မပေးနဲ့-လည်းဟူသည်။				
ပြုရမည်-ပြုရ၏-	သွရ	သွရ	သွရ	ကန်
ပြုပါတော့။				
ပြုသော။-ပြုသူ။	မပ	မပ	ပုမ ✓	စုံ
ပြုသည်။	ပ	ပ	ပ	
> ပရံ။ -ရံ > ရမ်ရီ-အကူ-အရံ။				
ပြုသည်။	ပ	ပ	ပ	(ကြီး)
-တချို့ နေရာမှာ-ပပ-မပြုလင့်။				
လွ-ပ-မ-တာမြစ်ခြင်းအနက်ရ၏။				
ပြုသည်။ (ပါ)	ကတ	ကတ	ကတ	စုံ
ပြုသည်-ဆောက်သည်-	ကနံ-ခွံ	ကခံ	ကိနံ ✓	
တည်သည်။				
မပြီးသည်။	ဗြင်	ဗြင်	ဗြင်	ကန်
* ပြော့သော။	ဦန်	လိုန်-လအိုန်	လိုဏန် ✓ (ကြီး)	
ပြောကြားသော။	မဟို	မဟိုမ်		
ပြောဆိုသည်။	ပဟာ	ပဟာရ်	ပိဟာရ် ✓	စုံ
ပြောဆိုလည်။	ဂး	ဂး	ဂး	
ပြုသွားသည်။	လက်အာ	လက်အာ		
ပြောင်စပါး-မုယောစပါး။	ဩဝံယ်	ဩဝံယောင်	ဩဝံယောင်	လန်း
ပြိုင်ဘက်သော။	မပြိုင်	မပြောင်	မပြောင်	
ပြည့်စုံစွာ။	စွက်	စွက်	စွက်	
ပြည့်စုံမည်။	သမဦက်ပင်	သပုန်ဥျက်ပီန်	သွန်ဥျက်ပုံပိည်	စုံ
ပြည့်စုံမည်သော။	သိုက်ပင်	သိုက်ပင်	သိုက်ပိည် ✓	
ပြည့်သော-စီးသော။	ဦက်	ဥောက်		
ပြည့်-နာဂရ-တိုင်းပြည်။	နဂိုရ်	နဂိုရ်	နဂိုရ်	ကန်
ပြည့်မြို့-သရေခေတ္တရာ။	ဥျင်သီသိတ်	ဥျင်သီသိတ်	ဥျင်သီသိတ်	
ပြည့်မြို့။	သီသိတ်	သီသိတ်	သီသိတ် ✓	

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

ပြည်မြို့ကိုတည်မည်။ သကနံသရေခေတ္တရာ။ သကိန္နံသရေခေတ္တ။ သွိန္နံသဩဇ္ဇေတိ။ လန်း				
ပြတ်သွားသော။	မသ္မုတ်အာ	မသ္မုတ်အာ		ဝံ
ပြတ်သွားသည်။	သ္မုတ်အာ	သ္မုတ်အာ	သ္မုတ်အာရ်	ခံ
ပြန်တက်မည်။	သစတိုန်	သစတိုန်	သစောင်တူန်	ခံ

ပြန်လာသည်။	စံကျင်	စံတ္တင်		ဝံ
ပြန်သွားသည်။	ပွန်အာ	ပလန်အာ		ဝံ
ပြုံးခြင်း။	ဂအိမ်	ကအိမ်	ကအိမ်	ခံ
ပြုံးတော်မူသည်။	ကအိမ်-အ ^၀	ကအိမ်	ကအိမ်	ကန်
ပြုံးတော်မူသည်။	ကအိမ်	ကအိမ်	ကိရ်အိမ်	လန်း
ပြုံးထသော။	တ္တိကအ ^၀	တ္တိ ^၀ ကအိမ်	တ္တိ ^၀ ရ်ကအိမ်	လန်း
ပြုံးမည်။	ကအ ^၀	သကအိမ်	သိကအိမ်	ခံ
ပြုံးသည်။	ကအ ^၀	ကအိမ်	ကိရ်အိမ်	ခံ
ပြုံးတီးသော။	မညိန်လင်	မညိန်လက်	မညိန်လက်	လန်း
ပြုံးသော-မွမ်းမံသော။	မညိန်	မညိန်	မညိန် ✓	ခံ

၆

ဖခမည်းတော်။	မသ္မု ^၀	မသ္မိင်	မသ္မိင်	ကန်
ဖခယောင်းတိုင်။	ပွာင်	ပွာင်	ပွာင် ✓	
ဖယ်သည်-ရှောင်သည်။	စူး	စူး		
ဖို့မြေ။	တိဗဝင်	တိဗဝရ်		
ဖို့သော။	မဗင်	မဗရ်		
ဖို့သည်။	ဗင်	ဗရ်		
ဖိုးသူတော်-သူတော်စင်။	လမာတ်	လဓါတ်	လုံဓါတ်	
ဖန်တည်းသည်။	ဗဒ္ဒိ	ပဒဟ်	ပွယ်	
ဖူးကွယ်ထားသည်။	ပြောင်ဗွန်လင်	ပြောင်ဗွန်လရ်		
ဖျားသည်။	ယံ	ယံ	အဇေယံ	
ဖျက်သည်။	ပေင်-ပေင်	ပေန်	ပထိည်။	
ဖျောက်ပြစ်သော	မပေင်ကေ့	မပေင်ကေ့အ်	မပေင်ကေ့အ်	
ဖြူသော။	ဗတောင်	ဗတောင်	ပိန္နောင် ✓	
-ပိန္နောင်-ဗတောင်-ဖြူသော။				ကန်

မြန်မာ

ခေတ်

လယ်

ဟောင်း

ဖြူသော။	ဗွာင်	ဗတာင်	ဗုံတာင် ✓	ကန်-လန်း
ဖြေပေးသည်။	သွက်-သွက်ကို	သောဟ်ကိုင်	သေးကေလ်	
ဖြေသည်။	သွ်	သွဟ်	သွသ်	
ဖြင့်-အားဖြင့်၊ (ဝိ)	န	န	န	
ဖြောင့်မတ်သည်-သော။	တဂူ	တဂူ	တုဂုရ်	
ဖြစ်ခြင်းဌာ၊	ထွံနသွံ	ထွံနသဒဟ်	ဒွဲနသွသ်	
ဖြစ်ထသော-ဖြစ်လါသော။	မဒွံတ္တီ	မဒဟ်ကတိုင်	မဒသ်ကန္တီရ်	
ဖြစ်ထိုက်မည်။	ထေက်သဒွံ	ထိုတ်သဒဟ်	ထေစ်သွသ်	
ဖြစ်ပေါ်ထခြင်း။	တ္တီ	ကန္တီရ်	ကန္တီရ် ✓	
ဖြစ်ပေါ်လာသည်။	တ္တီ	ကတီရ်	ကန္တီရ်	
ဖြစ်မည်။	သဒွံ	သဒသ်	သွသ်	
ဖြစ်မည့်သော။	မသဒွံ	မသဒသ်	မသွသ်	
ဖြစ်မည့်သော။	မသဒွံ	မသဂ်	မသွသ်	
ဖြစ်မည့်ဖြစ်သော။	ဒွဲနသဒွံ	ဒွဲနသဒသ်	ဒွဲနသွဟ်	
ဖြစ်အော။	မဒွံ	မဒသ်	မဒွသ် ✓	
ဖြစ်သည်။	ဒွံ	ဒဟ်	ဒသ် ✓	
ဖြစ်သည်ကို၊ (ပါ)	ဥပတ္တိံ	ဥပတ္တိံ	ဥပတ္တိံ ✓	
ဖြည့်ခြင်း။	ရနက်ဗပေင်	ရချက်ပပိည်	ရိန်ချက်ပိရ်ပိည်	
ဖြည့်သော-ဖြည့်မည်။	သပေင်	သပိန်	သွပိည်	
-သွပိည်-သပိန်-သပေင်-ဖြည့်မည်။				
ဖြည့်သည်။	ဗပေင်	ဗပေင်		
ဖြည့်သည့်။	သွဂိန်	စွဂိန်	စွဂိန်	
ဖွက်မည်-ဖူးမည်။	သ-ပွက်	သ-ပလုက်	သွဂိန်လုက်	
> သွဂိန်လုက် > သပလုက် > သပွက်-န-လကိုလွမ်းဦးသည်။				
ဖွင့်ပေးမည်။	သပံက်ကို	သပံက်ကိုလ်	သွဂိန်ကေလ် ✓	
ဖွင့်မည်-ဆွဲနုတ်မည်။	သပံက်	သပေါက်	သွဂိန်	
ဖွင့်သည်။	ပံက်	ပံက်	ပေါက်	
ဖွင့်သည့်-အဖွင့်။	လပံက်	လပေါက်	လှပေါက်	
ဗ				
ဗာရာဏသီပြည်။	ဗာရာဏသီ	ဗာရာဏသီ	ဗာရာဏသီ	ကန်-လန်း

မြန်မာ

ခေတ်

လယ်

ဟောင်း

ဗိဿနိ။ ဗိဿနိရသေ့ဖြစ်သည်။ ဗေဒင်။	ဗိသ္ဗူ။ ဒြရသိဗိသ္ဗူ။ ဗေဒ	ဗိသ္ဗူ။ ဒဟ်ရသိဗိသ္ဗူ။ ဗေဒ	ဗိသ္ဗူ။ ဒင်ရိသိဗိသ္ဗူ။ ဗေဒ	ခုံ လန်း ခုံ
> ဗေဒ၊ ယခု-ဗေဒသုံးပုံ-ဟုခေါ်သည်။ ဗေဒပင်အောက်။	သွင်တို့ဖြစ်ပေမိ	သွင်တို့ဖြစ်ပေမိ	သွင်တို့ဖြစ်ပေမိ	ခုံ
ဗေဒပင်သက္ကရာဇ်။ (ပါ)	ဗေဒပင်သက္ကရာဇ်	ဗေဒပင်သက္ကရာဇ်	ဗေဒပင်သက္ကရာဇ်	ခုံ
ဗျာဒိတ်-(ဗျာဒိတ်ပေးသည်)	ဗျာဒိတ်	ဗျာဒိတ်	ဗျာဒိတ်	ခုံ
ဗြဟ္မဒေဝ။ (အမည်)	ဗြဟ္မဒေဝ	ဗြဟ္မဒေဝ	ဗြဟ္မဒေဝ	ခုံ
ဗြဟ္မပါလ။	ဗြဟ္မပါလ	ဗြဟ္မပါလ	ဗြဟ္မပါလ	ခုံ
ဗြဟ္မာကြီး။	မဟာဗြူ	မဟာဗြူ	မဟာဗြူ	ခုံ
ဗြဟ္မာပြည်ရောက်	ဧည့်ကြိတ်တိုန်စိုပ်	ဧည့်ကြိတ်တိုန်စိုပ်	ဧည့်ကြိတ်တိုန်စိုပ်	လန်း
အောင်ခင်းပြေတက်သည်။	ဗြဟ္မလိုက်။	ဗြဟ္မလိုက်။	ဗြဟ္မလောက်။	ကန်-ခုံ
ဗြဟ္မာလောက။	ဗြဟ္မလိုက်	ဗြဟ္မလောက်	ဗြဟ္မလောက်	
ဘ				
ဘိက္ခုသံဃာအား။	ကုဘိက္ခုသင်	ကုဘိက္ခုသင်	ကုဘိက္ခုသင်	ခုံ
ဘုရား။	ကျော်	ကျောက်	ကျောက်-ကျော်	ကန်း
-သကျ-ကျောက်-ကျော်=ဘုရား။				
ဘုရား၏ဥာဏ်တော်။	အညာတသဥာဏ်။	အညာတသဥာဏ်။	အညာတသဥာဏ်။	ကန်
ဘုရားပူဇော်သည်-	ဗုဒ္ဓသက္ကန္တ	ဗုဒ္ဓသက္ကန္တ	ဗုဒ္ဓသစ် (ရွှေ)	ခြေ
ဘုရားကော်ရော်သည်။				
ဘုရားဖြစ်၏။	တဒဟ်ကျော်ရ	တြဒဟ်ကျော်ရ	ဗုဒ္ဓါဘိသေက်	ကန်
ဘုရားဘိက်သိက်။	ဗုဒ္ဓါဘိက်သိက်	ဗုဒ္ဓါဘိက်သိက်	ဗုဒ္ဓါဘိက်သေက်	ခုံ
ဘုရားရှင်။	ဗုဒ္ဓတို့	ဗုဒ္ဓတို့လ	ဗုဒ္ဓတို့လေယ်	ခုံ
ဘုရားရှင်အား။ (ပါ)	ဗုဒ္ဓါယ	ဗုဒ္ဓါယ	ဗုဒ္ဓါယ	ခုံ
ဘုရားသာသနာ။	သာသနာကျော်	သာသနကျောက်	သာသကျော်	ခုံ
ဘုရားသာသနာ။	သာသနာကျော်	သာသနကျောက်	သာသနကျောက်	ခုံ
ဘူမိန္ဒရ။	ဘူမိန္ဒရ	ဘူမိန္ဒရ		ခုံ
(ဘု အဆင့်)				
ဘေး-ဘေးရန်။	ဘဲ	ဘယ်	ဘေယ်	ခုံ
ဘယ်ဘက်။	လဝဲ	လပါယ်	ရပါယ်	ခြေ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

- ရပါယ်ရွာ-လဝါ-လပါယ်-ရပါယ်-ဘယ်ဘက်ဖြစ်နိုင်သည်။

ဘဏ္ဍာ။	ဓဗ္ဗ	ဒဗျ	ဒြဗျ		ခုံ
- ဒြဗျ-ဒရဗျ-ဒဗျ-ဓဗ္ဗ-ဘဏ္ဍာ။					
ဘုံငါးဆင့်ရှိသော-	တ္ထုပြာသာဒ်	အတူပစ္စပြာသာဒ်	အန္တုလ်ပစ္စပြာသာဒ်။	လန်း	
ပြာသာဒ်အပေါ်တွင်။	မသုန်ဘုံ				
ဘုန်း။	ပိုန်	ဖုံ	ဖုံ		ခုံ

မ

မ။	ဒလး	ဒလး	ဒလး		
မ။ (ဟားမြစ်ခြင်းအနက်) သက်	သက်	သက်	သက်		
မ၊ မဲ။	ကးသက်	ကးသက်	ကးသက် ✓		
မကသော။	မကး	မကး	မကး ✓		
မကိုဋ်-အရဖျ-ဥယျောင်၊	မွေခံကိုဋ်	မွေကိုဋ်	မုကိုဋ် ✓		
မချေမှန်းနိုင်။	ကးဒြဗစာ(ခဉ္ဇာ)	ကးဒလ်ဗစာ	ကဒမ်ဗိစာ	ကန်း	
မထေရ်ကြီး။	မဟာထေရ်	မှာထေရ်	မှာထေရ်		မြ
မဖြစ်။	သက်သဒ္ဓ	သက်သဒလ်	သက်သ္မုသ်		ခ
မမိ။ (မရောက်မီဟူလို)	ဟံဂတတ်	ဟဂတတ်			ဂ
မမေ ပါနှင့်။	လးပိုတ်	လးပိုတ်	လးပိတ်		ခ
မလွန်မြောက်စေဘဲ။	သက်ကလိ	သက်ကုလိ	သက်ဗ္ဗုလိ		ဂ
မဟာစေတီဖြစ်သတည်း။	ဒြဒဟာစေတီရောင်	ဒလ်မဟာစေတီရွှောင်			ဂ
မဟာသမုဒ္ဓယာ။	မှာသ္မိတ်-ကစ္စိဇ္ဇော်	ဟောသမုတ်	မဟာသမုတ်		ဂ
မသိ။	ဟတီ	ဟတိမ်			ဂ
မရှိ။	ဟမဲ့	ဟမ္မောယ်			ဂ
> ဟဗ္ဗောယ်-ဟဗ္ဗောယ်=ဟမဲ့-မရှိ။					
*မာကျောခြင်း၊ သော။	မှိုလ်	မဇောလ်	မ္ဗ္ဗး ✓		ခ
မာကျောသည်။	မှိုလ်	မဇောလ်	မိ'ဂး ✓		ခ
* မာသော၊	မဇိုလ်	မဂေါး	ရဂေါးဒ		ခ
မိဂဒါဝန်တော၊	မိဂဒါဝိန်	မိဂဒါဝန်	မိဂဒါဝန်		က
မိမိ၊ (ကိုယ်)	ဇကု	ဇြကု			ဂ
မိမိကိုယ်။	ဇကု	ဇိကု	ဇိ'ကု ✓		မြ
မီး၊	ပုတ်	ပမတ်	ပုမတ် ✓		ခ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

မုစလိန်နဂါး။ မုလဲ။ တခါတည်း။ -မိုး-မုလေး-မုလေး-မွဲလှေ-တခါတည်း။ မူ (မုက်နှာမူ) မေ့လျော့အိပ်ပျော် သော။	နက်မုစလိန် မုလေး ဂတ ဟိုတ်မဲါနွဲ	နက်မုစလိန် မုလေး ဂထ ဟော်မှာယ်မယ်	မိုး ကုတ	ဂုံ လန်း ရွှေ ခုံ ဂုံ
မေးသည်။ မေးသည်-အမေး။ မှ။ (8) မှ-ကင်းစေသည်။ မှာ-ဖြင့်။ (8) မှာကြားသည်။ မှာကြားသည်။ မှာကြားခြင်း။ မှာကြားခြင်း။ မှခို-ခိုဈာ်ရာ။ မှိခိုသော။ မင်း။ မင်း။ မင်းအကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။	သွာန် သွာန် နွဲ စူးနွဲ ပွဲ ဂကန် ဂကန် ဂကန် ဂကန် စစု`စစေါ် နိုသဲ ရာဇ-သွေ သွေ ရာဇဥပ္ပတ္တိ	သွာန် သမာန် နောင် စူးနောင် ဗယ် ကကန် ကက္ခာန် ကကန် ကကာန် မြုက်တစေါက် နိုဩယ် ရာဇ သွိုင် ရာဇဥပ္ပတ္တိ	သွာည် သု`မာည် နောင် ✓ စူးနောင် ဗောယ် ကိုင်ကန် ✓ ကိုင်ကာယ် ကိန်ကန် ✓ ကိန်ကာယ် ✓ စိန်ြုက်တိယ်စေါက် နိုဩယ် ရာဇ သွိုင် ✓ ရာဇဥပ္ပတ္တိ (ပ၁)	ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ ခုံ လန်း ခုံ မြ ခုံ ကန် လန်း ခုံ မြ ခုံ ခုံ ခုံ
မင်းတကာီထက်မင်း။ မင်းကျင့်တရားဆယ်ပါး။ မင်းသား-မင်းသမီး။ မင်းသား။ (ပ၁) မောင်-မင်း။ (ယောက်ျား) မည်သော။ မည်သော-အမည် ရှိသော။	ရာဇမိရာဇ ရာဇဓမ္မစွံ ကောန်သွေ ရာဇကုမာ အမာ်-မာ်	ရာဇမိရာဇ ရာဇဓမ္မစယ် ကောန်သွိုင် ရာဇကုမာရ ဣမာင်	ရာဇမိရာဇ ရာဇဓမ္မစသ် ကောန်သွိုင် ✓ ရာဇကုမာရ ဣမာင် မဏ္ဍမောဒ် ✓	ကန် လန်း ခုံ မြ ခုံ ခုံ ခုံ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ (အယူမှားသူ) (ပၤ)	မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ	မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ	မိစ္ဆာဗြိသ်	ခုံ
မိဿဟာယံ။	မိဿဟာဘဲ	မိတ်သဟာဘဲ	မိတ်သဟာယံ	ခုံ
* မေတ္တာစိတ်။	မေတ္တာစိုတ်	မေတ္တာစိတ်	တြိစိတ်။	ခုံ
မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ပြုသော။	မပမေတ္တာစိုတ်	မပမေတ္တာစိုက်	မပမေတြိစိတ်	ခုံ
မေတ္တေယျ။	မေတ္တ	မေတ္တယ်	မေတ္တေယံ	ကြ
မိန့်တော်မူ၏။	ဂကန်	ကကန်	ကိန်ကာလ ✓	လန်း
မိန်းမ။	မြ	မြာ်	မြော်	ခုံ
မုန့်။	ကွာင်	တွာင်	တွာင် ✓	ခုံ
မုန့်စားသည်။	စကွာင်	စကွာင်	စတွာင်	ခုံ
မိုမောက်မည့်သော။	မသဒိုဟ်	မသဒိုဟ်	မသဒိသ်	ခုံ
မိုးဦးကျတဲ့သို့ဘဲ။	ရ်ပြယ်တံသွာ်ကို	ရ်ပြယ်တံသွာ်ကိုမ်	ရောပ်မြေယ်တံစွာမ်ကု်မ်။	လန်း
မိုးမည်။	သကမိ-ကွ ^၀	သကမိရ်	သ္မုရ်	ခုံ
မိုးရိပ်-မိုးတိမ်။	မတ်မြ	မတ်မြယ်	မတ်မြေယ်	ခုံ
မိုးရွာမည်။	မြီဂူ	မြယ်သ္မု	မြေယ်သ္မုရ်	ခုံ
များစွာ။	ဂထိုင်	ဂလောင်	ဂိလောင် ✓	ကန်
များတက်မည်- များတက်အောင်။	သထိုန်ဂထိုင်	သ္မိန်ဂလောင်	သ္မိင်လောင် ✓	ခုံ
= များပြားမည်သော။	သဂထိုင်	သဂလောင်	သဂှောင်	ခုံ
များသော။	ဂိုင်	ဂထိုင်	ဂိထိုင်	လန်း
မျိုထားသည်။	ငှတ်လပ်	ငှတ်လရ်		ခုံ
မျက်စိဖြင့်။	နမတ်	နမတ်		ခုံ
မျက်စိနှာဘက်။	မတ်စါ	မတ်စါ	မတ်စါရ်	ခုံ
မျက်နှာတော်။	မုက္ခဝါ	မုက္ခဝါ	မုက္ခဝါတ်	ကန်
မျက်နှာတော်။	မုက္ခဝါ	မုခဝါ	မုခဝါရ် ✓	ခုံ
မျက်နှာတော်ပေါ် တက်သည်။	တိုန်ဟန်မုက္ခဝါ	တိုန်ဟန်မုက္ခဝါတ်	ဟုန်ဟန်မုက္ခဝါတ်	လန်း
မျက်ရည်။	ရမတ်	ရမတ်	ရုံမတ် ✓	ခုံ
မြလေး။	မလီ-မုရ်	မထိရ်	မိုရ်	ခုံ
(မုလေးပန်း-မြလေးပန်း)				

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

မြေ။	တိ	တိ	တိ
မြေကြီး။	တိဇ္ဇော်	တိဇ္ဇောက်	တိဇ္ဇောက်
မြေကြီးအရသာ- မြေအရသာ။	ရှုတိ	ရဟံတိ	ရသီတိ
မြေပေါ်-ဝယ်။	ဟန်တိ	ဟန်တိ	ဟန်တိ
မြေး။	စ	စော	စောင်
မြစ်ပင်တို့သည်။	ကွတ်ဟန်တံ	တမတ်ဟန်တံ	တမ္ပတ်ဟန်တ
မြောက်ဘက်။	သွင်ကျာ	သွရ်ကျာ	သုလိုင်
မြင့်သော၊ အမြင့်။	သလိုင်	သလိုင်	ညှစ် ✓
မြင့်သော။	မသသျှင်	မညှင်	ညှစ်စိ ✓
မြင်တော်မူ၏။	ညှတ်	ညှတ်	သညှစ်
မြင်ဘိ၏။	ညှတ်စိ	ညှတ်စိ	ဒူးညှစ်
မြင်မည်။	သညှတ်	သညှတ်	ကျွေး ✓
မြင်သောကြောင့်။	မွှေးညှတ်	မွှေးညှတ်	သဖြိုင်ထိစိ
မြင်း၊ (သတ္တဝါ)	ချေ	ကစေး	ဘဂဝါ
= မြတ်နိုးထိုက်သည်။	သွင်ထောက်	သွင်ထိုက်	ကျောက်ကြွယ်
မြတ်စွာဘုရား။ (ပါ)	ဘဂဝါ	ဘဂဝါ	ပုံရယ် ✓
မြတ်ဘုရား။	ကျက်ကြွ	ကျောက်ကြယ်	အာသဘ
မြတ်သော-အမြတ်။	ပရဲ-ပြီ	ပရယ်	မပြယ် ✓
မြတ်သော။	အာသဘ	အာသဘ	ဗလစက်ကြာဝရ
မြတ်သော။	မပြီ	မပြယ်	ပုံရယ်။
= မြတ်သော-	ဗလစက္ကဝရ	ဗလစကြာဝရ	နိဗ္ဗာန်ပုံရယ်
စကြာဝတေအင်အား။	ပရဲ။	ပရယ်။	ပိဋကကြွယ်
မြတ်သောနိဗ္ဗာန်။	နိဗ္ဗာန်ပရဲ-ပြီ	နိဗ္ဗာန်ပရယ်	နရတနကြွယ်
မြတ်သောပိဋကတ်။	ပိဋကကြွ-ပြီ	ပိဋကကြယ်	ချင် ✓
မြတ်ဓသာရတနာဖြင့်။	နရတနပြီ	နရတနကြယ်	သွန်ယုက်
မြို့-ပြည်-တိုင်းပြည်။	ချင်	ချင်	မသွင်လှိုင်
မြောက်တင်မည်။	ခြင်။ သယိုက်	သပယိုက်	သလှိုင်။
မွေ့လျော်အပ်သော။	မဂ်ဂ်လှိုင်	မသွင်လှိုင်	မလှိုင်
မွေ့လျော်မည်။	သလှိုင်	သလှိုင်	
မွေ့လျော်သော။	မလှိုင်	မလှိုင်	

တန့်-မံ
 ကန့်-မံ
 လန့်-မံ
 *
 ကန့်-မံ
 လန့်-မံ
 လန့်-မံ
 ကန့်-မံ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
မွေးကြိုင်သော၊	မင်-မောင်	မင်	မလ်	င်
မွန်တိုင်ပြည်။	ရးမန်	ရး 'မန်		င်
မွမ်းချွန်စုလစ်အိမ်ဖြင့်။	နသို့ကုတ်ဒွါင်	နသို့ကုတ်ဒွါင်	နသို့စွစ်ဒွါင်	လန်း
မွမ်းမံသော။	မစိစောန်	မစိစောန်	မစိစောန် ✓	မုး
မွမ်းမံသော။	ဒဂို (လဟို)	ဒဂိုင်	ဒက်ဂိင်	လန်း
မှန်။	ဒငောင်း	ဒငလ်	ဒိန်ငလ်	မုး
မှန်သည်-ဖြောင့်သည်	သစွတ်-သွတ်	သစမတ်	သစုမတ်	မုး
ဝန်ခံကြသည်။				
မှို။	ပတိုတ်	ပတိတ်	ဟိုတ်	မုး
ယ				
ယနံ့ထုသည်-	မြမင်	မရမလ်	မိမလ် ✓	မုး
အမွေးအကြိုင်။				
ယူချထားသည်။	ဖျေန်နာလင်	ဖျေန်နာလင်	ဖျိုက်နာလင်	င်
ယူဆောင်သည်-မည်။	ရင်တူင်	သရင်ထွင်	ထိုင်ထွင်	မုး
* ယူဆောင်လာသည်။	ပြာပ်နင်	ပြာပ်နင်	ပြီနင်	မုး
ယူမည်။	သကေတ်	ညွတ်		မုး
ယူယူတော့။	ကေတ်ကေတ်ရ	ကေတ်ကေတ်ရ		မုး
ယူသွားတာ။	မနာလင်	မအာလင်		မုး
ယောက်ျား။	ထြို	ထြိုတ်	ထြိုတ် ✓	မုး
ယောက်ဖ။	ဟ်	ယာင်	ယောင် ✓	မုး
ယဉ်မှ။	နူယာန်	နူယာဉ်		မုး
ယာဉ်ပြိုသော။	မပယာန်	မပယာန်	မပယာန်	လန်း
ယာဉ်ပြိုသည်။	ပယာန်	ပယာန်	ပယာန်	ကန်
ယပ်တောင်။	ပိုက်	ပနိုက်	ပိရိနိုက်	မုး
> ပိရိနိုက် > ပနိုက် > ပိုက်-ယပ်တောင်။				
ရောဂါ။ (ဖျား)	ယဲ	ယယ်	အညွယ်	မုး
ရောဂါ။ နှလုံးမသာ)	ယဲ-ယယ်	ဇယ်	အဇယ်	မုး
ရွာ။	ကွာန်	ကွာန်	တွာန်	မုး
> ရာသီတွာန်-ရပ်ရွာ-				
ရွက်သည်။	ယိုင်-ယို	ယိုလ်	ယိုလ် ✓	မုး
> ယိုလင်-ရွက်ထားသည်။				

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
--------	------	-----	--------	--

ရိက္ခာချမ်းသာသော။ (ချမ်းသာဖို့ငှ်။	တသိုက်ဘိက်	တသိုက်ဘိက်	သိသုဘိက်	ခုံ
ရောက်သည်။	စိုပ်	စိုပ်	စုပ် ✓	ခုံ-ကန်
ရောက်သည်။	စိုပ်	စိုပ်		ခုံ-ကန်
ရောက်သွားသည်။	အာစိုပ်	အာစိုပ်		ခုံ-ကန်
ရိုက်သည်။	တက်	တက်	တက်	ခုံ-ကန်
ရင်။ (ရင်ခွင်း)	ဩဂြိုဟ်	ဩဂြိုဟ်	ဩဝံ	ခုံ-ကန်
ရင်ပြင်တော်။	ပန္နိသာ	ပန္နိသာ		ခုံ-ကန်
ရောင်ခြည်တော်လေးသွယ်။ လျှားပန်		ယယာသ်ပန်	ယိယာသ်ပန်	လန်း
ရောင်းဝယ်ပြုသည်။	ဝင်ပတ်	ဝင်ပတ်		ခုံ-ကန်
ရောင်းသော။	မသွံ	မသွံ	မသျှောအ်	ခုံ-ကန်
ရန်သူ။	နှသတြ	တနှသတြ	တိနှသတြ	ခုံ-ကန်
ရန်သူ။	နှသတြ	တနှ-သနှသတြ	တိနှသတြ	ခုံ-ကန်
> တိနှသတြ > တနှသတြ > သနှသတြ > နှသတြ = ရန်သူ။				ခုံ-ကန်
ရန်သူ။	သတြ	သတြ	သတြ ✓	ခုံ-ကန်
ရန်သူ-ရန်ညိး။	ဝီဝဲ	ဝီဝဲ	ဝေရ်ဝေယံ	ခုံ-ကန်
ရန်သူကိုအောင်မြင် သောတိုင်းပြည်။	အရိမန္တနပူရ	အရိမန္တနပူရ	အရိမန္တနပူရ	ခုံ-ကန်
ရုပ်။	ရုပ်	ရုပ်	ရုပ်	ခုံ-ကန်
ရုပ်ပွားတော်။	ပတိမာ	ပတိမာ	ပတိမာ	ခုံ-ကန်
ရုပ်ဖြင့်ကား။	နရုပ်စိ	နရုပ်စိ	နရုပ်စိ	ခုံ-ကန်
ရှိခိုး၏။	လှောင်	လှောင်	လှောင်	ခုံ-ကန်
ရှိခိုးပါ၏။ (ပါ)	နမော	နမော	နမော	ခုံ-ကန်
ရှိခိုးပြုသည်။	ပလှောင်	ပလှောင်	ပလိင်ငေါရ်	လန်း
ရှိခိုးသည်။	လှောင်	လှောင်	လိင်ငေါရ်	ကန်
ရှိခိုးသည်။	လှောင်	လှောင်	လိင်ငေါရ်	ကန်
ရှိခိုးသည်။	လှောင်	လှောင်	လိင်ငေါရ်	ခုံ-ကန်
ရှိမည်။	သ	သနမ်	သျှောင် ✓	ခုံ-ကန်
ရှိသော။	ဗု	မနမ်	မနောင် ✓	ခုံ-ကန်
ရှိသော။	မု	မနောင်	လမောင်	ခုံ-ကန်
> မ-သည်-လ-ကိုလွှမ်းမိုး သည်။				

မြန်မာ

ခေတ်

လယ်

ဟောင်း

ရှိသည်။	ခွဲ	နမ်	နောင် ✓	ခွဲ ခွဲ ခွဲ ခွဲ ခွဲ ခွဲ ခွဲ ခွဲ ခွဲ ခွဲ
ရှိသည်။	ခွဲ	နမ်	နိုမ်	
ရှေ့။	ကိုပ်	ကိုပ်	ကုပ်	
> ရှေ့ဦးစွာ-ဗွဲကိုပ်ကွာ၊	ရှေ့ ကိုပ်-ဦး-ကွာ၊	စွာ-ဗွဲ။	ဗွဲကိုပ်ကွာ။	
ရှေ့တူရူ၊(တည့်တည့်) ပှောံ		ပှောအိ	ပှောအိ	
ရှေ့မှောက်(မျက်မှောက်) ဝတ		ကတ	ကိန္တ	
ရှေ့မှောက်(မျက်မှောက်) ဝတ		ကတ	ကန္တ	
ရှေးအခါ၊	တမ္မာ	တမ္မာ		
ရှေးအခါ၊	တမ္မာ	တံလာရ်	တုံလာရ်	
ရှေးအခါက၊ (ပါ)	ပေါရာန	ပေါရာန	ပေါရာန	
ရွှေ၊	ထပ်	ထပ်	ထရ် ✓	
ရွှေချပ်၊	တနးထပ်	တလးထပ်	ဒူးထရ်	

=ဒူး-တလး-တနး-ထူး-ရွက်-ချပ်။

ရွှေဖြင့်ပြီးသော၊	မတွဲြတ်နထပ်	မတွဲယံနထပ်	မတွဲယံနထရ်	လန်း
ရွှေဖြင့်သုတ်သော၊	မလံက်နထပ်	မလံက်နထရ်		ခွဲ
ရွှေမှန်။	ဒှောင်ထပ်	ဒင်ထပ်	ဒိန်ငလ်ထရ် ✓	ခွဲ
ရွှေမှန်ကဲ့သို့၊	ရ်ဒှောင်ထပ်	ရ်ဒင်ထရ်	ရောင်ဒိန်ငလ်ထရ်	လန်း
ရှင်းလင်းပစ်သည်။	ငှးတးကွဲ	ငးတးထွေအ်		ခွဲ
ရှောင်မည်၊	သဝေင်	သဝေင်	သွေင်	ခွဲ
ရှစ်ဆယ်၊ (၈၀)	ဒွဲါစှော်	ဒစါမ်စောတ်	ဒိဇ္ဇာမ်စွာမ်	ကန်
ရှစ်နှစ်၊	ဒစံါသွံ	ဒစါမ်စွာမ်	ဒိဇ္ဇာမ်စွာမ်	မြ
ရှစ်ရက်မြောက်	မရနက်ကုဒစံါတု	မရနက်ကုဒစံါတု	မရနွက်ကုဒစါမ်တူသ်	ခွဲ
လောနေ့၊				
ရှိုးစေသည်၊	ကယ-ကျ	ကယ	ကုယ	လှဉ်း
ရှိုးသည်၊	ကျ	ကယ	ကုယ	ကန်

လ

လဆန်း-၁၃-ရက်၊	၁၃-မမံက်	၁၃-မမောက်	၁၃(နှိပ်) မိမောက်	လန်း
လာပြီးလျှင်၊	ကျင်တု	ထွင်တုယ်		ခွဲ
=လာမည်၊	သးကျင်	သဇ္ဇိုင်	သဇ္ဇိုင် ✓	ခွဲ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
=လာမည့်သော၊	မသကုင်	မသတုင်	မသတုင်	ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ
လာသော၊	မကုင်	မကလုင်	မတုင် ✓	
လာသည်။	ကုင်	လ္လုင်	လ္လုင် ✓	
လာသည်ကို။	ဟသကုင်	ဟသကုင်	ဟသလ္လုင်	
လူ။	မ္ဗိုဟ်	မနိုသ်	မနုသ်	
လူအများ။ (ပၤ)	ပရိသတ်	ပရိသတ်	ပရိသတ်	
လူအား-လူကို- (ဝိ)	ကုမ္ဗိုဟ်	ကုမနိုဟ်-သ်	ကုမနုသ်	
လူကြီး။	ပဇု-လဇု(ထံဇု)	ပဇု	ပဇု	
လူကြီးလူကောင်း	ကောန်ညးဇော်	ကောန်ညးဇော်	ကောန်ညးဇောက်	
သားသမီး။				
လူနတ်။ (ပၤ)	မ္ဗိုဟ်ဒေဝတ်	ဒေဝမနုဿ	ဒေဝမနုဿ	ဂံ ခံ ခံ ခံ ခံ
လူလောက။	မ္ဗိုဟ်လိုက်	မနုဿလိုက်	မနုဿလောက်	
လူသတ္တဝါပုံသဏ္ဍာန်	မနုဿတ္တနိကါယ	မနုဿတ္တနိကါ	မနုဿတ္တနိကာယ်	
လေ။	ကျာ	တၤၤ	တၤၤသ် ✓	
လေ၏။ ၏။	စိန်	စိန်	စိန် ✓	
(ဟောတော်မူ၏)				
လေးခု။ (၄)	ပန်	ပန်	ပန် ✓	ခံ ခံ
လေးခွ။ လေးဆုံ။	ပၤင်ပန်	ပၤင်ပန်	ပၤင်ပန်	
> သွာင်ပန်-လေးခွ-လမ်းဆုံ။				
လေးစားသည်။	ဂဇုန်	ကဇုဟ်	ကိရ်ဇိးဟ်	လန်း
လေးမျက်နှာသော	အိုတ်ဒိုဟ်ပန်	အိုတ်ဒိုဟ်ပန်	အုတ်ဒိသ်ပန်	လန်း
အရပ်အားလုံး။				
လယ်။	ဗု	ဗု	ဗု	ကန် ကန် ကန် ခြေ
လယ်မြေ။	တိဗု	တိဗု	တိဘ်ဗု	
လယ်-လယ်တော။	ဗု	ဗု	ဗု	
လဲ။	လေ	လး	လး	
> လးလး-လုံးလုံး-တားမြစ်ခြင်းအနက်လည်းသုံးနိုင်သည်။				
လဲဘဲ။	ကို	ကု	ကု	ခံ ကန် ဂံ ဂံ
လဲဘဲ။	လး	မလေး	မေး	
လဲဘဲခွဲ။	ကိုနွံ	ကိုမ်နွံ		
လဲဘဲ-လည်းကောင်း။	ကိုလင် (ကုဂ်)	ကိုမ်လင်		

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
--------	------	-----	--------	--

လောက။	လိုက်	လိုက်	လောက်	လန်း
လောကအားလုံး။	အိုတ်လိုက်	အိုတ်လိုက်	အုတ်လောက်	ခုံ
လောကဦးစောင့်ပန်း မိဖုရား။	လောကဝဋ်သင်္ကါ ဒေဝီ။	လောကဝဋ်သင်္ကါ ဒေဝီ။	လောကဝဋ်သင်္ကါဒေဝီ	မြ
လောကသုံးပါးကို အလင်းပေးသောနေ မင်းကဲ့သို့ မင်းတရား။	တြိဘုဝနာဒိတျ ဓမ္မရာဇ။	တြိဘုဝနာဒိတျ ဓမ္မရာဇ။	တြိဘုဝနာဒိတျ ဓမ္မရာဇ။	မြ
လိုသည်-ဆန္ဒ။	မိက်	မိက်	မိစ်	ခုံ
ဣ။ (လောဣ။ - ဝဋ္ဋကုဋ်)	ဝဋ္ဋ	ဝဋ္ဋ	ဝဋ္ဋ	ခုံ
- ဣ။ ။	ကြက်	မကြက်	မသကြက်	ခုံ
= ဣ။ ။	ကြက်	ကြတ်	သကြက်	ခုံ
လက်။	တဲ	တယ်	တေယ်	ခုံ
လက်အုပ်ချီသည်။	သွပ်တဲ	သမိပ်တယ်	သုံမိပ်တေယ်	သန်
လက်အုပ်ချီသည်။	သွပ်တဲ	သွပ်တေယ်	သုံစုပ်တေယ်	ခုံ
> မ<စ>မ-လွမ်းမိုးသည်။ သမုပ်တဲ။ သွပ်တဲ။ သုံ-ချီ၊ စုပ်-အုပ်။ တေယ်-လက်။				ရွှေ
လက်အုပ်ချီသည်။	ခွံသွပ်တဲ	ဣအိသစုပ်တယ်	ဣောင်သုံစုပ်တေယ်	လန်း
လက်ဆောင်ပဏ္ဍာ။	တမဲစမိန်	တဓါယ်စမိန်	တုမ်ဓါယ်စမိန်	ခုံ
- တွဲ=လက်ဆောင်၊ စမိန်-ပဏ္ဍာ-တွဲစွဲ-လက်ဆောင်ပဏ္ဍာ။				
လက်ထက်။	လက်ထက်	လက်ထက်		ဂုံ
လက်နက်။	လက်နက်-လှံ	လဝဟ်	ရွှသိ	ခုံ
လက်ဝါးသာလျှင်။	ဂတာတဲဟေင်	ဂတာတယ်ဟေင်		ဂုံ
လက်သည်းနှင့်။	ကုသနေမ်	ကုသနေမ်	ကုသိန္ဓေမ်	ခုံ
- သိန္ဓေမ်-သလေမ်-သဏေမ်-လက်လည်း။				
လက်ျာရစ်လှည့်သည်။	ပဒက်သိုန်	ပဒက်သိုန်		ဂုံ
လက်ဆွဲ ရေကန်။	လက်ဆုယ်	လက်ဆုယ်	လက်ဆုယ်	ကန်
လိုက်ထွက်မည်။	သဗက်တိတ်	သဗက်တိတ်	သဗတ္တိတ်	ခုံ
- ဗက်-လိုက်၊ တိတ်-ထွက်-လိုက်ထွက်။				ရွှေ
လိုက်သည်။	ဗက်	ဗက်	ဗက်	ကန်
လင့်-နံ။ ။	လး	လး	လး	လန်း
- ပပလးလး - မလုပ်နံ။ ။				ရွှေ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

လင်းလွန်းပင်။	တို့ဗိုန်	ရာဇာယတန	ရာဇာယတန	ဝံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ
လင်းသော။	တွး	တဇး	တုဇး ✓	
လင်းသော-လင်းမည်။	သတွး	သတုဇး	သွဉ်ဇး ✓	
လည်ခွေ။	သခု	သခုယ်	သုခုယ် ✓	
လည်း။	လေ	လေး	လး	
> မွဲလှေ-မွဲလး-တခါတည်း။				
လည်းသိ။	စိ	စိ	စိ ✓	
၎င်း၎င်း။	ကိုကို	ကိုကို	ကုံကုံ	
လာဘ်ဖြင့်။	နလာဘ	နလာဘ		
လုပ်ကိုင်သည်-လုပ် ကျေးသည်။	ကျောန်စိုတ်	ရွှောင်စိုတ်		
လုပ်သည်-တည့်သည်- လမ်း။	ထစိုတ် ဩတ်	ဒစိုတ် ဩောက်	ဩောက်	ဝံ ဇး ဝံ ဝံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ
လမ်း။ (ပါ)	မဂ္ဂ	မဂ္ဂ	မဂ္ဂ	
လမ်း။ (ရတ္တ-လမ်း)(ပါ) ရတ်	ရစ်	ရစ်	ရစ်	
လိမ် မည်။	လိမ်	နိုမ်		
လုလ-ဝီရိယ။	ဝီရိယ	ဝီရိယ	ဝီရိယသ်	
လှံလထုတ်ခြင်း။	ဗျာပါရ	ဗျာပါရ	ဗျာပါရ ✓	
လှပသော။	ဂေါင်	ဂေါင်	ဂေါရ်	
လျှောက်ပတ်သောနေရာ၌။ ပွဲထာန်မွှေးရး ပွယ်ထာန်မွှေးရး				
လျှင်မြန်သော။	ပြတ်	ပြတ်	ပြယ်	
လှည့်လည်သွား (လာ)သည်။	ဂဇှင်	ဂရိည်	ဂိင်ဂိည် ✓	
လည့်လည်သည်။	ဂဇှင်	ဂင်ဂေင်	(ဂိဂေါင်)	ဝံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ ခံ
လှည့်လည်သွားလာသည်။	ဂဇှင်အာ	ဂရိည်အာ	သွိုင်ဂိည်အာရ်	
လှည်းငါးရာ။	က္ခိမသုန်တုံ	က္ခိမသုန်ညှိ		
လှည်းနှင့်နှင်သည်။	ဇက်တံက္ခိ	ဇက်တံက္ခိ		
လှုပ်နိုင်သည်။	ကသီမာန်	ကသီမာန်	ကွမ်မုန်	
* လှုပ်ရှားသည်။	ဒလာင်(ဒလိုက်)	ဒလာင်	ဒိလာင်	
လွန်မြောက်သည်။	ကလိ	ကလိ	ကုလိ ✓	
လွန်မြောက်သွားသည်။	ကလိမာ	ကုလိအာ	ကုလိအာရ် ✓	

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
--------	------	-----	--------	--

လွန်လေ။(ငယ်လွန်လေ- ကြီးလွန်လေ)	သန်လေ	သန်လေရ်		ို
လွန်သော။	မလောန်	မလောန်	မလောန်	ို
ဈေးကံပေးမည်။	သဂရင်ကို	သဂရင်ကိုင်	သ့ရင်ကောင်	ို
လျှင်ပင်။	ဟောင်ရ	ဟောင်ရ	ဟောင်ရ	ို
လွတ်သည်။	ဗလး	ရလး	လး	ို
လွမ်းသည်-ဖိုးသည်။	လှော်	လှော်		ို

○

ဝစီ။ (ပါ)	ဝစီ	ဝစီ	ဝစီ	ို
- ဝသော။	ကြိုအ်-ကြောံ	သကြောအ်	သကြောအ်	ို
ဝါးမျှစ်။	စင်	စင်	တွင်	ို
ဝိပဿနာစီဖြန်းသည်။	ပွင်ဝိပဿနာ	ပမင်ဝိပဿနာ	ပမင်ဝိပဿနာ	ို
ဝိမုတ္တိသုခကိုခံစား	စသိုင်ဝိမုတ္တိသုခ	စသိုင်ဝိမုတ္တိသုခ	စသိုင်ဝိမုတ္တိသုခ	ို
ဝိသကြို။ (နတ်သား)	ဝိသုကမ္မ	ဝိသုကမ္မ	ဝိသုကမ္မ	ို
ဝိသကြိုနတ်သားနှင့်။	ကုဝိသုကမ္မ	ကုဝိသုကမ္မ	ကုဝိသုကမ္မ	လန်း
ဝိသာခါ။	ဝိသာခါ	ဝိသာခါ	ဝိသာခါ	လန်း
ဝိရိယအားစိုက်သော။	ဝိရိယ	ဝိရ	ဝိရ	ို
ဝိရိယကြောင့်။	နဝိရယ	နဝိရ	နဝိရ	ို
ဝေဇယန္တော။	ဝေဇယန်တင်	ဝေဇယန္တ	ဝေဇယန္တ	ို
ဝေဌသည်။	ပရံပအ်	ပရံပအ်	ပရံပေါအ် (ရှေ)	ကြီး
> ပရံ-ပ-ပြုသည်။	ရံ-အဖိုး-အဖိုးပြုသည်။			ို
ဝဲဘက်၊ (တဲဝွံ-လက်ဝဲ)	ဝွံ	ဝွံ	ဝွံ	ို
ဝက်။ (သတ္တဝါ)	ကိုက်	ကထိက်	စွံက်	ို
> စွံက် > စထိက်-ကထိက်-ကိုက်-ဝက်-(သတ္တဝါ)				
ဝင်စာက်သည်၊	တိုန်လုပ်	တိုန်လုပ်	ဟုန်လောင်	လန်း
ဝင်သည်-ရောက်သည်။	လုပ်	လောင်	လောင်	ို
- ဝက်ဆင်မည်-အုပ်စိုး	သပ္ပင်ရင်	သပကင်ရင်	သွကင်ရင်	ို
မည်။				
ဝတ္ထုစွန်သည်။	သလးဝတ္ထု	သလးဝတ္ထု		ို

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
ဝတ္ထုပစ္စည်း၊ ဝတ်ပဋိပတ်(နှင့်) ပြည့်စုံသော။	ဝတ္ထု၊ ဒိုက်ပေင်ဝတ် ပဋိပတ်။	ဝတ္ထု၊ ဒိုက်ပေင်ဝတ်ပဋိပတ်		ဝို ဝို
ဝတ်မြတ်-မြတ်သောဝတ်။ ဝတ်သည်။ ဝမ်းသာသည်။ ဝမ်းသာသဘောကျ အပ်သည်။ - ဂင်္ဂါ-အပ်သည်။	ပရဲဂတ် လထက် ပုန် ဂင်္ဂါပုန်	ပရယ်ဝတ် အတက် ဂပုမတ် ဂင်ပုမတ်	အန္တက် ဂပွါမတ် ဂင်ပုမတ်	ဝို ခုံ-မြ လန်း-မြ ကန်
သ				ရွှါ
သတည်း။ စေ။ သတည်း။ သနည်း-သလဲ။ သပိတ်။ သပိတ်တလုံးပြုသည်။ သပိတ်လေးလုံး-။ သဘော။ (တရား) သမာဒိဋ္ဌိ၊ (ပါ)(သံ) သမုဒ္ဒယာ။(ပင်လယ်) သရဏဂုဏ်။ သရဒ၊ (ဥတု) (ပါ) (ပြီကွေတ်)သရေခေတ္တရာ။ သကီဝင်မျိုးဖြစ် ထသော။ သမဏေဓိန်းမ။ သမဏေယောကျား။ သမုပြုသည်-ကောင်း ချီပြုသည်။ သရထ။ (လှည်းမောင်း)	သြင် ရောင် ရော ဗပေင် ဗွတ်ဗပေင်မွဲ ဗပေင်ပန် သဘ သမာဒိဋ္ဌိ သမုဒြိ သရဏဂမန သရဒ (ဥတု) ကသိတ် သကျမုနိ သမဏီပြီ သမဏီတြိ သမုကာ သရထီ	သြင် ရွှောင် ယော ဗပေင် ဗွတ်ပပေင်မွောယ် ပပေင်ပန် သဘ သမာဒိဋ္ဌိ သမုဒြိ သရဏဂမန သရဒ ကသေတ် သကျမုနိ သမဏီပြီ သမဏီတြိ သမုကာရ သရထ	သြရ် ယော သဘာင် သံမာဗြိသ် သမုဒြိ သရဏဂမန သရဒ ကွေတ် သကျမုနိ (ပါ) သမုကာရ် သရထ	ခုံ-မြ ဝို ခုံ-ဝို ဝို ဝို ခုံ-ခုံ ဝို ဝို ကန် ခုံ ဝို ခုံ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

သာသနာတော်ကို(ပါ)	သာသ္မာ	သာသနာ	သာသနာ ✓	လန်း
သာသနာတော်မတည်။	သာသ္မာဟဂ္ဂံတန်	သာသနာဟဂေါအ်တန်း		ဝံ
သာသနာလာပြုသည်။	ကျင်ဟွန်သာသ္မာ	ကျင်ဟွန်သာသနာ		ဝံ
သား။ (ပါ)	ကောန်	ပုတ္တ	ပုတ္တ ✓	ကန်
သား-သမီး။	ကောန်	ကောန်	ကော့နန်	မြ
သိကြားမင်း၊	သ္မိအိန်	သ္မိင်ဣန်	သ္မိင်ဣန် ✓	ခံ
သိကြားမင်းအား။	ကုသ္မိအိန်	ကုသ္မိင်ဣန်	ကုသ္မိင်ဣန်	ခံ
သိကြားမင်းဘိက်သိက်။	ဣန္ဒဘိက်သိက်	ဣန္ဒဘိက်သိက်	ဣန္ဒဘိက်သေက်	ကန်
သိကြားမင်းဘိက်သိက်	နသ္မိအိန်ဘိက်သိက်	နဣန္ဒဘိက်သိက်	နဣန္ဒဘိက်သေက်	လန်း
ဖြင့်။				
သိကြားမင်းနှင့်။	ကုသ္မိအိန်	ကုသ္မိင်အိန်	ကုသ္မိင်ဣန္ဒ	လန်း
သိစေသတည်း။	ထြင်ပြင်	ထြင်ပြင်	ထြင်ပြင်	ခံ-လန်း
သိသော။	မပြင်	မပြင်	မပြင်	ခံ
သိသောသူ။	ညးမတီ	ညးမတီ		ဝံ
သိသည်။	ပြင်	ပြင်	ပြင်	ကန်
သီရိ-ကျက်သရေ။(သံ)	ထြီ	ထြီ	ထြီ	ခံ
သီရိမာသောကမင်း။	သီရိမာသောက	သီရိမာသောက		ဝံ
သီလ။ (ပါ)	သီလ	သီလ	သီလ ✓	ခံ
သီလစောင့်သည်။	မင်သီ	မင်သီ	မင်သီလ်	ကန်-လန်း
သီလဖြင့်။	နသီလ	နသီလ	နသီလိ	ခံ
သီလဖြင့်ပြည့်စုံပြုမည်။	သပဉ္စိုက်ပေင်သီလ	သပဉ္စိုက်ပိုန်သီလ	သွန်ချက်ပုံပိည်	ခံ
			သီလ်။	
သီဟသန(သိင်္ခာနိက်ရွှေ)	သိင်္ခာသန	သိင်္ခာသန	သိင်္ခာသန	ကန်
သီဟိုဠ်စည်တော်။	ဖံသိင်္ခာ	ဖံသိင်္ခာ	ဖံသိင်္ခာ	ကန်
သီဟိုဠ်စည်တော်။	ဖံသိင်္ခာ	ဖံသိင်္ခာ	ဖံသိင်္ခာ	လန်း
သုဇာတာ၊(သူဌေးသမီး)(ပါ)	သုဇာတာ	သုဇာတာ		ဝံ
သုမေဓါပဏ္ဍိတ်။	သုမေဓပဏ္ဍိတ်	သုမေဓပဏ္ဍိတ်	သုမေဓပဏ္ဍိတ်	မြ
သုရဿတီ။	သရဿတီ	သရဿတီ	သရသွတီ	ခံ
သုဝဏ္ဏဘုမ္မိ(သထု)	သုဝဏ္ဏဘု	သုဝဏ္ဏဘု		ဝံ
သူ။	ညး	ညး	ညးဟ်	မြ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
သူခိုး။	ကမ္ဘတ်	ကိုလစ်	ကုလစ် ✓	ခုံ
သူတို့လဲ။	ဧုံတံစိ	ဧုတ်တေံစိ	ဧူးအတေးစိ	ခုံ
သူတော်ကောင်းများ- လူအများ။	မဟာဇန်	မဟာဇန်	မဟာဇန်-မှာဇန်	ခုံ
- သူတော်ကောင်း တရား၌စီးစေမည်။	သပူဂြိုက်ပွဲသဒ္ဓမ္မ	သပူဂြိုက်အဥယ်သဒ္ဓမ္မ	သပူဂြိုက်ဧုယ်သဒ္ဓမ္မ	ခုံ
သူကြွယ်။	သမေုဟ်	သမေုဟ်		ခုံ
သူကြွယ်။	သမေုဟ်	သံဂိဟ်-သဋ္ဌာတ်	သုဂိဟ်	ကန်-လန်း
- သုဂိဟ်-သံဂိဟ်-သံဋ္ဌာတ်-သမေုဟ်-သူကြွယ်။				
သူကြွယ်-ချမ်းသာ ကြွယ်ဝခြင်း။	သမေုဟ်	သသ္ဓုတ်	သိသ္ဓုတ်	ခုံ
သူများ-သူ သူများရှေ့မှောက်။	ညး	ညး	မညး ✓	ခုံ
သေမည်-သေသည်။	မွဲသက်ညး	မွဲသက်ညး	ဒူးသက်ညး	ညး
သေမည်နီးသော။	ချိုတ်	စုတ်	သစုတ်	ခုံ
သေသည့်အချိန်။	ညောန်ချိုတ်	ညန်သစုတ်	ညန်သစုတ်	ခုံ
* သော။	ကာလချိုတ်	ကာလစုတ်	ကာလစုတ်	ခုံ
- ဤ "မ" သည်-၂-မျိုးရှိသည်။ (၁) မ-သော၊ (၂) မ-ဖေမည်းတော်-မ-အဖေ။	မ	မ	မ- (ဧူးဟ်)	ခုံ
သောဏမထေရ်။	သောဏထေ	သောဏထေ	သောဏထေရ်	ခုံ
သောတုဇန်-လူ။ (ပါ)	သောတုဇန်	သာဓုဇန်	သာဓုဇန်	လန်း-ကန်
သောန၊ (သောနမထေရ်)	သောန်	သောန်	သောန်	ခုံ
သောကြာနေ့။	တုံသိုက်	တုယ်သောက်	တုယ်သုကြာဝါရ်	လန်း
သောတာပတိဖိုလ်ရသည်။	ဝံသောတာပတိဖို	ဝေါအိသောတာပတိဖို		ခုံ
သက္ကာရ-အပူဇော်။ (ပါ)	သက္ကာရ	သက္ကာရ်	သက္ကာရ်	ခုံ
သက်ရွာ။	သက်မုနလဝ်	သက်မုနလဝ်	သက်မုနလောရ်	ခုံ
သိုက်မြိုက်ခြင်း၊	စရဲ-ဆဲ	စဟာယ်-ဆဲ	ဖြိုဟာယ်	ခုံ
ချမ်းသာခြင်း၊ စည်းစိမ်။				
သဃ်-သံဃာ	သဃ်	သဃ်	သဃ်	ခုံ
သဃ်ရတနာ။	သဃ်ရတ်	သဃ်ရတ်	သဃ်ရတ်	ခုံ
သင်စားသော-	မစကတ်	မစကတ်	မစကတ်	ခုံ
သင်ကြားသော။				

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
--------	------	-----	--------	--

သင်တို့ကောင်းမှုပြုကြ၊ ပူးပထွက်	ပူးပထွက်	ပူးပထွက်	ပူးပဒုံဟိစ်	ခုံ
-သင်တို့စားစေမည်။ သပဉ္စိက်ကွင်	သပဉ္စိက်ကွင်	သပဉ္စိက်ကွင်	သုဉ္စိက်ကွင်	ခုံ
သင်တို့စားပြီးလျှင်။ ဉ္စိက်ကွင်တုံ	ဉ္စိက်ကွင်တုံ	ဉ္စိက်ကွင်တုံ	ဉ္စိက်ကွင်	ခုံ
သင်း-မင်း-နင်း-	ပူး	ပူး	ပူး ✓	လန်း
ခင်ဗျား-ပုဏ္ဏား။				
သင်း-မင်း-နင်း-ခင်ဗျား။ ဇွဲ	ဇေဟ်	ဇေဟ်	ဇေ	ခုံ
သင်းပိုင်။ သပိုင်	သပိုင်	သပိုင်	သိ'ပိုင် ✓	ခုံ
သောင်း။ (ခွဲလက်-တသောင်း) လက်	လက်	လက်	လက္ခ ✓ (သိန်း)	ခုံ
သစ်ပင်ဖြင့်။ ကုတူဆု	ကုတူဆု	ကုတူဆု		ခုံ
သစ်သီး။ သစ္ဆါ	သစ္ဆါ	သစ္ဆါ	သစ္ဆါ	ခုံ
> သစ်-သီး၊ ဆု-သစ်၊ သစ်ဆု-သစ်သီး။				ခွဲ
သည့်။ (ညှိဝတ္တကတ္တာ-ဝိ) မိန်	မိန်	မိန်		ခုံ
သတ္တဝါအများ။ သတ္တဝါ	သတ္တဝါ	သတ္တဝါ	သတ္တဝါ	လန်း
သဒ္ဓါ- (ပါ)	သဒ္ဓါ	သဒ္ဓါ	သဒ္ဓါ ✓	ခုံ
သဒ္ဓမ္မ။ သဒ္ဓမ္မ	သဒ္ဓမ္မ	သဒ္ဓမ္မ	သဒ္ဓမ္မ	ခုံ
သုတ်ပစ်ထွ်။ သဗ္ဗိသ်	သဗ္ဗိသ်	သဗ္ဗိသ်	သဗ္ဗိသ် ✓	ခုံ
သုတ်သင်သည်။ စအးဇငး	စအးဇငး	စအးဇငး		ခုံ
သုတ်သည်။ လံက်	လံက်	လံက်	လံက်	ကန်
သန့်ရှင်းမည်။ သစအး-သွး	သစအး	သစအး	သစအး	လန်း
သန့်ကောင်းအချိန်။ တဉ္စိ	တဉ္စိ	တဉ္စိ	တိ'ဉ္စိ	ခုံ
-တိ'ဉ္စိ-တံ-တံ-တံ-တံ-တံ-				
သဗ္ဗညုတညာဏ်။ သဗ္ဗညုတညာဏ်	သဗ္ဗညုတညာဏ်	သဗ္ဗညုတညာဏ်	သဗ္ဗညုတညာဏ်	ခုံ
- ဘုရားဆုကိုတောင်းလိုသည့်-သပြာထနာမိစ်သဗ္ဗညုတညာဏ်။				ခွဲ
သံ။ (သံချောင်း) ဗသဲ-ပသဲ	ဗသေယ်	ဗသေယ်	ဗိရ်သေယ်	ခုံ
သံဃာအား။ (ပါ) သံဃာယ	သံဃာယ	သံဃာယ	သံဃာယ	ခုံ
သံဃာတို့။ သင်ဒ	သင်ဒ	သင်ဒ	သင်ဒ	ခုံ
သံဃာရတနာ။ သဗ္ဗိရတ်	သဗ္ဗိရတ်	သဗ္ဗိရတ်	သဗ္ဗိရတ်	ခုံ
သံဃာသေနေဝရ။ သံဃာသေနေဝရ	သံဃာသေနေဝရ	သံဃာသေနေဝရ	သံဃာသေနေဝရ	ခုံ
သံပနက်သဖြင့်။ နုတူက်ပသ	နုတူက်ပသ	နုတူက်ပသ	နုတူက်ပသ	ခုံ
> တွက် > ပွက် > ပွက်သံ။				
သံဘာရပြုသည်။ ပသံဘာရ	ပသံဘာရ	ပသံဘာရ	ပသံဘာရ	ခုံ

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း	
--------	------	-----	--------	--

သံလံ၊ (အမည်မျှ)	အံလံ	သံမလာမ်	သံမ်မှမ်	ဂုံ
သံဝတ္ထရနှစ်။	သမ္မတ္ထရ	သမ္မတ္ထရ	သမ္မတ္ထရ	လန်း
သံသယ။	သလှေ	သန္ဓေဟ်		ဂုံ
သံသယ။	သေဟ်	သလေဟ်	သန္ဓေး	ခုံ

> သန္ဓေး> သဒေး> သလေး> သလှေ-သံသယ။

သံသယမဖြစ်လင့်။	လးပသလှေ	လးပသထိဟ်	လးပသန္ဓိးဟ်	လန်း
သံသရာ။	သံသာ	သံသာရ	သင်သာရ	ခုံ
သို့ပန်း-ကျွန်။	ဂါ	ဇလုယ်	ဇလူလ်	ခုံ
သုံးကြိမ်။	ပိဝါ	ပိလေဟ်		ဂုံ
သုံးသုံး။	ပိပိ	ပိပိ	ပိပိ	ခုံ

> ပိပိဝါ-သုံးသုံးခါ-

သွာ ဖြစ်မည်။	သအာဒ်	သအာဒဟ်	သွာရ်ဒသ်	ကန်-လန်း
သွားရောက်သောသူတို့	ပွောင်ညးမအာစိုပ်	ပွောင်ညးမအာစိုပ်		ဂုံ
ထဲတွင်။				

သွားသည်-ဆည်းကပ်သည်။	ပြာပ်အာ	ပြာပ်အာ		ဂုံ
သွားသောသူအနက်။	ပွောင်ညးမအာ	ပွောင်ညးမအာ		ဂုံ
သွားသည်။	အာ	အာ	အာရ် ✓	ခုံ
=သွင်းမည့်သော။	မသပွောင်	မသပွောင်	မသွလောင်	လန်း
သွန်းလောင်မည်။	သစရိဟ်	သစရိဟ်	သစရေး	ခုံ
သွန်းသင်ဆုံးမမည်။	သဒှေံဗြောန်	သဒလိုအ်ဗိတောန်	သွံန္တုပိန္တောန် ✓	ခုံ

= သွံန္တု-သဒိန္တု-သဒလု-သဒလိုအ်-သဒှေံ-

သွန်းသင်ဆုံးမသည်။	ဒလိုအ်ဗတောန်	ဒဒေါအ်ဗတောန်	ဒန္တောအ်ဗတောန်	ဂုံ
-------------------	--------------	--------------	----------------	-----

ဟ

ဟဲ-အို။	ဟဲ	ဟာယ်	ဟာယ်	ခုံ
ဟဲ-သင်။ (ဟဲ)	မှာယ်	မှာယ်	အမှာယ် ✓	ခုံ
ဟဲအာနန္ဒါ။	ဟဲအာနန်	ဟာယ်အာနန်	ဟာယ်အာနန္ဒ	လန်း
ဟောတော်မူ၏။ (ပါ)	စိုန်တွံရ	ဒေသယိ။	ဒေသဟိ ✓	ခုံ
ဟောသည်။	တွံ	တွဟ်	တွောယိ	ခုံ
ဟိုနတ်ပြည်မှာသွား	အာတ္တိဒ်	အာတ္တိဒဟ်	အာတ္တိဒဟ်	ဂုံ
ဖြစ်သည်။	ဥင်သွင်တေံ။			

မြန်မာ	ခေတ်	လယ်	ဟောင်း
--------	------	-----	--------

ဟိတသုခ။ (ပါ)	ဟိတသုခ	ဟိတသုခ	ဟိတသုခ	ဝံ ဝံ ဝံ ဝံ
ဟုဆိုသော။	မတွံဂး	မတွံဂး	မတွံဟ်ဗူး	
* ဟူ၍၎င်း။	ရ၎်ဒ	ရူဂဟ်ဒ	ရဂေါးဒ	
= ဟတ္ထိလင်ဌက်ဆင်။	ဟင်္ဂါ	ဟင်္ဂါ	ဟတ္ထလူင်။	

နိဗ္ဗိတံ- စိန်တုရ=ပြီး၏။ ။

ထွန်းရွှေ
၁၀ ၂-၆၇။

ရှေးဟောင်း-အလယ်ခေတ်- ယခုခေတ် ခေါ်ဝေါ်လျက်ရှိနေသော မိဘ ၏- မွန်ပရိယာယ်များ-

မိ	ဘ
၁။ အုမ္မောဒ်	အုဒ်ဗာဒ်-(ကျွန်းတော် ကျွန်းဘုရား မွန်ကျောက်စာ)
၂။ အမ္မော	အမ္မ } ရွှေစည်းခုံ-မွန်ကျောက်စာ (ဦးချစ်သိန်း)
အမ္မောဒ်	
၃။ အမ္မော	အမ္မ } ရွှေစည်းခုံ- (ဦးဖေမောင်တင်)
အမ္မောဒ်	
အဗာဒ်	
၄။ အမ္မောဒ်	အမ္မ } ပြည်ရွှေဆံတော်၊
အမ္မောဒ်	
၅။ မ္မောဒ် (မ္မောံ)	မ္မ (ကျောက်ဆည်ကျောက်စာ)
၆။ မ္မောဒ်	မ္မ (ပဲခူးအစပါလစေတီကျောက်စာ)
၇။ မိအောက်	မအောက် (ပဲခူးဘုရားနှစ်ဆူကျောက်စာ)
၈။ မိ	မ္မ (ပုသိန်မြို့-ရေကြည်ရေနောက်ဘုရား)
၉။ မိအံက်	မအံက်-(အိန္ဒိယပြည်-ပဲခူးရွှေမော်တော်ဘုရားစာ)
၁၀။ မာမာ	ပါပါ
၁၁။ ယာယ်	အပါ

၁၂။	ယာယ်	ဣတ
၁၃။	ယာဲ	တ
၁၄။	မိ	မ
၁၅။	အမေ	အပ

အဖြူ-အမဲ၏ ထူးခြားချက်

ကျိုင်းဗတောင်	ထီးဖြူ
စိင်ဗတောင်	ဆင်ဖြူ
ချေဗတောင်	မြင်းဖြူ
ကျိုဗတောင်	ကြွက်ဖြူ
မွှိတ်ဗတောင်	လူဖြူ
ပြောင်လတ်	ကျွဲဖြူ
ပုံပု	နွားဖြူ
ပွဲပု	ကြောင်ဖြူ
ကျိုဗစံက်	ကြွက်မဲ
ဂလာပု	ကုလားဖြူ
ဂလာဗစံက်	ကုလားမဲ စသည်များတည်း

မွန်မြန်မာ-နှစ်ထပ်-စကားထူးတူ ပရိယာယ်များ-

	မွန်	မြန်မာ
အ။	အတုန်အခွံင်	အတုန်အလှဲ ၊
	အပိုင်အခြာ	အပိုင်အခြား၊
	အဲပရဲ	အလေးအမြတ်၊
	အိသို	အုသံ၊
	အုပ်ဗွန်	ချုပ်ချယ်
	အိုရှိုင်	ပြုံးရယ်(ရည်)
က။	ကသီဂရာင်	တုန်လှုပ်-လှုပ်ရှား
	ကယာန်ခေတ်	အငြင်းအခုန်
	ကောန်ငှာ	သူငယ်
	ကပ်ကြေး	ကပ်ကြော်
	ကြိန် (တေဇ)	တန်ခိုး
	ကြာန်ထု	ရှုပ်ထွေး

ဆ။

ဆက်တဲ့
ဆက်ဆောင်
ဆက်ကွဲ
ဆင်ဆက်
ဆောတ်ယောင်

ဇ။

ဆောံမ
ဇော်မင်
ဇြိုဟ်နက်

ည။

ညးဗျ
ညးယံ
ညးချိတ်

ခုံ။
တ။

ခက်သုက်
ခိုက်ပေင်
တမာယ်
တဟင်ဗျို
တမဲ့
တူရ
တးငှး
တိုက်ဗွဲ
တိတ်ဗွဲ
တမိုင်လအာတ်
တဲဗွဲ
တံခေါန်
တန်ကြန်-တေင်ကြေင်
တွဟ်ခြာ
တွေင်ခြာ
တွဲဗွဲတ်
ထကးဗွဲတ်
ထံက်ပင်
ထေက်တန်-ထိုတ်တန်
ထိုင်သး
ထုဗး
စေင်ဒပေင်

ထ။

ခ။

ဆက်လက်
ဆက်ဆံ
ဆက်သ
ဆက်ဆိုင်-သုက်ဆိုင်
ချွတ်ယွင်း
ဆူးမ
ကြီးပွား
နက်နဲ
သုအို
လူနာ
ယူချုတ်-သုသေ
သုတ်ရေ
ပြည့်စုံ
လက်ဆောင် (ပဏ္ဍာ)
မွတ်သိပ်
တာမွေ
ဟူရ (၅၅.၅)
သန်ရှင်း
မြဲတိုက်
လွတ်မြောက်
သုတောင်းစား
သန်ကေင်ယံ
တံခွန်
တည်ကြည်-တည်တန်
ထူးခြား
ထူးခြား
လက်ဆောင်ပဏ္ဍာ
ကွဲလွဲ
ထောက်ပံ့
ထိုက်တန်
ချီးမွမ်း
ထုသင်း
စောင်းမြောင်း

ဒထိုက်ဒလောင်
ဒက်တံ
ဒောံဗြောန်
ဒိုတ်ဓု
ဒွဲဝဲါ
ဒိုင်အရာ
ဓုဓု
နောရ်
နကျတ်
ပညပ်
ပရံပအ်
ပလိုပလင်
ပိုတ်ဖျက်
ပိုက်ဆန္ဒ
ပြယ်ပြေတ်
ဗပိုက်လတက်
ဗုအး
ဗုကိုတ်
ဗုဗဟတီ
ဗုဗုကိုတ်ဟ်
ဗပ်သအောင်
ဗူးတိတ်
ဘယ်သတြါ
မနောဒေါသ
မဇ္ဈဟ်
မှာဒုသ်
မှာယောင်
မိပ်ဗြောင်
ယိုက်ဒိုက်
ယောင်မှာ
ယုတ်မာ

တုန်လျှပ်ချောက်ခြား
ကျော်ဇော
သွန်းသင်ဆုးမ
မိုက်မဲ
နေရာ
နေရာ
ထိုင်းမှိုင်း
ရောနှော
နက္ခတ်
ပညပ်
ဝေဌ
ဖျက်ဆီး
ချောပြစ်
အလိုဆန္ဒ
လျင်မြန်
အဝတ်အစား
ဖြူစင်
ဖြူဖွေး
ဗုဗမသိ- အဖြူအမဲမသိ၊
ဖြူဖြူဖွေးဖွေး
ပုံပေါလအော
ထွက်မြောက်
ဘေးရန်
အမျက်ဒေါသ
လျစ်လျူ
ပြစ်မှား
မှားယွင်း
ပျော်ရွှင်
ချီးမြှောက်-ချီပင့်။
ယောင်မှား။
ယုတ်မာ

ခ။

န။

ပ။

ဗ။

ဘ။

မ။

ယ။

၇။

ယိုသမိပ်တဲ့
 ရှုသံင်
 ရှုရှုသံင်သံင်
 ရှုဂ်
 ရးကွာန်
 ရာင်ဆဲ
 ရိုင်စိုင်
 ရှိဗင်
 ရှု နှံ
 ရှေ့သွံ
 လင်ဟို
 လရိအ်ယာံ
 လလောမ်လဒေါမ်
 လလောမ်စိုဟ်
 လွီမာန်
 လံက်ဆံင်
 လံက်လေတ်
 လတ်ဖတ်တ်တ်
 လောန်ကဲ
 လောန်သန်
 လိုလတ်
 လောဲဗောဲ
 လောဲသွာ
 လောဲကျက်
 ပိပိုင်
 သွါတုံ
 သာသွံ
 သွိုက်ခွိုက်
 သု^မလလောမ်
 သက်က်
 သက်သွိုင်
 သက်သွိုဟ်

၈။

၉။
၁၀။

လက်အုပ်ချီ
 ရုပ်သဲ
 ရုပ်ရုပ်သဲသဲ
 ဝေါရော်=ကောေါရော်
 ရပ်ရွာ
 တင့်တယ်-သာယာ။
 ရိုင်းစိုင်း
 ရိုင်းဝင်း
 ရွေးချယ်
 ရိုသေ
 ဆဲရေတိုင်းတွာ။
 ဒိုယို
 အေးချမ်းသာယာ
 အေးချမ်း
 ပိမာန်
 လက်ဆောင်
 လိမ်းကျံ
 လပ်လပ်ဆပ်ဆပ်
 လွန်ကဲ
 လွန်သန်
 ပျက်စီး
 လွယ်ကူ
 လွယ်ကူ
 ဘုန်းကြီး
 တွေးဝေ
 သန်ကောင် (အချိန်)
 ပြန်ဖျင်း
 နှစ်ခြိုက်-နှစ်သက်
 ဆိတ်ငြိမ်
 သက်သက်
 အခြားမဲ့
 အကြွင်းမဲ့

	သက်ဒေါင်	ငြိမ်သက်
	သုက်ဘိက်-ဖိက်	ချမ်းသာဖိုဋ်-သုခဖိုဋ်
	သုက်သေယ်	ချမ်းသာသေး
	သံင်မြိုင်	သောင်းမြောင်း
	သွာန်သွက်	မေးမြန်
ဟ။	သွိုက်သွာမ်	နောင်တ-တွေ ၁၀
	ဟုံညာတ်	မမြင်
	ဟုံတီ	မသိ
	ဟုံတပ်ဟုံခုံ	မဟုတ်မမှန်
	ဟုံန့	ရောထွေး-ရှော့န့ာ
၈။	စိုဟ်သိုက်	အေးချမ်း
	စိုဟ်ဟ်သိုက်	ချမ်းချမ်းသာသာ
	စိုဟ်သိုက်	အေးချမ်း
	စိုဟ်ဟ်သိုဟ်ဟ်	အေးအေးဆေးဆေး

နေ့အမည်များ

ပါဠိ	သံသကြိုတ်	ဟိန္ဒူ	မွန်	မြန်မာ
၁။ ရဝါရော	ရဝါရ်	အေ(ခ)ဝါ(ရ်)	တဲ့အဒိတ်	တန်နှင့်ကုနွယ်နေ့၊ တနင်္ဂနွေနေ့။
၂။ စန္ဒြိဝါရော	သောမဝါရ်	သောမ် ဝါ(ရ်)	တဲ့စန်	တန်နှင့်လာနေ့၊ တနင်းလာနေ့။
၃။ ဣဇဝါရော	မင်္ဂလဝါရ်	မင်္ဂလဝါ(ရ်)	တဲ့အငှာ	အင်္ဂါနေ့၊ အင်္ဂါနေ့။
၄။ ဗုဒ္ဓဝါရော	ဗုဒ္ဓဝါရ်	ဗုဒ္ဓ(ထ)ဝါ(ရ်)	တဲ့ဗုဒ္ဓဝါ	ပုတ္တဟူနေ့၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။
၅။ ဂုရုဝါရော	ဗြသပ္ပတိဝါရ်	ဂုရုဝါ(ရ်)	တဲ့ဗြဟ္မ	ကြသပတိဟ်နေ့၊ ကြာသပတေးနေ့။
၆။ သုတ္တဝါရော	သုကြဝါရ်	သုတ္တရ်ဝါ(ရ်)	တဲ့သိုက်	သုကြာနေ့၊ သောကြာနေ့။
၇။ သနိဝါရော	သောန္တဝါရ်	စနီဆာ(ရ်)	တဲ့သိုသပ်	စနီဟ်နေ့၊ စနေနေ့။
	သောရီဝါရော။	ဆနီဝါ(ရ်)		
		စနီဆာ(ရ်)		

ဗိဇ္ဇာ

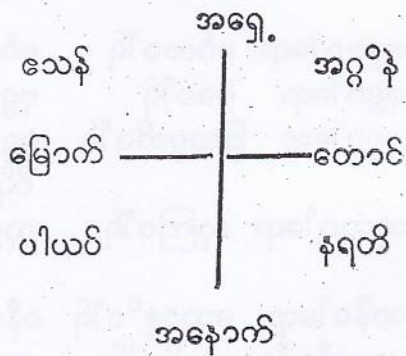
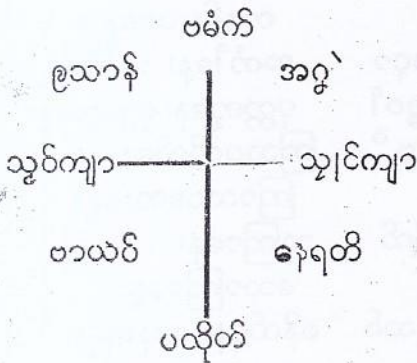
- ၁- တနင်္ဂနွေ-သေတိ ဂဝေသတိတိ-တနင်္ဂနွေ။
- ၂- တနင်္ဂနွေ-လုနာတိဆိန္ဒတိတိ-တနင်္ဂနွေ။
- ၃- အင်္ဂါ သမ္ပန္န ဝိဇ္ဇာ ဇနောတိတိ အင်္ဂါ။
- ၄- ဗုဒ္ဓညာဏံ သာသတိ ပဝတ္တတိတိ ဗုဒ္ဓဟူး။
- ၅- ကေကြိယာ သောဘတိတိ ကြာသပတေး။
- ၆- ဗဟုဝစနံ ကရောတိတိ သောကြာ။
- ၇- စရတိ ဝိနာသေတိတိ စနေ။

၁။ ရဝိ	တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်-	၅၀	ယူဇနာရှိသည်။
၂။ စန္ဒရော	တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်	၄၉	။
၃။ ဘောမ	အင်္ဂါဂြိုဟ်	၁၄	။
၄။ ဗုဒ္ဓေါ	ဗုဒ္ဓဟူးဂြိုဟ်	၁၅	။
၅။ ဂုရု	ကြာသပတေးဂြိုဟ်	၁၉	။
၆။ သောကြာ	သောကြာဂြိုဟ်	၁၆	။
၈။ သောရီ	စနေဂြိုဟ်	၁၂	။
၉။ ရာတု	ရာဟုဂြိုဟ်	၄၀၀၀	ယူဇနာရှိသည်။

အရပ်ရှစ်မျက်နှာ

မွန်

မြန်မာ

လ အမည်များ

ပါဠိ	သံသကြိုက်	ဟိန္ဒူ	မွန်	မြန်မာ
၁။ စိတ္တ	စဲကြဲ-ခေယ်-ဇယ်	စိတ်	စယ်-စဲ	တန်ခူး
၂။ ဝိသာခါ	ဝဲခါခ-ဝိသာက-ဝိသျက် ဝိက်သျက်။	ဝါယ်ဆာ(ခ)	ဝိသျက်- ပသာက်-ပသက်။	ကဆုန်
၃။ ဇေဋ္ဌ	ဇေဋ္ဌ-ဇ္ဈဲဋ္ဌ-စိဿ	ဇေ(ထ်)	ဇေသ်- ဇေဟ်-ဇှေ	နယုန်
၄။ အာသဋ္ဌ	အာမါဗ-အာသတ်- အ ပတ္တ-အသတ်-အသာတ်။	အာသာ(ဒ်)	အသာတ်-ဒဂိုန်။	ဝါဆို
၅။ သဝဏ	ဗြဝဏ-သရဝန်-ဩဝန်၊ သာရိဝန်		ဩဝန်-သဝန်- ဒဲသီ။	ဝါခေါင်
၆။ ပေါဋ္ဌပါဒ	ဘာဒြ-ဖဿ-ဘဿ။	ဘားဒို	ဘဿ-ဘတ်	တော်သလင်း
၇။ အဿယုဇ	အာဂ္ဂိုန-အာသိတ်- အာသိန်-အာသုစ်-အာသုတ်။ ကွာ(ရ်)	အာသုတ်	အသုတ်-ဝဟ်ဂှ်	သီတင်းကျွတ်
၈။ ကံတ္တိက	ကြတ္တိက-ကြတိုက်- ကြာတိုက်-ကြိတ္တိက။	ကာသေစ်	ကြထိုက်-ကထိုက်-တန်ဆောင်မုန်း ကထိုန်။	
၉။ မာဂသိရ	မာဂ ^၀ စီ ^၀ ။ မြဝသေရ်၊ မဂါ(ရ)- မြက္ကသေရ်၊ မြအသိုယ်၊ အာဂဟံ။ မြက္ကသိုရ်၊ မြက္ကကသိုလ်- မြက္ကသိုဟ်။	မဂါ(ရ)-	မြက္ကသိုရ်- မြက္ကသို။	နတ်တော်။
၁၀။ ဖုဿ	ပေါမ-ပုဿ	ဖုဿ	ပုသ်-ပုဟ်	ပြာသို။
၁၁။ မာဃ	မာဃ-မာဗ	မာဃ်	မာဃ်-မာ	တပို၊ တွဲ။
၁၂။ ဖလ္လဏ	ဖါလ္လုန-ဖလ္လုန- ဖလဂိုန်-ဘလကိန်- ဖလဂိုန်-ဖလကိန်။	ဖါဂူ(န)	ဖလဂိုန်-ဖလရဂိုန်။	တပေါင်း

ထွန်းရွှေ
 ၁၅-၉-၆၇
 လက်ထောက်ကထိက
 မြန်မာစာဌာန
 ပိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ် ရန်ကုန်။

မဏ္ဍိမဒေသ-ဘုရားဖူးအစီအစဉ်။

ဟော်ရာ	မှ	ဂါယာသို့	ရထား၊
ဂါယာ	မှ	ဗုဒ္ဓဂါယာသို့	ကား-မြင်းလှည်း၊ လမ်းချား၊ *
ဗုဒ္ဓဂါယာ	မှ	ဂါယာသို့	။ ။ ။ ။
ဂါယာ	မှ	ပါဠိပုတ်ပြည်	ရထား
ပါဠိပုတ်	မှ	ဘဒ္ဒိယမြို့	ရထား
ဘဒ္ဒိယမြို့	မှ	ရာဇဂြိုဟ်	ရထား *
ရာဇဂြိုဟ်	မှ	ဘဒ္ဒိယ၊ ပါဠိပုတ်၊ ဗာရာဏသီပြည်။	ရထား
ဗာရာဏသီ	မှ	မိဂဒါဝန်တောသို့	ရထား၊ ကား။ မြင်းလှည်း၊ လန်ချား။ *
မိဂဒါဝန်	မှ	ဗာရာဏသီပြည်	အပြန်
ဗာရာဏသီ	မှ	ဒေဝီရိယာ	ရထား
ဒေဝီရိယာ	မှ	ကုသိနာရုံ	ဘစ်ကား *
ကုသိနာရုံ	မှ	ဂေါရပူ	ဘ(စ်)ကား
ဂေါရပူ	မှ	နောင်ဂါ	ရထား
နောင်ဂါ	မှ	လုမ္ဗဏီတော	ဘ(စ်)ကား ၎်
လုမ္ဗဏီတော	မှ	အပြန်နောင်ဂါ	။
နောင်ဂါ	မှ	ဘာလာမ်ပူ	ရထား
ဘာလာမ်ပူ	မှ	သာဝတ္ထိပြည်	ဘ(စ်)ကား၊ မြင်းလှည်း၊ လန်ချား။ *
သာဝတ္ထိပြည်	မှ	ဘာလာမ်ပူ	။ ။
ဘာလာမ်ပူ	မှ	ဂွန်ဒါ	ရထား
ဂွန်ဒါ	မှ	လက်ခနောင်	ရထား
လက်ခနောင်	မှ	တုန်တလာ	ရထား
တုန်တလာ	မှ	ပက္ခနား	ရထား
ပက္ခနား	မှ	သံကဿနာဂိုရ်ပြည်	ဘ(စ်)ကား *
သံကဿနာဂိုရ်ပြည်	မှ	ပက္ခနား	။
ပက္ခနား	မှ	အာဂရာ	ရထား
အာဂရာ	မှ	ဒေလီမြို့တော်	ရထား
ဒေလီ	မှ	ဆန်ချီ	။ ၎်
ဆန်ချီ	မှ	ဂျာလဂွန်း	။

ဂျာလဝွန်း	မှ	အာဇာနည်	ဘ(စ်)ကား	၂
အာဇာနည်	မှ	ဂျာလဝွန်း	။	
ဂျာလဝွန်း	မှ	ဘုံဘေမြို့	ရထား	
ဘုံဘေ	မှ	မဒ္ဒရာစ်မြို့	။	
မဒ္ဒရာစ်	မှ	သီဟိုဠ်ကျွန်း	ရထား၊ သင်္ဘော၊ လေယာဉ်။	*
သီဟိုဠ်	မှ	မဒ္ဒရာစ်	ရထား၊ သင်္ဘော၊ လေယာဉ်။	၂
မဒ္ဒရာစ်	မှ	ကာလကတ္တားမြို့	ရထား၊ သင်္ဘော၊ လေယာဉ်။	

* ဘုရားသီတင်းသုံးသောနေရာ။

၂ ဘုရားပုထိုးများရှိသောနေရာ။

ဦးတင်ရွှေ- B.A. Prp. Ed, ကရှာဖွေတင်ပြပြီး။

ဦးထွန်းရွှေ= B.A. (Hon), (Cal) ကစီစစ်တည်းပြတ်သော

မွန်နှင့်မြန်မာ အသုံးနှုံးတူ စကားလုံးများ။

မွန်	မြန်မာ	မွန်	မြန်မာ
------	--------	------	--------

အ

အ	အ	အဇာ	အစား။
(မို့ဟ်အ	လူအ)	အညှပ်	အညှော်။
အကံက်	အကောက်။	အတိုင်	အတိုင်း၊
အကြာ	အကြား။	အနောင်	အနန်း (ပင်)။
အကြာပ်	အကြပ်၊	အဘိုအ်-အပေါအ်	အဘို-အဖို့။
အကွက်	အတွက်။	အမတ်	အမတ်။
အခန့်	အခန်း။	အမောင်-မံ	အမောင်-မင်း၊
အခိုင်	အချိန်။	ညှင်ရင်	အရင်း။
အခေါင်	အခွင့်။	အရာ	အရာ။
အခေါန်	အခွန်။	အရာပ်	အရပ်။
အင်	အင်း။	အရိုင်	အရောင်၊
အင်ဒေ	အင်ဒေ။	အရိုင်	အရိုင်း။
အစိတ်	အစိတ်(သား)	အလေ့မန်	မွန်အလေ့။
အဆက်	အဆက်။	အရီ	အရီယ။

အင်ရင်
 အကုံသိုလ်
 အသူရကဲါ
 အဆင်
 အကင်
 အကောင်
 အင်္ဂဇာတ်
 အဂ္ဂ
 အင်ဒ
 အဝေါက်
 အရာမ
 အလှုံ
 အလင်္ကာ
 အလေ
 အပါ
 အမွက်
 အနိုင်အထက်
 အနံ
 အပွတ်
 အပွာ
 အနာဂတ်
 အနာတ်
 အပါယ်
 အမြိုတ်
 အသံ
 အဟံ(ကြေ)
 အမဲါ

အင်ကြင်း (ပင်)
 အကုသိုလ်။
 အသူရကာယ်။
 အဆောင်။
 အကင်း။
 အကွပ်။
 အင်္ဂဇာတ်။
 အကျော်။
 အင်တုံ။
 အဝက်။
 အရာမ်။
 အလှုံး။
 အလံ။
 အလေ့ (လေ့)
 အပါ-အဖေ။
 အမြောက် (မြင်ဆင်)
 အနိုင်အထက်။
 အနံ၊
 အပြစ် (ဓမ္မသတ်)
 အပြာ။
 အနာဂတ်။
 နာနတ်။
 အပါယ်။
 အမြိုတ်။
 အသံ။
 အဟောင်း။
 အမဲဟင်းလျာ။

အာ ဝိ
 အာနတ်
 အာရပ်ရောက်
 ဇုကရာဇ်
 အို ယာ
 အိုသို
 အိုင်
 အိုင်ဟာ
 အိုင်လေ
 အိန်ထိုင်
 အုတ်
 အုပ်လပ်

အာ နာလိုက်တာ၊
 အာနဘော်၊
 အာတလွတ်
 ကေရာဇ်၊
 အို-အမေ၊
 ဥသို။
 အောင်၊
 အောင်လား၊
 အောင်တယ်လေပ်။
 အိမ်ထောင်။
 ကုလားအုတ်၊
 အုပ်ထားသည်။

က

ကခတေတ်
 ကခပိုင်
 ကခုရင်
 ကဖလုတ်
 ကဒအ်
 ကဒါတ်
 ကုကရာန်
 ကောင်မှတ်
 ကိုင်
 ကျာန်
 ကြမ်ကြ
 ကျာန်
 ပြက္ခဒိန်
 ကွ
 ကပ်ကြပ်
 ကား
 ကံ
 ကး

ကကတစ်၊
 ကသပေါင်။
 ကခုရံ၊
 ကဘီးလူး။
 ကတော့။
 ကဒတ်။
 ကုကမ်။
 ကွယ်မျက်သည်။
 ကိုင်းသည်။ (မဖြောင့်)
 ကြမ်းသော၊
 ကြမ်းတမ်းသော၊
 ကျာန်ရစ်သည်။
 ပြက္ခဒိန်၊
 ပု-ကွသည်၊
 ကပ်ကြေး
 ကရား-ခရား၊
 ကံ (တရား)
 ကား(ငါးထောင်သောကား)

အာ

အာ
 အာမွဏ်
 အာမွါဏ်

အာ- (အံ့ဩ)
 အာ-ညီးက။
 အာညက၊

အာ ဝိ
 အာနတ်
 အာရပ်ရောက်
 ဇုကရာဇ်
 အို ယာ
 အိုသို
 အိုင်
 အိုင်ဟာ
 အိုင်လေ
 အိန်ထိုင်
 အုတ်
 အုပ်လပ်

အာ နာလိုက်တာ၊
 အာနဘော်၊
 အာတလွတ်
 ကေရာဇ်၊
 အို-အမေ၊
 ဥသို။
 အောင်၊
 အောင်လား၊
 အောင်တယ်လေပ်။
 အိမ်ထောင်။
 ကုလားအုတ်၊
 အုပ်ထားသည်။

ကလပ်	စာတော်။	ကဝက်	တံဝက်။
ကျွ	ခရူ။	ကပ္ပလ ^၀	ကပ္ပလီ။
ကြာန်ထု	ရှုပ်ထွေး။	ကာမဂုန်	ကာမဂုန်၊
ကကြင်	ငါးကြင်း၊	ကာယ	ကာယ၊
ကုန်(နီ)	ကုန်းမြင့်၊	ကာလ	ကာယ။
ကော်	ကြည်သော၊	ကိစ္စ	ကိစ္စ၊
ကြောက်	ကြိုတ်။	ကုန်တွ	ကုန်တွ၊
ကံကိုန်	ကုက်ကိုင်း၊	ကုန္ဒာန်	ကုန္ဒာန်၊
ကုန်ကိုင်	ကုန်းကိုင်း။	ကောလာဟလ	ကောလာဟလ၊
မတ်လေနပိုင်	မျက်ပြုံးခိုင်း၊	ကံသေနာတ်	သေနာတ်ကျည်ဆံ။
စးကုန်ကိုင်နှာတ်	ခါးကုန်းကိုင်းနှပ်	ကိုသတိ	သတိပေး။
ဣန်ရီ	ဣန္ဒြေ၊	ကိုအခေါင်	အခွင့်ပေး။
ကြိုက်	ကရက်-တရပ်။	ကွေဟ်	ကညစ်၊
ကရေင်	ကရင်၊	ကျင်ဩ	ကျက်သရေ-ကျက်ဩ ^၀
ကလအ်-ကလံ	ကံတော့၊	ကျံ	မိကျောင်း၊
ကော်နိပေါတ်	အိုးဗုတ်ကလေး။	ကြိုင်	ကျိုး (ကြိုး)။
ကလာ(ဂလာ)	ကုလား။	ကြိုက်သိယာ	သိဟိုဠ်သရက်။
ကောင်	ကလယ်။	ကပ္ပ ^၀ ယ	ကပ္ပ ^၀ ယ၊
ကပ်	ကော်။	ကမာရတ်	ကမာရတ် (ရတနာကန်)
ကသိုဏ်	ကသိုဏ်း။	ကမာစီ	ကမာစီ (ပေါင်မြို့နယ်)
ကောင်ကျံ	ကျာဟင်းရွက်။	ကမာနပ်	ကမာနတ် (နဂါးရေကန်)
ကဠာ	တလား(သေတ္တာ)	ကမာက	ကမာက (ငါးကန်)၊
ကတ်စို	ကတ်ဖိုလ်	ကဉ်	ကတိုက်ရွာ (ငါးဘတ်ရွာ)
ကတ်ဗင်က	ကကြသချေ။	ကြိုင်က	ကျိုက(ကြိုက)ငါးချောင်း)
ကတ်ခရာ	ကွက္ခရာ။	ကောန်ငှက်	သူငယ်၊
ကတ်ကဝဲ	ကပ်လိပ်။	ကောန်ဇောက်	ကွန်ဒွတ်-အတွတ်-
ကမ္မရာ	ကပ္ပလူ(ဥ)	အဒွတ်(သားကလေး-မွေးရပ်ရှင်)	
ကမီ (ကွ ^၀)	အမိုး။	ကု ^၀ ရံ	ကု ^၀ လု ^၀ ၊
ကမောန်	ကမ်လောင်	ကျင်စါမွဲဇံင်	ကြက်ဖမ္မဇောင်၊
မှောင်မ	မောင်းမ	တာမွဲ	တာမွေ။
ကယျ ^၀	ကယ ^၀ သည်။	ကျင်လင်	ကျိုက်လတ်။

ခ

ခစ ခစား။
 ခဏ ခဏ၊
 ခွဲ-ဧဏ္ဍ နဲ့၊
 ခတင် ပြုတင်း၊
 ခတံ ဂဏန်း၊
 ခဒင်ပြီ သင်ကြို၊
 (သင်ပြီမဟာထေရ် ရာဇကုမ္မာရ)
 ကျောက်စာ

ခခန် တံတား၊
 ခန် ခန်း၊
 ခန်လွှာ ခန်ဝါ၊
 ခပိုင်-သပိုင် သင်းပိုင်၊
 ခပြု သပြု၊
 ခမာ-ဗမာ ခမာ-ဗမာ၊
 ခမိက် အမှိုက်၊
 ခရာ ခရာ၊
 ခဝေါ ခဝဲသီး၊
 ခင် ခေါ (စာကျွေး)
 ခေတ် ခေတ်၊
 ခေန်မင် ခင်မင်၊
 ခေါဇ ကော်ဇော၊
 ခိုက် ခိုက်၊
 ခိုင် ခိုင်၊
 ခိုင်ခိုင် ခိုင်ခိုင်၊
 ခမိင် ခေါင်းပေါင်း၊
 ချပ်ဂဏန် ဂဏန်ချပ် (ကြံစည်)၊
 ခြပ် ခြပ်မိန်ညို-ချပ်မိန်ညို၊
 ခြါ ချါ-ခြါ၊
 ခပိုင် တံပိုး၊
 ခရိုင် ဝိုရိုင်-(ခြံ)။

ခလံ

ခင်
 ခို
 ခိုအ်
 ခပ်သိမ်
 ခန်ကို
 ချေ့သမာန်
 ခြာ
 ခြာလင်

ဂ

ဂစေံကြပိတ်
 ဂစေံဒုတ်ဗူ
 ဂဏန်
 ဂနံဂနာတ်
 ဂဟာ
 ဂါထာ
 ဂါဒ်ဗိုလ်
 ဂိမှန်
 ဂေါတမ
 ဂုဟ်
 ဂျင်
 ဂြဲဂြဲဂြက်ဂြက်
 ဂြိုဟ်
 ဂိုင်
 ဂါဂုတ်
 ဂါမ
 ဂနို

စ

စ
 စပေန်စေန်

ခဲလံ။

ခို၊
 ခုနာ၊
 ခုသည်၊
 ခပ်သိမ်း၊
 နောက်ကျို၊
 သမန်းမြက်၊
 ခြား၊
 ခြားထာ။

ကရပိတ်ဌက်၊
 ဒီဒုတ်ဌက်၊
 ဂဏန်း၊
 စနောင်စနင်း၊
 ဂဟာ၊
 ဂါထာ၊
 ဂါဒ်ဗိုလ်၊
 ဂိမှန်
 ဂေါတမ၊
 ဂူ၊
 ဂျါ၊
 ဗရတ်ဗရက်၊
 ဂြိုဟ်၊
 များမြောင်၊
 ဂါဂုတ်၊
 ဂါမ၊
 ကခိုး၊

စားသည်၊
 ပင်စင်စားသည်။

စခံပံင်
 စမြို့မြို့န့်
 စက်
 စက်ဇာတာ
 စက်ရာသီ
 စက်ကဲါ
 စက္ကဝါ
 စက္ခော
 စဒီ
 စရင်
 စင်ခြင်
 စင်နာဒူ
 စတုတ္ထ
 စန်စာ
 စမ္ပါ
 စမုတ်
 (ပရိသတ်စုဝေရာအခန်းကိုစမုတ်)
 စရင်ကိစ္စ
 စာဂ
 စိန်
 စိစတ်
 စီရင်
 စီရင်ပြေင်ဖြို့
 စုတ်
 စုံလံင်
 စုံစုံရာရာ
 စေတနာ
 စေနဆက်
 စောဒက
 စံပလံ
 စိုတ်ပြေ
 စိုတ်-စေါတ်

မြိန်မြိန်စား၊
 စမြို့စား၊
 စက်
 ဇာတာစက်၊
 ရာသီစက်၊
 စက်ကဲါ
 စက္ကဝါ၊
 စက္က။ (စက္ခ။)
 စာရေး၊
 စာရင်း၊
 ဆင်ခြင်၊
 နာရီစင်။
 စာတုတ္ထ။
 စဉ်းစား။
 စပါယ်=စကဝါ (ပန်း)။
 စမုတ်။
 စရင်းကိစ္စ။
 စာဂ။
 စိန်။
 စိစစ်သည်။
 စီရင်သည်။
 စီရင်ပြေင်ဆင်။
 စုတ် (ထိုး)။
 စုံလင်။
 စုံစုံလင်လင်။
 စေတနာ။
 စဉ်ဆက်။
 စောဒက။
 စွန်ပလွန်။
 စိတ်ပြေ၊
 စို့။

စန
 စနအမြို့တ်
 စင်ဂုင်
 စိစုံ
 စုလုပ်
 စေပ်
 စောန်ကို
 စံ
 စံင်
 စီဇန်
 စကြို့
 စရိတ်
 စီ
 စမတ်
 စမတ်
 စိန်ဇွတ်
 စေတီ
 ဆ
 ဆရံင်ညို
 ဆက်
 ဆက်ဆောံ
 ဆုပြာန်
 ဆုအနာင်
 ဆူလေ
 ဆေနဆက်
 ဆေပ်
 ဆေပ်တာ
 ဆင်ဇော်
 ဆပ်ပျာ
 ဆံဒနာ
 ဆေင်

စားနပ်-အစာ။
 အမြို့တ်အစာ။
 လှေစပ်-စပ်လှေ။
 စုံလင်သည်။
 စူးဝင်သည်။
 စဉ်း။ ညှို့။
 စွန်းကွက်သည်။
 စမ်းသည်။
 စောင်းကောက်၊
 စီစဉ်။
 စကြို့။
 စရိတ်။
 စီသည်၊
 မှတ်သည်၊
 အမှန်၊
 စိန်နီ၊
 စေတီ၊
 မှန်းဆပါ။
 ဆက်၊
 ဆက်ဆံ၊
 ပျဉ်းကတိုး။
 အနံပင်၊
 ဆူးလေ။
 စဉ်ဆက်၊
 ခြေ၊
 တားမြစ်သည်၊
 နံဆင်းသည်၊
 ဆပ်ပျာ။
 ဆီတားသည်၊
 ဆိုင်သည်၊

ဆင်စပ်
ဆော့မ
ဆောင်
ဆောက်
ဆောက်ယောင်

စပ်ဆိုင်သည်။
ဆုံးမ။
ဆိုင်း။
ချွတ်။
ချွတ်ယွင်းသည်။

အ
အရီ
အာ
အာတို
အာတာ
အန်
အန်လက်ဖက်
အဝါ
အာဒိဖို
အာမဏီ

အိုး အရီ။
အာပိုက်ကွန်။
အာကွန်ရက်။
အာတိ။
အာတာ။
အွန်း။
လက်ဖက်ရည်အွန်း။
ဂျာဝါကျွန်း။
အာဒိဖိုလိ။
အာမဏီ။

ဇိပိတဒါန
ဇုဇဗလ
ဇေတဝန်
ဇယ-ဇေယျ
ဇါတ်
ဇေတ်
ဇ

ဇိပိတဒါန။
ဘိုးဘေးဘီဘင်။
ဇေတဝန်။
ဇေယျ။
ဇာတ်။
စစ်သည်။
ဇော။

ဇောဇော
ဇလာကွင်
(ဦးပဲ့အမြင့်-အလယ်ခွက်သောလှေ)
ဇုတ်တယပ်
ဇြပ်
ဇြပ်သုခမ္မာ
ဇြုံပုံ

ဇေဝေဇဝါ။
ဇလာကပင်လှေ။
တယောပင်။
ဇရပ်။
သုခမ္မာဇရပ်။
မြေပွေး။

ဇြဲ
ဇျာန်
ညောင် (ပင်)
ဇျာန်။

ည
ညာန်-ညာဏ်
ညာဏ်ပညာ
ညီညီ
ညီသာ
ညီညီသာသာ
ညီညွတ်
ညး
ညာတာ
ညတ်ကမ္မဝါ
ညးတံဂွံ

ညာဏ်။
ညာဏ်ပညာ။
ညီညီ။
ညီညာ။
ညီညီညာညာ။
ညီညွတ်။
ညီး-ညဲ။
ညာဓာ။
ကမ္မဝါညတ် (ညွတ်)
ထိုသူတို့။

ဇု ဇွ ဇူ ဇု ဇာ

ဌာန
ဉာ်မှင်
ဉာ်လက်ဖက်
ဉာ်ဝဲ
(ဉာင်
(မှတ်ဉာင်
(ဉာင်မင်္ဂလ
ဉာ်သုက်

ဌာန။
မှင်ရည်၊
လက်ဖက်ရည်၊
ဝဲကတော့။
မြို့
မှဒုံမြို့
မင်္ဂလာဒုံ၊
သုက်ရေ၊

တ
တဆိပ်
တဏီထဝါ
တော်
တခီ-စာခီ
တဂင်
တမာန်

တံဆိပ်၊
ထက်ဝယ်ဖွဲ့သည်၊
တွက်သည်၊
စာရေး၊
ဂျင်း၊
သံတမန်၊

တံဏှာ	တံဏှာ။	(ပုင်တူ	ထမင်းတူး၏)။
တုမ္မ	တုမ္မ။	တူရူ	တူရူ။
တုဓိ	လတာပြင်။	တေဇ	တေဇ။
(လတာဓိ	လတာပြင်)။	တေဝ်	တည်ခင်းသည်။
တင်	တင်သည်။	တော်ဂဏန်	ဂဏန်တွက်သည်။
တင်ထဲ	ကျင်တွယ်။	တော်ဆ	တွက်ဆ
တင်ကါ	ဒဂါ။	တော်ရံင်ညိ	တွက်ကြည့်ပါ။
တင်လဲာ	တင်လဲ။	တိုက်	တိုက်။
တင်ထပ်	ထပ်တင်သည်။	တိုက်ဗွဲ	မြီတိုက်။
တေင်	တင်းသော။	တိုက်ပိဋကတ်	ပိဋကတ်တိုက်။
တန်	တန်သည်။	တိုက်ဘဏ္ဍာ	ဘဏ္ဍာတိုက်။
တန်ကြန်	တည်ကြည့်သည်။	တိုက်သေဋ္ဌီ	သုဋ္ဌေးတိုက်။
တန်ဒြက္ကောရ	ဖြစ်တန်ကောင်းသည်။	တိုင်	တိုင်။
တန်ဆံင်	တန်ဆောင်။	တံ	တို့။
တပ်	ထပ်သည်။	(ခေံတံ	ဒင်းတို့)
တပ်ထေံ	ထပ်လိုက်။	(ညးတံ	သူတို့)
တပ်ပ်	တဲ့။ တဲ့။	(ညးတံ	ညးတို့)
တုပ်	တူသော။	တူံကပေင်	ကင်ပွန်းပင်။
တုပ်ပ်	တူတူ။	တူံချ	ဝက်သစ်ချ။
တမ္မာ	တံငါ။	တူံချေင်	ကျဲဒညင်း။
တမ္မာ	တံထွာ (ရှေးအခါ)	တူံတာ	ထန်းပင်။
တံ	ထဲ။	တူံပူဟ်	ပိန္နဲပင်။
တာဝတိံ	တာဝတိံ။	တူံဘိန်	ဘိန်းပင်။
တင်ဃူ	တံခိုး။	တူံမင်ဂုန်	မန်ဂျီးပင်။
တံင်ခေါန်	တံခွန်။	တူံလမု	လမုပစ်။
တိုင်	တီသည်။	တူံသေင်	သံလျင်ပင်။
တိုင်စံင်	စောင်းတီးသည်။	တူံအင်	အင်းပင်။
တိုင်ကျာံ	မိကျောင်းတီးသည်။	တူံမာံမြာ	ရင်းမြားပင်။
တိုစိဝရိက်	တိစိဝရိက်။	တူံဟရံသင်	ဆေသရေန္တာပင်။
တိရစ္ဆာန်	တိရစ္ဆာန်။	တူံငှေက်ရသီ။	ရံသေ သွားကျောက်။
တိတ္ထိ	တိတ္ထိ။	တူံအဖျိုက်ဗွာင်	အဖြိုက်ဖြူ။
တူ	တူးသော။	တူံအဖျိုက်ဗွေက်	အဖြိုက်နီ။

တွံမြဲ
 တွံမင်သိဃ္ဍာ
 တွံမဟူရာဆီစာင်

မြဲကျောက်၊
 မြင်းသီလာ၊
 မဟူရာကျက်သွေး၊

ဒွီ
 ဒုက္ခ
 ဒုတိယ
 ဒုင်ဝေါန်
 ဒုင်သက်သီ
 ဒူရေန
 ဒေဝ
 ဒေသ
 ဒဲဗညာ
 ဒးရာဇာဝတ်
 ဒးအခိုက်-ဒးအလိုက်
 ဒို
 ဒျောချာ
 ဒြပ်
 ဒဏ်
 (တပ်ဒဏ်
 ဒေါန်
 ဒပ်
 ဒပ်ပွာန်
 ဒမ္မတော

ဒွီ (ရေ)၊
 ဒုက္ခ၊
 ဒုတိယ၊
 ဝန်ခံသည်။
 သက်သေခံသည်။
 ဒူးရင် (သီး)
 ဒေဝ။
 ဒေသ။
 ဒေါဗညာ။
 ရာဇဝတ်သင့်။
 အလိုက်သင့်သည်။
 တောင်။
 ယိုးဒယား။
 တရော။
 ဒဏ်။
 ဒဏ်တပ်)
 ပြည်တွန်သည်။
 တပ်-(စစ်တပ်)။
 စစ်တပ်။
 ဓါမြဲဒုဒိန်။
 ဒိုးသာဒုဒိန်။
 မုဒိန်သူပုန်။
 တော်တော်-ဟို။

ထ

ဌာန်အရာပ်
 ဌာနအရာပ်
 ထာပနာ
 ထာဝရ
 ထောင်
 (အထောင်မှာ
 ထဲ
 ထောံမဲါ
 ထံက်မ
 ထံင်
 ထံင်ထာ
 ထုင်အိုင်
 ထပ်တင်ကါ
 ထိုက်
 ထိုက်တန်
 ထပ်ကိုထပ်
 ထုံကြာန်
 ထုံ
 ထုံဗး

ဌာန်အရပ်၊
 ဌာနအရပ်၊
 ဌာပနာ၊
 ထာဝရ၊
 ထင်သည်၊
 အထင်မှာသည်၊
 ထယ်
 မဲဇကာက်၊
 ထောက်မသည်၊
 ထောပ်၊
 ထောင်ထား၊
 ထုံးအိုင်(ရွာ)၊
 ဒင်္ဂါရွာ၊
 ထိုက်၊
 ထိုက်တန်၊
 အထပ်ထပ်၊
 ရှုပ်ထွေးသည်၊
 ထုံသည်၊
 ထုံသင်းသည်၊

ဒိုအ်

ဓ

ဒ

ဒကာ
 ဒါန
 ဒါယကာ
 ဒမ္မ
 ဒင်င်
 ဒိဋ္ဌိ

ဒကာ၊
 ဒါန၊
 ဒါယကာ၊
 ဓါးပြါ
 ဒင်ဒင်အသံ၊
 ဒိဋ္ဌိ၊

ဓမ္မသာတ်
 ဓရီ
 ဓဝဲါ
 ဓါတ်
 ဓုပ်ပြိကာ
 ဓုပ်ိကာ
 ဓူတင်

ဓမ္မသတ်။
 ဇရီအိုး။
 ဓဝဲ-ထဝဲ။
 ဓါတ်။
 ထုပ်ိကာ။
 ဓုပ်ိကာ။
 ဓူတင်။

ဓု

ဆို

နုဒီ

နန်

နရ

နရက်

နဝမ

နာဂ

နာဂရ

နာသူ

(ကရေင်နာသူ)

နာမ်

နိစ္စ

နိဗ္ဗာန်

နိမိတ်

နိဒါန်

နိလာ

နက်

နဲ-နယ်

နကျတ်

နှောရ်

နှော

နဲဝရာတ်

နှာ

ပ

ပလင်

ပနှင်

ပူဂိုယ်

(ပုဂေ)

ပက်

ထိုင်းသော။

နုဒီမြစ်။

နန်း။

နရ-လူ၊

နရက်-(ငရဲ)

နဝမ။

နဂါး။

နာဂ

နာဂရ (မြို့)

နာရီ၊

ပိုးကရင်)

နာမ်၊

နိစ္စ၊

နိဗ္ဗာန်၊

နိမိတ်၊

နိဒါန်း။

နိလာ။

နက်၊

နည်း၊

နက္ခတ်၊

ရောနှော၊

နှော၊

နဲဝရတ်၊

နှာကြမ်း၊

ပုလင်း

ပလ္လင်

ပူဂိုလ်။

ပဂေး) တောင်း။

ပက်သည်

ပက်ပက်

ပက်ဥှ်

ပတ္တတိ

ပခိုင်

ပငှာန်

ပခွဲပွန်

ပခွေကဗုဒ္ဓ

ပိဏ္ဍပါတ်

ပညပ်

ပညာ

ပညာသတိ

ပဏာမ

ပတ္တနာ-ဏာ

ပတေင်

ပထမ

ပထဝီ

ပထာန်

ပခုမ

ပပူဇာ

ပယောဂ

ပရိက္ခရာ

ပလ္လီ

ပလီဂလာ

ပဝါ

ပအနိုင်အထက်

ပရန်

ပတပ်

ပရုတ်

ပဝါ

ပဝါရမီ

ပဝါတ္တာ

ပက်ပက်

ပက်ဥှ်

ပတ္တတိ

ပခိုင်

ပငှာန်

ပခွဲပွန်

ပခွေကဗုဒ္ဓ

ပိဏ္ဍပါတ်

ပညပ်

ပညာ

ပညာသတိ

ပဏာမ

ပတ္တနာ-ဏာ

ပတေင်

ပထမ

ပထဝီ

ပထာန်

ပခုမ

ပပူဇာ

ပယောဂ

ပရိက္ခရာ

ပလ္လီ

ပလီဂလာ

ပဝါ

ပအနိုင်အထက်

ပရန်

ပတပ်

ပရုတ်

ပဝါ

ပဝါရမီ

ပဝါတ္တာ

ပက်ပက်

ရေပက်သည်။

ပကတိ

ခိုင်းစေသည်

ပန်းကန်။

ပခွဲပွန်။

ပခွေကဗုဒ္ဓါ။

ပိဏ္ဍပါတ်။

ပညပ်၊

ပညာ၊

သတိပညာ။

ပဏာမ။

ပတ္တနာ-ဏာ။

တင်းမာသည်။

ပထမ။

ပထဝီ။

ပဋ္ဌာန်း။

ပခုမ။

ပူဇော်ပြုသည်။

ပယောဂ။

ပရိက္ခရာ။

ထိမ်သည်။

ကုလားပလ္လီ၊

ပဝါ၊

အနိုင်အထက်ပြုသည်။

ပန်းရုံ။

ပတပ်စာ။

ပရုတ်။

ပဝါဝင်သည်။

ပဝါရမီး

ပတ္တာ။

ပက်ပက်

ရေပက်သည်။

ပကတိ

ခိုင်းစေသည်

ပန်းကန်။

ပခွဲပွန်။

ပခွေကဗုဒ္ဓါ။

ပိဏ္ဍပါတ်။

ပညပ်၊

ပညာ၊

သတိပညာ။

ပဏာမ။

ပတ္တနာ-ဏာ။

တင်းမာသည်။

ပထမ။

ပထဝီ။

ပဋ္ဌာန်း။

ပခုမ။

ပူဇော်ပြုသည်။

ပယောဂ။

ပရိက္ခရာ။

ထိမ်သည်။

ကုလားပလ္လီ၊

ပဝါ၊

အနိုင်အထက်ပြုသည်။

ပန်းရုံ။

ပတပ်စာ။

ပရုတ်။

ပဝါဝင်သည်။

ပဝါရမီး

ပတ္တာ။

ပါန်အခေါင်
 ပါန်မုတ်
 ပါန်တမေံ
 ပါန်တေံ
 ပါန်ခေန်တဒီ
 ပါန်ပေန်
 ပါန်ပျတ်
 ပါန်ဒယ်
 ပုက်တာ
 ပုဆွာ
 ပုန်
 (ပသပုန်
 ပု
 ပုဖခိုင်
 ပုံ
 ပုံသက်သီ
 ပူဆာ
 ပူဇာ
 ပူရိသတ်
 ပေ
 (မဲ့ပေ
 ပိုင်ဖက်
 ပြိုင်
 ပံင်
 (ကျပ်ပံင်
 ပေင်
 ပေန်ဇေန်
 ပဲါ
 ပဲါညိ
 ပဲါထေံ
 ပဲါ
 ဖဲါသဘင်

ခွင့်ပန်သည်။
 ပန်းပု၊
 ပန်းတမေံ။
 ပန်းတေံ။
 ပန်းချီ။
 ပန်းတဉ်း။
 ပန်းပု (ဆောက်)
 ပန်းဒယ်၊
 ပုတ်တာ
 ပုဆွာ
 ပုန်ကန်သည်
 သပုန်ထသည်)
 ပွ
 ပေါင်းပွ
 ပုံ (ပြင်)
 ပုံသက်သေ
 ပူဆာ
 ပူဇော်
 ပရိသတ်
 ပေ
 တစ်ပေ)
 ပေါင်းဖက်
 ပြောင်းသည့်
 ပေါင်းသည်
 ကျိုက်ပေါင်) (ဘုရား)
 ပြည့်
 ပင်ဇင်း
 ပယ်သည်
 ဖယ်ပါ
 ပယ်ပစ်
 ပွဲ
 ပွဲသအင်

ပဲါဇာ
 ပံက်
 ပင်
 ပါင်တိုက်
 ပံင်လင်
 ပံင်မ
 ပံင်မီ
 ပံင်ညွ။
 ပိုင်
 ပိုင်ခြာ
 ပေါတ်
 ပိုတ်
 ပုန်-ပုည်-ပိုန်
 ပှာ
 ပနာင်
 ပြ
 ပြယာ
 ပြဒွာ
 ပြသညာ
 ပြာသာဒ်
 ပြေ
 (ပိုတ်ပြေ
 ပြိုင်
 (ပဲါပြိုင်
 ပွတ်ပံက်
 ပြိုတ်
 ပိုတ်တေံ
 ပွဲ
 ပွဲဒပ်
 ပွန်
 ပွေးကိုင်း

ပွဲစား
 ပွင့်သည်
 ပင့်သည်
 နှုတ်တိုက်
 ပေါင်းထားသည်
 ပုံမ
 တောင်းဘီ
 ပံင်ညွ။
 ပိုင်သည်
 ပိုင်ခြားသည်
 စွတ်
 ဖြတ်သည်။
 ဘုန်း-ပုည၊
 တံင်။
 ဖယောင်း။
 ပြ၊
 ပရိယာယ်။
 ပညာ၊
 ပြဿနာ၊
 ပြာသာဒ်။
 ပြေ၊
 စိတ်ပြေ၊
 ပြိုင်
 ပြိုင်ပွဲ)
 မီးပေါက်
 ပြိတ္တာ
 ပြတ်တောင်း
 ပြ
 တပ်ပြသည်။
 (စစ်ရေးပြသည်)
 ပြန်။
 ပွေးကိုင်း

ပွေ့ကိုင်
ပြဝေဏီ
ပရမ
ပြမ
ပလး
(လိက်ပလး
ဂန္ဓယ်ဂန်
ပျာတာ
ပါင်
ပအ်-ပေါအ်

ပွေ့ကိုင်။
ပဝေဏီ။
ပရမ၊
ပရမ။
ဗလာ။
ဗလာစာအုပ်။)
ပစ္စည်းလေးပါး။
ပျာတာ။
ပါစပ်။
အဖို့။

ဖံင် ဆု
ဖျဖျ
(ဇောင်ရမတ်ဖျဖျ
ဖျဖျ
ဖါန်
ဖို-ဖိုလ်

သစ်ဖေါင်၊
ဖျဖျ။
မျက်ရည်ဖျဖျယိုသည်)
ဖျစ်ဖျစ်၊
ဖန်၊
ဖိုလ်။

ဖ

ဖကိုက်
ဖလာ
ဖက်
ဖံ
ဖံမန်ခိုင်
ဖံသိံဃို
ဖါဟ်
ဖိ
ဖုတ်
ဖုဖက်
ဖံ
ဖံ
(အာဖံအဲ
ဖံအရက်
ဖံနီ
ဖေါအ်
(ကောန်ငှက်ဖေါအ်
ဖံကံသေပ်
ဖံင်
ဖံင်ခုန်

(စစ်) တိုက်သည့်။
အခွန်ဖလာ။
ဖက်သည်။
ဖု။
မွန်ခိုင်းဖု၊
သီဟိုဠ်စည်-ဖု။
ဖယ်သည်။
ဖိသည်။
ဖုတ်သည်။
ပေါင်ဖက်သည်။
ဖု။
အဘော်။
ငါ့အဘော်ထိုက်)
အရက်ဖု။
ဆားဖု။
ဖွံ့သည်။
ကလေးသူငယ်ဖွံ့သ့၊
ဖေါက်သည်။
ဖေါင်။
ဝါးဖေါင်။

ဖ
ဗတံသဂါ
ဗပပ်
ဗပေင်
ဗမာ
ဗဗူ
ဗါတ်
ဗါတ်တလာ
ဗါတ်ဝိုင်
ဗိန္ဒု
ဗိသ္မု
ဗိန္ဒော
ဗုကိုဟ်
ဗုဒ္ဓ
ဗုဒ္ဓဝါ
ဗေဒ-ဗေဒင်
ဗောဓိသတ်
ဗံင်ဆပ်ပျာ
ဗိုင်
ဗိုင်ဆေဝံမ
ဗိုင်ထေဝံပင်
ဗို
ဗိုအဲ
ဗိုတို
ဗိုလ်

ညသန်ကောင်။
လှည့်သည်။
ဖြည့်သည်။
ဗမာ၊
မူးသည်။
ပတ်၊
ပတ္တလား
ပတ်ဝိုင်း။
ဗိန္ဒု။
ဗိသာနီး။
ဗိန္ဒော။
ဖြူဖွေး။
ဗုဒ္ဓ။
ဗုဒ္ဓဟူး။
ဗေဒ-ဗေဒင်။
ဗောဓိသတ်။
ဆပ်ပျာပေါင်။
ဝိုင်းသည်။
ဝိုင်း၍စောင်းမသည်။
ဝိုင်း၍ထောတ်ပံ့သ့။
ပုံ။
ငါ့ပုံ။
မြေပုံ။
ဗိုလ်။

မြေကွဲ
မြေကမာ

မြေခံင်မသွိုင်

မု
မလံင်

မဲ့မလောန်
မထိမဇ

မဒါ

မုဉ်
မုလိက်

မိဉာန်

မတင်

မုဗ

မုဗဟုံတီ

မု

မ

မပြင်

မပ်လပ်

မပ်ညွှပ်

ဘ

ဘဝ

ဘာဝနာ

ဘာသာ

ဘိန်

ဘုတ်

ဘု

ဘုမဇို

ဘိုအိ

ဘဲ

ကမယ် (မုဆိုးမ)
ကမယ်အိအိရပ်-
(ကျောက်စာ)

မင်း-မောင်မ၊

ပုလဲ၊

ပဲသံ။

အလွန်ဘဲ။

ဗသိနတ်စာကျေးသည်၊

ပြဒါး

ဗျည်း၊

စာဘတ်သည်၊

ငါတာန်။

ပြတင်းပေါက်။

ဘုဘ။

ဘုဘမသိ။

အဖြူ။

အမဲ့။

(အဖြူအမဲ့မသိ။)

ဖဲ၊

ပုံထား။

ပုံပေါ်လအော။

ဘဝ။

ဘာဝနာ၊

ဘာသာ၊

ဘိန်း။

ပုတ်

ဘု

ဘုမဇိုး

ဖို

ဘေး

ဘုမ္မသိုန်

မ

မည

မဉ်

မန်

မ္ဗတ်

မနော

မဟာ

မဟေသီ

မှာ

မာရ်

မာဃ

မာတထိ

မာတာ

မာန

မာယာ

မဲ

မိ

မိမ

မိစ္ဆာ

မိတ္တာ

မိင်

မုက်

မုတ်

မုသာ

မုဒုတာ

မုသု

မုတ်

မူ

မေဃ

မေတ္တာ

ဘုမ္မသိုန်

မည

မွန်

မွန်

မ္ဗတ်

မနော

ဒဟာ

မဟေသီ

မှားသည်

မာရ်

မာဃ

မာတလိ

မာတ- မဒ

မာန

မာယာ

မဲ့

အမိ

မိဘ

မိစ္ဆာ

မေတ္တာ

မြိန်သည်-မြိန်သော၊

မုတ်ဝ

မုယော

မုသာ

မုဒုတာ

မုတ်သုန်

မုတ်-(နှာခေါင်း)

မူ

မေဃ

မေတ္တာ။

မေထုန်
 မောဒနာ
 မောဟ
 မိက်
 မး
 မိုင်
 မိုတ်အ
 မိုတ်အရိုင်
 မြ
 မြ^၀
 မြာင်
 မှာဂေါတမ
 မှာလီ
 မှောင်မ
 မိင်-မောင်
 မှာယောင်
 မူ
 မွဲမှု
 မာန်
 မှိုင်
 မင်ဂုတ်
 မြ၊
 မြ၊ဝန်
 မဂ်
 မိုင်
 မခံ-မင်
 မင်ဒိုက်လ
 (ကဝိမူ
 မတ္တိန်
 မဗင်

မေထုန်-ဒုန်။
 မောဒနာ (သာဓု)
 မောဟ။
 မောက်။
 မတ်စေ။
 မိုင်။
 လူအ။
 လူရိုင်း။
 မြ။
 မရွေး။
 မရမ်းသီး။
 မဟာဂေါတမ။
 မာလိန်။
 မောင်းမ။
 မောင်း။
 မှားယွင်။
 မူး။
 တစ် ဦး။
 မာန်။
 မှိုင်။
 မင်ဂုတ် (သီး)
 မြို့။
 မြို့ဝန်၊
 မဂ်။
 မှောက် (နေ)သည်။
 မောင်။
 မင် ဒိုက်လ၊
 ကဝိတဦး)
 မတင်သော၊
 ဖို့ သော၊

ယ

ယက္ခ
 ယဇ်
 ယဇ်ပရောဟိတ်
 ယမိက်
 ယမုနာ
 ယာ
 ယာဂု
 ယာတ်အုပ်
 ယာံ
 ယုဒယ
 ယုတ်မာ
 ယုတ္တိ
 ယာယီ
 ယောက်-ယံက်

ယဲ
 ယဲငှာန်
 ယဲခူလာ
 ယဲဗူ
 ယောဂီ
 ယောဇင်မှာ
 ယိုင်
 ယာဉ်
 ယွံ

ရ

ရးမည
 ရင်
 ရင်
 ရင်မြ၊ဝန်

ယက္ခ (ဘီလူး)၊
 ယဇ် (ပူဇော်)
 ပရောဟိတ်ယဇ်။
 ယိုက် (ကျမ်း)
 ယမုနာ၊
 ရှက် (လှေမှရှက်)
 ယာဂု၊
 အိုင်စောင်း၊
 ငိုယိုဆည်၊
 ယိုးဒယား
 ယုတ်မာ။
 ယုတ္တိ
 ယာယီ^၀
 ယောက်မ
 (ထမင်းမွှေ)
 ရောဂါ
 ငန်းဖမ်းသည်
 ခူလာဖြစ်သည့်
 မူးသောရောဂါ
 ယောဂီ
 ယောင်းမှား။
 ယောင်သည်။
 ယာဉ်။
 ရို-ရေ-ရေ။

ရာမညတိုင်း-မွန်တိုင်း။
 ရှ်။
 ရှ်း။
 မြို့ဝန်ရှ်း။

လွှဲ
လွှဲမာန်
လ
လှိုင်
လေဝ်
လှဲ
လဲ

ဝီရိယ၊
ဝိမာန်၊
လာအို (လော)၊
လှော်ကား (လှေ)၊
လေး-လည်း၊
လဲသည်၊
လဲ၊

ဝင်ခေါတ်
ဝတ်
ဝဲ
ဝဲဗက်
ဝဲဇရေတ်

ခါတုဝင်-ဝင်ခေါတ်၊
ဝတ္တရား။
ဝဲ၊
ဝိပက်လိုက်သည်၊
ဝဲဇလုတ်-ဝိဇလုတ်
(စုတ်သောဝဲ)

ဝ

ဝါကျ
ဝင်
ဝတ်
ဝတ္ထု
ဝန်
ဝန္တနာ
ဝါဒ
ဝါယော
ဝါရာန်
ဝါသနာ
ဝိကာလ
ဝိစိကိစ္ဆာ
ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ
ဝိန
ဝိပဿနာ
ဝိပက်
ဝိမုတ္တိ
ဝိသာခါ
ဝေဒနာ
ဝေနေယျ
ဝေသန္တရ်
ဝေါတာရ
ဝိုင်

ဝါကျ၊
ဝင်၊
ဝတ်၊
ဝတ္ထု၊
ဝန်၊
ဝန္တနာ၊
ဝါဒ၊
ဝါယော၊
ဝါရမ်း၊
ဝါသနာ၊
ဝိကာလ၊
ဝိစိကိစ္ဆာ၊
ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံ၊
ဝိနည်း၊
ဝိပဿနာ၊
ဝိပက်၊
ဝိမုတ္တိ၊
ဝိသာခါ၊
ဝေဒနာ။
ဝေနေယျ၊
ဝေသန္တရာ၊
ဝေါဟာရ။
ဝိုင်၊

သ

သက်သက်
သက်သီ
သက္ကရာဇ်
သင်္ကြာ
သင်ကာ
သင်္ခါရ
သင်္ချာ
သင်္ဂဟ
သံဂါယန
သစ္စ
သဇ္ဇာဒိဋ္ဌိ
သတ်တိရစ္ဆာန်
သတ္တိ
သတ္တိ
သတိ
သတိပဋ္ဌာန်
သဒင်္ဂြို

သဒ္ဓါ
သဒ္ဓါ
သပုန်
သင်ပိုင်
သပုန်တလန်

သက်သက်၊
သက်သေ၊
သက္ကရာဇ်၊
သင်္ကြာ၊
သင်ကာ
သင်္ခါရ
သင်္ချာ
သင်္ဂဟ၊
သံဂါယန။
သစ္စ။
ဇာဒိဋ္ဌိလ်သီး၊
တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါ။
သတ္တဝါ။
သတ္တိ၊
သတိ၊
သတိပဋ္ဌာန်။
သင်္ဂြို။
(သင်္ဂြိုမဟာထေရ်။)
(ရာဇကုမာရ်)
သဒ္ဓါ။
သဒ္ဓါ။
သပုန်။
သင်းပိုင်။
သပုန်-တလန်။

သဗ္ဗ
 သဗ္ဗညု
 သဗ္ဗညုတညာဏ်
 သတ်ဓရ်
 သဘင်
 သမဏ
 သမဏဂုန်
 သမ္ပုဒ္ဓ
 သမ္ဘာ
 သမာ
 သုမာဖံ
 သမာသန္ဓေ
 သမာဓိ
 သမုဒ္ဒရာ
 သမြိပ်
 သယေန်
 သရက်
 သရင်
 သရင်ကိစ္စ
 သရဏ
 သရဏပမန
 သရဏဂုန်
 သရပ်
 သရာ
 သရာတမှံက်
 သရဲ
 သရဲဝံင်
 သရီရခါတ်
 သဇင်
 သဇလဟ်ပွာ
 သလး
 သုလး

သဗ္ဗ။
 သဗ္ဗညု။
 သဗ္ဗညုတညာဏ်။
 သဘောတရား
 သဘင်
 သမဏ
 သမဏဂုန်
 သမ္ပုဒ္ဓ
 သမ္ဘာ
 သမာ
 ဗုတီးသမား
 နှံသမား
 သမာဓိ
 သမုဒ္ဒရာ
 အမြိန်
 ယဉ်၊
 သရက်မြို့
 စာရင်း
 စာရင်းကိစ္စ
 သရဏ
 သရဏဂမန၊
 သရဏဂုံ၊
 နီးကပ်သော။
 ခရာ၊
 ခရာကောက်၊
 သူရဲ၊
 လူရဲကောင်း။
 သရီရခါတ်တော်။
 သဇင် (ပန်း)
 သင်္ကာမကင်း။
 လွှတ်မည်၊
 လှူသည့်။

သဟ
 သဟဲ
 သာသာ
 သာကျဝင်
 သာဂရ
 သာဂူ
 သာရ
 သာမဏီ
 သာရိကာ
 သာသနာ
 သိက္ခာ
 သိင်္ဃတ္တရ
 သိင်္ဃို
 သဒ္ဓိ
 သိပ်
 သိရိ
 သီသ
 သီရိမာယာ
 သီ
 သီကေတ်
 သီလ
 သုခ
 သိုက်
 သုဂတိ
 သုဇာတာ
 သုတ
 သတ်ချ
 သစ်တိုင်
 သတ်ပါတ်

သဟ၊
 သဟာယ်။
 သာသာ။
 သာကျဝင်။
 သာဂရ။
 သာဂူ။
 သာရ။
 သာမဏီ။
 သာထိကာ။
 သာသနာ။
 သိက္ခာ၊
 သိင်္ဃတ္တရ။
 သိဟိုဠ်၊
 သဒ္ဓိ။
 သိဒ္ဓိ၊
 သေသပ်သည်။
 သိရိ၊
 သီသ
 သီရိမာယာ၊
 သိမ်၊
 သိမ်းယူသည်၊
 သီလ၊
 သုခ၊
 သိုက်၊
 (ဥစ္စာစောင့်)
 သုဂတိ၊
 သုဇာတာ၊
 သုတ၊
 သစ်ချသီး၊
 သစ်တိုင်သီး။
 သုတ္တပတ်သီး။

သေသာတ်
 သုန်
 သုည
 သုမေခါ
 သူရိယ
 သုသာန်
 သုစရိတ်
 သုရာ
 သူရိကဗဲ
 သေဋ္ဌိ
 သေနာတ်
 သေနာပတိ
 သေံ
 သို
 သောတ်
 သောတ်ဖါ
 သေံနဲ
 သောတာပန်
 သံင်ပြိုင်
 သံင်ဝေဂ
 သံင်ယောဇိန်
 သံသာ
 သနာက်
 သြီပြီ
 သောန်လဝ်၊
 သောန်လဝ်နကိုထဝ်
 သရံက်
 (ကရံက်
 သဂေါင်ခွင်
 သကြာန်
 သင်ဃ
 သောန်

သေသတ်။
 သုန် (ပျက်သုန်)
 သုည၊
 သုမေခါ၊
 သူရိယ၊
 သုသာန်၊
 သုစရိတ်=က်၊
 သုရာ။
 သူရကာယ်
 သေဋ္ဌေး
 သေနတ်။
 သေနာပတိ။
 သမ္မု (ရှမ်း)
 သိုး။
 သွတ်။
 သွတ်ဖါ။
 ရှေ့နဲ၊
 သောတာပန်။
 သောင်းပြောင်း။
 သံဝေဂ၊
 သံယောဇဉ်။
 သံသရာ။
 သံလျက်။
 သရေ-ပြီ-သြီ။
 သွန်ထားသည်။
 ရေသရောက်။
 ရေကရောက်
 ရေတဂေါင်။
 သကြာန်။
 သင်္ဃေ။
 သွန်း

သာ
 ဟ
 ဟ
 ဟ-ရဲ
 ဟာန်ဗာန်
 ဟာပ်စ
 ဟိမဝန်
 ဟိရိဩတ္တပ္ပ
 ဟူရာ
 ဟူဟူ
 ဟေမြဲ
 ဟေမန္တိ
 ဟုန်
 ဟောရာ
 ဟံသာ
 ဟံသဝတီ
 ဝ
 ဝဲ
 ဝက်တူ
 မှ
 မွေခံကိုင့်
 မှ
 မှိုင်

စက်ချာ။
 ဟ။
 ဟ-သူငယ်ချင်း။
 ဟန်ပန်၊
 စားဟ-ဟင်စား၊
 ဟိမဝန်။
 ဟိရိဩတ္တပ္ပ၊
 ဟူရာ။
 ဟူဟူ၊
 ဟေမြဲ၊
 ဟေမန္တိ
 ရောနော (ရောထွေး)
 ဟူရာမြို့။
 ဟူရာညို၊
 ဟသံာ။
 ဟံသာဝတီ။
 ဝ
 ဝဲ
 ဝေါက်တူး
 မကိုင့်၊
 ဘဲ-ခင်-ခင်း။
 ဘဲ-မင်း။
 (အိုဇှ်ကောန်သိုင်း-အိုဘဲ သွီးတော်)

မော်လမြိုင်ခရိုင်ရှိ မွန်မြို့ရွာအမည်များ။

မြန်မာ

မွန်

ကော့လှ

ကံလှ

ကော့ဘိန်း

ကံမိန်

ကော့ပေါက်

ကံပံက်

ကော့သဲ

ကံဇြီ

ကော့သက်

ကံသက်၊

ခရံ

ခရောမ်။

ကတိုး

ကနို

ကော့နှပ်

ကံနှာတ်၊

ကော့စိန်

ကံစိန်။

ကော့လှာ

ကံလှာ။

ဖဲထော်

ဘာထပ်။

ကော့တွန်

ကံတောမ်။

ကော့ပွန်ထိုင်

ကံပဉ္စထိုင်။

ကျိုဝမ်း

ကျိုဝါန်။

တရနာ

ကြော်နာ

ကော့ဘွေ

ကံဗွေ၊

ခဲမွသတ်

ခဲမွသတ်

ကော့ပထိုင်

ကံပထိုင်၊

ကော့ကျိုက်

ကံကျိုက်

ကျိုက်ပရံ

ကျိုက်ဂရင်

ကျိုက်မရော

ကျိုက်မရှ်

ကော့ပနော

ကံပနတ်

ကော့ဝန်

ကံဝါန်

ကော့ကရိတ်

ကံကြိုက်။

ကော့ခုန်

ကံခုန်

မိဂသစ်

မိကသစ်

ဖါသိန်

ဖါသိမ်

ကျိုကွယ်

ကြိုင်ကွေ

ကျိုက်ဒု

ကျိုက်ချင်

ငပုအင်း

အင်းငပု

ပေါလောကုန်း

ကုန်ပြုတ်

အတ္တရံမြစ်

ကွီအတ္တရင်

ဖနဲ

ဖနင်

လှကစိုင်း

ပြောင်

မုဒုနယ်

မုဒု

မုဟ်ဥိုင်။

ကော့ခနို

ကံခနော်

ကော့ရ

ကံယ

ကော့တလုတ်

ကံကြိုက်

ကော့ခုမယ်

ကံခမာ

ကော့ခပုံ

ကံခပိုင်

ကော့ခိုက်

ကံခိုက်

ကော့ခဗွေ

ကံခဗွေ

ကော့ခလွယ်

ကံခလဲ

ကော့ဘတွန်

ကံဘတောန်

ကော့ပိထော်

ကံပီထပ်

ကော့ပရန်

ကံပရာင်

ကြာအင်

ကျာအောင်

ဖါအောက်

ဖအံက်

ကွေ့ဝမ်း

ကွေ့က်ဝါန်

နိုင်းပြိုင်

နာင်ပြောင်

မှိန်ဝါန်

သွေ့ဝိုင်

ဘဲယမ်း

မယာန်

ကွမ်တာ

ကွာန်တာ

တာပသွန်
 ရိုးဂိုး
 ဖဲကူး
 ကော့လှ
 ကွမ်တု
 ကျိုဖိုက်
 ဝက်ထဲ
 ပိုင်ကမာ
 ကျိုက်ရွဲ
 ကျိုက်ကာ
 တော်ဂူ
 တံခွန်တိုင်
 ဂူးပလွယ်
 နိုင်လှိုင်-လုံ
 လက်တက်
 ကမာဝက်
 ထောင်ကေး
 ဖဲဒို
 ကလော့သော့
 တောင်ပု
 ကွမ်ခဗ္ဗ
 နှီးပဒေါ
 ဆက်ကွဲ
 ဒိုမာ
 ကွမ်လှာ
 ရောင်းဒေါင်
 ထုံမန်
 ဖဲဒိုး၊
 ကတုံးပေါ
 ဝဲကထိ
 ကမာအုပ်
 ပေါင်းမ

တာမထုန်။
 ရိုဂိုး။
 တာဂူ။
 ကံလှ။
 ကွန်ညှင်။
 ကြိုင်ဖို။
 ဝက်ခါ။
 ပါင်ကမာ။
 ကျင်ရဲ။
 ကျင်ကော။
 တင်ဂူ။
 ဒေါန်တောင်။
 ဂူဗဲ။
 နောင်လှိုင်။
 လတက်။
 ကမာဝက်။
 ထိုင်ကျော်။
 ဘာဒင်-ဒို။
 ကုံသတ်။
 တံပိုအိ။
 ကွန်ခဗ္ဗ။
 နေဟ်ပဒေါ။
 ဆက်တဲ။
 ဒိုမာ။
 ကွန်လှာ။
 ယိုင်ခိုင်။
 ထုံမင်။
 ဘာဒို။
 ကဒုံစင်။
 ဝါကလိ။
 ကမာအုပ်။
 ပေါင်မ။

သံဖြူဇရပ်နယ်

သံဖြူဇရပ်
 ဝဲကလိ
 ဝါးကဂရူး
 ဂဒန်ငံ
 ကွမ်သတ်
 ကျိုကဒတ်
 နှစ်ကိုင်း
 တောင်ဖုလှ
 စက်စဲ
 ဒိုကနီ
 ဒရဲဖြူ
 ပင
 ကရပ္ပ
 ဝဲခမိ
 ပဒိုက်
 ကျောက်တမံ
 ပရစ်

ဖြပ်ဗု၊
 ဝါကထိ၊
 ဝါခရူ၊
 ပဒန်နီ၊
 ကွန်သက်၊
 ကြိုင်ခွက်။
 နေဟ်ကိုင်း၊
 တံင်ဖလှတ်၊
 စက်စဲ၊
 ဒိုခနီ၊
 ဒြဲဗု၊
 ပင၊
 ကြိုက်ပိ၊
 ဝါခမိတ်၊
 ပဒိုက်၊
 တွံတလန်။
 ပရစ်။

ရေးမြို့နယ်။

ရေး
 ဝဲကလောင်
 ထင်းရှူး
 ကမော့ကနင်း
 လမိုင်း
 ပလိုင်မှ၊
 အံခဲ
 တောင်ဘုံ
 တောင်ပြင်
 အရတောင်

ရေပ်။
 ဝါဂိုင်။
 ပြအံ။
 ကမအံကောင်။
 လမိုင်း။
 ပလောင်မှဟ်။
 အံခေပ်။
 တံင်မောမ်။
 တံင်ပရင်။
 အရတ်တိုင်။

ကလော့
ဟန်ဂန် ကလအ် (လံ)။
ဟင်ဂါ။

ချောင်းဆုံမြို့နယ်။

ဝဲလမ်း ဝါလာန်၊
မူရစ်ကလေး မုဟ်ရိုတ်ဇုတ်၊
ကမာကေး ကမာကျော်၊
မူနိုင် မုဟ်နာင်။

ဘီလူးကျွန်း ထွံ့ခိုင်း။
ခရိုက်နှီးဟု ခရိုက်နေဟ်ဟု။
ဆယ်ဗလာ ဆော်ပလာ။
ခရိုက်ခူး ခရိုက်ဒန်။
တကူတနောင် တဂူတန် ၊
ထကူပတီ တဂူဗွဲ။
ကလတို ကလဒိုအ်။
မုရစ်ကြီး မုဟ်ရိုတ်ဇုတ်။
ကရင်ဝင်စိန် ကရင်ဝင်ကျောံ။
စော်ကဲ စင်ကဲ။
ကမနင်း ကမနာံ။
နှီးမုတ် နှော်မုတ်။
ကလော့ ကလံ။
ရွာလွတ် ဝါဇုတ်၊
ကမာမို ကမာမု။
တော်ကနာ တင်တွံ။
ကွမ်ရိုက် ကွာန်ယိုက်၊
ဒရယ် ဒိုကြော်၊
ကလွဲ ကလွဲ။
ဒေါင်းရပ် ဒိုင်ရာတ်၊
ကညော် မုဟ်ဟေယ်၊
မူခူး မုဟ်ခုန်၊
ဘိုနက် မွောံနက်။
သက္ကော သက္ကော၊
ခရိုက်သစ် ခရိုက်သေစ်၊
ကွမ်သဲ ကွာန်ဗြာ၊
ခရမ်း ခရမ်း။

သထုံခရိုင်

မုတ္တမ မတွ၊
ကြိုက ကြိုင်က၊
အလုပ် အလုပ်၊
ဝဲပတန် ဝါပတင်။
ဒေးကင်း ဒိုကင်၊
ကော့ဆော် ကံထပ်။
ကဒိုင်း ဒိုင်း။
ကျိုက္ကလော့ ကျိုက်ကလော်။
ကျိုက်ပတန် ကျိုက်ပတင်။
ဆန်တိုက် ဆင်လိုက်။
ကဒူးစီ ဒဒူး၊
ကဒါ ဝံင်။
ပေါင် မုနာင်။
မုနိုင် မုနာင်။
စွယ်တော် မြိုင်ထပ်၊
ဖလပ် ဖလာတ်၊
ဖင်းကျိုက် ဖိုင်ကျော်။
ကဒိုက် ကဒုတ်။
ကတွန် ကတောန်-ခတောန်၊
သပြေချောင် သလံက်ခပြေ။
ခလောက်အင် တရိုက်။
ဒေးဗရိန် ဒိုဗရိမ်-ဒိုဗရင်။
ကျိုက္ကော ကျိုက်က။
ဘီးလင် မီလို-မီလင်။
နှင်းပုလဲ နှော်ဗလ။
ကျိုက်ထို ကျိုက်ထောပ်။

ကျိုက်ပေါ်လော ကျပ်ပြာလှဲ၊
 ကျိုက်ထီးရိုး ကျပ်အုသိယို၊
 ကျိုက်ကသာ ကျပ်ကသး၊
 ကျိုက္ကလွန်ပန် ကျပ်ကံ့ဗန်။
 စစ်တောင်း သေတ်တိုင်၊
 သထုံ သရံ-သရံ။

ဖါအံခရိုင်

ဖါအံ	ဖါအံ။
ထုးအိုင်	ထုးအိုင်၊
ကန်နီး	ကန်နီး၊
သန်လှယ်	သမ်လှေပ်၊
ကော့ကရိတ်	ကံကြိတ်၊
မြဝတီ	မြဝတီ၊
ဇာသပြင်	ဟပွင်၊
ကော့လမု	ကံလမု၊
ဖဲကတာ	ဘာခတို၊

ထွန်းရွှေ၊

၂၄-၂-၆၇

(ဦးထွန်းရွှေ)

လက်ထောက်ကထိက

မြန်မာစာဌာန

ပိန္နဲတောင်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်

ရန်ကုန်မြို့။

အမှား အမှန် ပြင်ဆင်ချက်

အမှား	အမှန်	စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ
ဒယ်	ဒယ်	၂	၁၂
ခရဲရင်း	ခြေရင်း	၂	၁၅
မထွာင်	ထွာင်	၃	၂၃
အားထုံး	အားလုံး	၃	၂၄
လော	လောက	၄	၁
တဆွမ်	တဆွမ်	၄	၂၀
ထိုင်	ထိုင်	၄	၂၂
ဣာ	ဣာင်	၄	၃၀
တက်	ထက်	၅	၃၀
မောက်	မှောက်	၆	၁
သက	သည်	၆	၇
၁ကန်	၀ကန်	၆	၁၃
ကိုဝံ	ကိုဝံ	၆	၂၃
လေသရ	ကေသရ	၇	၁၉
သေယမုဆိုး	သေယပုဆိုး	၇	၂၂
ကုစိတ်	ကုစိ	၈	၇
ကိုကေတ်	ကိုကေတ်	၈	၂၂
အံ့ဩ	အံ့ဩ	၈	၂၅
ကွန်	ကွာ	၈	၃၀
ရေကန်က	ရေကန်ကို	၈	၃၀
ကီရ	ကီရ်	၈	၃၁
ဣတ်	ဣတ်	၉	၁၃
မဟင်	ဟေင်	၉	၂၄
ဟေင်	ဟေင်	၉	၂၄
ဝပ်ပတိဝံထေရ်	ဝပ်ပတိထေရ်	၉	၂၀
ဝပ်ပုဝံ	ဝပ်ပုမတ်	၁၀	၁၄
ထိုးထွင်း	ထိုထွင်	၁၀	၁၇
အံ့ဖြင့်	အနံ့ဖြင့်	၁၁	၇

အမှား	အမှန်	စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ
အည်	သည်	၁၂	၀
စိဉ်	စိင်	၁၂	၁၀
စစ်တိုက	စစ်တိုက်	၁၂	၂၂
ငန္ဒည်း	ပစ္စည်း	၁၂	၁၀
အတွက်	အထွဋ်	၁၃	၅
မိ'မောက်	မိ'မောက်	၁၃	၀
သု'ပန်	သု'ပန်	၁၃	၂၉
ဇေဟဝန်	ဇေတဝန်	၁၄	၇
ခဇယျ	ဇေယျ	၁၄	၀
ခြေရင်	ခြေရင်း	၁၆	၃
ဖျောက်	ဖြောင့်	၁၇	၁၆
မတ်	ဒတ်	၁၇	၁၇
တုရောင်	တုရောင်	၁၇	၁၉
ထုန်	ထုန်	၁၇	၂၃
ထုန်ရီ	ထုန်ရ	၁၇	၂၇
ပြီးလျှင်	ပြီးလျှင်	၁၀	၁၂
ထောက	လောက	၁၀	၂၆
တဝီတတို့	တဝီတို့	၁၉	၀
ထွင်	ထွင်	၁၉	၉
ချီးမြောက်	ချီးမြောက်	၁၉	၁၀
ကြောက်ဝတေးနေ့	ကြာသပတေးနေ့	၁၉	၁၅
ထမ္မဓါတ်	ထဓါတ်	၁၉	၂၃
ဒကိုပ်	ဒကိုပ်	၂၀	၂
ထိဒံ	ထိဒံ	၂၀	၃
တာမြစ်ခြင်း	တားမြစ်ခြင်း	၂၀	၃၀
ဒူး> တလ	ဒူး> တလး	၂၀	၀
ဒွဲခဲါ	ဒွဲဝဲါ	၂၁	၂၉
တူဟ်	တူဟ်	၂၂	၀
ဒူး	ဒူး	၂၂	၃
ဖြင်။	ဖြင့်	၂၃	၂

အမှား	အမှန်	စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ
နိဝိဟာရ	နိဝိဟာရ	၂၃	၆
လ္လှာဘိ	လာဘိ	၂၃	၁၃
နဂြပ	နဂြပ်	၂၃	၂၀
နိစ်	နိစ်	၂၄	၁၀
နောင်	နောင်	၂၄	၁၅
ကြာ	ကြား	၂၄	၂၂
တွန်	တွန်း	၂၄	၂၂
ပကဓီ	ပကဓီ	၂၄	၂၂
ပခမိ	ပခမီ	၂၄	၂၅
ပဗင်ပန်	ပဗင်ပန်	၂၅	၁၂
ပုအနာရ်	ပုံနအာရ်	၂၇	၄
ဖျော်နာထင်	ဖျော်နာလင်	၂၀	၂၇
ကျောက်စိန်	ကျောက်စိန်	၂၉	၀
ဖက်	ဗက်	၃၀	၀
ဗဟောက်	ဗဟောက်	၃၀	၁၄
မြဟွဒိင်	မြဟွဒိင်	၃၁	၅
ဖခမည်တော်	ဖခမည်းတော်	၃၁	၁၄
မကစအး	မကးစအး	၃၁	၂၅
မကျောခြင်း	မာကျောခြင်း	၃၂	၄
ဆောင်သော	ဆောင်းသော	၃၂	၂၂
ပျက်စီးသော	ပျက်စီးသော	၃၃	၁၄
မလိန်လည်	မလိန်လည်	၃၃	၂၃
ရိန်ဥျက်	ရိန်ဥျက်	၃၆	၃
တြိသုလဖမိန်	တြိသုလပမိန်	၃၆	၀
မဟာသီဝ	မဟာသီဝ	၃၆	၉
လက်ဆုယ်	လက်ဆုယ်	၃၇	၂၃
လောက်ကင်္ဂီဒိင်	လောက်အင်္ဂီဒိင်	၃၇	၂၀
လရိ	လရိ	၃၀	၅
မနောဓိ	မနောဓိ	၃၀	၁၂
တ္ထိဇး	တ္ထိဇး	၄၁	၁၄

အမှား	အမှန်	စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ
ဌာ	ဌာန	၄၃	၃၀
မတို	မထို	၄၄	၀
ဘက်	သက်	၄၄	၉
ဘဒဟ်	သဒဟ်	၄၄	၁၀
ဘေဟ်	သေဟ်	၄၄	၁၇
သွိ	သွီ	၄၆	၁၆
ခံစာ	ခံစား	၄၆	၂၆
ခံ-လန်း	ခံ-လန်း	၄၇	၁၂
* ပြောင်းစပါး	မုယောစပါး	၄၇	၄
ကပး	ကဝး	၂	၁၃
အပြားအားဖြင့်	အပြားအားဖြင့်	၃	၂၇
မုကာလိ	မုကာလ်	၄	၂၅
အဘိတဉ္ဇန	အသိတဉ္ဇန	၇	၀
အသက်ရှည်	အသက်ရှည်	၇	၂၁
ပွိတ်မရဟတ်	ပွိတ်ဒရဟတ်	၈	၇
ကိုတ်ကိုကာလ	အိုတ်ကိုကာလ	၈	၁၃
ဥပေါသထသီလ	ဥပေါသထသီလ	၉	၄
ဝဝေန်	ပဝေန်	၁၀	၂
တိဿမင်	တိဿမင်း	၁၀	၉
ကိုးကွယ်သည်	ကိုးကွယ်သည်	၁၁	၇
ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင်	ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင်	၁၃	၃၀
တုရောင်တုရောင်	တုရောင်တုရောင်	၁၅	၂၅
ငါတို့ဘုန်းလောင်း	ငါတို့ဘုရားလောင်း	၁၇	၅
ငါပြုံးဘိအော	ငါပြုံးဘိသော	၁၇	၇
အထွတ်	အထွတ်	၁၇	၇
လာမီ	လာမီ	၁၇	၂၃
တတိုက်လံ	တတိုက်လုံး	၁၇	၂၄
ညောင်ဂင်	ညောင်ပင်	၂၀	၀
သာဟ်ဩမ်	သာဟ်ဩမ်	၂၁	၂၄
တာဝတိဂ်	တာဝတိဂ်	၂၂	၁၀
		၂၂	၂၄

ဖြစ်မသာ	ဖြစ်သော	၂၂	၂၀
ထင်းသော	တင်းသော	၂၃	၂၇
မဆီလှိုင်	မယ်လှိုင်	၂၄	၉
ကုန်စိ	တုန်စိ	၂၄	၂၀
ထူန်ခ	တူန်ခ	၂၄	၂၉
တေသ်	ထေက်	၂၆	၁၄
ဂိရ်ဂွေး	ဂိရ်ရှေး	၂၇	၃
လယ်ယာသည်	လယ်ယာပစ္စည်း	၂၇	၁၀
နင်သည်	နင်းသည်	၃၉	၉
မွှောရီ	မွှောရ်	၂၉	၁၁
တပီးတည့်	တပီးတည်း	၂၉	၁၉
ပရိနိဗ္ဗာန်	ပရိနိဗ္ဗာန်	၃၀	၂၉
ပြောဆိုလည့်	ပြောဆိုသည်	၃၃	၂၀
မေတ္တ	မေတ္တ	၃၅	၁၃
ဗြဟ္မာလောက	ဗြဟ္မာလောက	၃၆	၁၃
မိဂဒါဝုန်တော်	မိဂဒါဝုန်တော	၃၇	၂၀
ကက္ခာန်	ကကာန်	၃၀	၁၃
မှခို	မှိခို	၃၀	၁၆
ရာဇမေဓုစသ်	ရာဇမေဓုစသ်	၃၀	၂၃
ငိက်လရ်	ငိတ်လရ်	၃၉	၂၂
* ညွှါမိရ်	ညွှါမိရ်	၃၉	၃၄
မြတ်သော	မြတ်သော	၄၀	၂၂
မြတ်သော	မြတ်သော	၄၀	၂၆
သးကျင်	သကျင်	၄၃	၃၁
လက်လည်း	လက်သည်း	၄၅	၂၄
လည်းသိ	လည်းဘိ	၄၆	၇
ဟူန်လောင်	သူန်လောင်	၄၇	၂၆
ပရဲဂတ်	ပရဲဂတ်	၄၈	၄
လထက်	လတက်	၄၀	၅
နသီထိ	နသီလ်	၄၉	၂၀
သဗံရတ်	သဗံရတ်	၅၀	၂၉
အံလံ	သံလံ	၅၂	၁

ယိုက်ဂုန်ရတ်ပိ-မိမ-အာစာ-အိန်ဂြို ဒေဝတ်ဂမ္ဘိုင်

စိုပ်ဂုန်ကျက်ကြိ-မသုန်မ္မကပ်- ကာလပြင်ခရဲ-သွပ်ဇြီဗေဝမ်။ စိုပ်ဂုန်မိမ- တူဂုန်စါ- စိုပ်
ဂုန်အာစာရ-မဟာဂုနံ။ ။ သွိုဝိတုတု-သွိုဗြသွိုကျာ၊ သွိုအိန်သွိုဂြို-သွိုယု
သွိုမာ။ သွိုစက္ကဝဠ-သွိုခရဲတမ္မာ၊ သွိုနဲဝင်ပန-ဗြသန်သင်လွင်။ သွိုမှာဗိဿ။ အ
နတ်အဗ္ဗာ၊ ဒကိပ်ပွာန် အိန်-နဲဒေဝိန္ဒာ။ သရဿဝတ်-သုန္ဒရီကွာ၊ ဒေဝတ်သွင်-ပွင်သာ
သွာ။ အိုတ်ဒေဝတ်-ဝှံစက္ကဝါ၊ ဖိုအဲရှေသျှ-ဖျေစေတနာ။ ဖိုအဲရဂ်-ပူဇ်ရောခြာ၊
ဒွဲအဲစိတ်ဟို-ပိုတ်သိုအက္ခ ၃။ မှာတံခိုင်သွာ..... ဩင်ပြုပညာအဲညိရအံ။ ။

စာပြသု
ဦးထွန်းအူ။

